

Lagrådsremiss

Miljöbedömningar

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 27 april 2017

Karolina Skog

Egon Abresparr
(Miljö- och energidepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ett nytt 6 kap. miljöbalken och följdändringar i sektorslagstiftning. Det nya 6 kap. miljöbalken föreslås få en ny struktur och vissa nya ord och uttryck introduceras i syfte att tydliggöra de processer om miljöbedömning som regleras i kapitlet. När det gäller miljöbedömning av planer och program innehåller det nya kapitlet framför allt förtydliganden av vad som redan gäller i syfte att kraven i det s.k. SMB-direktivet om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan ska få genomslag i tillämpningen. När det gäller miljöbedömning av verksamheter och åtgärder föreslås ändringar som syftar till att genomföra de senaste ändringarna i det s.k. MKB-direktivet om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, bl.a. föreslås nya och förtydligade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. Vidare föreslås att bestämmelserna om miljöbedömning av verksamheter och åtgärder endast ska tillämpas på sådana verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I fråga om verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska verksamhetsutövaren i stället ta fram en liten miljökonsekvensbeskrivning. Syftet är att en miljöbedömning ska krävas i den utsträckning det är miljömässigt motiverat.

Därutöver innehåller lagrådsremissen förslag om att bestämmelserna om samråd i 6 kap. miljöbalken ska göras tillämpliga i ärenden om bearbetningskoncession enligt minerallagen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2018.

Innehållsförteckning

1	Beslut	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	7
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.	24
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln	25
2.4	Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)	27
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering	31
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar	32
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn	33
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	35
2.9	Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	37
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon	39
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg	41
2.12	Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	45
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning	47
2.14	Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)	48
2.15	Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	49
3	Ärendet och dess beredning	54
4	EU-rättsliga och internationella krav	54
4.1	SMB-direktivet	54
4.2	Esbokonventionen	55
4.3	MKB-direktivet	56
4.4	Århuskonventionen	60
5	Svensk rätt	60
5.1	Miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvens- beskrivningar och miljöbedömningar	61
5.2	Tidigare ändringar av miljöbalkens bestämmelser på området	62
6	Ett nytt 6 kap. i miljöbalken	63

7	Nya och ändrade ord och uttryck	67
7.1	Strategiska och specifika miljöbedömningar.....	67
7.2	Liten miljökonsekvensbeskrivning.....	69
7.3	Miljöpåverkan, miljöeffekter och miljökonsekvenser	71
8	Gemensamma bestämmelser i 6 kap. miljöbalken	75
8.1	En ny gemensam syftesbestämmelse.....	75
8.2	Samordning av miljöbedömningar och liknande arbete	77
8.3	Planer och planeringsunderlag.....	79
9	Strategiska miljöbedömningar	80
9.1	Tillämpningsområdet för planer och program i 6 kap. miljöbalken	80
9.2	Samråd inom ramen för undersökningen.....	85
9.3	Beslut inom ramen för undersökningen.....	88
9.4	En strategisk miljöbedömning	90
9.4.1	Avgränsningssamråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen	91
9.4.2	Miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den strategiska miljöbedömningen	93
9.4.3	Gränsöverskridande samråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen.....	96
9.4.4	Information om och yttranden över beslutsunderlag	97
9.5	Information om antagande av en plan eller ett program vid gränsöverskridande miljöpåverkan	98
10	Specifika miljöbedömningar	99
10.1	Verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska miljöbedömas	99
10.2	Verksamheter som är tillståndspliktiga enligt Natura 2000-bestämmelserna ska miljöbedömas	102
10.3	Miljöbedömning av verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 12 kap. miljöbalken.....	104
10.4	Bemyndiganden om utökat tillämpningsområde	105
10.5	Undersökning i frågan om en specifik miljöbedömning ska göras.....	106
10.5.1	Samråd inom ramen för undersökningen.....	108
10.5.2	Samrådsunderlag inom ramen för undersökningen.....	111
10.5.3	Beslut inom ramen för undersökningen.....	112
10.5.4	Samrådsredogörelse.....	113
10.6	Liten miljökonsekvensbeskrivning när miljöpåverkan inte är betydande.....	114
10.7	En specifik miljöbedömning.....	121
10.7.1	Avgränsningssamråd inom ramen för en specifik miljöbedömning	123
10.7.2	Samrådsunderlag inför avgränsningssamråd	126
10.7.3	Länsstyrelsen roll i avgränsningssamrådet ...	127

10.7.4	Gränsöverskridande samråd inom ramen för den specifika miljöbedömningen	129
10.7.5	Innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den specifika miljöbedömningen.....	130
10.7.6	Omfattning och detaljeringsgrad i fråga om uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningen	138
10.7.7	Kontrollen av miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet inom ramen för den specifika miljöbedömningen	140
10.7.8	Allmänhetens deltagande inom ramen för den specifika miljöbedömningen.....	144
10.7.9	Slutlig identifiering, beskrivning och samlad bedömning.....	148
10.8	Information om avgörandet i tillståndsfrågan	150
11	Följdändringar i sektorslagstiftning	151
12	Andra ändringar i sektorslagar.....	152
12.1	Väglagen, lagen om byggande av järnväg och ellagen	152
12.2	Minerallagen	156
12.3	Plan- och bygglagen	158
13	Övriga frågor.....	163
13.1	Allmänhetens deltagande när en renhållningsordning ändras	163
13.2	Några redaktionella ändringar	165
14	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	166
15	Konsekvenser.....	168
15.1	Förslagen i korthet, syfte och alternativ	168
15.2	Berörda myndigheter, kommuner, företag och andra enskilda	170
15.3	Konsekvenser för miljömålen och berörda aktörer	172
16	Författningskommentar.....	180
16.1	Förslaget till lag om ändring i miljöbalken	180
16.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.	211
16.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.....	212
16.4	Förslaget till lag om ändring i väglagen (1971:948)	212
16.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering.....	213
16.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar	214
16.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn	214

16.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	215
16.9	Förslaget till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	216
16.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon	216
16.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.....	217
16.12	Förslaget till lag om ändring i ellagen (1997:857)	218
16.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning	220
16.14	Förslaget till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)	220
16.15	Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	221
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	226
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	228
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	272

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
2. lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.,
3. lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
4. lag om ändring i väglagen (1971:948),
5. lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
6. lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar,
7. lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn,
8. lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
9. lag om ändring i minerallagen (1991:45),
10. lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
11. lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg,
12. lag om ändring i ellagen (1997:857),
13. lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning,
14. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403),
15. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken²

dels att 6 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 22 kap. 1 a–1 d §§ ska betecknas 22 kap. 1 b–1 e §§,

dels att 5 kap. 11 §, 15 kap. 44 §, 16 kap. 7 §, 17 kap. 3 och 6 §§ och 22 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 6 kap., tio nya paragrafer, 3 kap. 11–14 §§, 5 kap. 12–15 §§, 19 kap. 6 § och 22 kap. 1 a §, och närmast före 3 kap. 11 § och 5 kap. 13 och 15 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Planer och planeringsunderlag

11 §

Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (2010:900) och sådant planeringsunderlag som

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse av

6 kap. 1 § 2004:606	6 kap. 16 § 2012:905
6 kap. 3 § 2004:606	6 kap. 17 § 2004:606
6 kap. 4 § 2016:341	6 kap. 18 § 2004:606
6 kap. 4 a § 2015:232	6 kap. 19 § 2010:902
6 kap. 4 b § 2015:232	6 kap. 20 § 2004:606
6 kap. 5 § 2009:652	6 kap. 21 § 2010:902
6 kap. 7 § 2010:882	6 kap. 22 § 2004:606
6 kap. 8 § 2001:437	22 kap. 1 a § 2016:782
6 kap. 9 § 2015:232	22 kap. 1 b § 2012:430
6 kap. 10 § 2005:571	22 kap. 1 c § 2013:758
6 kap. 11 § 2004:606	22 kap. 1 d § 2014:269
6 kap. 12 § 2004:606	rubriken närmast före 6 kap. 3 § 2004:606
6 kap. 13 § 2012:905	rubriken närmast före 6 kap. 11 § 2004:606
6 kap. 14 § 2004:606	rubriken närmast före 6 kap. 19 § 2004:606
6 kap. 15 § 2004:606	rubriken närmast före 6 kap. 22 § 2004:606.

behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet. Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa.

12 §

Länsstyrelsen ska ställa samman utredningar, program och annat planeringsunderlag som har betydelse för hushållningen med mark och vatten i länet och som finns hos statliga myndigheter. Länsstyrelsen ska på begäran tillhandahålla planeringsunderlaget åt de kommuner och myndigheter som ska tillämpa denna balk och åt den som är skyldig att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

13 §

Regeringen får i ett enskilt fall besluta att en eller flera kommuner ska redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) avser att tillgodose ett intresse som rör hushållningen med mark och vatten enligt detta kapitel och 4 kap.

14 §

Statliga myndigheter ska anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en sådan redovisning som avses i 13 §.

5 kap.

11 §³

En länsstyrelse i varje vattendistrikt *skall* vara vattenmyndighet med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i distriktet.

Regeringen *meddelar* föreskrifter om vattenmyndigheterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om karakterisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön samt de föreskrifter som i övrigt behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

En länsstyrelse i varje vattendistrikt *ska* vara vattenmyndighet med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i distriktet.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* föreskrifter om vattenmyndigheterna.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om karakterisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön, och

2. ytterligare föreskrifter om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Redovisning från kommunerna

13 §

Regeringen får i ett enskilt fall besluta att en eller flera kommuner ska redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) avser att genomföra ett åtgärdsprogram eller på annat sätt

³ Senaste lydelse 2004:224.

skapa förutsättningar för att miljö-kvalitetsnormer enligt detta kapitel följs.

14 §

Statliga myndigheter ska anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en redovisning enligt 13 §.

Åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som beslutsunderlag vid annan prövning

15 §

Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i detta kapitel och som har betydelse för prövningen finns tillgängliga i målet eller ärendet.

6 kap. Miljöbedömningar

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering av och beslut om planer och program (strategiska miljöbedömningar) och verksamheter och åtgärder (specifika miljöbedömningar).

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

2 § Med *miljöeffekter* avses i detta kapitel direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Planer och program

Att undersöka om det ska göras en strategisk miljöbedömning

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska

1. undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och
2. göra en strategisk miljöbedömning, om undersökningen visar att genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

5 § Skyldigheterna i 3 § gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten,
2. finansiella eller budgetära planer och program, och
3. planer och program som enligt föreskrifter som regeringen meddelar inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar om en betydande miljöpåverkan kan antas,
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras, och
3. avgör genom ett särskilt beslut om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

7 § Beslutet om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras ska grundas på och redovisa det som kommer fram i undersökningen.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten.

8 § Beslutet om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras får inte överklagas särskilt.

Att göra en strategisk miljöbedömning

9 § Den myndighet eller kommun som ska göra en strategisk miljöbedömning ska

1. samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),
2. ta fram en miljökonsekvensbeskrivning,
3. ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, och
4. ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering.

Avgränsningssamrådet i den strategiska miljöbedömningen

10 § Avgränsningssamrådet ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen

11 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,
3. uppgifter om
 - a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,
 - b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
 - c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett sådant område som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön, och
 - d) hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn,
4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,
5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter,
6. en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,
7. en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och
8. en icke-teknisk sammanfattning av 1–7.

12 § Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till

1. bedömningsmetoder och aktuell kunskap,
2. planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,
3. var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,
4. att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och
5. allmänhetens intresse.

Samråd med andra länder i den strategiska miljöbedömningen

13 § Om planens eller programmets genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land eller om ett land som kan

komma att påverkas betydligt av genomförandet begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. överlämna miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program till det andra landets ansvariga myndighet,

2. om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, samråda med det landet i fråga om den gränsöverskridande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter, och

3. ge det andra landet den information som behövs för samrådet och möjlighet att lämna synpunkter.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 13 §.

Synpunkter på beslutsunderlaget för en plan eller ett program

15 § Myndigheten eller kommunen ska så tidigt som möjligt i arbetet med förslaget till plan eller program ta fram miljökonsekvensbeskrivningen och göra den och förslaget tillgängliga för allmänheten och de kommuner och myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas. Tiden för att lämna synpunkter ska vara skälig.

Beslut att anta en plan eller ett program

16 § I ett beslut att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning eller i en särskild handling i anslutning till beslutet ska det finnas en redovisning av

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,
3. skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och
4. vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

17 § Den som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska informera allmänheten och de myndigheter och kommuner som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet, beslutet och den redovisning som avses i 16 § tillgängliga för dem.

18 § När samråd har skett med ett annat land enligt 13 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 17 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

19 § När en plan eller ett program har antagits ska den beslutande myndigheten eller kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Detta ska göras för att myndigheten eller kommunen tidigt ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga åtgärder för avhjälpande kan vidtas.

Verksamheter och åtgärder

Specifika miljöbedömningar vid tillståndsprövning och i andra ärenden

20 § En specifik miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas

1. för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, om det inte rör sig om brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa, eller

2. för ett tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. eller för en tillåtlighet som avses i 17 kap., om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En specifik miljöbedömning krävs inte för en sådan prövning som avses i 24 kap. 3, 5, 8 eller 9 §.

En bestämmelse om liten miljökonsekvensbeskrivning finns i 27 §.

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om att 23–46 §§ ska tillämpas helt eller delvis i dispensärenden eller andra ärenden enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.

Att undersöka om det ska göras en specifik miljöbedömning

23 § För att avgöra om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 20 § första stycket 2 ska det göras en undersökning.

En sådan undersökning behöver dock inte göras om

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden anser att en betydande miljöpåverkan kan antas,

2. frågan om betydande miljöpåverkan har reglerats i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 21 §, eller

3. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden har förelagts att ansöka om ett tillstånd som avses i 9 kap. 6 a §.

24 § Undersökningen ska innebära att

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden

a) tar fram ett samrådsunderlag, och

b) samråder i frågan om betydande miljöpåverkan och i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (undersöknings-samråd) med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden, och

2. länsstyrelsen genom ett särskilt beslut avgör frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras.

Undersökningssamrådet får genomföras så att det också uppfyller kraven på ett avgränsningssamråd enligt detta kapitel.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

25 § Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska

1. lämna samrådsunderlaget till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att synpunkter på underlaget och på frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara när länsstyrelsen prövar frågan om en specifik miljöbedömning ska göras, och

2. när samrådet är avslutat redogöra för hur samrådet gått till, vilka som bjudits in och vad som framkommit och lämna samrådsredogörelsen till länsstyrelsen.

26 § Länsstyrelsens beslut om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras ska grundas på och redovisa de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet får inte överklagas särskilt.

Liten miljökonsekvensbeskrivning när en specifik miljöbedömning inte ska göras

27 § Om länsstyrelsen beslutar att en specifik miljöbedömning inte ska göras, ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden i en liten miljökonsekvensbeskrivning lämna de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Beskrivningen ska innehålla den samrådsredogörelse som har tagits fram enligt 25 § 2.

För verksamheter eller åtgärder som kan antas påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 ska beskrivningen innehålla de uppgifter som behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§.

Att göra en specifik miljöbedömning

28 § Den specifika miljöbedömningen ska innebära att

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden
a) samråder om hur en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),

b) tar fram en miljökonsekvensbeskrivning, och
c) ger in miljökonsekvensbeskrivningen till den som prövar tillståndsfrågan, och

2. den som prövar tillståndsfrågan

a) ger tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen, och

b) slutför miljöbedömningen.

Avgränsningssamrådet i den specifika miljöbedömningen

29 § Avgränsningssamrådet ska genomföras inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen och innebära att den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden samråder om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Om samrådet avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas.

30 § Avgränsningssamrådet ska ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska se till att de som ingår i samrådskretsen enligt första stycket men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett sådant underlag.

Om något undersökningssamråd inte har skett med stöd av 24 § första stycket 1 b, ska samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.

31 § Avgränsningssamrådet ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och sin slutliga tillståndsansökan.

32 § Länsstyrelsen ska under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen.

Om den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.

Samråd med andra länder i den specifika miljöbedömningen

33 § Om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land eller om ett land som kan komma att påverkas betydligt av verksamheten eller åtgärden begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. informera det andra landet om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas, och

2. ge det andra landet skälig tid att yttra sig över om det vill delta i miljöbedömningen.

Om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, ska myndigheten ge det andra landet möjlighet att delta i ett samrådsförfarande om miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan.

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den specifika miljöbedömningen

35 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. uppgifter om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen,

2. uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden,

3. uppgifter om rådande miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas,

4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser,

5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,

6. uppgifter om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning,

7. en icke-teknisk sammanfattning av 1–6, och

8. en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden.

36 § Om verksamheten eller åtgärden kan antas påverka miljön i ett naturområde som är förtecknat enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området, en redogörelse för de alternativ som har övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts samt de uppgifter som i övrigt behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§.

Om miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats enbart för en prövning enligt 7 kap. 28 b och 29 §§, kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till de uppgifter som behövs för den prövningen.

37 § De uppgifter som ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 35 och 36 §§ ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som

1. är rimlig med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder, och

2. behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

38 § Regeringen får meddela

1. ytterligare föreskrifter om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla, och
2. föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram.

Miljöbedömningen hos den som prövar tillståndsfrågan

39 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen, kungöra att miljökonsekvensbeskrivningen finns, göra den tillgänglig för allmänheten och ge allmänheten skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig.

Om tillståndsfrågan enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § ska första stycket tillämpas endast i den utsträckning som behövs för prövningen eller som är lämplig för att ge allmänheten information.

40 § Kungörelsen ska innehålla upplysningar om

1. att verksamheten eller åtgärden omfattas av kraven på specifik miljöbedömning enligt detta kapitel,
2. vem som prövar tillståndsfrågan,
3. var miljökonsekvensbeskrivningen och andra handlingar i målet eller ärendet finns tillgängliga,
4. till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas, och
5. hur ny information i målet eller ärendet kommer att kungöras eller hållas tillgänglig.

Om samråd med ett annat land ska ske enligt detta kapitel, ska kungörelsen innehålla en upplysning om detta.

41 § Kungörelsen om miljökonsekvensbeskrivningen ska göras

1. på en lämplig webbplats,
2. i en ortstidning eller på den plats som är särskilt föreskriven, och
3. tillsammans med kungörelsen om ansökan, om ansökan ska kungöras.

42 § Den som prövar tillståndsfrågan ska i ett särskilt beslut eller i samband med att tillståndsfrågan avgörs ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i detta kapitel så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Ett sådant ställningstagande får inte överklagas särskilt.

43 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, när tillståndsfrågan avgörs, slutföra miljöbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av målet eller ärendet identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna.

Information om avgörandet i tillståndsfrågan

44 § Den som prövar en tillståndsfråga som kräver en specifik miljöbedömning ska när frågan är avgjord snarast kungöra detta. Av kungörelsen ska det framgå hur allmänheten kan få tillgång till innehållet i avgörandet.

Om avgörandet enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 §, behöver det dock kungöras endast om det är lämpligt för att ge allmänheten information.

45 § Om samråd har skett med ett annat land enligt 33 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 44 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

Samordning

46 § Den som gör en strategisk eller specifik miljöbedömning ska sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt detta kapitel eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

15 kap.

44 §⁴

Bestämmelserna i 42 och 43 §§ gäller även förslag till ändringar i en renhållningsordning.

En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen, *om ändringen* berör endast ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten.

En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till *en* ändring i renhållningsordningen *som endast*

1. gäller föreskrifter som kommunen får meddela med stöd av detta kapitel, och

2. berör ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten.

16 kap.

7 §

Vid prövningen enligt denna balk *skall* hänsyn tas till andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan *antas bli behövliga* för att verksamheten *skall* kunna *utnyttjas* på ett ändamålsenligt sätt.

Vid prövningen enligt denna balk *ska* hänsyn tas till andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan *komma att behövas* för att verksamheten *ska* kunna *komma till stånd eller bedrivas* på ett ändamålsenligt sätt.

⁴ Senaste lydelse 2016:782.

17 kap.

3 §⁵

Regeringen får för ett visst fall förbehålla sig att pröva tillåtligheten av en verksamhet som inte omfattas av kravet på prövning enligt 1 §, om

1. verksamheten i betraktande av de intressen som denna balk enligt 1 kap. 1 § *skall* främja kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

2. verksamheten utanför ett område som förtecknats enligt 7 kap. 27 § kan antas mer än obetydligt skada naturvärdet inom området,

3. verksamheten omfattas av *bestämmelserna* i 4 kap. 6 § tredje stycket.

Rätten till förbehåll enligt första stycket 2 gäller enbart verksamhet som är tillståndspliktig enligt balken eller enligt föreskrifter *meddelade* med stöd av balken.

Om ett mål eller ärende enligt denna balk pågår om tillståndsprövning av verksamheten, *skall* regeringen omedelbart lämna besked om förbehållet till den tillståndsprövande mark- och miljödomstolen eller myndigheten.

1. verksamheten i betraktande av de intressen som denna balk enligt 1 kap. 1 § *ska* främja kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

2. verksamheten utanför ett område som *har* förtecknats enligt 7 kap. 27 § kan antas mer än obetydligt skada naturvärdet inom området, *eller*

3. verksamheten omfattas av 4 kap. 6 § tredje stycket.

Rätten till förbehåll enligt första stycket 2 gäller enbart verksamhet som är tillståndspliktig enligt balken eller enligt föreskrifter *som har meddelats* med stöd av balken.

Om ett mål eller ärende enligt denna balk pågår om tillståndsprövning av verksamheten, *ska* regeringen omedelbart lämna besked om förbehållet till den tillståndsprövande mark- och miljödomstolen eller myndigheten.

6 §⁶

Regeringen får tillåta en verksamhet som avses i 1 § 1, *endast om kommunfullmäktige har tillstyrkt detta.*

Samma förutsättning för regeringens tillåtlighet gäller också i fråga om verksamheter som avses i 3 § första stycket 1 eller 4 §, om de avser annat än vattenverksamhet eller trafikanläggningar.

Om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd, *får*

Kommunfullmäktiges tillstyrkande krävs för att regeringen ska få tillåta en verksamhet som

1. avses i 1 § 1, eller

2. avses i 3 § första stycket 1 eller 4 § och inte är en vattenverksamhet eller trafikanläggning.

Regeringen får trots första stycket tillåta mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller

⁵ Senaste lydelse 2010:923.

⁶ Senaste lydelse 2009:652.

regeringen trots det som sägs i första och andra styckena, tillåta

1. en verksamhet som anges i 1 § 1, om det är fråga om mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller kärnavfall, och

2. en verksamhet som anges i 4 a § 6–9.

Tredje stycket gäller dock inte om en annan plats bedöms vara lämpligare för verksamheten eller om en lämplig plats har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

kärnavfall eller en verksamhet som anges i 4 a § 6, 7, 8 eller 9, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd och det inte finns någon annan plats som bedöms vara lämpligare för verksamheten eller som är lämplig och har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

19 kap.

6 §

En ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § ska innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området och en redogörelse för de alternativ som övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts. Om det enligt 6 kap. krävs en specifik miljöbedömning, ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning enligt det kapitlet.

22 kap.

1 §⁷

En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig. Den ska innehålla

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara ut-

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, om produktionsmängd eller liknande, om användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen och om energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, om arten och mängden av alla för-

⁷ Senaste lydelse 2015:232.

släpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för att förbereda för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. och uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. följs,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

6. det handlingsprogram och den säkerhetsrapport som krävs enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, om den verksamhet eller åtgärd som målet avser omfattas av den lagen,

7. en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5, och

8. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–7.

I mål om vattenverksamhet ska ansökan dessutom innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller ej och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

utsebara utsläpp och om förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för att förbereda för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap.

1 a §

I mål om vattenverksamhet ska ansökan, utöver det som anges i 1 §, innehålla

1. uppgift om huruvida det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller inte och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och bedömningen av mål och ärenden om planer eller program som har påbörjats före ikraftträdandet.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före ikraftträdandet.

4. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för beslut att en verksamhet eller åtgärd inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan som har meddelats före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Bestämmelserna i 6 kap. 4–5 §§ och 17 kap. 4 a § miljöbalken *skall* inte gälla i fråga om vattenverksamhet enligt denna lag.

Bestämmelserna *om specifik miljöbedömning* i 6 kap. miljöbalken och *bestämmelserna* i 17 kap. 4 a § miljöbalken *ska* inte gälla i fråga om vattenverksamhet enligt denna lag.

I fråga om vattenverksamhet enligt denna lag ska en liten miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 27 § miljöbalken tas fram.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

¹ Senaste lydelse 2005:573.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Häri genom föreskrivs att 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

Vid prövning av tillstånd att utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den tillämpas 2 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Bestämmelser om att tillstånd krävs för vissa verksamheter och åtgärder finns i 7 kap. 28 a–29 b §§ miljöbalken.

Vid prövning av tillstånd att utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln tillämpas dessutom 3 och 4 kap. miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den ska

1. bestämmelserna om planer och annat underlag i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 15 § miljöbalken tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

4. en specifik miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

¹ Senaste lydelse 2010:883.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

2.4 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

Härigenom föreskrivs¹ att 13 a, 14 b, 15 c, 16, 16 b, 17 och 18 §§ väglagen (1971:948)² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §³

Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske.

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 15 § miljöbalken.

14 b §⁴

Den som avser att bygga en väg ska under arbetet med att upprätta en vägplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om vägplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse vägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om vägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och

2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med vägplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den *inriktning* och omfattning som behövs för prövningen av vägplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och *detaljeringsgrad* som behövs för prövningen av vägplanen. *Om den som avser att bygga vägen begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Lagen omtryckt 1987:459.

³ Senaste lydelse 2012:439.

⁴ Senaste lydelse 2012:439.

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer.

15 c §⁵

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 6 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken *och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen* tillämpas.

16 §⁶

Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga vägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga vägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för vägplan i 14 b–15, 15 c och 17 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken *och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser eller med stöd av 6 kap. 38 § miljöbalken* och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

16 b §⁷

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken *och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser eller med stöd av 6 kap. 38 §§ miljöbalken*.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 17 §.

⁵ Senaste lydelse 2012:439.

⁶ Senaste lydelse 2012:439.

⁷ Senaste lydelse 2012:439.

17 §⁸

Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.

Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40–41 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser.

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet.

18 §⁹

Trafikverket prövar frågan om att fastställa en vägplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning samt resultatet av samråd och yttranden ska beaktas när frågan om att fastställa vägplanen prövas. Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 6 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

⁸ Senaste lydelse 2012:439.

⁹ Senaste lydelse 2012:439.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och bedömningen av ärenden i vilka det ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid lagens ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 16 § tredje stycket eller 16 b §.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1977:439) om kommunal energiplanering ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken skall bestämmelserna i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas.

Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras, beslut fattas, information lämnas samt övervakning och samordning ske enligt 6 kap. 9–19 och 46 §§ miljöbalken. För att avgöra om planen har en sådan påverkan ska en undersökning enligt 6 kap. 6–8 §§ miljöbalken göras.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer som har påbörjats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2004:602.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1978:160) om vissa rörledningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Koncession får meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att ledningen dras fram och används och sökanden är lämplig att utöva verksamhet som avses med koncessionen.

Koncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid koncessionsprövning ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där föreskrivs om tillståndsmyndighet ska gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid koncessionsprövning ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2010:885.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn¹

dels att nuvarande 1 c § ska betecknas 1 d §,

dels att 1 a och 1 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §²

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

1 b §³

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i ett ärende enligt denna lag.

Innan miljökonsekvensbeskrivningen upprättas skall den som avser att inleda ett ärende enligt denna lag samråda enligt 6 kap. 4 § första–tredje styckena miljöbalken med Sjöfartsverket, berörda länsstyrelser och enskilda.

När det gäller förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 4 § första–tredje styckena, 5 § andra stycket, 6–8, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas. Vad som där föreskrivs om länsstyrelse skall gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen skall bedrivas.

I ett ärende enligt denna lag ska

1. frågan om farleden eller hamnen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om inte annat följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas,

¹ Senaste lydelse av 1 c § 1998:868.

² Senaste lydelse 2010:886.

³ Senaste lydelse 2006:1012.

3. en specifik miljöbedömning göras och information lämnas enligt 6 kap. 28–41, 44 och 45 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas,

4. Sjöfartsverket och berörda länsstyrelser omfattas av de samråd som ska ske, och

5. det som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken om länsstyrelse ska gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen ska bedrivas.

Berörda länsstyrelser ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i den frågan får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag ska miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i fråga om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag skall miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

1 c §

Den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 b § och 6 kap. miljöbalken ska ingå i ett ärende enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 5 c och 5 e §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §²

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnteknisk anläggning. I fråga om förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

För uppförande, innehav eller drift av kärntekniska anläggningar som ska prövas för ett tillstånd ska

1. bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 15 § miljöbalken tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

4. en specifik miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

¹ Lagen omtryckt 1992:1536.

² Senaste lydelse 2014:141.

5 e §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att *det ska upprättas en miljökonsekvensbeskrivning* även i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag än sådana som avses i 5 c §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att *6 kap. miljöbalken ska tillämpas* även i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag än sådana som avses i 5 c §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2014:141.

2.9 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § minerallagen (1991:45) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §¹

Koncession *skall* meddelas, om

1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att *han* är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession *skall* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare *skall* prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, *skall* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

I ärenden om beviljande av koncession *skall en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 och 7 §§, 8 § första stycket, 9, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas.*

Koncession får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Koncession *ska* meddelas, om

1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad, och

inte gör det olämpligt att sökanden

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att *den* är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession *ska* 3 och 4 kap. *och 5 kap. 15 §* miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare *ska* prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, *ska* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

I ärenden om beviljande av koncession *ska en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.*

¹ Senaste lydelse 2004:600.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs i fråga lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

dels att 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag ska 6 kap. miljöbalken tillämpas på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige. Det som sägs om länsstyrelsen ska då gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd ska, på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige,

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en specifik miljöbedömning görs, information lämnas och samråd ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Det som sägs om länsstyrelsen i 6 kap. miljöbalken ska gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

¹ Senaste lydelse 2010:891.

6 a §

En ansökan om tillstånd ska innehålla den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 6 kap. miljöbalken.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 4 a § och 2 kap. 2, 7, 8, 10, 12 och 15 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 a §²

Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag, ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11–12 §§ och 5 kap. 15 § miljöbalken.

2 kap.

2 §³

Den som avser att bygga en järnväg ska under arbetet med att upprätta en järnvägsplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om järnvägsplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse järnvägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om järnvägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och

2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med järnvägsplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den *inriktning och* omfattning som behövs för prövningen av järnvägsplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den *omfattning och detaljeringsgrad* som behövs för prövningen av järnvägsplanen. *Om den som avser att bygga en järnväg begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2012:440.

³ Senaste lydelse 2012:440.

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer.

7 §⁴

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 6 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken *och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen* tillämpas.

8 §⁵

Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga järnvägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga järnvägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för järnvägsplan i 2–4, 7 och 12 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken *och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser eller med stöd av 6 kap. 38 § miljöbalken* och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

10 §⁶

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken *och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser eller med stöd av 6 kap. 38 §§ miljöbalken*.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 12 §.

⁴ Senaste lydelse 2012:440.

⁵ Senaste lydelse 2012:440.

⁶ Senaste lydelse 2012:440.

12 §⁷

Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.

Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40–41 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser.

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet.

15 §⁸

Trafikverket prövar frågan om att fastställa en järnvägsplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning samt resultatet av samråd och yttranden ska beaktas när frågan om att fastställa järnvägsplanen prövas. Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 6 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

⁷ Senaste lydelse 2012:440.

⁸ Senaste lydelse 2012:440.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och bedömningen av ärenden i vilka det ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid lagens ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 2 kap. 8 § tredje stycket eller 2 kap. 10 § andra stycket.

2.12 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)¹

dels att 2 kap. 8 b § ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 8 a och 15 g §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 a §²

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om nätkoncession för linje. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För byggandet och användandet av elektriska starkströmsledning som ska prövas för en nätkoncession för linje ska

1. frågan om byggandet eller användandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en specifik miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Trots det som sägs i första och andra styckena behöver frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte prövas på nytt i ärendet om nätkoncession. Om det i målet eller ärendet om tillstånd enligt miljöbalken finns en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver de direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön som linjen kan medföra, behöver det inte finnas någon särskild miljökonsekvensbeskrivning i koncessionsärendet.

¹ Senaste lydelse av 2 kap. 8 b § 2013:207.

² Senaste lydelse 2010:893.

Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Nätkoncessionshavaren ska upprätta en miljökonsekvensbeskrivning vid en omprövning. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag tillämpas 6 kap. miljöbalken.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas vara mindre betydande.

Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken.

För nätkoncession för linje som ska omprövas ska

1. frågan om en betydande miljöpåverkan kan antas avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en specifik miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2013:207. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

dels att 13 § ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 13 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bemyndigande

13 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska ingå i en ansökan om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 eller 9 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgift för en myndighets prövning av fråga om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 och 9 §§. *Regeringen får överlåta åt en myndighet eller kommuner att meddela sådana föreskrifter.*

Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för en myndighets prövning av fråga om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 eller 9 §.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

2.14 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska *bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken* tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där sägs om tillståndsmyndighet ska gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska *2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken* tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en specifik miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2010:895.

2.15 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)

dels att 5 kap. 31 § ska upphöra att gälla,

dels att 3 kap. 4, 7 och 8 §§, 4 kap. 34 § och 5 kap. 11, 17, 18 och 39 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 33 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anges särskilt.

Om kommunen bedömer att en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken inte krävs, ska kommunen redovisa skälen för den bedömningen i översiktsplanen.

Krävs en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken, ska kommunen redovisa miljökonsekvenser i planen på ett sätt som uppfyller kraven i 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

7 §

Innan kommunen antar en översiktsplan eller en ändring i den ska kommunen

1. upprätta ett förslag till plan eller ändring som uppfyller kraven i 4–6 §§,

2. vid upprättandet av förslaget samråda med myndigheter, kommuner och andra som är berörda enligt 9–11 §§, och

3. ställa ut förslaget och låta det granskas enligt 12–18 §§.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

Om planförslaget kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget.

Krävs sådant samråd som avses i 6 kap. 6 eller 9 och 10 §§ miljöbalken, ska samrådet enligt 9 § genomföras så att det uppfyller kraven om samråd i nämnda bestämmelser i miljöbalken. Trots det som sägs där om samråd med andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, ska kommunen i fråga om statliga myndigheter enbart samråda med länsstyrelsen.

4 kap.

33 b §

Om bedömningen görs att en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken inte krävs, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 ange skälen för den bedömningen.

34 §²

Om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 12 § och 13 § första stycket miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 7 § första och andra styckena miljöbalken, om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

Krävs en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 35, 37 och 43 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser eller med stöd av 6 kap. 38 § miljöbalken, om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

² Senaste lydelse 2012:444.

1. industriändamål,
2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse,
3. en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
4. en hamn för fritidsbåtar,
5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
6. en permanent campingplats,
7. en nöjespark,
8. en djurpark,
9. en spårväg, eller
10. en tunnelbana.

5 kap.

11 §³

I arbetet med att ta fram ett program enligt 10 § eller ett förslag till en detaljplan ska kommunen samråda med

1. länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de kommuner som berörs,
2. de kända sakägarna och de kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs,
3. de kända organisationer av hyresgäster som har avtal om förhandlingsordning för en berörd fastighet eller, om någon förhandlingsordning inte gäller, som är anslutna till en riksorganisation inom vars verksamhetsområde en berörd fastighet är belägen, och
4. de myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget.

Kommunen behöver dock inte samråda med bostadsrättshavare, hyresgäster, boende eller organisationer av hyresgäster, om det är uppenbart att förslaget saknar betydelse för dem.

För samråd enligt första stycket 2–4 är det tillräckligt att kommunen ger tillfälle till samråd.

Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådet genomföras så att det uppfyller bestämmelserna i 6 kap. 6 §, 13 § andra stycket och 15 § miljöbalken.

Krävs sådant samråd som avses i 6 kap. 6 eller 9 och 10 §§ miljöbalken, ska samrådet enligt första stycket genomföras så att det uppfyller kraven om samråd i nämnda bestämmelser. Trots det som sägs där om samråd med andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, ska kommunen i fråga om statliga myndigheter enbart samråda med länsstyrelsen.

³ Senaste lydelse 2014:900.

17 §⁴

Kommunen ska redovisa de synpunkter som har kommit fram i samrådet samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av synpunkterna. Om planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska redovisningen göras samlat för alla synpunkter som har kommit fram (samrådsredogörelse). För andra planförslag än sådana som avses i 7 § är det tillräckligt att redovisningen görs i granskningsutlåtandet enligt 23 §.

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådsredogörelsen utformas så att den också uppfyller kraven i 6 kap. 16 § andra stycket miljöbalken.

18 §⁵

När samrådet enligt 11–17 §§ är klart ska kommunen i en underrättelse informera om sitt planförslag och låta det granskas under en viss tid (granskningstid). Om de som kommunen har samrått med enligt 11 § har godkänt planförslaget, behöver underrättelse inte lämnas.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § ska granskningstiden dock vara minst tre veckor.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § 1 och 2 ska granskningstiden dock vara minst tre veckor och för ett sådant planförslag som avses i 7 § 3 minst 30 dagar.

Om kommunen när samrådet är klart bedömer att planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska kommunen dessutom kungöra förslaget på det sätt som anges i 11 b §, om förslaget inte har kungjorts tidigare eller det har ändrats väsentligt. Det som sägs om samrådstid i 11 b § ska då i stället avse granskningstid.

39 §⁶

I fråga om förslag till och beslut om att anta, ändra eller upphäva områdesbestämmelser ska kommunen tillämpa bestämmelserna om förslag till och antagande av en detaljplan i 7 §, 8 § i den del som avser fastighetsförteckning, 9 och 10 §§, 11 § första–tredje styckena,

I fråga om förslag till och beslut om att anta, ändra eller upphäva områdesbestämmelser ska kommunen tillämpa bestämmelserna om förslag till och antagande av en detaljplan i 7 §, 8 § i den del som avser fastighetsförteckning, 9 och 10 §§, 11 § första–tredje styckena,

⁴ Senaste lydelse 2014:900. Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

⁵ Senaste lydelse 2014:900.

⁶ Senaste lydelse 2014:900.

11 a § första stycket, 11 b och 11 c §§, 12–15 §§, 17 § *första stycket*, 18, 19 och 20 §§, 21 § första stycket, 22 och 22 a §§, 23 § första stycket, 24, 25, 27, 29 och 30 §§, 32 § 1 och 2, 33–35 §§ och 38 §. Vid tillämpningen ska det som sägs om detaljplan avse områdesbestämmelserna.

11 a § första stycket, 11 b och 11 c §§, 12–15 §§, 17 §, 18, 19 och 20 §§, 21 § första stycket, 22 och 22 a §§, 23 § första stycket, 24, 25, 27, 29 och 30 §§, 32 § 1 och 2, 33–35 §§ och 38 §. Vid tillämpningen ska det som sägs om detaljplan avse områdesbestämmelserna.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2018.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för mål och ärenden om planer som har påbörjats före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) har tagit fram promemorian Miljöbedömningar (Ds 2016:25) med förslag som syftar till att bl.a. genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren och en sammanställning av dem finns tillgängliga i Miljö- och energidepartementet (dnr M2016/01849/R).

4 EU-rättsliga och internationella krav

Inom EU-rätten finns det två direktiv om miljöbedömningar. Det är dels det s.k. SMB-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan), dels det s.k. MKB-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt). Bestämmelser med krav som rör allmänhetens deltagande i utarbetandet av planer och program finns också i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG.

Utöver dessa direktiv finns det också krav på miljökonsekvensbeskrivningar och miljörapporter i konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (den s.k. Esbokkonventionen, SÖ 1992:1) samt i protokollet till konventionen (SÖ 2006:24).

4.1 SMB-direktivet

Syftet med direktivet är att integrera miljööverväganden vid utarbetande och antagande av vissa planer och program vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

SMB-direktivet är tillämpligt på planer och program som tas fram eller antas av en myndighet eller kommun eller som antas genom ett lagstiftningsförfarande. Det ska vara fråga om planer och program som krävs enligt lag eller annan författning. Av definitionen av plan och program (artikel 2 a) framgår också att ändringar av planer och program omfattas av direktivet. En sista förutsättning för att en plan eller ett program ska

omfattas av direktivet är att genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

De planer och program som omfattas av direktivets tillämpningsområde kan delas upp i två grupper. I den första gruppen finns planer och program som typiskt sett kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Denna grupp kan i sin tur delas upp i två kategorier, dels planer och program som upprättas för vissa i direktivet uppräknade områden såsom energi, avfall, transporter m.m. och som anger förutsättningarna för tillstånd till verksamheter som omfattas av bilaga 1 eller 2 till MKB-direktivet, dels planer och program som kan antas påverka s.k. Natura 2000-områden. Till den andra gruppen hör planer och program som inte typiskt sett anses medföra en betydande miljöpåverkan utan där bedömningen av miljöpåverkan i stället ska göras i det enskilda fallet. Till denna grupp hör planer och program som omfattas av den första gruppen men som endast gäller små områden på lokal nivå och planer och program inom andra områden än de som omfattas av första gruppen och som anger förutsättningarna för andra verksamheter och åtgärder än de som räknas upp i bilagorna till MKB-direktivet. I sådana fall ska bedömningen av miljöpåverkan ske i det enskilda fallet och utifrån vissa i direktivet fastställda kriterier.

Inom ramen för miljöbedömningen ska en miljörapport tas fram. I rapporten ska den betydande miljöpåverkan redovisas och rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivas och bedömas. De uppgifter som en miljörapport ska innehålla listas i bilaga 1 till direktivet. I direktivet finns bestämmelser om samråd med myndigheter och allmänhet. När planen eller programmet tas fram ska hänsyn tas till miljörapporten och de synpunkter som lämnats vid samråd. När en plan eller ett program har antagits ska berörda myndigheter och allmänheten informeras. Direktivet innehåller också bestämmelser om vad som gäller när ett genomförande av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i en annan medlemsstat.

SMB-direktivets bestämmelser har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i framför allt 6 kap. miljöbalken.

4.2 Esbokonventionen

Esbokonventionen trädde i kraft för Sverige den 10 september 1997. Enligt konventionen ska en verksamhet, som kan antas förorsaka en betydande skadlig gränsöverskridande påverkan och som närmare anges i en bilaga till konventionen, föregås av en underrättelse till varje fördragspart så tidigt som möjligt och inte senare än när allmänheten i det egna landet informeras om den. Syftet med underrättelsen är att säkerställa tillräckliga och effektiva överläggningar.

De projekt som omfattas av bilagan är t.ex. motor- och järnvägar, flygplatser, hamnar, oljeraffinaderier och avverkning av stora skogsområden.

I konventionen anges att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas och att den ska innehålla vissa uppgifter som närmare preciseras i en bilaga till konventionen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska överlämnas

till den utsatta fördragsparten för vidare distribution till myndigheter och allmänhet i de områden som kan antas bli påverkade. Upphovsparten ska efter att miljökonsekvensbeskrivningen färdigställts inleda samråd med den utsatta parten angående den föreslagna verksamhetens eventuella gränsöverskridande påverkan och åtgärder för att reducera eller eliminera denna påverkan. Konventionen ändrades 2001 i fråga om allmänhetens rätt att delta i processen. Samtidigt öppnades konventionen även för länder som inte ingick i FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE). Ändringarna trädde i kraft för Sverige den 26 augusti 2014. Ytterligare en ändring i fråga om vilka verksamheter som ska omfattas av konventionen antogs 2004. Den senaste ändringen har ännu inte trätt i kraft.

I fråga om planer och program i gränsöverskridande sammanhang antogs i maj 2003 ett protokoll till Esbokonventionen – protokollet av den 21 maj 2003 om strategiska miljöbedömningar. Protokollet trädde i kraft för Sverige den 11 juli 2010. I protokollet regleras bl.a. vilka planer och program som berörs av protokollet genom att de kan antas medföra en betydande påverkan på miljön. Av protokollet framgår också vilka uppgifter en miljörapport ska innehålla och hur samråd ska genomföras. De flesta av protokollets bestämmelser har en motsvarighet i SMB-direktivet.

4.3 MKB-direktivet

MKB-direktivet innehåller bestämmelser som ska säkerställa att en systematisk bedömning av miljöpåverkan genomförs för projekt som på grund av sin art, storlek eller lokalisering medför en betydande miljöpåverkan. För detta ändamål föreskrivs tillståndsplikt och krav på en bedömning av deras påverkan innan tillstånd ges.

I bilaga 1 till direktivet finns en lista över de projekt som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan och för vilka miljökonsekvensbedömning och tillståndsprövning är obligatoriskt. I bilaga 2 till direktivet finns en lista över de projekt där medlemsstaterna själva får bedöma från fall till fall eller med tillämpning av gränsvärden eller kriterier om en miljökonsekvensbedömning bör göras. Vid prövningen av om en miljökonsekvensbedömning ska göras för projekt som anges i bilaga 2 till direktivet ska de urvalskriterier som anges i bilaga 3 till direktivet tillämpas. Denna del kallas vanligen för behovsbedömning (engelskans screening).

De typer av projekt som omfattas av direktivet är dels sådana som i Sverige tillståndsprövas enligt miljöbalken – miljöfarlig verksamhet (9 kap.) och vattenverksamhet (11 kap.) – dels sådana som huvudsakligen prövas enligt annan lagstiftning, t.ex. vägar och järnvägar, som i fortsättningen kommer att kallas sektorslagstiftning.

I fråga om de projekt för vilka en miljökonsekvensbedömning ska göras ställer direktivet krav på att verksamhetsutövaren ska utarbeta en miljökonsekvensbeskrivning, vars innehåll regleras i den sista bilagan till direktivet, bilaga 4. Vilket krav som i det enskilda fallet kan ställas på en miljökonsekvensbeskrivning avgörs från fall till fall (avgränsning, engelskans scoping). Processen innefattar även samråd, granskning och bedömning och avslutas med ett beslut om tillstånd. Direktivet innehåller

också bestämmelser om vad som gäller när ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan på miljön i en annan medlemsstat.

För de verksamheter och åtgärder som inte bedöms ha en betydande miljöpåverkan eller som inte finns upptagna på vare sig bilaga 1 eller 2 ställer MKB-direktivet inte några krav på vare sig tillståndsplikt eller en bedömning av deras miljöpåverkan.

Det ursprungliga MKB-direktivet ändrades genom rådets direktiv 97/11/EG av den 3 mars 1997 om ändring av direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Ändringen innebar bl.a. att det infördes en möjlighet för en sökande att inhämta besked från berörd myndighet om innehållet i och omfattningen av en miljökonsekvensbeskrivning. Dessutom utökades förteckningen i direktivets bilaga 1 över de projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och bilaga 3 infördes. Direktivet har även ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG. Denna ändring genomfördes i syfte att anpassa direktivet till den s.k. Århuskonventionen, dvs. konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (SÖ 2005:28). Eftersom MKB-direktivet hade ändrats flera gånger kodifierades det och dess officiella namn är numera Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

De senaste ändringarna i MKB-direktivet

Sedan kodifieringen av MKB-direktivet har direktivet ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (kallat ändringsdirektivet). Många av ändringarna är förtydliganden med anledning av EU-domstolens rättspraxis. Andra syftar t.ex. till att effektivisera förfarandet och öka kvaliteten på beslutsunderlaget och miljöbedömningarna.

Ändringsdirektivet trädde i kraft den 15 maj 2014. Sista dag för ikraftträdande för de författningar som är nödvändiga för att följa ändringsdirektivet är den 16 maj 2017. Nedan finns en redogörelse för de centrala ändringarna.

Ordet miljökonsekvensbedömning definieras

Ändringsdirektivet har infört en ny definition av det förfarande som kallas miljökonsekvensbedömning. Enligt artikel 1.2 g definieras miljökonsekvensbedömning som ett förfarande som består av ett antal moment, nämligen verksamhetsutövarens utarbetande av en miljökonsekvensbeskrivning, genomförande av samråd, den ansvariga myndighetens granskning av informationen i miljökonsekvensbeskrivningen och eventuella kompletteringar av denna samt all information som inhämtats under samråden, den ansvariga myndighetens motiverade slutsats om projektets betydande miljöpåverkan och slutligen integrering av den an-

svariga myndighetens motiverade slutsats i tillståndsbeslutet. Ändringen återspeglar EU-domstolens rättspraxis och innebär i sak inget nytt.

Miljökonsekvensbedömningen omfattar fler miljöaspekter

Genom ändringsdirektivet har artikel 3.1 ändrats och därigenom breddat miljökonsekvensbedömningen till att omfatta fler miljö- och hälsoaspekter. Nu ska även klimatförändringar, biologisk mångfald och risker för olyckor eller katastrofer beaktas. Alla miljö- och hälsoaspekter kommer inte att bli relevanta i varje enskild tillståndsprövning, utan det avgörs som vanligt i avgränsningsfasen.

Underlag inför och beslut om betydande miljöpåverkan

För de projekt som redovisas i bilaga 2 till direktivet måste den ansvariga myndigheten bedöma om de ska bli föremål för en miljökonsekvensbedömning eller inte. Denna fas kallas vanligen för screening eller behovsbedömning. Genom ändringsdirektivet införs nya krav på den information som exploatören ska lämna inför en sådan bedömning. Informationen handlar i korthet om projektets art och den betydande miljöpåverkan som det kan antas medföra. En förteckning över information som ska lämnas finns i en tillkommande bilaga till MKB-direktivet, bilaga 2A.

Genom ändringsdirektivet införs dessutom en ny tidsfrist som innebär att den ansvariga myndigheten ska fatta sitt beslut inom 90 dagar från den dag exploatören lämnat all information som krävs. Vissa undantag som till exempel projektets komplexitet kan dock motivera en längre tidsfrist enligt bestämmelsen.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll förtydligas

Kraven på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll har förtydligats, specificerats och kompletterats. De största ändringarna är att det införs nya krav på informationen om rimliga alternativ, referensscenario och de miljö- och hälsoaspekter som rör nya miljöproblem (t.ex. klimatförändringen, biologisk mångfald, katastrofrisker och utnyttjandet av naturresurser). En ändring har vidare gjorts i artikel 5.1 andra stycket som syftar till att undvika dubbelarbete. Det tydliggörs att exploatören ska beakta tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar om miljöpåverkan som gjorts till följd av annan unionslagstiftning, såsom SMB-direktivet och direktiv 2009/71/Euratom, eller nationell lagstiftning.

Krav på kompetenta experter

En annan nyhet är krav på framtagande och kontroll av miljökonsekvensbeskrivningar, dels genom att exploatören ska se till att miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas av behöriga experter, dels genom att den ansvariga myndigheten ska se till att den har, eller vid behov kan tillgå, tillräcklig expertis för att granska miljökonsekvensbeskrivningen (artikel 5.3). I den svenska språkversionen används uttrycket behörig expert. Vid en jämförelse med flera andra språkversioner är det dock tydligt att den svenska översättningen är missvisande och att en korrekt översättning i stället bör vara kompetent expert.

Utökade krav på samråd med myndigheter och allmänheten

Genom ändringsdirektivet ställs krav på att även lokala och regionala myndigheter ska delta i samråden (artikel 6.1). En annan nyhet är att allmänheten ska få den information som avses i artikel 6.2 elektroniskt via minst en central portal eller lättillgängliga kontaktpunkter på lämplig förvaltningsnivå. Det införs dessutom en ny tidsram som anger att den berörda allmänheten i vart fall ska få 30 dagar på sig att komma in med synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen (artikel 6.7).

Krav på tillståndsmyndighetens bedömning och motivering

Ändringarna i artikel 8 och införandet av en ny artikel 8a syftar till att tydliggöra hur synpunkter och underlag om projektets miljöpåverkan ska integreras i beslut att meddela tillstånd eller inte. Enligt artikel 8a.1 ställs krav på att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, alla miljövillkor som bifogas beslutet, en beskrivning av projektets särdrag eller planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt kompensera betydande negativ miljöpåverkan samt i tillämpliga fall kontrollåtgärder. I ett beslut om att avslå en tillståndsansökan ska de huvudsakliga skälen till avslaget anges (artikel 8a.2).

Tillståndsmyndigheten ska undvika intressekonflikt

Enligt en ny artikel 9a ska medlemsstaterna se till att den eller de ansvariga myndigheterna fullgör de skyldigheter som följer av direktivet på ett objektivt sätt (och inte ger upphov till en situation som kan leda till intressekonflikt). Av samma bestämmelse följer att oförenliga funktioner ska skiljas åt när skyldigheterna enligt direktivet fullgörs (om den ansvariga myndigheten även är exploatör).

Rapportering

Ändringsdirektivet innebär att rapporteringskrav införs (se ändringarna i artikel 12.2). Rapportering ska göras var sjätte år från och med den 16 maj 2017.

Samordnade eller gemensamma förfaranden

Krav om samordnade eller gemensamma förfaranden införs i förhållande till det s.k. art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet.

Uppföljning, kontrollförfaranden och sanktioner

Slutligen har det införts krav på övervakning och kontrollåtgärder. Medlemsstaterna ska se till att försiktighets- och kompensationsåtgärder genomförs och ska besluta om förfaranden avseende kontroll av betydande negativ miljöpåverkan i syfte att kunna vidta lämpliga åtgärder för att begränsa denna. Enligt en ny artikel 10a ska medlemsstaterna även fastställa regler för sanktioner vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas enligt direktivet.

4.4 Århuskonventionen

Århuskonventionen trädde i kraft i oktober 2001. Sverige är part till konventionen sedan 2005.

Konventionen vilar på princip 10 i Riodeklarationen om miljö och utveckling, som antogs vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro 1992. Denna princip anger att miljöfrågor hanteras bäst när alla berörda medborgare deltar på lämplig nivå. På det nationella planet ska, enligt principen, varje individ ha skälig tillgång till den miljöinformation som finns hos offentliga organ, inklusive information om farliga material och verksamheter i deras samhällen och det ska ges möjlighet att delta i beslutsprocessen. Stater ska underlätta och uppmuntra folkligt medvetande och deltagande genom att se till att information finns lätt åtkomlig. Tillgång till effektiva juridiska och administrativa procedurer inklusive rättsmedel för upprättelse och gottgörelse ska erbjudas.

I konventionen förklaras att ett tillfredsställande miljöskydd är väsentligt för människors välbefinnande och för deras åtnjutande av grundläggande mänskliga rättigheter. Varje människa har rätt att leva i en miljö som är förenlig med hälsa och välbefinnande men har också en skyldighet att, både ensam och tillsammans med andra, skydda och förbättra miljön för nuvarande och kommande generationer. För att kunna hävda denna rättighet och fullgöra denna skyldighet anger konventionen att medborgarna måste ha tillgång till miljöinformation, rätt att delta i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Konventionens bestämmelser utgör en minimistandard för rättigheterna. Enligt konventionen har icke-statliga organisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller de krav som uppställs i nationell rätt en särskilt viktig roll och de tillerkänns därför samma rättigheter som den berörda allmänheten i övrigt.

Konventionen bygger på tre grundprinciper som brukar kallas konventionens tre pelare:

- Allmänhetens rätt att ta del av miljöinformation som finns hos myndigheter.
- Allmänhetens rätt att delta i beslutsprocesser som har inverkan på miljön.
- Allmänhetens tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

5 Svensk rätt

Under 1960-talet ökade uppmärksamheten på miljöfrågor. Flera länder, däribland Sverige, antog lagstiftning för kontroll av föreningar. I Sverige trädde miljöskyddslagen (1969:387) i kraft 1969. Miljöskyddslagen innehöll bestämmelser om ett administrativt kontrollsystem med tillstånds- och tillsynsrutiner. Detta system innebar ökade möjligheter att väga samman allmänna och enskilda intressen. I första hand var lagstiftningen inriktad på kontroll av stora punktkällor. Sedan miljöskyddslagen

trädde i kraft har kraven på det beslutsunderlag som ska finnas vid tillståndsprövningar succesivt skärpts vad gäller underlagets omfattning och kvalitet.

Krav på att en ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet skulle innehålla en beskrivning av miljöeffekterna av de störningar som verksamheten kunde medföra infördes 1981 i miljöskyddslagen. Samtidigt infördes också krav på samråd med myndigheter och enskilda som kunde ha ett intresse i saken. Enligt praxis som hade utvecklats med stöd av förarbetsuttalanden till lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m., förkortad NRL, krävdes enligt 4 kap. NRL att konsekvenserna för miljön skulle framgå av en ansökan som skulle prövas av regeringen. Bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar infördes 1991 i ett nytt 5 kap. i NRL (prop. 1990/91:90 s. 170 f.). Samtidigt fördes liknande bestämmelser in i flera andra lagar, bl.a. miljöskyddslagen och väglagen (1971:948). Genom bestämmelser om samråd och miljökonsekvensbeskrivningar har arbetet med att ta fram underlag inför tillståndsprövningar blivit alltmer formaliserat.

Krav på miljökonsekvensbeskrivningar vid planläggning infördes först i samband med genomförandet av SMB-direktivet. Det ansågs emellertid ligga i sakens natur att även konsekvenserna för miljön borde vägas in i de lämplighetsbedömningar som gjordes vid planläggning enligt PBL (prop. 1990/91:90 s. 166).

5.1 Miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar och miljöbedömningar

Med miljöbalken förändrades de svenska bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar påtagligt. I syfte att genomföra MKB-direktivet och Esbokonventionen infördes i miljöbalken bestämmelser om förfarandet vid miljökonsekvensbedömningar och innehållet i miljökonsekvensbeskrivningar. Sedan miljöbalken trädde i kraft i januari 1999 finns bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i huvudsak i 6 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Sedan miljöbalkens ikraftträdande har bestämmelserna ändrats bland annat för att genomföra SMB-direktivet.

Det finns utanför miljöbalken ett antal lagar som reglerar verksamheter och åtgärder som påverkar miljön (sektorslagar). Vissa av verksamheterna och åtgärderna är sådana projekt som omfattas av MKB-direktivet, varför det ställs krav på att även de ska bli föremål för tillståndsprövning och en bedömning av deras påverkan på miljön. Som utgångspunkt gäller miljöbalken för dessa verksamheter samtidigt som de är reglerade i andra lagar. Miljöbalken och sektorslagarna gäller således parallellt. Den myndighet som prövar en ansökan om tillstånd eller motsvarande godkännande enligt en sektorslag ska dock vid prövningen tillämpa miljöbalken endast när det anges särskilt i sektorslagen (prop. 1997/98:90 s. 143 f.).

- Följande författningar hänvisar helt eller delvis till 6 kap. miljöbalken:
- lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.
 - lagen (1966:314) om kontinentalsockeln
 - väglagen (1971:948)
 - lagen (1977:439) om kommunal energiplanering
 - lagen (1978:160) om vissa rörledningar
 - lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn
 - lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet
 - lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter (lagen har i prop. 2015/16:178 föreslagits upphöra att gälla den 31 december 2016)
 - strålskyddslagen (1988:220)
 - minerallagen (1991:45)
 - lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon
 - lagen (1995:1649) om byggande av järnväg
 - ellagen (1997:857)
 - lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning
 - naturgaslagen (2005:403)
 - plan- och bygglagen (2010:900).

5.2 Tidigare ändringar av miljöbalkens bestämmelser på området

Regeringen beslutade den 22 december 1999 att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utvärdera tillämpningen av miljöbalken och lämna förslag till nödvändiga reformer (dir. 1999:109). Kommittén tog namnet Miljöbalkskommittén (M 1999:03). Miljöbalkskommittén hade i uppdrag att undersöka möjligheterna att effektivisera och förenkla miljöprövningen utan att åsidosätta hälso- och miljöskyddskraven. Miljöbalkskommittén lämnade i betänkandet En effektivare miljöprövning (SOU 2003:124) förslag till ändringar i 6 kap. miljöbalken som syftade till att åstadkomma ett mer flexibelt system för miljökonsekvensbedömning samt ett enklare förfarande för miljökonsekvensbeskrivningar. Med utgångspunkt i Miljöbalkskommitténs förslag genomfördes vissa ändringar i 6 kap. miljöbalken som trädde i kraft den 1 augusti 2005 (prop. 2004/05:129, bet. 2004/05:MJU15, rskr. 2004/05:312). Det tydliggjordes att samrådet så långt som möjligt skulle genomföras inom ramen för en samrådsprocess. Skyldigheten för länsstyrelsen att besluta om en verksamhets eller åtgärds miljöpåverkan inskränktes till att enbart gälla verksamheter och åtgärder som inte omfattades av bilaga 1 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar (numera 3 § första stycket förordningen). De specificerade kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla begränsades till att enbart gälla för verksamheter och åtgärder som skulle antas medföra betydande miljöpåverkan. Slutligen förtydligades länsstyrelsens roll i att vägleda verksamhetsutövaren avseende miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning.

Under 2012 gjordes vissa förtydligande ändringar i nu gällande 6 kap. 13 och 16 §§ miljöbalken (jfr prop. 2012/13:17, bet. 2012/13:MJU4, rskr. 2012/13:155). Ändringarna föranleddes av ett behov av att förtydliga genomförandet av SMB-direktivet.

Under 2015 tillkom en paragraf, 6 kap. 4 a § miljöbalken, för att genomföra de krav på samråd som följer av det s.k. Seveso III-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olycks-händelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG).

6 Ett nytt 6 kap. i miljöbalken

Regeringens förslag: Det nuvarande 6 kap. miljöbalken ska upphävas och ersättas av ett nytt 6 kap. med en ny rubrik och en ny disposition. Flera av bestämmelserna ska föras in oförändrade med endast språkliga och redaktionella ändringar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på att det nuvarande 6 kap. ersätts med ett nytt med en ny rubrik och en ny disposition.

Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt anser att processuella bestämmelser bör placeras i miljöbalkens fjärde avdelning och inte i 6 kap. miljöbalken och att MKB-direktivets regler borde kunna införlivas på ett mer integrerat sätt i miljöbalken. *Alrutz' Advokatbyrå AB* anser att förslaget innehåller bestämmelser med en alltför hög detaljeringsgrad och bedömer att en sådan detaljstyrning kommer leda till längre ledtider och högre kostnader för företagen. *Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB* ifrågasätter om det finns behov av en helt ny struktur och terminologi samt detaljerade förfaranderegler och anser att det finns en risk att tillämpande myndigheter uppfattar de omfattande förändringarna som en skärpning. *Sveriges kommuner och landsting* och *Avfall Sverige* har angett att de inte delar den bild av tillämpningen av bestämmelserna om miljöbedömning av planer och program i 6 kap. miljöbalken som Naturvårdsverket ger i rapporten *Mot en hållbar stadsutveckling* (rapport 6664). *WSP Sverige AB* anser att fler bestämmelser bör placeras i lag eftersom förordningsbestämmelser tenderar att glömmas bort.

Skälen för regeringens förslag

Genomförande av ändringsdirektivet

De senaste ändringarna i MKB-direktivet ska vara genomförda i medlemsstaternas lagstiftning senast den 16 maj 2017. Genomförandet av de tillkommande kraven i direktivet bör kunna leda till en ökad harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser på området och en tydligare och mer enhetlig bedömning av miljöeffekter i samband med tillståndspro-

cesser. Av ändringsdirektivets ingress framgår att ändringarna bl.a. syftar till att förbättra miljöskyddet och kvaliteten på miljökonsekvensbedömningsförfarandet samtidigt som resurseffektiviteten ska öka och en hållbar tillväxt i unionen stödjas. Flera av ändringarna föranleder en översyn av det svenska regelverket som rör miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder.

I svensk rätt har MKB-direktivet framför allt genomförts i 6 kap. miljöbalken. I 6 kap. miljöbalken finns dock även bestämmelser om miljöbedömningar av planer och program som genomför SMB-direktivet. Eftersom dessa regler är tätt sammankopplade med varandra finns det skäl att i samband med översynen av de bestämmelser som rör verksamheter och åtgärder även se över den del av kapitlet som rör planer och program.

Vikten av ett tydligt och ändamålsenligt regelverk

Regelverket om miljöbedömningar för planer och program samt verksamheter och åtgärder bör vara utformat på ett sätt som bidrar till ett högt miljöskydd och skapar förutsättningar för att miljökvalitetsmålen ska kunna nås. Regelverket bör även ge allmänheten möjlighet till insyn och medverkan i miljöprocesserna. Närboende och intresseorganisationer har kunskap som kan bidra till ett allsidigt underlag som bättre belyser miljöeffekter inför planläggnings- eller prövningsmyndighetens beslut. Lika viktigt i sammanhanget är att regelverket kan bidra med förutsägbara villkor för näringslivet och till att tillgängliga resurser kan användas på ett effektivt sätt. Ett regelverk som motsvarar alla dessa krav skapar förutsättningar för en tydlig och ändamålsenlig tillämpning som bidrar med största möjliga miljönytta.

Samhällsplanering är ett instrument som påverkar alla miljökvalitetsmål. I samhällsplaneringen sätts ramarna för kommande verksamheter och olika allmänna intressen och politiska mål vägs mot varandra. Genom att integrera miljöaspekter i planer och program skapas förutsättningar för att kunna nå miljökvalitetsmålen och uppnå ett högt miljöskydd. Lika viktigt för att nå dessa mål är att miljöeffekter som enskilda verksamheter kan förväntas medföra blir tydligt och enhetligt belysta och bedömda i samband med tillståndsgivning. Ett underlag som belyser de miljöeffekter som en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra är en absolut förutsättning för att tillståndsmyndigheten ska kunna tillämpa miljörättsliga krav på ett effektivt sätt i det enskilda fallet. Det är samtidigt nödvändigt att se till att samhällets resurser används på bästa sätt. Krav på verksamheter och åtgärder som inte är miljömässigt motiverade riskerar att drabba enskilda företagare, kommuner, myndigheter, allmänheten och ytterst samhällets miljöarbete. Utgångspunkten bör således vara att kraven i 6 kap. ska gälla i den utsträckning det är motiverat av miljöskäl. Allt annat riskerar att styra resurser till verksamheter och åtgärder utan en särskilt stor miljöpåverkan.

En förändring är nödvändig

När det gäller planer och program beskriver Naturvårdsverket i rapporten Mot en hållbar stadsutveckling (rapport 6664) att det finns brister i samhällets förmåga att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen. Enligt

Naturvårdsverket är det vanligt förekommande att den planläggande myndigheten eller kommunen tycker att miljöbedömningsprocessen är svår, krånglig och omfattande och att den ofta kommer till slutsatsen att bestämmelserna inte är tillämpliga i det enskilda fallet. Det tycks även finnas en bristande förståelse för vad en strategisk miljöbedömning innebär vilket leder till att fokus lätt hamnar på dokumentet, snarare än förfarandet och integreringen av miljöaspekter i beslut om antagande av planer och program. Vidare framgår att det finns oklarheter kring miljöbalkens tillämplighet i samhällsplaneringen och att det är en mycket varierande kvalitet på de bedömningar som myndigheter och kommuner gör i frågan om huruvida en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningarna överensstämmer inte alltid med lagstiftningens syfte. Sammantaget innebär det att det inte görs miljöbedömningar av alla de planer och program som omfattas av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken samt att de miljöbedömningar som görs är av skiftande, och i vissa fall bristande, kvalitet. Det finns därför anledning att göra de ändringar som krävs för att uppnå ett tydligt och ändamålsenligt regelverk som kan medföra största möjliga miljönytta.

När det gäller tillämpningen av bestämmelserna för verksamheter och åtgärder i 6 kap. miljöbalken är de identifierade problemen av en annan art. De miljökonsekvensbeskrivningar som tas fram tenderar generellt sett att få ett innehåll som inte fullt ut knyter an till och är nödvändigt för den aktuella verksamheten. Ända sedan införandet av miljöbalken har lagstiftningen gett uttryck för att innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning ska stå i proportion till graden av miljöpåverkan. Genom en enkätundersökning som Miljöprocessutredningen (M 2007:04) lät genomföra visade det sig dock att skillnaden i innehållet i miljökonsekvensbeskrivningarna endast är marginell. Miljökonsekvensbeskrivningarna blir därför ofta för breda och ytliga. Detta är något som varken gynnar miljöskyddet eller bidrar till en resurseffektiv prövning.

Kraven i MKB-direktivet riktar sig till och är anpassade för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. De senaste ändringarna i MKB-direktivet syftar bl.a. till att stärka miljöskyddet men innebär samtidigt att fler formaliserade krav som riktar sig till verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan införs. I den mån formaliserade krav i svensk rätt riktar sig till verksamheter utan en särskilt stor miljöpåverkan finns det därför anledning att genomföra de ändringar som krävs för att säkerställa att regelverket på ett resurseffektivt sätt kan medföra största möjliga miljönytta.

Ett nytt 6 kap. i miljöbalken

En förutsättning för att förslagen i denna lagrådsremiss ska få det genomslag som önskas är att reglerna utformas på ett sådant sätt att de är enkla att förstå och tillämpa. I 6 kap. miljöbalken finns regler som träffar dels planer och program, dels verksamheter och åtgärder. Även om reglerna omfattar i huvudsak samma moment och miljöaspekter för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder rör det sig om helt olika processer där tillämpningen av bestämmelserna för planer och program ofta föregår den för verksamheter och åtgärder. Bestämmelserna för planer och program bör därför placeras först i kapitlet.

För att öka bestämmelsernas tillgänglighet bör kapitlet innehålla underavsnitt med tydliga underrubriker. För att åstadkomma en tydlig process bör bestämmelsernas disposition inom respektive avsnitt få den disposition som framgår av lagförslaget. På så vis åskådliggörs de olika faserna för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder; först den inledande undersökningsfasen som består i att avgöra om en miljöbedömning ska göras, därefter den följande som består i utförandet av miljöbedömningen.

För att redan i lagtexten kunna tillgodogöra sig processen bör utgångspunkten vara att väsentliga bestämmelser ska återfinnas i lag och övriga bestämmelser i förordning. Förslagen i denna lagrådsremiss innebär väsentliga förändringar eller omarbetningar av så gott som samtliga bestämmelser i 6 kap. Det är därför motiverat att ersätta det nuvarande 6 kap. med ett nytt kapitel.

Några remissinstanser anför att förslaget i lagrådsremissen innehåller bestämmelser med alltför hög detaljeringsgrad och att det kan leda till längre ledtider och högre kostnader för företagen. Regeringen delar inte dessa remissinstansers farhåga utan bedömer att förslaget innebär att bestämmelserna blir tydligare och mer lättillgängliga. Den ökade tydligheten innebär visserligen att detaljeringsgraden ökar i viss mån men det bör uppvägas av att bestämmelserna därmed bedöms bli enklare att tillämpa. Bestämmelsernas ökade tydlighet och tillgänglighet bör leda till tidsvinster och lägre administrativa kostnader för företag. *Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt* har anfört att processuella bestämmelser bör placeras i miljöbalkens fjärde avdelning och inte i 6 kap. miljöbalken. Regeringen anser inte att en sådan lösning är lämplig mot bakgrund av att bestämmelserna om miljöbedömning även görs tillämpliga i prövningar enligt vissa sektorslagar.

7 Nya och ändrade ord och uttryck

7.1 Strategiska och specifika miljöbedömningar

Regeringens förslag: Uttrycket strategisk miljöbedömning införs i 6 kap. miljöbalken och ska ha samma innebörd som ordet miljöbedömning i SMB-direktivet, dvs. den process som bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, att samråd genomförs och att hänsyn under beslutsprocessen tas till miljökonsekvensbeskrivnings innehåll och det som framkommit i samråden.

För verksamheter och åtgärder införs i 6 kap. miljöbalken uttrycket specifik miljöbedömning med samma innebörd som ordet miljökonsekvensbedömning i MKB-direktivet, dvs. den process som bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, att samråd genomförs och att hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivnings innehåll och det som framkommit i samråden när beslut fattas.

Innebörden av ordet miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken ändras till att utgöra ett samlingsnamn för såväl strategiska som specifika miljöbedömningar.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att uttrycket specifik miljöbedömning införs som beteckning för den process som gäller verksamheter och åtgärder i stället för praktisk miljöbedömning som föreslås i promemorian.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på att ordet miljöbedömning införs i 6 kap. miljöbalken som ett samlingsnamn för de två typer av miljöbedömningar som regleras i 6 kap. miljöbalken. *Länsstyrelsen i Kalmar län* anser att ordet miljöbedömning är missvisande på så vis att det inte leder tanken till att det utgör beteckning för en process. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* och *Naturvårdsverket* anser att det är positivt att de två olika processerna i 6 kap. miljöbalken får olika benämningar, bl.a. eftersom det finns behov av att särskilja processerna. *Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt*, *Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt*, *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *Länsstyrelsen i Örebro län*, *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, *Naturvårdsverket*, *Luleå tekniska universitet*, *Forskningsprogrammet SPEAK* anser att uttrycket praktisk miljöbedömning är missvisande, bl.a. eftersom bedömningen inte är av praktisk karaktär eller på grund av att en strategisk miljöbedömning kan framstå som motsatsen till praktiska, dvs. teoretiska och abstrakta eller i värsta fall opraktiska. *Region Skåne*, *Lomma kommun*, *Programnämnd samhällsbyggnad i Örebro kommun*, *Structor Miljöbyrå Stockholm AB* och *Svenska samernas riksförbund* anser att uttrycket praktisk miljöbedömning är ändamålsenligt. *Naturvårdsverket* föreslår att uttrycket miljöbedömning för verksamheter och åtgärder används och i andra hand att ordet ”specifik” används i stället för ”prak-

tisk”. *Riksantikvarieämbetet* och *Forskningsprogrammet SPEAK* föreslår att uttrycket miljöbedömning av verksamheter och åtgärder används. Flertalet remissinstanser är positiva till eller har inte några invändningar mot att uttrycket strategisk miljöbedömning införs. *Riksantikvarieämbetet* föreslår att uttrycket miljöbedömning av plan och program bör användas. *Naturvårdsverket* föreslår att uttrycket miljöbedömning för planer och program bör användas.

Skälen för regeringens förslag: Det svenska genomförandet av framför allt MKB-direktivet har inneburit att beslutsunderlaget – miljökonsekvensbeskrivningen – har hamnat mer i fokus än den process där beskrivningen är en del. Den svenska lagstiftningen saknar ett ord eller ett uttryck som beskriver den process som i fråga om verksamheter och åtgärder bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, att samråd genomförs och att hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivnings innehåll och det som framkommit i samråden när beslut fattas. I genomförandet av SMB-direktivet har en större vikt lagts vid att lyfta fram processen i lagstiftningen. I SMB-direktivet kallas processen för miljöbedömning och det är även det ord som används i 6 kap. miljöbalken för att i förhållande till planer och program beskriva den process som bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, samråd genomförs och hänsyn tas till beskrivningen och samråden i beslutsprocessen. Processen bör komma till tydligt uttryck i lagtexten såväl när det gäller planer och program som verksamheter och åtgärder och dessa processer bör betecknas med ett ord eller uttryck.

I MKB-direktivet används ordet miljökonsekvensbedömning som beteckning för processen. Genom de lagändringar som föreslogs i propositionen *En effektivare miljöprövning* (prop. 2004/05:129) utmönstrades ordet miljökonsekvensbedömning i princip helt ur 6 kap. miljöbalken. Skälet var att ordet i miljöbalken användes som beteckning för det samråd som skulle genomföras för verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Regeringen ansåg att ordet borde användas i överensstämmelse med den betydelse som det har i MKB-direktivet och inte som ett uttryck för samrådsförfarandet (prop. 2004/05:129 s. 58). Den enda bestämmelse i vilken ordet fortfarande används är i 6 kap. 6 § som reglerar förfarandet i de fall en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land. I detta fall bedömde regeringen att ordet användes på ett sätt som överensstämde med dess betydelse i MKB-direktivet. Ordet miljökonsekvensbedömning för verksamheter och åtgärder bör dock utmönstras helt från 6 kap. Ordet har i svensk rätt haft en annan innebörd än vad det har i MKB-direktivet.

I internationella sammanhang används ordet miljöbedömning (environmental assessment) som ett samlingsnamn för att beskriva de två olika processerna (planer och program å ena sidan och verksamheter och åtgärder å andra sidan). I promemorian föreslogs att samma samlingsnamn borde användas i den svenska kontexten. Förslaget har mottagits väl av remissinstanserna och bör genomföras.

I fråga om planer och program innehåller promemorian ett förslag om att ordet strategisk läggs till för att beskriva vilken typ av miljöbedömning det rör sig om. Remissinstanserna har varit positiva till förslaget och det bör genomföras. Miljöbedömningen för planer och program är till sin natur mer allmän, framåtsyftande och övergripande än miljöbedömningar

för verksamheter och åtgärder. Kraven på konkret förutsägelse av effekter är inte heller densamma som för verksamheter och åtgärder. Det är dessutom så att de planer och program som omfattas av krav på miljöbedömning ska ange förutsättningarna för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder. Särdragen i miljöbedömningar för planer och program kan därför beskrivas med ordet strategisk som också är det ord som används i internationella sammanhang för att beskriva miljöbedömningar av planer och program.

I fråga om verksamheter och åtgärder innehåller promemorian ett förslag om att ordet praktisk läggs till för att beskriva vilken typ av miljöbedömning det rör sig om. Förslaget har mötts av kritik bland många av remissinstanserna som bl.a. anser att ordet praktisk är missvisande eftersom den aktuella bedömningen inte är av praktisk karaktär. I prövningen av enskilda verksamheter och åtgärder ska miljöeffekterna kunna förutses. I den mån förutsättningarna för verksamheten eller åtgärden angetts i en plan eller ett program innebär verksamheten eller åtgärden det konkreta eller det praktiska genomförandet av den aktuella planen eller programmet. Regeringen instämmer dock med de remissinstanser som anser att ordet i detta sammanhang kan vara missvisande. Flera remissinstanser har föreslagit att uttrycket miljöbedömning av verksamheter och åtgärder ska användas. Regeringen anser dock att det finns anledning att använda ett uttryck som på ett tydligare och mer kortfattat sätt särskiljer den aktuella typen av miljöbedömning från den strategiska miljöbedömningen. Miljöbedömningen av planer och program görs tidigt i den planeringsprocess som senare kan få betydelse för specifika verksamheter eller projekt. Förutsägelsen av miljöeffekter är mer specifik eller konkret i samband med en miljöbedömning av en verksamhet eller åtgärd än i samband med en miljöbedömning av en plan eller ett program. Naturvårdsverket har föreslagit att ordet specifik används i stället för praktisk. Uttrycket specifik miljöbedömning bör införas som ett uttryck för den process som gäller verksamheter och åtgärder.

7.2 Liten miljökonsekvensbeskrivning

Regeringens förslag: Uttrycket liten miljökonsekvensbeskrivning införs i 6 kap. miljöbalken som beteckning för det prövningsunderlag som ska tas fram för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Promemorians förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att uttrycket liten miljökonsekvensbeskrivning införs i stället för förenklat underlag, som föreslås i promemorian.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget att kalla underlaget för förenklat underlag.

Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västra Götaland och Länsstyrelsen i Östergötlands län och Naturskyddsföreningen anser att benämningen förenklat underlag kan förleda sökanden att tro att underlaget kan vara allt för enkelt vilket kan medföra behov av kompletteringar som i sin tur kan

förlänga handläggningstiden samt öka risken för att tillstånd lämnas på otillräckliga underlag. *Kammarkollegiet* och *Riksantikvarieämbetet* förordar att underlaget även fortsättningsvis kallas miljökonsekvensbeskrivning oavsett om verksamheter och åtgärder kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. *Energimarknadsinspektionen* anser att ändringen från ordet miljökonsekvensbeskrivning till uttrycket förenklat underlag riskerar att endast leda till förvirring och oklarhet genom att vägledande domar avseende nuvarande regelverk ifrågasätts samtidigt som det inte kommer finnas några tydliga riktlinjer kring vad som ska gälla i stället. *Länsstyrelsen i Skåne län* anser att uttrycket förenklat underlag är anonymt. *Länsstyrelsen i Uppsala län* anser att det bör framgå av underlagets benämning att det är en bedömning av miljöeffekterna som ska göras, även om den bedömningen är begränsad och till delar förenklad. *Länsstyrelsen i Hallands län* föreslår att ordet miljöbeskrivning används i stället för uttrycket förenklat underlag i syfte att strömlinjeforma ord och uttryck i miljöbalken med ord och uttryck i väglagen och lagen om byggande av järnväg. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* föreslår att uttrycket förenklad miljökonsekvensbeskrivning används eftersom länsstyrelsen anser att det skulle minska risken för missförstånd och sammanblandning med andra slags underlag. *Länsstyrelsen i Västra Götaland* föreslår att underlaget kallas miljökonsekvensunderlag. *Luleå tekniska universitet* anser att uttrycket förenklat underlag bör förtydligas och i stället kallas förenklat beslutsunderlag. *Naturvårdsverket* föredrar uttrycket grundläggande underlag framför det föreslagna uttrycket förenklat underlag. *Trafikverket* anser att ord och uttryck i 6 kap. miljöbalken när det gäller underlag för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bör samordnas med de ord och uttryck som används i väg- och järnvägslagstiftningen.

Skälen för regeringens förslag

I 6 kap. miljöbalken används ordet miljökonsekvensbeskrivning som beteckning för det underlag som ska tas fram för tillståndspliktiga verksamheter och åtgärder. Som ovan anförts gäller kravet oavsett om verksamheten eller åtgärden kan anses medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. I propositionen En effektivare miljöprövning (2004/05:129) ansåg regeringen att ordet miljökonsekvensbeskrivning var inarbetat och att det kunde leda fel i tanken om vad underlaget skulle innehålla om ordet förbehölls endast underlaget för verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

En nackdel med att ordet miljökonsekvensbeskrivning används oavsett omfattningen av en verksamhets eller åtgärds miljöpåverkan är att risken ökar för att samma krav ställs på alla miljökonsekvensbeskrivningar. En del i förklaringen till att de förändringar som har genomförts i 6 kap. inte har fått avsedd effekt kan vara att man behöll ordet miljökonsekvensbeskrivning som en gemensam beteckning för samtliga underlag. I promemorian föreslogs att uttrycket förenklat underlag skulle införas i 6 kap. miljöbalken som benämning på det underlag som skulle tas fram för prövningen av sådana verksamheter och åtgärder som inte kunde antas medföra en betydande miljöpåverkan. Flera remissinstanser har pekat på risken för att det föreslagna uttrycket kan vara missvisande på så vis att

det ger intryck av att kraven på underlaget är lägre ställda än vad de i själva verket är. Detta kan leda till behov av kompletteringar som i sin tur kan förlänga handläggningstiden samt öka risken för att tillstånd lämnas på otillräckliga underlag. Regeringens avsikt med ändringen är inte att ställa lägre krav på det aktuella underlaget i förhållande till vad som gäller i dag. Regeringens avsikt med ändringen är i stället att tydliggöra den skillnad i kravnivå som finns i nuvarande regelverk men som inte har fått genomslag i den praktiska tillämpningen. Mot den bakgrunden instämmer regeringen med de remissinstanser som anser att uttrycket för enkelt underlag kan uppfattas som missvisande.

I den praktiska tillämpningen av regelverket används ofta uttrycket liten miljökonsekvensbeskrivning som benämning för det underlag som ska tas fram för verksamheter som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Regeringen anser att uttrycket liten miljökonsekvensbeskrivning på ett bra sätt återspeglar den kravnivå som gäller för det aktuella underlaget. Uttrycket liten miljökonsekvensbeskrivning bör därför införas i 6 kap. miljöbalken.

7.3 Miljöpåverkan, miljöeffekter och miljökonsekvenser

Regeringens förslag: Med miljöeffekter avses i 6 kap. miljöbalken direkta och indirekta effekter på olika delar av miljön och människors hälsa. Effekterna kan vara positiva eller negativa, tillfälliga eller bestående, kumulativa eller inte kumulativa och uppstå på kort, medellång eller lång sikt. Effekterna kan avse

- befolkning och människors hälsa,
- djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
- mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
- hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
- annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
- andra delar av miljön.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på den föreslagna innebörden av ordet miljöeffekter.

Tyréns AB ser positivt på att det tydligare framgår att även kumulativa och samverkande effekter ska omfattas, även om det är oklart vad skillnaden mellan dessa ord är. *Tyréns AB* anser att förslaget bör tydliggöra att konsekvenser ska redovisas så att miljökonsekvensbeskrivningar inte endast fokuserar på mätbara, kvantitativa effekter, utan även på faktiska konsekvenser. *Region Skåne* ser det som positivt att biologisk mångfald och skyddade arter ges särskilt fokus men önskar att perspektivet ekosystemtjänster också lyfts in i definitionen av miljöeffekter. *Naturvårdsverket* anser att definitionen behöver kompletteras med ordet ekosystem så att det framgår att effekter ska beskrivas även för ekosystem i sin

helhet och inte enbart för ekosystemens olika delar. *Trafikverket* anser att oavsett vilka ord och uttryck som används är det angeläget att miljöbedömningar omfattar de två steg som i dag kallas miljöeffekter och miljökonsekvenser. *Folkhälsomyndigheten* anser att det inte framgår om effekter på människors hälsa vägs in i ordet miljöpåverkan. *Folkhälsomyndigheten* anser att människors hälsa bör lyftas och belysas mer i författningstexten samt att det borde förtydligas att, när det gäller påverkan på människors hälsa, så avses inte bara akuta effekter utan även långsiktiga effekter på människors hälsa. Vidare anser *Folkhälsomyndigheten* att vikten av de samlade miljöeffekterna, av såväl verksamheter och åtgärder som planer och program, bör framgå. *Riksantikvarieämbetet* har påpekat i fråga om ordet landskap att synsätten och definitionerna i den europeiska landskapskonventionen är viktiga och användbara.

Malmö kommun, Sveriges kommuner och landsting och *Avfall Sverige* anser att en definition av ordet miljöeffekter måste övervägas utifrån ett mer allsidigt underlag än betydelsen för 6 kap. miljöbalken eftersom ordet används i många sammanhang. *WSP Sverige AB* anser att definitionen bör endera avgränsas till att gälla bestämmelser om miljöbedömningar enligt 6 kap. miljöbalken och berörd följdlagstiftning eller föranleda en översyn av alla delar av miljöbalken och följdlagstiftningen där ordet effekt används. *WSP Sverige AB* anser att även andra ord och uttryck som innehållsmässigt avser effekter men som omnämns som påverkan, konsekvens eller liknande bör omfattas av en sådan översyn.

Skälen för regeringens förslag

Användningen av orden påverkan, effekt och konsekvens

Inom ramen för miljöbedömningar både på nationell nivå, inom EU och i övriga internationella sammanhang aktualiseras ord som påverkan, effekt och konsekvens. Inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningar i Sverige avses vanligtvis med påverkan den fysiska åtgärden i sig, med effekt den förändring som uppkommer i omgivningen och med konsekvens betydelsen av denna förändring. I internationella sammanhang görs inte alltid denna tydliga uppdelning.

När det gäller planer och program används uttrycket betydande miljöpåverkan för att ange vilka planer och program som omfattas av kraven på en miljöbedömning. Kraven på miljöbedömning är reserverade för sådana planer och program vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. När det gäller verksamheter och åtgärder används uttrycket betydande miljöpåverkan för att avgöra om ett samråd ska ske med en utökad krets och om de detaljerade kraven på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll ska uppfyllas. I båda fallen är det ett rättsligt begrepp som får verkningar för den fortsatta processen. I denna lagrådsremiss föreslås att uttrycket betydande miljöpåverkan används för att beskriva den miljöpåverkan som krävs för att aktualisera en strategisk eller specifik miljöbedömning. Användningen av uttrycket i det sammanhanget bedöms vara förenligt med uttryckets användning enligt nuvarande bestämmelser och det har inte uppkommit skäl som talar för att språkbruket i det avseendet bör ändras. I övrigt innebär förslaget att det är effekterna som ska identifieras, beskrivas och bedömas. De förändringar som görs till följd av detta är enbart av språklig karaktär. *Trafikverket* har

anfört att det är angeläget att miljöbedömningar omfattar de två steg som i dag kallas miljöeffekter och miljökonsekvenser. I de fall miljöeffekter ska bedömas ska även fortsättningsvis de konsekvenser som är möjliga att förutse redovisas. Detta behöver inte uttryckligen framgå av lagtexten. Att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekter innebär att ett ställningstagande måste göras i fråga om de miljökonsekvenser som kan förväntas.

Miljöeffekter

Att identifiera, beskriva och bedöma effekter på människors hälsa och miljön är centralt i en miljöbedömning. En uppräkningslista av de delar av miljön och människors hälsa som ska omfattas finns i nuvarande 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken och 6 kap. 12 § andra stycket 6 miljöbalken. I bestämmelserna nämns bl.a. människors hälsa, biologisk mångfald, mark, vatten, luft, klimat och kulturmiljö. När det gäller verksamheter och åtgärder anges att det är direkta och indirekta effekter som avses. I fråga om planer och program är det inte närmare angivet vilka effekter som avses.

För att underlätta förståelsen för och tillämpningen av bestämmelserna om miljöbedömningar bör det i det nya 6 kap. miljöbalken på ett tydligare sätt framgå vilka effekter på vilka delar av miljön och människors hälsa som avses. På så vis bedöms tillämpningen av bestämmelserna bli mer förutsägbar. Ett lämpligt sätt att göra detta tydligt är att samla sådana effekter på olika delar av miljön och människors hälsa under termen miljöeffekter samt definiera vad som därmed avses.

Vilka delar av miljön som avses när det gäller planer och program skiljer sig inte mer än nämnvärt åt från det som gäller för verksamheter och åtgärder i 6 kap. miljöbalken. Detsamma gäller för SMB-direktivet i jämförelse med MKB-direktivet (se artikel 3 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet och artikel 5.1 och bilaga 1 i SMB-direktivet). I de avseenden direktiven eller de nuvarande svenska bestämmelserna skiljer sig åt när det gäller vilka delar av miljön som ska omfattas bedöms det inte finnas anledning att göra en distinktion som återspeglar skillnaden, tvärtom bedöms det ändamålsenligt i sammanhanget att skapa en definition som inkluderar alla de miljö- och hälsoaspekter som kan komma i fråga. Ett sådant synsätt stämmer även överens med det faktum att listan över de delar av miljön som räknas upp i SMB-direktivet inte är uttömmande (se bilaga 1 f till SMB-direktivet).

I såväl MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet som i SMB-direktivet är biologisk mångfald särskilt angivet. Av ändringsdirektivet följer att särskilt fokus ska ges arter och livsmiljöer som skyddas enligt det s.k. art- och habitatdirektivet eller det s.k. fågeldirektivet (rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar). Uttrycket biologisk mångfald omfattar bl.a. växt- och djurliv, liksom ekosystem och genetisk variation. I svensk rätt återfinns bestämmelser om skydd för växt- och djurarter i 8 kap. miljöbalken och i föreskrifter som meddelats med stöd av de bestämmelserna. Dessa bestämmelser genomförs även art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet i det aktuella

avseendet. För att öka bestämmelsernas tillgänglighet bedöms det därför lämpligt att det av den föreslagna definitionen av miljöeffekter framgår att biologisk mångfald innefattar djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken. Ett sådant tydliggörande stämmer även överens med den svenska rättspraxis som utvecklats, såväl för verksamheter och åtgärder som för planer och program (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 29 maj 2012 i mål nr M 7639-11 samt RÅ 2005 ref. 44).

Några remissinstanser har anfört att definitionen av ordet miljöeffekter bör omfatta ordet ekosystem eller ekosystemtjänster. Uttrycket biologisk mångfald som omfattas av definitionen har en bred innebörd och omfattar bl.a. ekosystem. Effekter på ekosystem kan leda till att ekosystemtjänster minskar, upphör, tillkommer eller förstärks. Ekosystem och ekosystemtjänster omfattas således av definitionen av miljöeffekter och regeringen ser därför inget behov av att uttryckligen ange det i författningstexten.

Som ovan angetts framgår det i dag inte av 6 kap. miljöbalken vilka effekter som kan komma i fråga för planer och program och när det gäller verksamheter och åtgärder anges endast direkta och indirekta effekter. MKB-direktivet anger att betydande direkta och indirekta effekter ska omfattas (artikel 3 i MKB-direktivet). Vidare anges i bilaga 4 till direktivet att beskrivningen av de förväntade betydande effekterna bör innefatta den direkta inverkan, liksom varje indirekt, sekundär, kumulativ, gränsöverskridande, kort-, medellång- eller långsiktig bestående eller tillfällig, positiv eller negativ inverkan av projektet. Liknande skrivningar finns i SMB-direktivet (se artikel 5.1 och bilaga 1 f). Den otydlighet som finns i regelverket när det gäller vilka effekter som kan komma i fråga har gett upphov till oklarheter i tillämpningen. Ett tydligt exempel på det är den osäkerhet som präglat tillämpningen i fråga om kumulativa effekter i miljökonsekvensbeskrivningar (se t.ex. MÖD 2007:50 där Miljööverdomstolen konstaterade att det är miljökonsekvenserna i sin helhet av ett projekt som avses i MKB-direktivet och inte endast vissa begränsade miljöeffekter av det). Otydligheter av dessa slag innebär att verksamhetsutövare, myndigheter och kommuner riskerar att lägga ner resurser på att ta fram miljökonsekvensbeskrivningar som senare inte kan godkännas av prövningsmyndigheten eller som leder till att en plan upphävs vid överprövning. En definition av termen miljöeffekter bör därför inkludera samtliga effekter som omfattas av SMB-direktivet och MKB-direktivet. *Folkhälsomyndigheten* har angett att den anser att människors hälsa bör lyftas och belysas mer i författningstexten samt att det borde förtydligas att inte bara akuta effekter utan även långsiktiga effekter på människors hälsa omfattas. *Folkhälsomyndigheten* har vidare framfört att de samlade miljöeffekterna är av stor vikt. Regeringen understryker att effekter på människors hälsa även fortsättningsvis ska vara en viktig del i en miljöbedömning och att det således är viktigt att effekter på människors hälsa beaktas när så följer av författningstext och förarbeten, även om inte ordet hälsa uttryckligen nämns i den specifika bestämmelsen. Regeringen instämmer med *Folkhälsomyndigheten* om att såväl akuta som långsiktiga effekter samt kumulativa eller samlade effekter på människors hälsa är viktiga och bör lyftas fram. Den föreslagna definitionen av ordet miljöeffekt omfattar alla dessa delar. *Riksan tikvarieämbetet* har påpekat i fråga om ordet landskap att synsätten och definitionerna i den

europiska landskapskonventionen är viktiga och användbara. Regeringen instämmer i den bedömningen men anser inte att det är nödvändigt att i 6 kap. särskilt förklara vad som avses med ordet landskap.

I promemorian omnämndes förutom kumulativa effekter även samverkande effekter. I bilaga I till SMB-direktivet omnämns både kumulativa och samverkande effekter. *Tyréns AB* har i sitt remissvar över promemorian angett att det är oklart vad skillnaden mellan dessa ord är. I regeringens förslag finns inte ordet samverkande med. Kumulativa effekter kan uppstå från en eller flera verksamheter och åtgärder och i en svensk kontext används uttrycket kumulativa effekter som beteckning för effekter som kan vara antingen additiva, synergistiska eller motverkande. En additiv effekt uppstår när två eller flera effekter tillsammans leder till en effekt som är lika stor som summan av de individuella effekterna. En synergistisk effekt uppstår när två eller flera effekter tillsammans leder till en effekt som är större än summan av de individuella effekterna. En motverkande effekt innebär att effekterna från fler än en aktivitet är mindre än summan av var och en. Med uttrycket samverkande effekter åsyftas sådana effekter som är synergistiska eller motverkande, dvs. interaktiva. Innebörden av ordet samverkande täcks av ordet kumulativ i den svenska kontexten och ordet samverkande behöver därför inte inkluderas i den svenska författningstexten.

8 Gemensamma bestämmelser i 6 kap. miljöbalken

8.1 En ny gemensam syftesbestämmelse

Regeringens förslag: Syftet med miljöbedömningar enligt 6 kap. miljöbalken är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Promemorians förslag skiljer sig från regeringens på så sätt att det i promemorian föreslås att bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken ska syfta till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering och beslutsfattande samt till att ge allmänheten tillgång till information och möjlighet till medbestämmande.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget att införa en syftesbestämmelse som gäller miljöbedömningar för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder. Många remissinstanser har dock synpunkter på utformningen av bestämmelsen.

Boverket, Naturvårdsverket, Sverige lantbruksuniversitet, Huddinge kommun och Tyréns AB anser att syftesbestämmelsen bör lyfta fram det som i dag framgår av syftesbestämmelsen för planer och program, dvs. att syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Boverket och Naturvårdsverket anser att det genom en sådan bestämmelse blir tyd-

ligt att miljöbedömningens egentliga syfte är att påverka planens eller projektets slutliga innehåll, så att miljöpåverkan minimeras. Boverket pekar på att det finns en risk att miljöbedömningarna förvandlas till formaliaredovisningar om inte detta syfte blir tydligt i lagen.

Havs- och vattenmyndigheten, Forskningsprogrammet SPEAK och WSP Sverige AB anser att syftesbestämmelsen i promemorians förslag måste omformuleras så att det framgår varför miljöbedömningar ska göras och inte som i promemorians förslag hur de ska göras. *Havs- och vattenmyndigheten* och *WSP Sverige AB* anser att syftesbestämmelsen bör återkoppla till syftena i SMB-direktivet och MKB-direktivet. *WSP Sverige AB* anser att SMB-direktivets syftesangivelse ska införas i sin helhet och att en motsvarande syftesangivelse för miljöbedömningar av verksamheter och åtgärder utarbetas utifrån vad som framgår av beaktandelleden till MKB-direktivet i dess ursprungliga lydelse.

Trafikverket anser att utformningen av syftesbestämmelsen bör ses över så att den överensstämmer bättre med artikel 3 i MKB-direktivet 2014/52/EU där det framgår att syftet med miljökonsekvensbedömningen är att identifiera, beskriva och bedöma de betydande direkta och indirekta effekterna för ett flertal redovisade miljöeffektområden.

Riksantikvarieämbetet anser att syftet med miljöbedömningar, förutom det som anges i förslaget till bestämmelse, är att inverkan på miljön på ett så tidigt stadium som möjligt ska beaktas så att hänsyn till miljön kan säkerställas. Riksantikvarieämbetet anser därför att förslaget till bestämmelse bör kompletteras så att de tre syftena om miljöhänsyn, allmänhetens insyn och påverkan samt om beslutsunderlag tydligt framgår.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser att det är bra att allmänhetens tillgång till information och möjlighet till medbestämmande lyfts fram i syftesbestämmelsen. Länsstyrelsen anser dock att syftesbestämmelsen kommer att missförstås av allmänheten i många fall och att det därför är viktigt att det lyfts fram att miljöbedömningen är en process där bedömningen ligger i sak och inte i tyckande. *Strålsäkerhetsmyndigheten* anser att ordet medbestämmande inte överensstämmer med de möjligheter som allmänheten ges enligt bestämmelserna och föreslår att bestämmelsen i stället anger att allmänheten ges möjlighet till inflytande i processen. *Statens lantbruksuniversitet* och *Tyréns AB* anser att förslaget stärker allmänhetens roll genom införandet av ordet medbestämmande och ifrågasätter vad begreppet medbestämmande ska innebära i praktiken. *Svenska samernas riksförbund* anser att det inte är tillräckligt att lyfta fram allmänhetens deltagande och säkerställa dess medbestämmande – den samiska rätten till inflytande och medbestämmande måste lyftas. *Folkhälsomyndigheten* anser att det inte framgår av förslaget om människors hälsa vägs in i ordet miljöaspekt.

Skälen för regeringens förslag: Något som är gemensamt för bestämmelserna om miljöbedömningar i SMB- och MKB-direktivet är att syftet med bestämmelserna är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Detta framgår uttryckligen av artikel 1 i SMB-direktivet, som genomförts i svensk rätt genom 6 kap. 11 § miljöbalken. I svensk rätt finns ingen bestämmelse som tydligt beskriver syftet med miljöbedömningen av verksamheter och åtgärder. I 6 kap. 3 § miljöbalken anges däremot syftet med det dokument, miljökonsekvensbeskrivningen, som ska tas fram som prövnings-

underlag, nämligen att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna som en planerad verksamhet eller åtgärder kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, och dels på annan hushållning med material, råvaror och energi. Det anges vidare att beskrivningen ytterst ska möjliggöra en samlad bedömning av dessa direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön. I förarbetena anges att arbetet med en miljökonsekvensbeskrivning ska medverka till att kunskapsluckor upptäcks liksom till en ökad kunskap och insikt om miljö-, hälso- och naturresursfrågor i det enskilda ärendet. Vidare ska en miljökonsekvensbeskrivning bidra till att en viss verksamhet, om den får komma till stånd, får så lite negativ miljöpåverkan som möjligt (prop. 1997/98:45 del 2 s. 56).

En väl formulerad syftesbestämmelse bedöms kunna bidra till en ökad förståelse för bestämmelserna om miljöbedömningar. I promemorian anges att ett gemensamt syfte för strategiska och specifika miljöbedömningar är att miljöaspekter ska integreras i planering och beslutsfattande men att det är önskvärt att syftesbestämmelsen blir mer konkret än så. I promemorian angavs därför att syftesbestämmelsen bör återspegla den process som innebär att identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter ska ske vid planering och beslutsfattande samt att den även bör ge uttryck för betydelsen av en enhetlig rättstillämpning och allmänhetens deltagande i processerna. Det angavs vidare att det inte finns anledning att i en syftesbestämmelse i 6 kap. miljöbalken upprepa att målet med bestämmelserna även är främja en hållbar utveckling eftersom det målet framgår av 1 kap. 1 § miljöbalken. Regeringen anser, i likhet med flera remissinstanser, att det av syftesbestämmelsen bör framgå varför miljöbedömningar ska göras och inte som i promemorians förslag hur de ska göras. Precis som angavs i promemorian så är syftet med bestämmelserna om miljöbedömning att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande. Målet är att främja en hållbar utveckling. Detta syfte och mål framgår av nuvarande syftesbestämmelse för planer och program och bör även gälla för verksamheter och åtgärder. En gemensam syftesbestämmelse för strategiska och specifika miljöbedömningar med den innebörden bör därför införas. *Folkhälsomyndigheten* har framfört att den anser att det bör framgå att människors hälsa vägs in i ordet miljöaspekter. Regeringen vill i det sammanhanget understryka att ordet miljöaspekt är en bred term som omfattar såväl människors hälsa som t.ex. biologisk mångfald och kulturmiljö.

8.2 Samordning av miljöbedömningar och liknande arbete

Regeringens förslag: Den som gör en strategisk eller specifik miljöbedömning ska sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt 6 kap. miljöbalken eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på att kravet på samordning utökas.

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt ställer sig frågande till lämpligheten i att lagstifta med den tvetydighet som kombinationen av ordet ska och uttrycket sträva efter leder till.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande 6 kap. 22 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner sträva efter att samordna arbetet med de bedömningar och beskrivningar som görs enligt 6 kap. Av 8 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar framgår att om ett förslag till plan eller program kräver samråd enligt både 6 kap. 14 § miljöbalken och annan författning, ska berörda myndigheter och kommuner sträva efter att genomföra samråden i ett sammanhang. Bestämmelserna i 6 kap. 22 § miljöbalken och 8 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar infördes för att genomföra SMB-direktivet. Regeringen anförde då att tillämpningsområdena för MKB-direktivet och SMB-direktivet är tätt sammankopplade och att det är viktigt att de som tillämpar bestämmelserna kan se sambandet mellan bedömningarna och samordna arbetet så att det material och den information som samlas in i den ena bedömningen kan användas i den andra bedömningen. Regeringen påpekade att en samordning medför att dubbelarbete kan undvikas (prop. 2003/04:116 s. 46 och 69). Dessa skäl för samordning gäller fortfarande. Även om det, som *Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt* har anført, kan vara svårt att i det enskilda fallet bedöma om kravet om att sträva efter samordning är uppfyllt, bedömer regeringen att det är viktigt att författningstexten ger uttryck för denna målsättning om samordning.

Vid remitteringen av promemorian Enklare lagtext om miljökonsekvensbeskrivning (Ds 2009:65) anförde några remissinstanser att det är oklart om en och samma miljökonsekvensbeskrivning kan användas som underlag för prövning enligt olika lagar. Varje miljökonsekvensbeskrivning som upprättas måste givetvis uppfylla de krav på innehåll som motiveras av den aktuella prövningen. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats vars innehåll också uppfyller de krav som ställs enligt en annan författning är det självklart att samma miljökonsekvensbeskrivning kan återanvändas. Den fråga som alltid uppstår när man vill använda samma miljökonsekvensbeskrivning som underlag för prövning enligt olika lagar är om miljökonsekvensbeskrivningen faktiskt uppfyller kraven enligt de olika lagarna. Frågan om miljökonsekvensbeskrivningen är tillräcklig måste alltid avgöras i det enskilda fallet. Enligt artikel 4.4 och artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska en exploatör vid arbetet med att ta fram samrådsunderlag eller miljökonsekvensbeskrivning, i tillämpliga fall ta hänsyn till tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar av miljöpåverkan som utförts i enlighet med annan unionslagstiftning. Mot bakgrund av denna samordningsbestämmelse i ändringsdirektivet finns det anledning att utforma en bestämmelse om samordning i 6 kap. miljöbalken som inte bara hänför sig till planer och program utan som tydliggör att samordningskravet avser miljöbedömningar i allmänhet såväl inom ramen för kapitlets bestämmelser som när skyldigheter liknande dem i 6 kap. följer av annan författning.

8.3 Planer och planeringsunderlag

Regeringens förslag: Bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken flyttas till 3 och 5 kap. miljöbalken med vissa språkliga och redaktionella ändringar.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med promemorians. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att samtliga bestämmelser om planer och planeringsunderlag som finns i nuvarande 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken placeras i 3 och 5 kap. miljöbalken.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på den ändrade placeringen av bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i nuvarande 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken.

Sveriges kommuner och landsting och *Avfall Sverige* framhåller att bestämmelsen i nuvarande 6 kap. 20 § om länsstyrelsens samordningsansvar är av stor vikt och att den rollen måste förstärkas mer än i dag. *WSP Sverige AB* anser att bestämmelsen om länsstyrelsens samordningsansvar har getts en undanskymd plats i förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. enligt promemorians förslag. *WSP Sverige AB* anser att det är olyckligt eftersom bestämmelsen är ett verktyg för att myndigheter och enskilda ska kunna tillgodose kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken. *WSP Sverige AB* påpekar att möjligheten hittills förefaller ha utnyttjats i en mycket begränsad omfattning, i vart fall då olika verksamhetsutövare upprättat miljökonsekvensbeskrivningar.

Skälen för regeringens förslag: I nuvarande 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken finns bestämmelser som avser frågor om hushållning med mark och vatten. Före miljöbalkens ikraftträdande fanns motsvarande bestämmelser i den nu upphävda naturresurslagen. Det framgår inte av förarbetena till miljöbalken varför bestämmelserna placerades i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 6 kap. 19 § är de myndigheter som ska tillämpa miljöbalkens regler om hushållning med mark och vatten skyldiga att se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen och sådant planeringsunderlag som kan ha betydelse för tillämpningen finns tillgängliga i målet eller ärendet. Detta gäller även mål och ärenden enligt annan lagstiftning än miljöbalken som berör frågor om hushållning med naturresurser och där miljöbalken därför ska tillämpas. Ett väl utvecklat system för kunskapsförsörjning är en förutsättning för en från allmän synpunkt god hushållning med naturresurser. Beslutsprocessen i dessa frågor underlättas om ett adekvat beslutsmaterial finns tillgängligt och fortlöpande kan tillhandahållas (prop. 1997/98:45, del 2, s. 67).

Länsstyrelsens samordnande roll i fråga om kunskapsförsörjningen för hushållning med naturresurser framgår av nuvarande 6 kap. 20 § miljöbalken. Länsstyrelsens skyldighet att ställa samman underlag och tillhandahålla underlaget innebär också ett genomförande av artikel 5.4 i MKB-direktivet.

I 6 kap. 21 § finns ett bemyndigande för regeringen att i ett förvaltningsbeslut ålägga en eller flera kommuner att redovisa hur de avser att i sin planering enligt plan- och bygglagen behandla en viss fråga eller vissa frågor.

De bestämmelser i 6 kap. 19, 20 och 21 §§ som gäller frågor om hushållning med mark och vatten placeras lämpligen i 3 kap. som handlar om sådana frågor. I den del bestämmelserna gäller sådana åtgärdsprogram som avses i 5 kap. miljöbalken är det dock lämpligt att bestämmelserna placeras i det kapitlet. Regeringen instämmer med de remissinstanser som anser att bestämmelsen om länsstyrelsens samordningsansvar placerades undanskymt i förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Regeringen anser därför att även den bestämmelsen bör placeras i 3 kap. miljöbalken.

9 Strategiska miljöbedömningar

9.1 Tillämpningsområdet för planer och program i 6 kap. miljöbalken

Regeringens förslag: Det förtydligas att en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om en strategisk miljöbedömning ska göras och göra en strategisk miljöbedömning om undersökningen visar att genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Undantag från kraven på strategisk miljöbedömning ska göras i fråga om

- finansiella eller budgetära planer och program,
- planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
- planer och program som enligt föreskrifter som regeringen meddelar inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om planer och program som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslagen som handlar om tillämpningsområdet för planer och program.

Flera remissinstanser framhåller det positiva i att kraven på undersökning förtydligas. Några remissinstanser anser att bestämmelserna om undersökning i fråga om en strategisk miljöbedömning ska göras kommer leda till merarbete och att handläggningstiderna förlängs. *Naturvårdsverket* och *Boverket* anser att det uttryckligen behöver anges i sektorslagstiftning när kraven på undersökning och miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken är tillämpliga. *Sveriges kommuner och landsting*, *Avfall Sverige*, *Malmö kommun* och *Programnämnd samhällsbyggnad i*

Örebro kommun anser att de ändrade reglerna kan innebära förenklingar men bara om regeringen utnyttjar sig av det föreslagna bemyndigandet om undantag från kraven på undersökning och strategisk miljöbedömning på ett ändamålsenligt sätt. *Havs- och vattenmyndigheten* anser att de miljömässiga konsekvenserna av undantaget för planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten behöver utredas vidare för att kunna konstatera om undantaget kan utformas på annat sätt eller begränsas för att minska eventuella risker.

Flera remissinstanser som har yttrat sig i fråga om användningen av ordet undersökning avstyrker eller ifrågasätter att ordet undersökning används i sammanhanget samtidigt som några remissinstanser uttryckligen har tillstyrkt förslaget i den delen. *Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt*, *Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län*, har pekat på risken för begreppsförvirring – på flera ställen i miljöbalken är en undersökning en konkret åtgärd som t.ex. kan innebära provtagning av mark och vatten. *Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt*, *Riksantikvarieämbetet*, *Trafikverket* och *Sveriges Arkitekter* har lyft fram ordet behovsbedömning som ett alternativ till ordet undersökning eftersom behovsbedömning är det ord som många i dag använder för det som i promemorian kallas undersökning.

Skälen för regeringens förslag

En undersökning för att avgöra om bestämmelserna om strategisk miljöbedömning ska tillämpas

Naturvårdsverket konstaterar i sin rapport *Mot en hållbar stadsutveckling* (rapport 6664) att bestämmelserna om miljöbedömningar av planer och program inte tillämpas i den utsträckning som krävs. Enligt Naturvårdsverket kan det delvis bero på att bestämmelserna om miljöbedömningar är svårtillgängliga och på missuppfattningar om tillämpligheten av bestämmelserna om miljöbedömning i miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. För att uppnå en ökad tydlighet och för att säkerställa att myndigheter och kommuner tar ställning till frågan om det ska göras en miljöbedömning i det enskilda fallet bör det införas en bestämmelse som anger att det för alla planer och program som krävs i lag eller annan författning ska undersökas om en strategisk miljöbedömning ska göras. Den avgörande frågan för om en miljöbedömning ska göras är om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen syftar till att nå fram till ett svar på den frågan. Några remissinstanser har haft synpunkter på att undersökningen kommer att leda till merarbete och förlängda handläggningstider. Regeringen vill i det sammanhanget peka på att det redan enligt dagens bestämmelser krävs att myndigheter och kommuner tar ställning till frågan om det ska göras en miljöbedömning i fråga om planer och program som krävs enligt lag eller annan författning. Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att ta ställning i frågan om betydande miljöpåverkan ska bestämmelser i nuvarande förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar tillämpas. För sådana pla-

ner och program som omfattas av tillämpningsområdet och där graden av miljöpåverkan ska avgöras från fall till fall ska samråd enligt nuvarande 6 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar ske. Därefter ska myndigheten eller kommunen ta ställning till om en betydande miljöpåverkan kan antas. Bedömningen i den frågan ska redovisas i plan- eller programärendet och göras tillgänglig för allmänheten. Som framgår av avsnitt 9.2 och 9.3 så innebär förslaget i lagrådsremissen om undersökning inga moment i förhållande till vad som gäller i dag som bedöms leda till merarbete och förlängda handläggningstider.

I promemorian föreslogs att ordet undersökning skulle införas i 6 kap. miljöbalken som beteckning för den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en miljöbedömning ska göras eller inte göras. Några remissinstanser har pekat på risken för begreppsförvirring om ordet undersökning används eftersom en undersökning på flera ställen i miljöbalken är en konkret åtgärd som kan innebära t.ex. provtagning av mark och vatten. Så som ordet undersökning lyftes fram i promemorians förslag gav det lätt intryck av att ordet undersökning skulle reserveras för den typ av undersökning som är aktuell i 6 kap. miljöbalken. Regeringen anser att ordet undersökning är av allmängiltig karaktär och kan inte anses reserverat för en särskild typ av undersökning. Regeringen gör därför inte anspråk på att införa ett nytt ord som ska vara reserverat för den särskilda innebörd som avses i 6 kap. miljöbalken. För att det ska bli tydligt vilken typ av undersökning det gäller måste det naturligtvis preciseras. Så sker på andra ställen i miljöbalken och så sker även för den undersökning som aktualiseras i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken. I stället för ordet undersökning har några remissinstanser föreslagit att ordet behovsbedömning ska användas eftersom behovsbedömning är det ord som många i dag använder för ändamålet. Det engelska ord som ofta används i dessa sammanhang är ordet screening. Det engelska ordet screening förekommer dock endast i den praktiska tillämpningen, dvs. ordet används inte i direktivtexten. På samma sätt kan naturligtvis ordet behovsbedömning användas i miljöbedömningssammanhang i den praktiska tillämpningen.

Planer och program m.m. som omfattas av tillämpningsområdet

Även dokument som inte som en plan eller ett program kan omfattas av reglerna för miljöbedömning. Kommissionen anger i sin vägledning för SMB-direktivet att ”det är tänkbart att begreppen plan och program även bör förstås som alla officiella deklARATIONER som går längre än rena avsiktsförklaringar och som lägger fast en planerad inriktning av framtida åtgärder” (EG-direktiv 2001/42, Europeiska kommissionen 2004 s. 5 f.). Det bedöms dock inte lämpligt att införa en definition av vad som avses med planer och program. Naturvårdsverket och Boverket har i sina remissvar över promemorian angett att de anser att det uttryckligen behöver anges i sektorslagstiftning när kraven på undersökning och miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken är tillämpliga. Boverket har i det sammanhanget hänvisat till förarbetsuttalanden om förhållandet mellan miljöbalken och andra lagar (prop. 1997/98:90 s. 143 f.). I förarbetena framhålls att miljöbalkens bestämmelser ska tillämpas vid prövning enligt en sektorslag endast när det särskilt anges i den lagen. I det sam-

manhanget vill regeringen understryka att bestämmelserna om miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken gäller parallellt med bestämmelserna i aktuell sektorslagstiftning. Det innebär att om sektorslagstiftningen inte anger hur miljöbedömningen ska integreras i plan- eller programprocessen behöver en sådan integrering trots allt ske på ett sätt som gör att syftet med miljöbedömningen kan uppfyllas.

Undantag från tillämpningsområdet samt normgivningsbemyndiganden

Av 6 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken framgår att regeringen får meddela föreskrifter om vilka planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt om undantag från kravet på miljöbedömning. Bemyndigandet ger regeringen en möjlighet att i förordning tydliggöra avgränsningen av vilka planer och program som omfattas av kraven, dvs. vilka planer och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och vilka planer och program som kan undantas från kraven. Med stöd av normgivningsbemyndigandet har regeringen, i enlighet med artikel 3.2 och 3.3 i SMB-direktivet, i förordning angett vilka planer och program som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, med tillhörande undantag preciserade (se 4, 5 och 7 §§ förordningen [1998:905] om miljökonsekvensbeskrivningar). Vidare har regeringen, i enlighet med artikel 3.4 och bilaga 2 till SMB-direktivet, i förordning angett kriterier för bedömningen av om andra planer och program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Regeringen har även, i enlighet med artikel 3.8 i SMB-direktivet föreskrivit vissa generella undantag från kraven på miljöbedömning.

Bemyndigandet i 6 kap. 11 § motiverades av behovet av att snabbt kunna anpassa lagtexten till utvecklingen avseende såväl nya plan- och programformer som rättspraxis om direktivets innebörd. När det skapas nya plan- och programformer som faller in under direktivet måste det vara möjligt att hitta en snabb och smidig väg in i regelverket så att den nya planformen kan knytas till kraven på miljöbedömning (se prop. 2003/04:116 s. 35 och 36). Detta gäller fortfarande och regeringen bör därför även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter när det skapas nya plan- och programformer som bör knytas till kraven på miljöbedömning.

I denna lagrådsremiss föreslås att det för alla planer och program som krävs enligt lag eller annan författning ska undersökas om en strategisk miljöbedömning ska göras. De generella undantagen från det kravet anges i lag. Den avgörande frågan för om en miljöbedömning ska göras är om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Precis som enligt dagens bestämmelser ska vissa planer och program som utgångspunkt kunna antas medföra en betydande miljöpåverkan, med vissa undantag preciserade. Andra planer och program ska bedömas utifrån närmare angivna omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Föreskrifter i fråga om sådana omständigheter kan med den lagreglering som föreslås i denna lagrådsremiss meddelas med stöd av 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen, dvs. som verkställighetsföreskrifter. För att tydliggöra bestämmelsernas innebörd bör dock en upplysningsbestämmelse införas som anger att regeringen meddelar närmare föreskrifter om

undersökningen. På så vis uppmärksammas läsaren på att närmare bestämmelser om undersökningen kan finnas på förordningsnivå. På samma sätt som i dag är således avsikten att det ska finnas bestämmelser även på förordningsnivå om vilka omständigheter som en myndighet eller kommun ska tas hänsyn till för att avgöra om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

När det gäller generella undantag från tillämpningsområdet framgår det av artikel 3.8 i SMB-direktivet att direktivet inte ska tillämpas på planer och program som endast syftar till att tjäna nationellt försvar eller civil beredskap eller finansiella planer eller budgetplaner och program. Sådana föreskrifter om undantag finns i dag i 7 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. I förordningen används dock de i Sverige redan etablerade uttrycken totalförsvar eller räddningstjänst. För att tydliggöra tillämpningsområdet för bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar bör undantagen finnas i lag, dvs. i 6 kap. miljöbalken. Precis som den nuvarande bestämmelsen i 7 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar bör uttrycken i undantaget anpassas till de redan etablerade uttrycken totalförsvar eller räddningstjänst.

Utrymmet för att göra ytterligare undantag från tillämpningsområdet utöver de undantag som framgår av artikel 3.8 är enligt SMB-direktivet begränsat. Av artikel 3.5 i SMB-direktivet följer att medlemsstaterna, för vissa planer och program, ska avgöra om en betydande miljöpåverkan kan antas genom att antingen undersöka varje enskilt fall eller genom att specificera typer av olika slags planer och program eller genom att kombinera båda dessa tillvägagångssätt. Enligt både dagens bestämmelser i 6 kap. miljöbalken och de nu föreslagna ska en undersökning i fråga om betydande miljöpåverkan göras i varje enskilt fall. Om generella undantag i stället ska göras ska medlemsstaterna enligt artikel 3.5 ta hänsyn till relevanta kriterier i bilaga 2 till SMB-direktivet. Enligt kommissionens vägledning för SMB-direktivet anges att generella undantag enligt artikel 3.5 endast får göras om samtliga planer eller program av en viss typ vid en samlad helhetsbedömning inte kan anses medföra en betydande miljöpåverkan. Vidare anges att en restriktiv tolkning ska göras i fråga om sådana undantag (EG-direktiv 2001/42, Europeiska kommissionen 2004 s. 15). Det handlar således om fall som är uppenbara och där det saknas tvivel om att planer eller program av visst slag kan komma att medföra en betydande miljöpåverkan i det enskilda fallet. I sådana uppenbara fall bör det dock finnas ett utrymme för regeringen att meddela undantag från kraven på undersökning och strategisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. Ett normgivningsbemyndigande som möjliggör sådana undantag bör därför införas och det bör vidare anges i lag att kraven om strategisk miljöbedömning inte ska gälla i fråga om planer och program som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt föreskrifter som regeringen får meddela.

9.2 Samråd inom ramen för undersökningen

Regeringens förslag: Bestämmelser om samråd inom ramen för undersökningen förs in i 6 kap. miljöbalken. Samrådet ska handla om frågan om betydande miljöpåverkan och ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda. Myndigheten eller kommunen ska kunna låta bli att samråda om den kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen ska inte längre ha ett normgivningsbemyndigande att meddela föreskrifter om samråd i samband med undersökningen om huruvida en plan, ett program eller ändring kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om samråd inom ramen för undersökningen.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser att en del av samrådet är att i ett mycket tidigt skede fånga upp de frågor som ska belysas extra i den strategiska miljöbedömningen och att det föreslagna undantaget från kravet på samråd därför inte bör genomföras. *Energiföretagen Sverige* anser att även berörda verksamhetsutövare bör ingå i samrådskretsen. *Sveriges Arkitekter* anser att alla som kan beröras av en detaljplan ska involveras i samrådsprocessen och få tillfälle att lämna synpunkter i ett tidigt skede. *Naturvårdsverket* anser att det finns behov av att tydliggöra kraven på samrådsunderlaget i författningstext eftersom det skulle skapa förutsättningar för en mer enhetlig rättstillämpning.

Skälen för regeringens förslag

När samråd ska ske inom ramen för undersökningen

Enligt artikel 3.6 i SMB-direktivet behöver samråd endast genomföras för planer och program vars miljöpåverkan ska bedömas från fall till fall med tillämpning av de kriterier som anges i bilaga 2 till direktivet.

Enligt 6 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska samråd ske i samband med bedömningen av om genomförandet av vissa planer och program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det är dock, i likhet med vad som följer av SMB-direktivet, endast sådana planer och program vars miljöpåverkan ska bedömas från fall till fall utifrån vissa närmare angivna kriterier som omfattas av kravet på samråd.

Den process som en undersökning innebär tydliggörs om samtliga led i processen framgår på lagnivå. Bestämmelsen om samråd i undersökningsfasen bör därför placeras i 6 kap. miljöbalken. Samråd bör precis som enligt nuvarande bestämmelser krävas endast i fråga om sådana planer och program vars miljöpåverkan ska bedömas från fall till fall utifrån vissa närmare angivna kriterier.

Samrådet syftar till att reda ut om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om myndigheten eller kommunen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras utan att samråd skett i frågan om betydande miljöpåverkan bedöms det dock vara onödigt resurskrävande att genomföra ett sådant samråd.

Syftet med samrådet inom ramen för undersökningen

Det svenska genomförandet av artikel 3.6 i SMB-direktivet kan uppfattas som otydligt när det gäller vad samrådet i undersökningsfasen ska handla om. Samrådet syftar till att avgöra om planen eller programmet eller ändringen av planen eller programmet ska anses medföra en betydande miljöpåverkan. Det bör i det svenska genomförandet tydligt anges vad samrådet ska handla om, dvs. att klargöra planens eller programmets miljöpåverkan.

Samrådsunderlag

När det gäller verksamheter och åtgärder finns det bestämmelser i miljöbalken som anger vilka uppgifter som en verksamhetsutövare ska lämna inför samrådet. Några motsvarande bestämmelser finns inte för planer och program, vare sig i direktivet eller i svensk rätt. Naturvårdsverket har i sitt remissvar över promemorian angett att det finns behov av att tydliggöra kraven på samrådsunderlaget i författningstext eftersom det skulle skapa förutsättningar för en mer enhetlig rättstillämpning. I Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd om miljöbedömning av planer och program (Handbok 2009:1) anges vad ett samrådsunderlag bör innehålla (se avsnitt 5.2.3). Det anges att myndighetens eller kommunens bedömning av om den aktuella planen eller programmet behöver miljöbedömas bör framgå samt på vilka grunder en slutsats har dragits i det avseendet. Vidare anges att det är särskilt viktigt att det av samrådsunderlaget framgår vilket underlag som har använts och hur myndigheten eller kommunen har resonerat i de fall den bedömer att en miljöbedömning inte krävs – i synnerhet för sådana planer och program för vilka det i princip alltid krävs en miljöbedömning. Det är naturligtvis grundläggande att ett underlag lämnas till samrådsparterna inför ett samråd i frågan om huruvida planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I annat fall kan samrådet inte genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Regeringen finner dock inte skäl att särskilt ange detta i författningstext.

Samrådskretsen

Enligt dagens bestämmelser ska samråd ske med de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen eller programmet. I förordningsmotiven till bestämmelsen sägs att samrådsituationerna är så skiftande beroende på plan- eller programtyp och område att det måste bli fråga om en bedömning i varje enskilt fall av vilka myndigheter som samråd ska ske med (Fm 2005:2 s. 34).

I 6 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar anges att om det är fråga om planer och program på nationell nivå ska samråd i stället ske med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten och

andra berörda statliga förvaltningsmyndigheter. Formuleringen ger intryck av att samråd inte får ske med berörda kommuner och länsstyrelser när det gäller planer och program på nationell nivå, vilket kan vara lämpligt i vissa fall. I promemorian föreslogs därför att reglerna skulle ändras så att den nuvarande risken för begränsning av samrådskretsen i detta avseende tas bort. Ingen av remissinstanserna har lämnat någon synpunkt på förslaget i den delen. Förslaget ligger även i linje med vad som följer av Sveriges åtaganden enligt artikel 3.6 och 6.3 i SMB-direktivet och bör genomföras.

Europeiska kommissionen har haft synpunkter på det svenska genomförandet av artikel 6.3 i SMB-direktivet och anført att inte endast myndigheter som berörs ska ingå i samrådskretsen utan även sådana myndigheter som kan antas bli berörda. För att bestämmelsen bättre ska överensstämma med direktivet bör det därför framgå att samråd ska ske med dem som kan antas bli berörda och inte endast med dem som faktiskt berörs. I enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet bör det dessutom tydliggöras att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en myndighet kan antas bli berörd. Enligt kommissionens vägledning för SMB-direktivet avser det särskilda miljöansvaret de arbetsuppgifter som åligger myndigheten, t.ex. att övervaka tillståndet i miljön, att inspektera en plats eller en verksamhet eller att forska (EG-direktiv 2001/42, Europeiska kommissionen 2004 s. 15). För svenskt vidkommande innebär det att t.ex. en statlig myndighet eller kommunal nämnd som ansvarar för operativ tillsyn enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) kan vara en sådan kommun eller myndighet som kan antas bli berörd av planen eller programmet. Avgörande för om en myndighet eller kommun kan antas vara berörd bör vara om det finns en koppling mellan det miljöansvar som myndigheten eller kommunen har och den miljöpåverkan som kan förväntas vid genomförandet av den enskilda planen eller programmet. Situationerna är så skiftande beroende på plan- eller programtyp och område att det måste bli fråga om en bedömning i varje enskilt fall av vilka myndigheter man behöver samråda med.

Energiföretagen Sverige och *Sveriges Arkitekter* har haft synpunkter på att samrådskretsen bör utvidgas. Regeringen anser inte att det har framkommit tillräckliga skäl för att utvidga samrådskretsen på det sätt som dessa remissinstanser föreslår.

Normgivningsbemyndigande om samråd

Normgivningsbemyndigandet i 6 kap. 11 § miljöbalken som avser samråd bör tas bort eftersom samtliga bestämmelser om samråd enligt förslaget förs in i miljöbalken.

9.3 Beslut inom ramen för undersökningen

Regeringens förslag: Ett särskilt beslut ska fattas i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras. Beslutet ska grundas på och redovisa det som kommer fram vid undersökningen, dvs. vid samråd och identifiering av om en betydande miljöpåverkan kan antas. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Beslutet ska inte kunna överklagas särskilt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget att ett särskilt beslut ska fattas i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras.

Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt anser att bestämmelsen om ett särskilt beslut kan leda till tillämpningsproblem eftersom det inte framgår när ett beslut ska fattas om att genomföra en strategisk miljöbedömning eller vilket kommunalt organ som ska ta ställning till frågan.

Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Kronobergs län anser att det behövs en yttre kvalitetskontroll av bedömningen av om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte.

Sveriges kommuner och landsting, Avfall Sverige, Malmö kommun och Jönköpings kommun avstyrker förslaget i fråga om detaljplaner. Malmö kommun och Jönköpings kommun anser att det är viktigt att inte tynga detaljplaneprocessen med obligatoriska beslut, när sådana kan undvikas.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 6 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska myndighetens eller kommunens bedömning i frågan om en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan redovisas i plan- eller programärendet och göras tillgänglig för allmänheten.

För att delvis råda bot på de tillämpningsproblem som beskrivs i avsnitt 6 bör det införas ett krav på beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras. Kravet bör träffa samtliga planer och program som krävs enligt lag eller annan författning. Ett sådant krav tillgodoser också de synpunkter som Europeiska kommissionen har haft på det svenska genomförandet av artikel 3.7. Kommissionen har anfört att det förefaller som det svenska genomförandet är bristfälligt eftersom det saknas bestämmelser som innebär att skälen för att inte göra en miljöbedömning ska göras tillgängliga för allmänheten. I svaret till kommissionen har regeringen anfört att i ordet bedömning ligger även att skälen för utgången ska redovisas. Det finns emellertid även mot denna bakgrund anledning att förtydliga genomförandet av artikel 3.7 så att det tydligt framgår att den myndighet eller kommun som prövar om en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan, efter samrådet med andra myndigheter som kan antas bli berörda, ska fatta ett beslut i frågan och att det ska innehålla skälen för myndighetens eller kommunens bedömning.

Ett alternativ eller komplement till att införa krav om beslut och motivering av beslut skulle kunna vara att inrätta en yttre kvalitetskontroll av

planupprättarens beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras. Naturvårdsverket föreslår i rapporten Mot en hållbar stadsutveckling (rapport 6664) att länsstyrelsen eller en central myndighet ska godkänna kommunens eller myndighetens beslut om betydande miljöpåverkan och avgöra om en miljöbedömning krävs. I förarbeten till bestämmelserna om miljöbedömningar av planer och program anges som skäl till att inte införa en kvalitetskontroll av planupprättarens miljökonsekvensbeskrivningar att det räcker med att myndigheter och kommuner förutsätts lojalt tillämpa lagarna och att detta tillsammans med den centrala tillsynsmyndighetens roll och den öppna processen som möjliggör insyn är tillräckligt (prop. 2003/04:116 s. 41). Detta är en utgångspunkt som gäller även i dag. Förslaget i denna lagrådsremiss om införande av krav om beslut och motivering av beslut bedöms för närvarande utgöra en tillräcklig åtgärd för att råda bot på de ovan beskrivna tillämpningsproblemen.

Ett beslut om strategisk miljöbedömning ska göras tillgängligt för allmänheten. För att inte ställa mer långtgående krav på myndigheter och kommuner än nödvändigt bör det inte införas krav om att information kungörs eller offentliggörs på något mer långtgående sätt än att myndigheten eller kommunen på lämpligt sätt informerar allmänheten (t.ex. på myndighetens eller kommunens webbplats) och i övrigt ser till att beslutet finns upprättat som en allmän och offentlig handling. *Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt* har framfört att bestämmelsen om ett särskilt beslut kan leda till tillämpningsproblem eftersom det inte framgår när ett beslut ska fattas om att genomföra en strategisk miljöbedömning eller vilket kommunalt organ som ska ta ställning till frågan. Regeringen delar inte domstolens farhåga och bedömer att det inte finns skäl att närmare reglera dessa frågor i miljöbalken eftersom situationerna är så skiftande beroende på plan- eller programtyp. Ett beslut måste fattas senast i samband med beslutet att anta planen eller programmet. Därutöver bör det, med utgångspunkt i de förutsättningar som gäller för det aktuella plan- eller programförfarandet, avgöras i varje enskilt fall när ett beslut bör fattas och av vilket organ. På samma sätt som för verksamheter och åtgärder enligt dagens bestämmelser bör ett beslut om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras inte kunna överklagas särskilt.

Den process som en undersökning innebär tydliggörs om samtliga led i denna framgår direkt i lagtexten. Bestämmelsen om beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras bör därför placeras i 6 kap. miljöbalken.

9.4 En strategisk miljöbedömning

Regeringens förslag: Det ska uttryckligen anges vilka moment som ingår i en strategisk miljöbedömning. Momenten som ingår i en strategisk miljöbedömning innebär att myndigheten eller kommunen ska

- samråda i frågan om avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad,
- ta fram en miljökonsekvensbeskrivning,
- ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, och
- ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om innehåll i en strategisk miljöbedömning.

WSP Sverige AB anser att ytterligare ett delmoment i den strategiska miljöbedömningen behöver anges, nämligen att ett starkt och ändamålsenligt skydd av miljön (och människors hälsa) ska integreras i planen eller programmet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt SMB-direktivet består en strategisk miljöbedömning av att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning, genomföra samråd, integrera beskrivning och de synpunkter som lämnats under samråden i beslutet och lämna information om beslutet om planen eller programmet. Syftet är att integrera miljöaspekter i framtagandet och antagandet av planer och program. Det handlar således inte enbart om att ta fram ett dokument, en miljökonsekvensbeskrivning, som beskriver miljöpåverkan av planen eller programmet, utan ett kontinuerligt och integrerat arbete kring miljöaspekter ska ske vid framtagandet och antagandet av planen eller programmet. Regeringen bedömde i propositionen om miljöbedömningar av planer och program (prop. 2003/04:116 s. 41) att lagtexten inte uttryckligen behöver ange alla de steg som en miljöbedömning omfattar. De remissynpunkter som har inkommit vid remitteringen av såväl promemorian som vid remitteringen av tidigare förslag till ändrade bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar (Enklare lagtext om miljökonsekvensbeskrivning [Ds 2009:65] och Effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser, dnr M2012/02031/R) visar dock att förfarandet bör komma till tydligare uttryck i miljöbalken. Regeringen bedömer därför att det bör införas en bestämmelse i 6 kap. miljöbalken som tydligt anger de moment som ingår i en strategisk miljöbedömning. De ändringar som föreslås för respektive delmoment i den strategiska miljöbedömningen framgår av följande avsnitt. *WSP Sverige AB* har anfört att det behöver anges att ett starkt och ändamålsenligt skydd av miljön (och människors hälsa) ska integreras i planen eller programmet. Regeringen konstaterar att miljöbedömningen syftar till att integrera miljöaspekter i planer och program så att en hållbar utveckling främjas. Myndigheten eller kommunen har en skyldighet att redovisa hur

miljöaspekter har integrerats i planen eller programmet. Det finns därför inget behov av en sådan bestämmelse som WSP Sverige AB föreslår.

9.4.1 Avgränsningssamråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen

Regeringens förslag: Myndigheten eller kommunen ska samråda om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som har yttrat sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om avgränsningssamråd.

Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt anser att förslaget bör behandla frågan om när i processen samrådet om avgränsning bör genomföras, särskilt i förhållande till det samråd som ska genomföras enligt 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900).

Naturvårdsverket anser att allmänheten ska få tillfälle att yttra sig i avgränsningssamrådet i enlighet med vad som följer av Århuskonventionen och protokollet om strategiska miljöbedömningar under Esbokonventionen.

Energigas Sverige och *Jernkontoret* anser att verksamhetsutövare som berörs av en plan ska inkluderas i samrådsgruppen.

Naturvårdsverket, Malmö kommun, Motala kommun, Sveriges kommuner och landsting, Avfall Sverige och *Forskningsprogrammet SPEAK* anser att det vore lämpligt om länsstyrelsen hade en tydligare uppgift i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad.

Naturvårdsverket anser att det finns goda skäl att hantera lokala planer och program annorlunda än nationella planer och program, och att detta bör avspeglas i bestämmelsen.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 5.4 i SMB-direktivet ska den myndighet eller kommun som utarbetar eller antar en plan eller ett program samråda med de myndigheter som kan antas bli berörda av planen eller programmet. Artikel 6 genomförs genom nuvarande 6 kap. 13 § andra stycket miljöbalken. Av paragrafen framgår att samråd i frågan om omfattningen och detaljeringsgraden för miljökonsekvensbeskrivningen ska ske med den eller de kommuner och länsstyrelser som berörs av planen eller programmet, men för planer på nationell nivå ska samråd i stället ske med Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och andra berörda statliga förvaltningsmyndigheter.

Samma skäl som anges i avsnitt 9.2 för att alla kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda ska ingå i samrådsgruppen gör sig gällande även för avgränsningssamrådet. Formuleringen av den nuvarande bestämmelsen ger intryck av att samråd endast ska ske med berörda kommuner och länsstyrelser för planer och program som inte är på nationell nivå. Bestämmelsen kan vidare ge intryck av att samråd endast ska ske med statliga förvaltningsmyndigheter om planen eller programmet är på

nationell nivå. Några sådana generella slutsatser låter sig inte göras utan en bedömning av vilka kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda måste ske i det enskilda fallet.

För att bestämmelsen ska ha en lydelse som bättre överensstämmer med direktivet bör det framgå att samråd ska ske med dem som kan antas bli berörda och inte endast med dem som faktiskt berörs. I enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet bör det dessutom tydliggöras att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en myndighet kan antas bli berörd. Vad som därmed avses framgår av avsnitt 9.2.

Naturvårdsverket har anfört att allmänheten bör ges tillfälle att yttra sig i avgränsningssamrådet i enlighet med vad som följer av Århuskonventionen och protokollet om strategiska miljöbedömningar under Esbokonventionen. *Energigas Sverige* och *Jernkontoret* har anfört att verksamhetsutövare som berörs av en plan bör inkluderas i samråds-kretsen. I samband med godkännandet av protokollet om strategiska miljöbedömningar under Esbokonventionen konstaterade regeringen att protokollet om strategiska miljöbedömningar under Esbokonventionen till skillnad från SMB-direktivet anger att varje part i lämplig utsträckning ska sträva efter att ge den berörda allmänheten tillfälle att delta i avgränsningssamrådet. Regeringen angav vidare att protokollets krav i detta avseende kan uppfyllas inom ramen för skyldigheten att genomföra ett avgränsningssamråd enligt nuvarande 6 kap. 13 § andra stycket miljöbalken (prop. 2003/04:116 s. 52). Motiveringen till detta var att det står myndigheter och kommuner fritt att i lämplig utsträckning samråda med den berörda allmänheten. Regeringen anser inte att det i det här lagstiftningsärendet finns anledning att frångå den bedömning som regeringen tidigare har gjort i fråga om samråds-kretsens omfattning. Den berörda allmänheten och enskilda som kan antas bli särskilt berörda av genomförandet av planen har möjlighet att yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningen enligt 6 kap. 15 §.

När det gäller miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter och åtgärder ska länsstyrelsen enligt nuvarande bestämmelser verka för att beskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen. Flera remissinstanser anger i sina remissvar över promemorian att de anser att länsstyrelsen borde ha en tydligare uppgift i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad även inom ramen för den strategiska miljöbedömningen. Det går inte att utesluta att planer och program kan röra områden inom vilka länsstyrelsen inte har den kompetens som krävs för att kunna lämna vägledning om miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning. Vissa planer kan dessutom tas fram av länsstyrelsen själv. Regeringen bedömer därför inte att det är lämpligt att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning i fråga om beskrivningens omfattning och inriktning. Där- emot bör naturligtvis länsstyrelsen, när den ingår i samråds-kretsen, medverka till att miljökonsekvensbeskrivningen får en lämplig omfattning och detaljeringsgrad.

Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt har anfört att det bör tydliggöras när i processen samrådet om avgränsning bör genomföras och då särskilt i förhållande till det plansamråd som ska genomföras enligt plan- och bygglagen. Det avgränsningssamråd som ska genomföras inom ramen för planprocessen enligt plan- och bygglagen behand-

las i avsnitt 12.3 nedan. Miljöbedömningen och arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen bör påbörjas så tidigt som möjligt, dvs. så snart arbetet med planen eller programmet har påbörjats. Av det följer att avgränsningssamrådet bör ske så tidigt som möjligt i plan- eller programprocessen. För att samrådet ska fylla sitt syfte är det dock samtidigt viktigt att det finns ett underlag där det tydligt framgår vad som föreslås och hur myndigheten eller kommunen har kommit fram till förslaget.

9.4.2 Miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den strategiska miljöbedömningen

Regeringens förslag: Kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla förtydligas och utformas på ett sätt som bättre stämmer överens med SMB-direktivet. En miljökonsekvensbeskrivning ska även innehålla en beskrivning av planerade åtgärder för att avhjälpa de betydande negativa miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla uppgifter om planerade åtgärder för att avhjälpa betydande negativa miljöeffekter.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation (M 2016:03) och *Naturvårdsverket* anser att ordet kompensera bör användas i stället för ordet avhjälpa i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll.

Länsstyrelsen i Kronobergs län, Naturvårdsverket och *SWECO Environment AB* anser att det behövs en yttre kvalitetskontroll i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet.

Statens geotekniska institut anser att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla redovisning av på vilket sätt som planen eller programmet tar hänsyn till sådana sannolika förändringar i omgivningen som kan komma att påverka planen eller programmet.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det bör införas krav om att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en redovisning av hur planen eller programmet kan komma att påverka eller riskerar att påverka möjligheten att följa miljökvalitetsnormer samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att normen ska kunna följas.

Skälen för regeringens förslag

Ett korrekt genomförande av kraven i SMB-direktivet

Det svenska genomförandet av kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning i artikel 5.1 och bilaga 1 till SMB-direktivet har genomförts i nuvarande 6 kap. 12 § miljöbalken. Av nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 4 framgår att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av relevanta befintliga miljöproblem som har samband med ett sådant naturområde som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön. För ett tydligare genomförande av bilaga 1 punk-

ten d i SMB-direktivet bör det i bestämmelsen anges att kravet på redovisning av relevanta befintliga miljöproblem även kan omfatta miljöproblem som inte har en koppling till ett område av särskild betydelse för miljön.

Statens geotekniska institut har anfört att miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla en redovisning av på vilket sätt planen eller programmet tar hänsyn till sådana sannolika förändringar i omgivningen som kan komma att påverka planen eller programmet. I förhållande till specifika miljöbedömningar innehåller lagrådsremissen ett förslag som tydliggör att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av sådana miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra till följd av yttre händelser. Tydliggörandet föranleds av kraven i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Även om motsvarande tydliggörande skrivning inte finns i förhållande till strategiska miljöbedömningar så gäller att en miljökonsekvensbeskrivning inom ramen för en strategisk miljöbedömning ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av sådana miljöeffekter som genomförandet av planen kan antas medföra antingen i sig eller till följd av yttre händelser.

Havs- och vattenmyndigheten har anfört att det bör införas krav om att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en redovisning av hur planen eller programmet kan komma att påverka eller riskerar att påverka möjligheten att följa miljö kvalitetsnormer samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att normen ska kunna följas. I förhållande till verksamheter och åtgärder har Mark- och miljööverdomstolen i domen MÖD 2012:19 konstaterat att en miljökonsekvensbeskrivning inte kan godkännas om det saknas en redovisning av hur verksamheten kan komma att påverka en miljö kvalitetsnorm när en sådan redovisning är relevant. Sådana uppgifter krävs även i en miljökonsekvensbeskrivning inom ramen för en strategisk miljöbedömning vilket följer av att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. En bedömning av de miljöeffekter som kan uppkomma måste göras utifrån de regler som är tillämpliga. Det innebär bl.a. att de miljöeffekter som följer av t.ex. fysisk påverkan eller utsläpp av förorenande ämnen såsom kadmium måste bedömas utifrån de miljö kvalitetsnormer som är tillämpliga.

Planerade åtgärder för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter

Av bilaga 1 till SMB-direktivet framgår att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla uppgifter om de åtgärder som planeras för att förhindra, minska och så långt som möjligt uppväga varje betydande negativ miljöpåverkan som följer av att en plan eller ett program genomförs. Denna bestämmelse genomförs i nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 7 miljöbalken där det anges att beskrivningen ska omfatta de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan. Valet av ord i punkten bör ha sin förklaring i terminologin som används i den s.k. försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken där det anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller

vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. De åtgärder som beskrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken är av preventiv karaktär. Ordet uppväga i direktivets bestämmelse tydliggör dock att miljökonsekvensbeskrivningen även ska innehålla en beskrivning av åtgärder som inte endast är preventiva i den mening som beskrivs ovan. Ordet uppväga förekommer inte i miljöbalken. Ett ord som förekommer i miljöbalken och som återspeglar vad som kan behöva göras när en skada väl har uppkommit är ordet avhjälpa. Kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla bör därför innefatta åtgärder som planeras för av avhjälpa negativa miljöeffekter.

Enligt Naturvårdsverkets vägledning om kompensation vid förlust av naturvärden (Ekologisk kompensation, handbok 2016:1) ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av planerade kompensationsåtgärder. Några remissinstanser har påpekat att ett sådant krav följer av MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att bl.a. analysera hur det går att säkerställa att ett tillräckligt underlag för lämpliga kompensationsåtgärder tas fram på ett kostnadseffektivt sätt (dir. 2016:23). I detta ligger att bedöma hur och när underlag för utformningen av kompensationsåtgärder bör tas fram, med beaktande av befintliga bestämmelser för underlag, som t.ex. bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i 6 kap. miljöbalken. Utredningen har antagit namnet Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation (M 2016:03). Frågan om kompensation vid förlust av naturvärden bör behandlas i ett sammanhang och det finns därför skäl att avvakta utredningens slutsatser i frågan om krav på uppgifter om planerade kompensationsåtgärder i en miljökonsekvensbeskrivning.

Miljökonsekvensbeskrivningarnas kvalitet

Naturvårdsverket har i rapporten Mot en hållbar stadsutveckling (rapport 6664) lyft fram att endast ett fåtal av de miljökonsekvensbeskrivningar som Naturvårdsverket granskat sedan bestämmelserna om miljöbedömning av planer och program infördes har uppfyllt alla formkrav. För att råda bot på den bristande kvaliteten föreslår Naturvårdsverket att det bör införas ett liknande förfarande som för verksamheter och åtgärder i fråga om prövningsmyndighetens godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen. De förtydliganden i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll som föreslås i denna lagrådsremiss bedöms dock kunna bidra till förståelsen av bestämmelserna och hur de ska tillämpas och därmed ge förutsättningar för en ökad kvalitet i de miljökonsekvensbeskrivningar som tas fram. Förslaget i den delen bedöms för närvarande utgöra en tillräcklig åtgärd för att råda bot på den bristande kvaliteten i miljökonsekvensbeskrivningar som Naturvårdsverket beskriver.

9.4.3 Gränsöverskridande samråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen

Regeringens förslag: Det tydliggörs att vid samråd med ett annat land ska det andra landet ges den information som behövs för samrådet och möjlighet att lämna synpunkter.

Det gränsöverskridande samrådet ska även handla om åtgärder som planeras för att avhjälpa betydande negativa miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra.

Regeringen ska inte längre ha ett sådant normgivningsbemyndigande som framgår av nuvarande 6 kap. 17 § miljöbalken att meddela föreskrifter om hur samråd och information ska ske i fråga om miljökonsekvensbeskrivningen m.m. I stället ska det införas ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att samråd ska ske även i fråga om planerade avhjälpandeåtgärder. I övrigt överensstämmer promemorians förslag i sak med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om gränsöverskridande samråd.

Naturvårdsverket anser att samma ord och uttryck bör användas i fråga om skyddsåtgärder, försiktighetsmått, avhjälpandeåtgärder och kompensationsåtgärder som i övriga bestämmelser i promemorians förslag. *Naturvårdsverket* anser vidare att det av bör framgå av lagtexten att myndigheter och allmänhet ska ges möjlighet att yttra sig inom en rimlig tidsram i enlighet med artikel 7.2 i SMB-direktivet.

Skälen för regeringens förslag: I SMB-direktivet finns bestämmelser om gränsöverskridande samråd. Om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska det landet få ta del av miljökonsekvensbeskrivningen samt förslaget till planen eller programmet. Det andra landet har även rätt att begära att samråd ska ske. Artikel 7 genomförs genom nuvarande 6 kap. 15 § miljöbalken och 10 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Det är *Naturvårdsverket* som är den myndighet i Sverige som är ansvarig för att genomföra gränsöverskridande samråd med andra länder.

Den nuvarande regleringen i 6 kap. 15 § miljöbalken överensstämmer med regleringen i SMB-direktivet. Det bör dock klargöras att det andra landet ska få den information som behövs för samrådet, om ett sådant genomförs, och ges möjlighet att lämna synpunkter.

Enligt nuvarande 6 kap. 17 § miljöbalken finns ett bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om samråd och information avseende miljökonsekvensbeskrivningen m.m. Förslagets utformning innebär att det endast finns behov av ett bemyndigande när det gäller gränsöverskridande samråd. Det mer generella bemyndigandet i

6 kap. 17 § miljöbalken bör därför tas bort och ersättas med ett som endast avser gränsöverskridande samråd.

Enligt *Naturvårdsverket* bör samma ord och uttryck användas i fråga om skyddsåtgärder, försiktighetsmått, avhjälpandeåtgärder och kompensationsåtgärder som i övriga bestämmelser i promemorians förslag. Regeringen instämmer i den bedömningen och bestämmelsen bör därför ändras så att det blir tydligt att samråd ska ske även i fråga om planerade avhjälpandeåtgärder.

Naturvårdsverket menar även att det bör framgå av lagtexten att myndigheter och allmänhet ska ges möjlighet att yttra sig inom en rimlig tidsram i enlighet med artikel 7.2 i SMB-direktivet. Regeringen instämmer i bedömningen att en bestämmelse med den innebörden bör införas och har för avsikt att använda det bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

9.4.4 Information om och yttranden över beslutsunderlag

Regeringens förslag: Bestämmelserna som rör information om och möjligheter att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivning och förslag till plan eller program samlas i 6 kap. miljöbalken. Det är de myndigheter och kommuner som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda som ska få möjlighet att lämna synpunkter. Det klargörs att allmänheten samt de kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda, på ett tidigt stadium i plan- eller programprocessen, ska ges skälig tid att lämna synpunkter.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så vis att det tydliggörs att miljökonsekvensbeskrivningen och tillgängliggörandet av den och förslaget till plan eller program måste ske i ett tidigt stadium av plan- eller programprocessen.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om information och yttranden i fråga om beslutsunderlag.

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt anser att det i förslaget bör anges vad som anses vara en skälig tidsfrist för att lämna synpunkter eftersom en utebliven eller för kort frist kan utgöra grund för att häva beslutet om att anta planen.

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt anser att MKB-processen måste tidigareläggas i förhållande till planprocessen – att tillgängliggöra miljökonsekvensbeskrivningen innan planen eller programmet antas som senaste tidpunkt motverkar syftet att den ska tillgängliggöras så tidigt som möjligt.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 6.1 i SMB-direktivet framgår att allmänheten och de myndigheter som kan antas bli berörda ska ha möjlighet att ta del av förslaget till planen eller programmet samt av miljökonsekvensbeskrivningen. Enligt artikel 6.2 ska myndigheter och allmänhet dessutom ha möjlighet att på ett tidigt stadium och inom rimlig tid yttra sig över förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen innan pla-

nen eller programmet antas. Artikel 6 genomförs med nuvarande 6 kap. 14 § miljöbalken och 8 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Enligt 6 kap. 14 § miljöbalken ska berörda myndigheter, kommuner samt allmänheten ges skälig tid att yttra sig. I det ligger även att de ska få yttra sig i så god tid att hänsyn kan tas till synpunkterna innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering (prop. 2003/04:116 s. 66). Detta bör framgå tydligare av lagtexten och en bestämmelse med den innebörden bör därför införas.

För att få en samlad bild av samrådsförfarandet är det lämpligt att genomförandet av artikel 6 i SMB-direktivet sker i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelserna bör få en lydelse som stämmer bättre överens med SMB-direktivet. Det bör därför förtydligas att det är de myndigheter som kan antas bli berörda och inte endast de som berörs som omfattas av samrådsprocessen. I enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet bör det dessutom tydliggöras att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en myndighet kan antas bli berörd. Vad som därmed avses framgår av avsnitt 9.2.

9.5 Information om antagande av en plan eller ett program vid gränsöverskridande miljöpåverkan

Regeringens förslag: Om ett gränsöverskridande samråd har skett ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den ansvariga myndigheten i det andra landet får information om antagandet av en plan eller ett program.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans uttalar sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande 6 kap. 16 § tredje stycket miljöbalken ska den myndighet eller den kommun som antagit en plan eller ett program informera andra länder om att planen eller programmet har antagits samt göra den sammanställning som ska göras enligt 16 kap. 16 § andra stycket miljöbalken och planen eller programmet tillgängliga för dem. Det saknas uttalanden i förarbetena om varför det är den beslutande myndigheten eller kommunen som ska lämna denna information till andra länder. Eftersom det är den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer som är ansvarig myndighet för att det gränsöverskridande samrådet genomförs bedöms det lämpligt att den myndigheten även ansvarar för informationen om antagandet. Det anges även att informationen ska lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

10 Specifika miljöbedömningar

10.1 Verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska miljöbedömas

Regeringens förslag: En specifik miljöbedömning ska göras i fråga om verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och som ska tillstånds- eller tillåtlighetsprövas enligt 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken. Kravet på en specifik miljöbedömning ska dock inte gälla i fråga om mål och ärenden om återkallelse av tillstånd eller omprövning av tillstånd eller villkor och inte heller i mål och ärenden om förlängning av genomförandetider.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med promemorians. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att det uttryckligen anges att kravet på en specifik miljöbedömning inte ska gälla i fråga om mål och ärenden om återkallelse av tillstånd eller omprövning av tillstånd eller villkor och inte heller i mål och ärenden om förlängning av genomförandetider.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget att en miljöbedömning endast ska krävas för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Flera remissinstanser anser dock att det svenska regelverket bör anpassas till MKB-direktivet på så sätt att endast sådana verksamheter som omfattas av bilaga 1 till direktivet ska omfattas av obligatoriskt krav på miljöbedömning och endast sådana verksamheter som omfattas av bilaga 2 ska bli föremål för en bedömning från fall till fall i fråga om en miljöbedömning krävs. *Svenskt Näringsliv*, *Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin)*, *Innovations- och kemiindustrierna*, *Skogsindustrierna*, *Sveriges Hamnar* och *Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB* anger att en fråga av avgörande betydelse för näringslivet är vilka verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och som därför omfattas av krav på miljöbedömning. De anser att en harmonisering av de svenska bestämmelserna med MKB-direktivet skulle medföra viktiga resursbesparingar för både myndigheter och verksamhetsutövare men också en välkommen fokusering på de frågor som är väsentliga för miljön. *Svensk vattenkraftförening* anser att den befintliga småskaliga vattenkraften och tillhörig vattenreglering inte per definition ska anses ha betydande miljöpåverkan och anser därför att det är angeläget att regeringen i den kommande beredningen överväger vilka verksamheter som kan tas bort från det obligatoriska området och i stället bli föremål för en bedömning i varje enskild fall när det gäller frågan om betydande miljöpåverkan kan antas.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det saknas en referens till prop. 2001/02:65 i fråga om krav på miljökonsekvensbeskrivning i samband med omprövningar, dvs. att miljökonsekvensbeskrivningar inte krävs i samband med en ansökan om omprövning eller ansökan om återkallande av tillstånd. Havs- och vattenmyndigheten anser att det är viktigt att principerna i den propositionen också följer med i det nya 6 kap. miljöbalken om miljöbedömningar.

Skälen för regeringens förslag

Kravet på en specifik miljöbedömning begränsas till verksamheter och åtgärder med en betydande miljöpåverkan

Krav på miljöbeskrivningar vid tillståndsprövning av verksamheter och åtgärder har funnits i svensk rätt sedan början av 1980-talet. Krav på miljökonsekvensbeskrivningar infördes år 1991 i den upphävda lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. (naturresurslagen). Reglerna var anpassade till verksamhetens art, omfattning och lokalisering. Bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar har sedermera ändrats framför allt med hänsyn till MKB-direktivet. Som det svenska regelverket har utformats skiljer det sig från MKB-direktivets krav på så sätt att direktivets krav är begränsade till verksamheter och åtgärder som enligt direktivet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan medan de svenska bestämmelserna tar sin utgångspunkt i att varje tillståndsansökan, oavsett graden av miljöpåverkan, enligt huvudregeln ska åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning och därmed bli föremål för det förfarande varigenom beskrivningen tas fram och bedöms. Även vid tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken krävs det en miljökonsekvensbeskrivning. Från denna skyldighet undantas tillståndsansökningar som avser kemiska produkter och biotekniska organismer enligt 13 och 14 kap. miljöbalken och tillstånd som anges i 2 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, t.ex. tillstånd till enskilda avlopp, värmepumpar och markavvattning samt rätt att hålla vissa djur.

Flera myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare har i samband med tidigare lagstiftningsärenden föreslagit att kravet på miljökonsekvensbedömning ska begränsas till de verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I promemorian föreslås också just detta. Den bärande tanken är att en specifik miljöbedömning ska krävas i den utsträckning det är miljömässigt motiverat. Förslaget har tillstyrkts av en övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrat sig över förslaget och bör genomföras. En specifik miljöbedömning ska således vara ett krav endast för sådana verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Samtidigt ska det för övriga verksamheter och åtgärder vara möjligt att kräva det underlag som behövs för bedömningen av miljöeffekterna i det enskilda fallet. Underlaget som ska tas fram för verksamheter eller åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan kallas i lagrådsremissen för liten miljökonsekvensbeskrivning, se avsnitt 7.2. Vilka krav som bör ställas på innehållet i en liten miljökonsekvensbeskrivning utvecklas i avsnitt 10.6.

Flera remissinstanser som representerar näringslivet anser att det svenska regelverket bör anpassas ytterligare till MKB-direktivet på så sätt att endast sådana verksamheter som omfattas av bilaga I till direktivet ska

omfattas av obligatoriskt krav på miljöbedömning och endast sådana verksamheter som omfattas av bilaga 2 ska bli föremål för en bedömning från fall till fall i fråga om en miljöbedömning krävs. De anser att en harmonisering av de svenska bestämmelserna med MKB-direktivet skulle medföra viktiga resursbesparingar för både myndigheter och verksamhetsutövare men också en välkommen fokusering på de frågor som är väsentliga för miljön. Naturvårdsverket slutredovisade i juni 2015 ett regeringsuppdrag med rapporten *Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning* (dnr M2015/02675/R). Den del av uppdraget som handlade om miljökonsekvensbeskrivningar innebar att Naturvårdsverket skulle analysera och lämna förslag på vilka verksamheter och åtgärder som, vid en tillämpning av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken 1) alltid ska omfattas av de mera långtgående och formaliserade kraven i 6 kap. miljöbalken på bl.a. miljökonsekvensbeskrivning, 2) bör genomgå en särskild bedömning av behovet av att omfattas av dessa krav, eller 3) kan undantas från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken. Regeringsuppdraget bestod utöver den del som rörde krav på miljökonsekvensbeskrivningar bl.a. även av en översyn av miljöprövningsförordningen (2013:251) dels i syfte att förbättra systematiken och bestämmelserna i förordningen så att den blir mer logisk och enklare att tolka, dels i syfte att förbättra genomförandet av det s.k. industriutsläppsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp [samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar]). Slutredovisningen remitterades i oktober 2015 med undantag för den del som innehöll förslag till ny kategorisering av verksamheter utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivningar (bilaga 3, Reviderad delredovisning). Anledningen till att den del av slutredovisningen som rör miljökonsekvensbeskrivningar inte remitterades var att en fortsatt beredning av Naturvårdsverkets övriga förslag i fråga om t.ex. verksamhetsbeskrivningar, mängd- och kapacitetsintervall i miljöprövningsförordningen sannolikt skulle innebära att förslagen åtminstone till viss del skulle komma att justeras. Sådana justeringar kunde komma att påverka de slutsatser som Naturvårdsverket kommit fram till i den del av slutredovisningen som rör krav på miljökonsekvensbeskrivning. Det konstaterades därför i promemorian att Naturvårdsverkets förslag i den delen behöver ses över när aktuella ändringar i miljöprövningsförordningen har beslutats av regeringen. Ändringarna i miljöprövningsförordningen beslutades av regeringen den 1 december 2016 och regeringen har nu gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över den del av slutredovisningen som innehöll förslag till ny kategorisering av verksamheter utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning. Översynen ska slutredovisas den 31 oktober 2017 och remittering av förslagen kan ske därefter.

Krav på miljöbedömning vid omprövningar

I samband med propositionen *Ändrad ordning för utdömande av vite* enligt miljöbalken m.m. (prop. 2001/02:65), tydliggjordes det att krav på miljökonsekvensbeskrivningar i 6 kap. miljöbalken inte ska gälla när det gäller mål och ärenden om återkallelse av tillstånd eller omprövning av tillstånd eller villkor och inte heller i mål och ärenden om förlängning av

genomförandetider. *Havs- och vattenmyndigheten* har angett att den anser att det är otydligt om promemorian innebär en ändring i detta avseende, dvs. om det enligt de föreslagna bestämmelserna ställs krav på miljöbedömning i fråga om de nyss uppräknade mål- och ärendetyperna. Promemorian behandlar inte uttryckligen denna fråga. Regeringen anser inte att det finns skäl att frångå den ordning som tidigare beslutats av riksdagen i denna fråga.

Av den föreslagna tillämpningsbestämmelsen framgår bl.a. att en miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller en åtgärd som ska tillståndsprövas enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken. Om det angivna tillämpningsområdet innebär att även mål och ärenden om t.ex. omprövning av tillstånd och återkallelse av tillstånd enligt 24 kap. miljöbalken omfattas av tillämpningsområdet är inte tydligt. Rättspraxis talar dock för att den i promemorian valda ordalydelsen i tillämpningsbestämmelsen innebär att sådana mål och ärenden omfattas av tillämpningsområdet (MÖD 2005:43). Mot den bakgrunden anser regeringen att det är påkallat att i tillämpningsbestämmelsen särskilt undanta mål och ärenden om återkallelse av tillstånd eller omprövning av tillstånd eller villkor i enlighet med vad som följer av prop. 2001/02:65.

Föreskrifter om verksamheters och åtgärders miljöpåverkan

Enligt den nuvarande 6 kap. 4 b § miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att vissa slags verksamheter och åtgärder ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt den nuvarande 6 kap. 1 § andra stycket får regeringen föreskriva om undantag från skyldigheten att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande. Normgivningsbemyndigandena bör i sak finnas även i det nya 6 kap. men anpassas till den systematik som föreslås i denna lagrådsremiss. Bemyndigandet bör därför omfatta en rätt för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det föreslagna bemyndigandet gör att det nuvarande bemyndigandet om föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning inte längre behövs.

10.2 Verksamheter som är tillståndspliktiga enligt Natura 2000-bestämmelserna ska miljöbedömas

Regeringens förslag: Verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd enligt bestämmelserna om Natura 2000-områden ska omfattas av krav på att göra en specifik miljöbedömning. Vissa brådskande åtgärder som behövs till skydd för människors hälsa undantas dock från kravet, men genom en följdändring i 19 kap. miljöbalken klargörs det att det även för dessa åtgärder krävs att det i målet eller ärendet finns ett underlag som beskriver åtgärdens konsekvenser.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget i fråga om krav på specifik miljöbedömning för verksamheter och åtgärder som ska tillståndsprövas enligt de s.k. Natura 2000-bestämmelserna.

Skälen för regeringens förslag: Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarandet av livsmiljöer för vilda djur och växter, det s.k. art- och habitatdirektivet, syftar till att bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarandet av livsmiljöer samt vilda djur och växter i medlemsstaterna. Direktivet innehåller bestämmelser om inrättande av s.k. Natura 2000-områden. Enligt artikel 6.3 i direktivet ska alla planer och projekt, som inte direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln eller förvaltningen av ett Natura 2000-område och som kan påverka området på ett betydande sätt, bedömas med avseende på konsekvenser för syftet med att bevara området. Om det är lämpligt, ska också allmänheten höras före ett beslut att godkänna en plan eller ett projekt.

Vid det svenska genomförandet av direktivet anförde regeringen att alla oklarheter om vilka bedömningskrav som ska gälla bör undanröjas och att det därför tydligt bör framgå av miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar att en sådan beskrivning ska göras i ärenden om tillstånd för en verksamhet eller åtgärd som kan antas komma att påverka miljön i ett Natura 2000-område (prop. 2000/01:111 s. 54). Det innebär att det i 6 kap. 1 § miljöbalken anges att det i ärenden om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning. Detta gäller oavsett om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Regeringen bedömde senast i propositionen 2004/05:129 s. 52 f. att de särskilda reglerna om miljökonsekvensbeskrivningar i mål och ärenden rörande Natura 2000-områden bör vara kvar. De skäl som anfördes då gäller fortfarande. I förslaget har kravet getts en sådan utformning att en specifik miljöbedömning som huvudregel ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §. Enligt förslaget anger de följande bestämmelserna emellertid att samråd, utformning av miljökonsekvensbeskrivning och prövning kan begränsas på vissa sätt i dessa fall.

Sedan bestämmelserna infördes i miljöbalken har det visat sig finnas ett behov av att kunna genomföra brådskande åtgärder i Natura 2000-områden till skydd för människors hälsa och miljön, bl.a. för att förhindra smittspridning vid utbrott av t.ex. mjältbrand eller andra sjukdomar som omfattas av epizootilagen (2007:361) eller zoonoslagen (1999:658). I dessa fall är det av tidsskäl inte alltid möjligt att genomföra en miljöbedömning och upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Sådana fall föreslås därför helt undantas från tillämpningsområdet för 6 kap. I dessa undantagsfall krävs det emellertid att det finns ett underlag som redovisar möjliga alternativa åtgärder samt åtgärdernas konsekvenser för syftet med att bevara området. Ett sådant krav bör tas in i lagtexten. Med ett sådant underlag uppfylls kravet i artikel 6.3 i art- och habitatdirektivet på att projekt som kan påverka ett Natura 2000-område på ett betydande sätt ska bedömas med avseende på konsekvenserna för syftet med att bevara området.

10.3 Miljöbedömning av verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 12 kap. miljöbalken

Regeringens förslag: Kravet på miljökonsekvensbeskrivning för uppförande av vilthägn tas bort. Detsamma gäller det obligatoriska kravet på miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på att kravet på miljökonsekvensbeskrivning tas bort i fråga om uppförande av vilthägn och andra verksamheter och åtgärder som kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen i Kronobergs län instämmer i bedömningen att uppförande av vilthägn inte medför en sådan miljöpåverkan att det är motiverat med krav på miljökonsekvensbeskrivning och framhåller att huvuddelen av de miljöaspekter som enligt nuvarande och föreslagen lagstiftning ska utredas i en miljökonsekvensbeskrivning knappast kan tillämpas på vilthägn.

Skälen för regeringens förslag: I 6 kap. 1 § miljöbalken finns i dag krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan om tillstånd att anlägga, driva eller ändra verksamheter enligt 12 kap. En sådan tillståndsplikt följer dels av att regeringen har möjlighet att enligt 12 kap. 12 § miljöbalken meddela föreskrifter om tillståndsplikt för sådana verksamheter eller åtgärder om det krävs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, dels av att tillstånd till vilthägn krävs enligt 12 kap. 11 §. I denna lagrådsremiss föreslås att regeringen bemyndigas att föreskriva att kapitlets bestämmelser om specifik miljöbedömning även ska gälla för andra ärenden enligt balken än sådana som anges i 6 kap., se avsnitt 10.4. Regeringen har därigenom en möjlighet att, om det visar sig nödvändigt, ställa krav på miljökonsekvensbeskrivning i sådana fall som avses i 12 kap. 12 §. Uppförande av vilthägn bedöms inte medföra en sådan miljöpåverkan att det är motiverat att kräva en miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller MKB-direktivets krav. Kravet på att en miljökonsekvensbeskrivning alltid ska ingå i en ansökan om tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken bör därför tas bort.

10.4 Bemyndiganden om utökat tillämpningsområde

Regeringens förslag: Regeringen ska få meddela föreskrifter om att kraven om specifik miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken ska tillämpas helt eller delvis i dispensärenden eller andra ärenden enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.

Regeringen ska inte längre ha ett bemyndigande att meddela föreskrifter om miljökonsekvensbeskrivning i ärenden enligt annan lag eller i särskilda ärenden inom miljöbalkens område.

I lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning införs bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslagen om att lägga till och ta bort de föreslagna bemyndigandena samt till att det införs bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar i lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Advokatfirman Åberg och Co AB anser att bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om att kraven om specifik miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken ska kunna tillämpas i andra ärenden är alldeles för vitt och att behovet av bemyndigandet kan ifrågasättas.

Skälen för regeringens förslag

Föreskrifter som rör dispensärenden eller andra ärenden enligt miljöbalken

Av nuvarande 6 kap. 1 § andra stycket miljöbalken följer att regeringen får meddela föreskrifter om krav på en miljökonsekvensbeskrivning även i dispensärenden eller andra ärenden enligt miljöbalken. Sådana föreskrifter har meddelats i 25 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 23 § förordningen (1998:1252) om områdeskydd m.m., 8 § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd samt 20 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.

I denna lagrådsremiss föreslås att en miljökonsekvensbeskrivning enbart ska tas fram om en specifik miljöbedömning ska göras, dvs. om en sökt verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, se avsnitt 10.1. Det innebär att det finns anledning att se över ovan anivna bestämmelser för att eventuellt anpassa dem till det nya regelverket. Det kan dock även fortsättningsvis finnas ett behov av att kunna ställa krav på att bestämmelserna i 6 kap. ska gälla helt eller delvis i de aktuella ärendena. Regeringen bör i sådana fall kunna meddela föreskrifter antingen om att hela processen som regleras i 6 kap. ska gälla eller att delar av den ska gälla. Dagens bemyndigande bör därför finnas kvar, men formuleras om så att det bättre passar in i det nya systemet.

Föreskrifter som rör ärenden enligt en annan lag

Enligt nuvarande 6 kap. 2 § första stycket 1 miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att det ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning i ärenden enligt en annan lag, av vilken det framgår att hänsyn till människors hälsa eller miljön ska beaktas vid lagens tillämpning. Detta normgivningsbemyndigande har endast använts för att meddela föreskrifter som tagits in i förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning. Utvecklingen har inneburit att bestämmelser med krav på miljökonsekvensbeskrivningar införts på lagnivå. Det är lämpligt att ytterligare reglering om detta även fortsättningsvis hanteras i lag. Bemyndigandet bör därför tas bort. I stället bör det i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning införas ett särskilt bemyndigande som är anpassat för den lagen.

Föreskrifter som rör särskilda ärenden av annat slag inom miljöbalkens område

Enligt nuvarande 6 kap. 2 § första stycket 2 miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att det ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning i särskilda ärenden av annat slag inom miljöbalkens område än som avses i 6 kap. 1 § om det behövs för att bedöma miljöpåverkan. I förarbetena anges att bestämmelsen syftar till att regeringen ska kunna föreskriva att beslutsmyndigheten i det enskilda fallet ska kunna besluta om krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas i ett ärende inom miljöbalkens område som inte omfattas av föreskrifter med ett generellt krav på en sådan (se 1997/98:45 del 2 s. 55 f.). Detta ryms emellertid inom normgivningsbemyndigandet i 6 kap. 1 §, varför det aktuella bemyndigandet kan utgå.

10.5 Undersökning i frågan om en specifik miljöbedömning ska göras

Regeringens förslag: Om frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras är beroende av om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning. Undersökningen avslutas genom att länsstyrelsen fattar beslut om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras. Undersökning ska dock inte behöva göras om verksamhetsutövaren anser att en betydande miljöpåverkan kan antas, om verksamheten eller åtgärden omfattas av regeringens föreskrifter om att den kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller om en tillsynsmyndighet har förelagt verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att ordet verksamhetsutövare inte används i lagtexten.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget

om undersökning i frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras.

Affärsverket svenska kraftnät, Sjöfartsverket och SWECO Environment AB anser att det är positivt att en verksamhetsutövare själv kan avgöra att en verksamhet innebär betydande miljöpåverkan eftersom det medför tidsbesparingar.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande bestämmelser ska frågan om en verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en inledande samrådsfas. Utöver de verksamheter som anges i 3 § första stycket 1–4 förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska, enligt paragrafens andra stycke, länsstyrelsen bedöma och besluta om även andra verksamheter och åtgärder kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen ska ske med stöd av kriterier i bilaga 2 till förordningen. I denna lagrådsremiss föreslås att en specifik miljöbedömning ska göras för verksamheter och åtgärder som ska tillstånds- eller tillåtlighetsprövas enligt 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det kommer således även fortsättningsvis finnas ett behov av att undersöka frågan om betydande miljöpåverkan. Rättsverkan av en sådan undersökning är att en specifik miljöbedömning ska göras eller inte göras. Förslaget innebär att bestämmelserna om en sådan undersökning inte är tillämpliga om verksamhetsutövaren anser att en betydande miljöpåverkan kan antas. Undersökningen syftar framför allt till att reda ut om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om verksamhetsutövaren kommer fram till att en specifik miljöbedömning ska göras utan att en undersökning gjorts, bedöms det vara onödigt resurskrävande att ställa krav på en sådan undersökning.

I propositionen *En effektivare miljöprövning* (prop. 2004/05:129) anförde regeringen att det inte är nödvändigt att verksamhetsutövaren samråder med länsstyrelsen och vissa enskilda i syfte att klargöra graden av miljöpåverkan i de fall där graden av miljöpåverkan redan följer av föreskrifter. Detta eftersom en särskild bedömning av verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan inte behövs i dessa fall (se prop. 2004/05:129 s. 48). Den bedömning som regeringen gjorde i det avseendet gäller fortfarande och det bör därför i det nya 6 kap. miljöbalken införas en bestämmelse som i överensstämmelse med den nya systematiken i kapitlet anger att en undersökning i frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras inte behövs när graden av miljöpåverkan redan är avgjord genom regeringens föreskrifter.

I propositionen *Prövning av vindkraft* (prop. 2008/09:146) anförde regeringen att länsstyrelsen inte behöver pröva frågan om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och att samråd med den begränsade kretsen i den frågan inte behöver ske om en kommunal tillsynsmyndighet har förelagt en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd. Som skäl anförde regeringen att verksamhetens miljöpåverkan då redan är avgjord. Den bedömningen som regeringen gjorde i det avseendet gäller fortfarande. Det bör därför i det nya 6 kap. miljöbalken införas en bestämmelse som i överensstämmelse med den nya systematiken i kapitlet anger att en undersökning i frågan om en specifik miljöbedömning ska göras inte behövs i ett sådant fall.

10.5.1 Samråd inom ramen för undersökningen

Regeringens förslag: Det tydliggörs att samråd ska genomföras innan länsstyrelsen fattar beslut i frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras. Samrådet ska handla om huruvida verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Det tydliggörs att samrådet inom ramen för undersökningen får genomföras så att det också uppfyller kraven på det avgränsningssamråd som ska genomföras om en specifik miljöbedömning krävs.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att undersökningssamrådet ska behandla frågan om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om samråd inom ramen för undersökningen. Flera remissinstanser påpekar dock att det enligt dagens bestämmelser är möjligt att effektivisera samrådsprocessen så att samrådet kan hållas i ett steg och är därför negativa till att det införs bestämmelser som enligt deras tolkning innebär att två samråd måste hållas – först ett undersökningssamråd och sedan ett avgränsningssamråd. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* anser att förslaget med två samråd ger länsstyrelsen möjlighet att lämna synpunkter på omfattningen av underlaget vid flera tillfällen. En sådan ordning bör enligt länsstyrelsens uppfattning leda till att det underlag som kommer in till prövningsmyndigheten är mer komplett jämfört med i dag eftersom dagens bestämmelser enligt länsstyrelsens uppfattning endast ger länsstyrelsen möjlighet att lämna synpunkter en gång och då i samband med samrådet om betydande miljöpåverkan. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* anser att det kommer vara resurskrävande för samrådsparterna att genomföra samråd i två steg, bl.a. för länsstyrelsen som inte får betalt för samrådstiden eftersom det ingår i den ramfinansierade verksamhet. Länsstyrelsen understryker dock att det bör innebära en resursbesparing för prövningsmyndigheten eftersom det underlag som kommer in bör vara mer komplett jämfört med i dag. *Länsstyrelsen i Skåne län*, *Länsstyrelsen i Örebro län* och *Svensk vattenkraftförening* anser att promemorians förslag med två samrådssteg kommer bli administrativt tyngre både för verksamhetsutövare och för myndigheter jämfört med dagens system. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anser att det finns en risk för att processen fördröjs i och med att samrådsdelen tar längre tid för de verksamheter vars miljöpåverkan ska avgöras i en undersökning. *Malmö kommun* anser att förslaget kan innebära att det kan komma att krävas mer handläggningstid av tillsynsmyndigheterna som inte får debitera den tid som läggs i egenkap av remissinstans. *Advokatfirman Åberg och Co* anser att reglerna om undersökningssamråd och därefter avgränsningssamråd framstår som en onödigt betungande procedur. Advokatfirman anser att det som i promemorian kallas för avgränsningssamråd bör vara utgångspunkten för processen medan de förfaranden som kan behövas för bestämmande av

om det behövs någon praktisk miljöbedömning kan bestämmas av länsstyrelsen på det sätt som det enskilda fallet kräver. *Energiföretagen Sverige, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB* och *Jernkontoret* uppfattar förslaget som en återgång till den ordning som rådde tidigare med tidiga och utökade samråd – en ordning som avskaffades i propositionen 2004/05:129 En effektivare miljöprövning. *Svenskt Näringsliv, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin), Innovations- och kemiindustrierna, Skogsindustrierna, Sveriges Hamnar, Energiföretagen Sverige* och *Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB* är tveksamma till om det finns något att vinna på att återgå till den ordningen. *Jernkontoret* avråder från återgång till två formaliserade samråd eftersom det anser att det inte förenklar processen och att myndigheter och allmänhet ändå kan yttra sig och lämna synpunkter på underlag till en tillståndsansökan under hela prövningsprocessen. *Svenskt Näringsliv, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin), Innovations- och kemiindustrierna, Skogsindustrierna, Sveriges Hamnar, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB* och *Jernkontoret* påpekar även att MKB-direktivet inte ställer krav på att flera samråd ska hållas. *Hushållningssällskapens Förbund* anser att förslaget om samråd kan innebära att två möten med tillsynsmyndigheten kommer att krävas och anser att det oundvikligen kommer att innebära ökad tidsåtgång för processen. Förbundet föreslår därför att det ska framgå i lagtexten att det fysiska samrådet bara behöver ske en gång.

Skälen för regeringens förslag

Samråd inom ramen för undersökningen

I dag regleras det samråd som ska ske när det gäller verksamheter och åtgärder i 6 kap. 4 § miljöbalken. I paragrafen samlas de bestämmelser som reglerar samrådsförfarandet inför tillståndsprövning av verksamheter och åtgärder som omfattas av kapitlets tillämpningsområde. Innan den nuvarande bestämmelsen i 6 kap. 4 § fanns ett system med s.k. tidigt och utökat samråd. Skillnaden mellan dagens bestämmelser om samråd i 6 kap. 4 § och de tidigare bestämmelserna om tidigt och utökat samråd är framförallt att uttrycken tidigt och utökat samråd inte finns kvar i dagens bestämmelse samt att verksamhetsutövare redan från början ska samråda med en vidare samrådsrets i fråga om verksamheter och åtgärder som enligt 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Varken i promemorian eller i denna lagrådsremiss föreslås en ändring i fråga om hur många samråd som ska äga rum och när i tiden samråd ska äga rum. Det föreslås dock att bestämmelserna om samråd delas upp och anges i den ordning de ska tillämpas. Många remissinstanser har uppfattat förslaget i promemorian som en återgång till de tidigare bestämmelserna om tidigt och utökat samråd och att det t.ex. skulle vara onödigt betungande med två formaliserade samråd. Förslaget i denna lagrådsremiss innebär inte att uttrycken tidigt och utökat samråd återinförs. Det var i samband med propositionen En effektivare miljöprövning (2004/05:129) som begreppen tidigt och utökat samråd togs bort. Syftet var att tydliggöra att samrådsförfarandet är en pågående process. Regeringen tydliggjorde dock samtidigt att den omständigheten att det är fråga om ett sam-

manhängande samrådsförfarande inte innebär detsamma som att samrådet kan anses genomfört genom att verksamhetsutövaren vid ett tillfälle informerat en myndighet eller allmänheten (prop. 2004/05:129 s. 44). Regeringen upprepade även det som framgår av tidigare förarbetsuttalanden, nämligen att det kan vara lämpligt att ett samråd upprepas eller sker i etapper om en verksamhet eller åtgärd medför betydande miljöpåverkan (prop. 1997/98:45 del 2 s. 60 och prop. 2004/05:129 s. 44). Regeringen förklarade vidare att för verksamheter och åtgärder som inte omfattas av regeringens föreskrifter om vilka som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan skulle samrådet även fortsättningsvis behöva inledas med en begränsad krets (prop. 2004/05:129 s. 46).

Av förarbetsuttalandena kan den slutsatsen dras att någon större förändring av samrådsbestämmelserna inte var avsedd i fråga om verksamheter som inte alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 3 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och för vilka därför länsstyrelsen har att fatta beslut i frågan om betydande miljöpåverkan. För dessa verksamheter och åtgärder skulle samrådet även fortsättningsvis behöva inledas med en begränsad krets precis som enligt förslaget i denna lagrådsremiss. Det är däremot viktigt att i sammanhanget understryka att verksamhetsutövaren varken enligt dagens bestämmelse eller enligt bestämmelserna i lagrådsremissen är förhindrad att genomföra samråd med en bredare krets än den som är obligatorisk. På så vis kan det senare s.k. avgränsningssamrådet samordnas med det som enligt förslaget i denna lagrådsremiss kallas undersökningssamråd. För att tydliggöra denna möjlighet bör en bestämmelse om det tas in i författningstexten.

Vad undersökningssamrådet ska handla om

Enligt nuvarande bestämmelse i 6 kap. 4 § andra stycket ska samrådet handla om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning.

För miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter som omfattas av tillståndsplikt innebär förslaget i denna lagrådsremiss att en specifik miljöbedömning är beroende av om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte och att en undersökning för att reda ut frågan om betydande miljöpåverkan ska göras. Samrådet inom ramen för undersökningen bör därför handla om frågan om huruvida verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att kunna avgöra frågan om graden av miljöpåverkan är det nödvändigt att, precis som enligt nuvarande regelverk, bl.a. behandla verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan. De närmare kriterierna för att avgöra graden av miljöpåverkan framgår av bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Bilaga 2 till förordningen genomför de kriterier som framgår av bilaga 3 till MKB-direktivet. Genom ändringsdirektivet har bilaga 3 ändrats och regeringen har därför för avsikt att genomföra dessa ändringar i närmare föreskrifter om undersökningen.

Förslaget i lagrådsremissen innebär att det är tillräckligt med en s.k. liten miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som inte

kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, se avsnitt 10.1 och 10.6. Närmare bestämmelser om en liten miljökonsekvensbeskrivning finns i 6 kap. 27 §. För verksamheter och åtgärder som däremot kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en större miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven i MKB-direktivet tas fram. Bestämmelser om en miljökonsekvensbeskrivnings innehåll finns i de föreslagna 6 kap. 35–38 §§. Oavsett vilken typ av miljökonsekvensbeskrivning som krävs bedöms det ändamålsenligt att precis som enligt dagens bestämmelse samråda i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning i ett tidigt skede, dvs. redan i samband med undersökningssamrådet.

10.5.2 Samrådsunderlag inom ramen för undersökningen

Regeringens förslag: Ett samrådsunderlag ska lämnas till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att synpunkter på underlaget och i frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara när länsstyrelsen prövar frågan om en specifik miljöbedömning ska göras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om samrådsunderlag.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att det behöver preciseras vad som avses med uttrycket i god tid. I övrigt har remissinstanserna inte uttalat sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget i lagrådsremissen innebär att verksamhetsutövaren på samma sätt som i dag ska lämna ett samrådsunderlag inför samrådet. När länsstyrelsen fattar beslut i frågan om en specifik miljöbedömning ska göras bör det finnas ett underlag som gör det möjligt att fatta ett välgrundat beslut. Samrådet bedöms kunna bidra till ett bättre beslutsunderlag om de som deltar i samrådet har fått skälig tid att sätta sig in i underlaget. Det bedöms därför vara ändamålsenligt att införa en bestämmelse som tydliggör att samrådsunderlaget ska lämnas till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att länsstyrelsen kan ta hänsyn till synpunkter i samband med prövningen. *Länsstyrelsen i Uppsala län* har angett att de anser att det behöver preciseras vad som avses med uttrycket i god tid. Det är svårt att uttala något generellt i den frågan och regeringen bedömer därför att det är något som får bedömas från fall till fall.

10.5.3 Beslut inom ramen för undersökningen

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska inom ramen för undersökningen fatta ett beslut i frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras. Länsstyrelsens beslut ska grundas på och redovisa de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Det införs en upplysningsbestämmelse om att regeringen kan meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om beslut inom ramen för undersökningen. Ett fåtal remissinstanser yttrar sig särskilt i denna del.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det bör framgå av lagtexten att beslutet ska tillgängliggöras för allmänheten på samma sätt som föreslås i fråga om motsvarande beslut för planer och program.

Skälen för regeringens förslag

Beslut inom ramen för undersökningen

Enligt nuvarande 6 kap. 5 § miljöbalken ska länsstyrelsen fatta beslut om huruvida verksamheten eller åtgärden ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Detta gäller dock inte om verksamheten eller åtgärden enligt föreskrifter som regeringen meddelat ska antas medföra en sådan miljöpåverkan. Att länsstyrelsen inte ska fatta beslut i de fall graden av miljöpåverkan är avgjord på förhand genom föreskrifter som regeringen har meddelat var en ändring av det tidigare regelverket som gjordes i samband med propositionen En effektivare miljöprövning (prop. 2004/05:129). Regeringen gör fortsatt bedömningen att en sådan begränsning är en lämplig och effektiv ordning.

Förslaget i denna lagrådsremiss innebär att en specifik miljöbedömning endast ska göras för sådana verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, se avsnitt 10.1. Det innebär att det beslut som länsstyrelsen fattar bör avse den frågan. Den bedömning som måste göras blir dock densamma som enligt nuvarande regelverk, dvs. länsstyrelsen måste avgöra huruvida verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan för att kunna landa i ett beslut i frågan om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras.

Havs- och vattenmyndigheten har anfört att de anser att det bör framgå av lagtexten att beslutet ska tillgängliggöras för allmänheten. Regeringen ser inget skäl för att införa en särskild bestämmelse om det. Beslutet kommer att finnas tillgängligt genom att det upprättas som en allmän och offentlig handling.

Motivering av beslut

Av artikel 4.5 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att ett sådant beslut som länsstyrelsen ska fatta i frågan om en

specifik miljöbedömning ska göras ska innehålla skälen för bedömningen utifrån de särskilt angivna kriterierna i direktivets bilaga 3. Även om förvaltningsmyndigheter har en skyldighet att motivera sitt beslut enligt 20 § förvaltningslagen bedöms det ändå finnas anledning att i en särskild bestämmelse i miljöbalken ange att skälen ska innehålla en redovisning av de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Närmare föreskrifter om undersökningen

Länsstyrelsens bedömning i fråga om huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan sker i dag med tillämpning av de kriterier som anges i bilaga 3 till direktivet och som genomförts i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Användandet av kriterier syftar till att uppnå en tillämpning som är i linje med kraven i MKB-direktivet och till att ge förutsättningar för en förutsägbar och enhetlig tillämpning av bestämmelserna. Det kommer inte att ändras. Regeringen avser även fortsättningsvis att meddela föreskrifter i denna del. För detta krävs inte något särskilt normgivningsbemyndigande, eftersom sådana verkställighetsföreskrifter till lagen kan meddelas med stöd av 8 kap. 7 § första stycket regeringsformen. För att i lagtexten klargöra att den bedömning som ska göras inom ramen för undersökningen ska utgå ifrån fastställda kriterier bedömer regeringen att det är ändamålsenligt att en upplysningsbestämmelse införs där det framgår att regeringen kan meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

10.5.4 Samrådsredogörelse

Regeringens förslag: När undersökningssamrådet är avslutat ska verksamhetsutövaren redogöra för hur samrådet skett, vilka som bjudits in och vad som framkommit vid samrådet. Samrådsredogörelsen ska lämnas till länsstyrelsen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget i fråga om samrådsredogörelsen. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* föreslår att samrådsredogörelsen även bör omfatta resultat från samrådet eller vilken hänsyn som tagits till det som framkommit vid samrådet. Länsstyrelsen menar att samrådsredogörelsen med ett sådant innehåll skulle bidra till en större tydlighet inför beslut.

Skälen för regeringens förslag: I samband med ett tidigare lagstiftningsärende (dnr M2012/02031/R) framförde *Länsstyrelsen i Västerbottens län* att det är otydligt vem som ansvarar för att länsstyrelsen får in de synpunkter som tillsynsmyndigheten och de särskilt berörda kan ha i frågan om verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan. För att säkerställa att länsstyrelsen har ett underlag som möjliggör ett välgrundat beslut i frågan om en specifik miljöbedömning ska göras, bör det införas ett krav om att verksamhetsutövaren ska lämna en samrådsredogörelse till länsstyrelsen inför beslutet. Det eventuella merarbete som det innebär att

ta fram en sådan redogörelse bör vägas upp av det faktum att ett sådant underlag kan återanvändas i samband med ansökan om tillstånd. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* har framfört en synpunkt om att det skulle bidra till en ökad tydlighet om samrådsredogörelsen även innehöll uppgifter om vilka hänsyn som verksamhetsutövaren har tagit till det som framkommit under samrådet. Regeringen gör bedömningen att ett sådant krav riskerar att bli en pålaga som inte nödvändigtvis bidrar med information utöver det som redan framgår av det samlade beslutsunderlaget.

10.6 Liten miljökonsekvensbeskrivning när miljöpåverkan inte är betydande

Regeringens förslag: Om en vattenverksamhet eller miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska verksamhetsutövaren ta fram en liten miljökonsekvensbeskrivning. Den lilla miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge tillsammans med den samrådsredogörelse som har tagits fram.

För verksamheter eller åtgärder som kan antas påverka miljön i ett s.k. Natura 2000-område ska en liten miljökonsekvensbeskrivning alltid innehålla de uppgifter som behövs för prövningen enligt Natura 2000-bestämmelserna.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att det underlag som ska tas fram kallas liten miljökonsekvensbeskrivning i stället för förenklat underlag. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians även på så sätt att verksamhetsutövaren ska samråda om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning samtidigt som samråd sker i fråga om verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan (se ovan avsnitt 10.5.1). I promemorian föreslås att verksamhetsutövaren ska se till att de som deltog i undersökningssamrådet har fått tillfälle att ge sina synpunkter på underlagets omfattning och detaljeringsgrad innan ett förenklat underlag tas fram. Regeringens förslag skiljer sig slutligen från promemorians på så sätt att ingen ändring görs i förhållande till dagens bestämmelser om krav på innehåll i miljökonsekvensbeskrivningen i förhållande till de s.k. Natura 2000-bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken i fråga om verksamheter eller åtgärder som kan antas påverka miljön i ett s.k. Natura 2000-område.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget att tydliggöra kraven på innehåll för underlag som krävs i fråga om verksamheter som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Flera remissinstanser ifrågasätter dock om detta syfte nås genom förslaget i promemorian.

Länsstyrelsen i Skåne län anser att beskrivningar av samtliga miljöeffekter, även de som inte är huvudsakliga, behövs för att kunna göra en bedömning av huruvida en verksamhet uppfyller kraven i de allmänna

hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken och av vilka villkor som ska skrivas i ett tillstånd. *Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB* och *SWECO Environment AB* anser att bedömningen av vad som utgör huvudsakliga miljöeffekter riskerar att bli subjektiv. *Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB* anser att det kan leda till att olika krav ställs beroende på hos vilken länsstyrelse ett ärende handläggs. *Svenskt Näringsliv, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin), Innovations- och kemiindustrierna, Skogsindustrierna, Sveriges Hamnar, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB* och *Tyréns AB* anser att det är sannolikt att förslaget kommer att medföra att i stort sett samma krav ställs på båda typerna av underlag mot bakgrund av att samma terminologi används i fråga om kraven på innehåll – det är de huvudsakliga miljöeffekterna som ska ingå och bedömas i båda underlagen. *Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt* anser att det kan ifrågasättas om samma uttryck för att beskriva vad underlaget ska innehålla ska användas för både miljökonsekvensbeskrivning och förenklat underlag mot bakgrund av att förslaget syftar till att understryka den skillnad i kravnivå som ska gälla för olika typer av verksamheter.

Energimarknadsinspektionen anser inte att det i praktiken är möjligt att förstå ändringen som något annat än en sänkning av kraven på underlaget.

Naturvårdsverket och Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation (M 2016:03) anser att det behöver framgå av bestämmelsen om förenklat underlag att de uppgifter som krävs för en miljökonsekvensbeskrivning även ska finnas i det förenklade underlaget i den utsträckning det behövs för att bedöma de huvudsakliga miljöeffekterna.

Trafikverket anser att bestämmelsen bör få en bättre överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i vägförordningen (2012:707) respektive förordningen (2012:708) om byggande av järnväg.

Flera remissinstanser anser att det är otydligt vilka närmare krav som ställs på innehållet i det förenklade underlaget. *Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Malmö kommun, Sveriges kommuner och landsting* och *Avfall Sverige* anser att det är viktigt att tydlig vägledning tas fram i fråga om vilket innehåll ett förenklat underlag ska ha. *Länsstyrelsen i Uppsala län* och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anser att ett förtydligande av vad som krävs är viktigt för ambitionen att sänka handläggningstiden – utan ett förtydligande anser länsstyrelsen att det finns en uppenbar risk att prövningsmyndigheterna behöver begära kompletteringar i en ökad omfattning jämfört med i dag. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* är av uppfattningen att det kommer att bli diskussioner mellan verksamhetsutövare, länsstyrelsen och prövningsmyndigheten om innehållet i det förenklade underlaget om ingen precisering i fråga om kraven på innehåll görs. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* anser att otydligheten avseende vilket innehåll ett förenklat underlag ska ha kan medföra merarbete och ett större ansvar för länsstyrelsen att vid samrådet informera om underlagets innehåll och omfattning. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* anser att verksamheters och åtgärders miljöeffekter kan bli sämre belysta i ett förenklat underlag än vad de skulle bli i en miljökonsekvensbeskrivning

enligt dagens lagstiftning. *Energimarknadsinspektionen* anser att ändringen endast kommer leda till förvirring och oklarheter genom att vägledande domar avseende i dag ifrågasätts samtidigt som det inte finns några tydliga riktlinjer kring vad som ska gälla istället. *Alrutz' Advokatbyrå AB* anser att det bör anges vad som inte behöver redovisas i det förenklade underlaget i syfte att ge en verklig tids- och kostnadsmässig effektivisering. *Energiföretagen Sverige* anser att den föreslagna lagtexten bör förtydligas i syfte att åstadkomma en verklig skillnad i kravnivå mellan det förenklade underlaget och en miljökonsekvensbeskrivning. *Svenskt Näringsliv, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin), Innovations- och kemiindustrierna, Skogsindustrierna, Sveriges Hamnar, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB, Jernkontoret och Svensk vattenkraftförening* anser att det inte behövs några bestämmelser i 6 kap. om vilket underlag som ska ges in för verksamheter som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. *Svenskt Näringsliv, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin), Innovations- och kemiindustrierna, Skogsindustrierna, Sveriges Hamnar, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB och Jernkontoret* anser att de detaljerade kraven i 22 kap. 1 § miljöbalken på vad en tillståndsansökan ska innehålla är tillräckliga, bl.a. ska sökanden visa hur hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken ska uppfyllas och verksamhetens huvudsakliga miljöeffekter kommer då att bli identifierade, beskrivna och bedömda. *Näringslivets Regelnämnd* anser att det finns frågetecken kring om det förenklade underlaget verkligen kommer att bli en förenkling för företag. För att åstadkomma en förenkling anser *Näringslivets Regelnämnd* att det måste vara tydligt för de tillämpande myndigheterna att syftet med ändringen är att åstadkomma en förenkling och att tydliga riktlinjer ges till dessa myndigheter så att bedömningar kan göras på ett likartat sätt som innebär en skillnad i kravnivå mellan de olika underlagen. *Näringslivets Regelnämnd* saknar i promemorian en analys och övervägande av alternativet att inte tillföra några ytterligare bestämmelser om vilket underlag som ska ges in för verksamheter som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan – detta bl.a. i ljuset av att det i 22 kap. 1 § miljöbalken finns krav på vad som ska finnas med i en tillståndsansökan.

Affärsverket svenska kraftnät anser att det bör förtydligas om underlaget (den lilla miljökonsekvensbeskrivningen) ska omfatta alternativa lösningar.

Kammarkollegiet påpekar att förslaget, till skillnad från nuvarande bestämmelse, innebär att inget krav ställs på att underlaget ska innehålla de uppgifter som behövs för Natura 2000-prövningen om verksamheten eller åtgärden kan antas påverka miljön i ett Natura 2000-område. För det fall regeringen väljer att gå fram med förslaget om förenklat underlag anser *Kammarkollegiet* att bestämmelsen om vad det förenklade underlaget ska innehålla bör kompletteras med ett krav på att verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön i berörda Natura 2000-områden ska redovisas när risk för en sådan påverkan kan antas föreligga.

Skälen för regeringens förslag

Nuvarande regelverk

Enligt dagens bestämmelser gäller att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för samtliga verksamheter som omfattas av tillämpningsområdet i 6 kap. miljöbalken. Det innebär att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för såväl verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som för verksamheter som inte kan antas medföra en sådan miljöpåverkan. Kraven för en miljökonsekvensbeskrivning som avser en verksamhet eller en åtgärd som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är begränsade i förhållande till kraven för sådana miljökonsekvensbeskrivningar som ska tas fram för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en sådan miljöpåverkan. Miljökonsekvensbeskrivningen för denna typ av verksamhet eller åtgärd kallas ofta för liten miljökonsekvensbeskrivning. Enligt 6 kap. 7 § miljöbalken ska en sådan miljökonsekvensbeskrivning, i den utsträckning det behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning, innehålla de uppgifter som behövs för att uppfylla syftet med den enligt 3 §. Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 3 § är att identifiera och beskriva de i den bestämmelsen närmare angivna miljöeffekterna samt möjliggöra en samlad bedömning av dessa miljöeffekter.

Tidigare överväganden

Det är en självklarhet att det för alla verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd på grund av sin miljöpåverkan ska finnas ett underlag som innehåller de upplysningar som behövs för en bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Ett sådant krav har funnits i den svenska miljölagstiftningen långt innan Sverige blev medlem i EU.

Vad som ska krävas i fråga om underlag för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan har de senaste tio åren diskuterats i olika sammanhang och varit föremål för flera utredningar och lagstiftningsärenden. I samband med införandet av miljöbalken övervägde regeringen att kravet på miljökonsekvensbeskrivning skulle begränsas till att avse stora projekt som kan antas ha betydande miljöpåverkan. Regeringen ifrågasatte dock (prop. 1997/98:45, del 1, s. 278) om det är rätt att konsekvenserna för miljön med anledning av en åtgärd som någon vill vidta, som kräver tillstånd och som har miljöpåverkan, endast bör redovisas för vissa projekt. Enligt regeringen skulle det dessutom leda till gränsdragningsproblem om kravet på miljökonsekvensbeskrivning begränsades till verksamheter för vilka betydande miljöpåverkan kan antas. Regeringens slutsats blev att kravet på miljökonsekvensbeskrivning som huvudregel bör vara generellt för ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, dvs. det som i dag följer av 6 kap. 1 §. När det gäller kraven i MKB-direktivet angav regeringen dock att det inte är rimligt att alla formella krav som ställs upp i direktivet ska behöva uppfyllas för alla miljökonsekvensbeskrivningar, särskilt som direktivet endast omfattar projekt eller anläggningar som kan antas medföra en betydande påverkan på miljön (se prop. 1997/98:45, del 1, s. 281). Mot den bakgrunden konstaterade regeringen att reglerna bör utformas så att endast miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter som kan antas

medföra en betydande miljöpåverkan ska behöva uppfylla direktivets formella krav om innehåll, allmänhetens möjlighet att yttra sig m.m. För sådana verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ansåg regeringen att kraven på innehåll och omfattning av en miljökonsekvensbeskrivning ska stå i proportion till graden av miljöpåverkan. Således infördes en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska innehålla de uppgifter som krävs enligt MKB-direktivet i den utsträckning det behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning (prop. 1997/98:45 del 1 s. 23 och 281).

Regeringen gjorde ett försök att skapa ytterligare förutsättningar för anpassning utifrån verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning i propositionen En effektivare miljöprövning (prop. 2004/05:129). Bakgrunden till det var bl.a. att många myndigheter hade framfört till Miljöbalkskommittén (M 1999:03) att miljökonsekvensbeskrivningar har en mycket skiftande kvalitet och att de ibland är belastade med onödigt information som gör dem svårgenomträngliga och som avleder uppmärksamheten från vad som är väsentligt. Regeringen konstaterade att en miljökonsekvensbeskrivning inte ska behöva innehålla information som saknar relevans (prop. 2004/05:129 s. 51 och 52). Ändringar gjordes därför för att åstadkomma en skillnad i kravnivå mellan miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter som inte kan antas medföra en sådan påverkan. De ändringarna ledde fram till det som gäller enligt dagens bestämmelser, dvs. att krav på miljökonsekvensbeskrivning gäller för de flesta verksamheter och åtgärder som är tillståndspliktiga enligt miljöbalken men att det endast är sådana verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som träffas av de formella kraven i MKB-direktivet. Skillnaden från vad som gällde sedan tidigare kan dock ses som begränsad eftersom det innan ändringen i prop. 2004/05:129 gällde att en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder utan betydande miljöpåverkan skulle innehålla det som formellt krävs enligt MKB-direktivet i den utsträckning det behövdes med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning.

Genom en enkätundersökning som Miljöprocessutredningen (M 2007:04) lät genomföra visade det sig att det inte blev någon egentlig effekt av lagändringen utan att skillnaden i innehållet i miljökonsekvensbeskrivningarna fortsatt endast var marginell. För att råda bot på detta föreslogs i en tidigare promemoria, Effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser (dnr M2012/02031/R), en bestämmelse i 22 kap. 1 § miljöbalken som innebar att underlaget för verksamheter och åtgärder utan en betydande miljöpåverkan skulle innehålla samrådsunderlag, samrådsredogörelse och vid behov en ytterligare redogörelse med det innehåll och den utformning som behövs för att den tillsammans med övriga uppgifter i ansökan ska kunna läggas till grund för prövningen av tillståndsfrågan. Förslaget fick kritik från flera remissinstanser som ansåg att bestämmelsen var alltför otydlig i fråga om kravnivån och det närmare innehållet när det gäller sådana underlag. Samrådsunderlaget tas fram i ett sådant tidigt skede i planeringen av verksamheten eller åtgärden att någon närmare kunskap normalt sett inte finns i fråga om miljöeffekterna. Samrådsunderlaget tillsammans med samrådsredogörelsen

ges generellt sett inte en sådan utformning att det som utgångspunkt kan läggas till grund för prövningen av tillståndsfrågan.

Nuvarande kravnivå på innehåll i en liten miljökonsekvensbeskrivning bör förtydligas

Flera remissinstanser har angett att de anser att de nuvarande kraven i 22 kap. 1 § miljöbalken på vad en tillståndsansökan ska innehålla är tillräckliga i fråga om krav på underlag, bl.a. ska sökanden visa hur hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken ska uppfyllas. Regeringen bedömer dock att detta krav är otillräckligt för att säkerställa att underlaget innehåller den information som behövs för att prövningsmyndigheten ska kunna ta ställning till om och under vilka förutsättningar tillstånd kan meddelas. Dessutom är 22 kap. miljöbalken inte tillämpligt i förhållande till de sektorslagstiftningar som hänvisar till 6 kap. miljöbalken.

Enligt förslaget i promemorian ska ett förenklat underlag tas fram i fråga om verksamheter och åtgärder som omfattas av tillämpningsområdet för 6 kap. miljöbalken men som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ett sådant underlag skulle enligt förslaget innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Underlaget skulle vidare innehålla samrådsredogörelsen samt de synpunkter som lämnats i fråga om omfattningen och detaljeringsgraden av det förenklade underlaget. Skillnaden mot nuvarande bestämmelse som rör miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan var i förslaget dels att det aktuella underlaget kallas förenklat underlag i stället för miljökonsekvensbeskrivning, dels att det är de huvudsakliga miljöeffekterna som ska kunna bedömas med stöd av underlaget, och dels att synpunkter från samrådet ska omfattas av underlaget.

När det gäller promemorians förslag om att underlaget ska betecknas förenklat underlag i stället för miljökonsekvensbeskrivning bedömdes den ändringen påkallad för att förtydliga den skillnad i kravnivå för det underlag som ska tas fram för verksamheter med respektive utan en betydande miljöpåverkan. Som framgår av avsnitt 7.2 så har flera remissinstanser pekat på risken för att det föreslagna uttrycket kan vara missvisande på så vis att det ger intryck av att kraven på underlaget är lägre ställda än vad de i själva verket är vilket kan leda till behov av kompletteringar som i sin tur kan förlänga handläggningstiden samt öka risken för att tillstånd lämnas på otillräckliga underlag. Som påpekades i avsnitt 7.2 så är regeringens avsikt med ändringen inte att ställa lägre krav på det aktuella underlaget i förhållande till vad som gäller i dag utan endast att tydliggöra den skillnad i kravnivå som finns i nuvarande regelverk men som inte har fått genomslag i den praktiska tillämpningen. Mot den bakgrunden föreslås i denna lagrådsremiss att underlaget i dessa fall ska kallas liten miljökonsekvensbeskrivning (se avsnitt 7.2). För att ytterligare tydliggöra skillnaden i kravnivå föreslås vidare att kraven på innehåll i en liten miljökonsekvensbeskrivning ska placeras i en egen bestämmelse. På så vis bedöms det bli tydligare att de formella krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning som följer av MKB-direktivet i dess ly-

delse enligt ändringsdirektivet inte är obligatoriska för verksamheter eller åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I fråga om innehållet i en liten miljökonsekvensbeskrivning föreslogs i promemorian att det endast är de huvudsakliga miljöeffekterna som ska ingå vilket motiverades med att det skulle begränsa risken för att miljökonsekvensbeskrivningen får ett onödigt omfång och för att tydliggöra att en fördjupning och prioritering av relevanta miljöfrågor ska ske i syfte att uppnå största möjliga miljönytta. Ändringen bedömdes delvis motsvara den anpassning av innehållet som enligt dagens bestämmelse kan ske med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. En begränsning till enbart huvudsakliga miljöeffekter kan emellertid inte alltid anses tillräcklig för att en bedömning ska kunna göras i fråga om de materiella kraven i t.ex. 2 kap. miljöbalken är uppfyllda. En sådan begränsning kan vidare uppfattas som en lättnad i förhållande till vad som gäller i dag och riskerar att bidra till en försämrad miljöskyddseffekt. Därutöver riskerar en begränsning till endast huvudsakliga effekter att leda till att det uppkommer behov av kompletteringar av underlaget i tillståndsprocessen alternativt att tillstånd lämnas på ett alltför begränsat underlag vilket i sin tur kan leda till att rättskraften för de tillstånd som meddelas kan komma att ifrågasättas med effektivitetsförluster som följd. Mot den bakgrunden bedöms det lämpligare att behålla den möjlighet till anpassning av miljökonsekvensbeskrivningen som finns enligt de nuvarande bestämmelserna, nämligen en anpassning av innehållet utifrån verksamhetens art och omfattning. Denna möjlighet till anpassning ska kunna leda till att miljökonsekvensbeskrivningen får det innehåll som är motiverat i det enskilda fallet (prop. 2004/05:129 s. 92). Precis som konstaterades i promemorian bör möjlighet till anpassning dock, för att vara ändamålsenlig, snarare relatera till de förväntade miljöeffekterna än till verksamhetens art och omfattning. Mot den bakgrunden föreslås i lagrådsremissen att möjligheten till anpassning av innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning ska uttryckas på så sätt att det är väsentliga miljöeffekter som ska ingå. På så sätt bedöms risken för att miljökonsekvensbeskrivningen får ett onödigt omfång bli begränsad. Vidare tydliggörs att en fördjupning och prioritering av relevanta miljöfrågor ska ske i syfte att uppnå största möjliga miljönytta.

Regeringen konstaterar att tidigare försök till tydliggörande av skillnad i kravnivå har gjorts samt att flera lagförslag har lagts i syfte att antingen ytterligare tydliggöra den rådande kravnivån eller att förenkla de krav på underlag som ska gälla i förhållande till verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det förslag som lämnas i denna lagrådsremiss ändrar inte den rådande kravnivån. Många av de uppgifter som krävs för en större miljökonsekvensbeskrivning kan också vara väsentliga för små miljökonsekvensbeskrivningar. I vilken utsträckning dessa uppgifter behövs för en liten miljökonsekvensbeskrivning måste dock avgöras från fall till fall och det är därför inte, enligt regeringens bedömning, möjligt att närmare precisera de formella kraven. En bedömning av omfattningen måste naturligtvis göras utifrån de materiella krav som en verksamhetsutövare har att uppfylla för att tillstånd ska kunna meddelas för verksamheten. Det är verksamhetsutövaren som har bevisbördan för att dessa krav är uppfyllda och det ligger därför i verksamhetsutövarens intresse att ta fram ett underlag som lever upp till

beviskraven. Flera remissinstanser har framfört att förslaget i promemorian kommer medföra att i stort sett samma krav ställs oavsett om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Det är regeringens ambition att skillnaden i kravnivå mellan en liten och en stor miljökonsekvensbeskrivning ska ge utslag i tillämpningen på så sätt att innehållet i en liten miljökonsekvensbeskrivning generellt sett ges en mer begränsad omfattning jämfört med en stor miljökonsekvensbeskrivning. Regeringen har därför för avsikt att noga följa utvecklingen av detta och vid behov utreda och föreslå ytterligare åtgärder.

För verksamheter som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bedömer regeringen att det saknas anledning att ställa krav på att prövningsmyndigheten i ett särskilt beslut eller i samband med målets avgörande ska uttala sig särskilt i frågan om miljökonsekvensbeskrivningen lever upp till de formella kraven, se avsnitt 10.1 och avsnitt 10.7.7. Det kan antas att kravet på ett formellt godkännande har bidragit till att överflödiga information har inkluderats i miljökonsekvensbeskrivningar i syfte att minska risken för att prövningsmyndigheten underkänner miljökonsekvensbeskrivningen. Borttagandet av krav på formellt godkännande bedöms kunna bidra till att innehållet i en liten miljökonsekvensbeskrivning renodlas till det som behövs för att kunna bedöma de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

Krav på innehåll i en liten miljökonsekvensbeskrivning i fråga om påverkan på Natura 2000-område

Förslaget i promemorian innebär, precis som *Kammarkollegiet* har uppmärksammat, att det förenklade underlaget inte behöver innehålla de uppgifter som behövs för en s.k. Natura 2000-prövning enligt 7 kap. 28 b och 29 §§ miljöbalken. Promemorian innehåller ingen motivering i fråga om denna ändring i förhållande till vad som gäller enligt nuvarande bestämmelser. Det nuvarande kravet på underlag i fråga om påverkan på s.k. Natura 2000-områden är nödvändigt för ett korrekt genomförande av det s.k. art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) och kravet bör därför kvarstå.

10.7 En specifik miljöbedömning

Regeringens förslag: Det ska uttryckligen anges vilka moment som ingår i en specifik miljöbedömning. Dessa moment ska bestå av att

- samråd i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning sker,
- en miljökonsekvensbeskrivning tas fram av verksamhetsutövaren,
- miljökonsekvensbeskrivningen ges in till prövningsmyndigheten och tillfälle för att lämna synpunkter på den ges, och
- prövningsmyndigheten slutför miljöbedömningen.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens med språkliga skillnader. Bland annat kallas förfarandet i regeringens

förslag för specifik miljöbedömning i stället för praktisk miljöbedömning som föreslås i promemorian.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrat sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om innehåll i en specifik miljöbedömning.

Trafikverket och *WSP Sverige AB* anser att definitionen av vad som avses med en praktisk miljöbedömning överensstämmer dåligt med vad som i ändringsdirektivet kallas miljökonsekvensbedömning. *WSP Sverige AB* anser att konkretiseringsgraden och detaljeringsnivån av de åligganden som räknas upp har sänkts i förhållande till direktivets texter. *WSP Sverige AB* anser att det är olyckligt, och att snarare en ytterligare precisering bör eftersträvas.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 1.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet finns en definition av termen miljökonsekvensbedömning. Av definitionen följer att en miljökonsekvensbedömning är ett förfarande som består av att exploitören tar fram en miljökonsekvensbeskrivning, att samråd genomförs, att den ansvariga myndigheten granskar miljökonsekvensbeskrivningen m.m. och att den ansvariga myndigheten drar en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan samt integrerar den slutsatsen i tillståndsbeslutet.

Termen miljökonsekvensbedömning används sedan tidigare i MKB-direktivet och innebär i sak inget nytt utan återspeglar EU-domstolens rättspraxis. För att i svensk rätt åstadkomma ett regelverk som fokuserar på processen och inte i första hand det dokument som ska tas fram inom ramen för den processen, bedöms det ändamålsenligt att införa en bestämmelse som tydligt anger de moment som ingår i processen. I denna lagrådsremiss föreslås att termen specifik miljöbedömning används som beteckning för den aktuella processen, se avsnitt 7.1. Termen kommer i huvudsak att ha samma innebörd som termen miljökonsekvensbedömning i direktivet.

En bestämmelse som återger de arbetsmoment som ingår i en miljöbedömning bedöms även ha den fördelen att det blir tydligare hur miljöbedömningsprocessen förhåller sig till tillståndsprocessen. Den specifika miljöbedömningen är en process som påbörjas innan en ansökan om tillstånd lämnas in till prövningsmyndigheten och som fortsätter och avslutas inom ramen för tillståndsprövningen. *Trafikverket* och *WSP Sverige AB* anser att definitionen av vad som avses med en praktisk miljöbedömning överensstämmer dåligt med vad som i ändringsdirektivet kallas miljökonsekvensbedömning. Det är riktigt att den bestämmelse som anger vad en specifik miljöbedömning är inte till sin ordalydelse är helt i överensstämmelse med definitionen av ordet miljökonsekvensbedömning i artikel 1.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Det väsentliga är dock att alla de moment som ska ingå i en miljökonsekvensbedömning enligt direktivet också finns reglerade i den svenska lagstiftningen. Bestämmelsen som anger vad som ska ingå i en specifik miljöbedömning kompletteras av bestämmelser som närmare anger vad de olika delmomenten innebär och därför behövs inga mer preciserade bestämmelser.

10.7.1 Avgränsningssamråd inom ramen för en specifik miljöbedömning

Regeringens förslag: Samråd inom ramen för en specifik miljöbedömning, avgränsningssamråd, ska i fråga om miljöeffekter behandla sådana effekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser.

Samrådet ska ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att det uttryckligen anges att samråd ska ske med de enskilda som kan antas bli särskilt berörda och att samrådet ska handla om miljöeffekter och inte endast huvudsakliga miljöeffekter.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrat sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget som gäller avgränsningssamråd.

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt tycker det är oklart vad som ska gälla för omfattningen av de två kretsarna ”särskilt berörda” och ”den berörda allmänheten”. Domstolen påpekar att det kan uppstå diskussion om att formerna för samråden bör vara olika (utskick jämfört med kungörelse) beroende på om samråden ska göras med särskilt berörda eller med allmänheten. *WSP Sverige AB* anser att uttrycken berörd allmänhet och särskilt berörda enskilda bör ges ett entydigt innehåll. *Länsstyrelsen i Hallands län* anser att det är oklart om någon skillnad ska göras på den information om samrådet som verksamhetsutövaren ska lämna till enskilda särskilt berörda och till allmänheten. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* anser att det tydligare bör framgå att samråd även ska ske med de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden. *Naturvårdsverket* anser att det behöver tydliggöras vad som avses med ordet allmänhet vid tillämpning av kapitlet. *Naturvårdsverket* ser ett behov av förtydligande mot bakgrund av att det på andra ställen i författningstext förekommer att begreppet allmänhet används på ett sätt som ger intryck av att organisationer inte är en del av allmänheten, t.ex. 5 kap. 4 § miljöbalken och 14 b § i förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948) och 2 kap. 2 § förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg. *WSP Sverige AB* anser att begränsningen till att endast statliga myndigheter innefattas i samråds-kretsen bör tas bort eftersom även berörda kommunala myndigheter, t.ex. en landstingskommunal kollektivtrafikmyndighet, bör inkluderas.

Svenskt Näringsliv, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin), Innovations- och kemiindustrierna, Skogsindustrierna, Sveriges Hamnar och Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB anser att samrådsprocessen är alltför noggrant reglerad i förslaget vilket motverkar att processen kan vara flexibel, snabb och smidig. Dessa

remissinstanser anser vidare att behovet av en noggrant reglerad samrådsprocess skulle vara större om samrådet medförde någon för verksamhetsutövarna påtaglig konsekvens, t.ex. att ytterligare synpunkter på prövningsunderlaget prekluderades efter genomfört samråd.

SWECO Environment AB anser att det möjligtvis kommer finnas olika uppfattningar om vilka som är de huvudsakliga miljöeffekterna.

Skälen för regeringens förslag

I avsnitt 10.5.1 föreslås att dagens bestämmelser om samråd delas upp och placeras i den ordning den ska tillämpas. Syftet är att tydliggöra processen. När det gäller de verksamheter och åtgärder som omfattas av det obligatoriska tillämpningsområdet, dvs. de som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, kommer verksamhetsutövaren som huvudregel endast att behöva genomföra det samråd som i denna lagrådsremiss kallas avgränsningssamråd eftersom det för dessa verksamheter inte krävs att även frågan om bedömningen av graden av miljöpåverkan omfattas av samråd. Hur samrådet ska genomföras måste anpassas till förhållandena i varje enskilt fall. Samrådet kan behöva genomföras med upprepade möten eller behöva ske i etapper. Det kan också samordnas med samråd som krävs enligt andra lagstiftningar. Inget hindrar att samrådet genomförs i ett sammanhang, utan detta är något som måste bedömas från fall till fall. Det är viktigt att framhålla att ett väl genomfört samråd minskar risken för senare krav på kompletteringar och för överklaganden.

Enligt nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken ska samrådet avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Förslaget i lagrådsremissen innebär att det är miljöeffekter som ska identifieras, beskrivas och bedömas, se avsnitt 7.3. I promemorian förslogs att samrådet i fråga om miljöeffekter skulle handla om de huvudsakliga miljöeffekterna i syfte att åstadkomma ett fokus och en fördjupning kring de frågor som är mest relevanta ur ett miljöperspektiv. *SWECO Environment AB* har i anslutning till förslaget om vad samrådet ska behandla kritiserat att en begränsning görs till huvudsakliga miljöeffekter. I nuvarande bestämmelse om samråd finns inte motsvarande begränsning. Det bedöms finnas skäl att i ett avgränsningssamråd behandla frågan om miljöeffekter i bred kontext för att kunna komma fram till en lämplig avgränsning i den frågan i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Regeringen föreslår därför inte en begränsning eller ändring i förhållande till vad som gäller enligt nuvarande bestämmelse.

Det följer av artikel 3 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet att sådana miljöeffekter som kan förväntas till följd av risker som är förknippade med verksamhetens eller åtgärdens utsatthet för yttre påverkan i form av t.ex. naturkatastrofer eller liknande, ska ingå i en miljöbedömning. Det bör därför tydliggöras att samrådet ska handla om även sådana frågor. För en närmare redogörelse av yttre påverkan, se avsnitt 10.7.5.

Samrådskretsen

Enligt nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken ska samråd ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda. I promemorian föreslogs att det inte uttryckligen behövde anges att samråd ska ske med enskilda som kan antas bli särskilt berörda eftersom sådana enskilda är en del av den allmänhet som kan antas bli berörd och med vilka samråd ska ske. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* har angett att den anser att det tydligare bör framgå att samråd även ska ske med de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden. Regeringen instämmer i den bedömningen eftersom kontakt med enskilda som särskilt berörs bör ske genom en direktkontakt medan kontakt med den berörda allmänheten i bredare bemärkelse kan ske på annat sätt, t.ex. genom annons i ortspressen, se avsnitt 10.7.2. För att tydliggöra att enskilda som kan antas särskilt berörda utgör en annan typ av samrådspart än den berörda allmänheten i vidare bemärkelse bör sådana enskilda därför uttryckligen anges.

Några remissinstanser har efterfrågat ett tydliggörande av vilka som ingår i den berörda allmänheten och vilka som kan antas vara särskilt berörda. Frågan har behandlats i tidigare förarbeten (prop. 1997/98:45 del II s. 57 och 60). Regeringen gör ingen annan bedömning nu än vad som gjordes i dessa förarbeten annat än innebörden av uttrycket berörd allmänheten bör vara så pass vidsträckt att uttrycket även inkluderar miljöorganisationer. En sådan tolkning ligger i linje med vad som följer av MKB-direktivet. I artikel 1.2 d i MKB-direktivet anges att organisationer utgör en del av allmänheten och av artikel 1.2 e följer att med den allmänhet som är berörd avses bl.a. icke-statliga miljöskyddsorganisationer som uppfyller kraven i nationell lagstiftning. Den breda innebörden av uttrycket berörd allmänhet som direktivet ger uttryck för stämmer överens med den innebörd som uttrycket har i den del av 6 kap. miljöbalken som gäller planer och program (se t.ex. prop. 2003/04:116 s. 67). Organisationer får anses utgöra en del av allmänheten och det bedöms därför inte motiverat att särskilt peka ut organisationer i sammanhanget.

WSP Sverige AB anför att kommunala myndigheter bör ingå i samråds-kretsen eftersom det kan finnas anledning att samråda med t.ex. landstingskommunala kollektivtrafikmyndigheter. Regeringen konstaterar att genom att samråd ska ske med berörda kommuner ingår även t.ex. kommunala nämnder i samråds-kretsen. Däremot kan regionala kollektivtrafikmyndigheter inte anses omfattas av den obligatoriska samråds-kretsen. De verksamheter som framförallt berör regionala kollektivtrafikmyndigheter regleras i särskild ordning i väglagen (1971:948) och lagen (1995:1649) om byggande av järnväg. Inom ramen för dessa lagstiftningar ingår regionala kollektivtrafikmyndigheter i samråds-kretsen.

Av nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken framgår inte i vilket avseende samråds-kretsen ska vara berörd utan det anges endast att de ska vara berörda. För tydlighetens skull bör det därför anges att det är den planerade verksamheten eller åtgärden som de ska antas vara berörda av.

10.7.2 Samrådsunderlag inför avgränsningssamråd

Regeringens förslag: Verksamhetsutövaren ska se till att de som ingår i samrådsgruppen men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett sådant underlag. Om något undersökningssamråd inte har skett ska samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.

Avgränsningssamrådet ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas till samrådsparterna i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om samrådsunderlag.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser att det behöver preciseras hur samrådsgruppen får del av samrådsunderlaget – annars finns en risk att verksamhetsutövaren lägger ut samrådsunderlaget på sin webbsida och sedan förväntar sig att de som berörs själva hittar underlaget. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* anser att det är viktigt att samrådsunderlaget lämnas ut även vid avgränsningssamrådet, framför allt till enskilda som berörs. *WSP Sverige AB* anser att bestämmelsen kan tolkas som att ett samrådsunderlag framtaget för undersökningssamrådet skulle kunna vara tillfyllest även inför avgränsningssamrådet. *WSP Sverige AB* anser att samrådsunderlaget måste vara anpassat till projektutvecklingen och dessutom vara utformat för de frågeställningar som utgör fokus i det aktuella samrådet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken ska samrådsunderlaget lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs. För att samrådet ska kunna vara så konstruktivt som möjligt bedöms det lämpligt att även övriga samrådsparter kan ta del av ett samrådsunderlag. Några remissinstanser anser att förslaget i promemorian innebär en risk för att en verksamhetsutövare lägger ut samrådsunderlaget på sin webbsida och sedan förväntar sig att de som berörs själva hittar underlaget. Regeringen anser i likhet med vad som anfördes i prop. 1997/98:45 del 2 s. 57 att verksamhetsutövaren bör ta direkt kontakt med dem som ingår i samrådsgruppen när det är möjligt. Av det följer att även samrådsunderlaget bör lämnas genom en direktkontakt i den mån det är möjligt. Det kan dock vara svårt för verksamhetsutövaren att ta en direktkontakt med samtliga som ingår i samrådsgruppen, t.ex. i fråga om den allmänhet som kan antas bli berörd. I prop. 1997/98:45 del 2 s. 59 f. angav regeringen att kontakten med allmänheten i många fall kan inledas med åtgärder som rundskrivelser och annonsering i ortspressen. Med tanke på internets utveckling bedömer regeringen att det dessutom kan vara lämpligt att verksamhetsutövaren tillgängliggör samrådsunderlaget på en publik webbsida om en sådan finns tillgänglig. Ett tillgängliggörande på verksamhetsutövarens egen webbsida kan dock inte ensamt anses tillräckligt eftersom en

verksamhetsutövares publika webbsida är ett alltför snävt forum i fråga om att nå ut med information.

För att det inte ska råda några tvivel om att det är ett avgränsningssamråd och att länsstyrelsen inte ska besluta i frågan om betydande miljöpåverkan bör samrådsunderlaget innehålla uppgift om att något undersökningssamråd inte skett.

För att samrådet ska bli meningsfullt bedöms det lämpligt att samrådsunderlaget lämnas och att avgränsningssamrådet inleds i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd och möjlighet för verksamhetsutövaren att utforma sin miljökonsekvensbeskrivning och sin slutliga tillståndsansökan med hänsyn till vad som kommer fram i samrådet. Detta gäller även enligt nuvarande bestämmelser i 6 kap. 4 § andra och tredje stycket.

10.7.3 Länsstyrelsen roll i avgränsningssamrådet

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Om verksamhetsutövaren begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Länsstyrelsens redovisning ska inte vara bindande.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om länsstyrelsens roll i avgränsningssamrådet.

Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt anser att processen sannolikt skulle effektiviseras om länsstyrelsens bedömning av omfattning och detaljeringsgrad gjordes bindande. *Länsstyrelsen i Gotlands län* och *Länsstyrelsen i Uppsala län* anser att det behöver förtydligas i bestämmelsen att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning utifrån sökandens samrådsunderlag så att det blir tydligt att länsstyrelsen inte förväntas använda egna utredningsresurser för att läka brister i verksamhetsutövarens underlag. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* bedömer att det utlåtande som en sökande kan kräva av länsstyrelsen angående vilka frågor som ska belysas i en miljökonsekvensbeskrivning kan skilja sig mellan ett län som har en miljöprövningsdelegation och ett län som inte har en miljöprövningsdelegation och anger att ett uttalande från ett län utan miljöprövningsdelegation riskerar att vara sämre förankrat med vilka frågor miljöprövningsdelegationen kommer att fokusera på i prövningen. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* anser vidare att det är viktigt att inte lagstiftningen går över till att länsstyrelsen får ansvaret att ange exakt vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. *Länsstyrelsen i Kalmar län* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att det är oklart hur bedömningen formellt ska gå till. *Länsstyrelsen i Kalmar län* anser att förslaget ska kompletteras med en tidsfrist om några veckor för att det ska vara rimligt för länsstyrelsen att utföra bedömningen med önskvärd korrekthet. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anser att förslaget riskerar leda till att verksamhetsutövaren förväntar sig en lista på vad som ska

ingå i miljökonsekvensbeskrivningen i stället för att själv noggrant analysera vad som krävs. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att länsstyrelsen kan komma att hamna i en slags konsulttroll i samrådsskedet. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att förslaget kommer att kräva mer resurser och kan medföra att handläggningstiden för samrådet förlängs. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att handläggningstiden kan komma att läggas i samrådsfasen i stället för i tillståndsfasen.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att den ansvariga myndigheten ska, om exploatören så begär, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som exploatören ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen.

Länsstyrelsens roll i att vägleda verksamhetsutövaren avseende miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning har förtydligats genom den lagändring som gjordes i 6 kap. under 2005 (prop. 2004/05:129). Av nuvarande 6 kap. 5 § första stycket miljöbalken följer att länsstyrelsen under samrådet ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen. Vad som avses med ordet inriktning i nuvarande bestämmelse och hur inriktning skiljer sig från omfattning i sammanhanget är inte helt tydligt med dagens bestämmelse. Det är angeläget att ta ställning till såväl vilka frågor som är relevanta ur miljösynpunkt som hur detaljerad informationen ska vara för att möjliggöra både adekvat fokus och fördjupning. I syfte att få en reglering som bättre stämmer överens med direktivet bör ordet detaljeringsgrad användas i den svenska bestämmelsen. En sådan användning av orden stämmer dessutom överens med de ord som används i fråga om avgränsningen av en miljökonsekvensbeskrivning som rör en plan eller ett program. Ändringen är framför allt av språklig karaktär, någon ändring i sak är inte avsedd.

För att tydligare genomföra artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet bör det vidare framgå av lagtexten att länsstyrelsen på begäran ska lämna råd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Även om en sådan begäran inte görs bör naturligtvis länsstyrelsen i enlighet med det som redan gäller verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Länsstyrelsen ska kunna redovisa efterfrågade bedömningar både muntligen och skriftligen. Det följer av allmänna förvaltningsrättsliga krav att frågor ska besvaras så snart som möjligt.

Att de råd som länsstyrelsen ger inte är bindande kan anses som självklart, men bör för tydlighetens skull ändå anges särskilt. Även om länsstyrelsens besked inte är bindande och länsstyrelsen får återkomma med begäran om kompletterande uppgifter är det viktigt att länsstyrelsen har en aktiv roll i syfte att verka för att verksamhetsutövaren tar fram en miljökonsekvensbeskrivning som utgör ett bra beslutsunderlag. Därigenom minskar risken för senare krav på kompletteringar som fördröjer prövningsprocessen. Några länsstyrelser har i sina remissvar angett att de ser en risk för att ett alltför tungt ansvar i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll läggs på länsstyrelsen. Regeringen vill i det sammanhanget understryka att det alltid är verksamhetsutövaren som ansva-

rar för att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller alla relevanta uppgifter och utgör ett fullgott beslutsunderlag.

10.7.4 Gränsöverskridande samråd inom ramen för den specifika miljöbedömningen

Regeringens förslag: Bestämmelserna om gränsöverskridande samråd ändras i syfte att bättre överensstämmer med MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om gränsöverskridande samråd. *SWECO Environment AB* ifrågasätter varför inte den berörda allmänheten i det andra landet nämns i bestämmelsen.

Skälen för regeringens förslag: Den skyldighet att informera andra länder som kan antas utsättas för en betydande miljöpåverkan som följer av MKB-direktivet och Esbokonventionen genomförs genom 6 kap. 6 § miljöbalken och 9–11 §§ förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

I nuvarande 6 kap. 6 § miljöbalken anges att om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land, ska den ansvariga myndighet som regeringen bestämmer – vilket enligt 9 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar är Naturvårdsverket – informera det landets ansvariga myndighet om den planerade verksamheten eller åtgärden och ge den berörda staten och den allmänhet som berörs där möjlighet att delta i ett samrådsförfarande om ansökan och den specifika miljöbedömningen. Sådan information ska också lämnas om en annan stat som kan antas bli utsatt för en betydande miljöpåverkan begär det. Direktivets bestämmelse om gränsöverskridande samråd är mer detaljerad och innehåller bl.a. uttryckliga krav på att information ska lämnas om det planerade projektets möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilka typer av beslut som kan komma att fattas. Det andra landet ska ges rimlig tid att ange om det vill delta i processen. Om en sådan begäran framförs, ska myndigheter och berörd allmänhet i landet också ges möjlighet att inom rimlig tid framföra sina synpunkter på projektet. Regeringen har för avsikt att förtydliga detta i bestämmelser som meddelas med stöd av det bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

Bestämmelsen om samråd med ett annat land bör förtydligas så att den bättre stämmer överens med kraven i artikel 7 i MKB-direktivet. Någon ändring i sak är dock inte avsedd. Bestämmelsen bör utformas på ett sätt som så långt som möjligt stämmer överens med den bestämmelse som reglerar samråd med annat land när det gäller genomförande av planer och program.

Närmare bestämmelser om gränsöverskridande samråd finns i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och bör även fortsättningsvis

regleras genom föreskrifter som meddelas av regeringen. I 6 kap. miljöbalken bör det därför finnas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur det gränsöverskridande samrådet ska genomföras.

10.7.5 Innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den specifika miljöbedömningen

Regeringens förslag: Kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla förtydligas och utformas på ett sätt som stämmer överens med MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Ord och uttryck ändras för att bättre stämma överens med ord och uttryck som används i miljöbalken i övrigt. Endast de väsentligaste kraven i fråga om innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning placeras i lag. Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en samrådsredogörelse.

I fråga om åtgärder för att undvika att en verksamhet eller åtgärd bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs, införs ett förtydligande om att kravet på innehåll i detta avseende omfattar sådana åtgärder som är planerade i den mån uppgifter om sådana åtgärder är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla och föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att det är de rådande och inte de relevanta miljöförhållandena innan verksamheten påbörjas som ska beskrivas. Regeringens förslag skiljer sig vidare från promemorians på så sätt att kravet på identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter inte begränsas till huvudsakliga miljöeffekterna som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Därutöver skiljer sig regeringens förslag från promemorians på så sätt att färre bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll placeras i lag och därför föreslås en bestämmelse som möjliggör för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll.

Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt noterar att miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och anser att det bör förtydligas om det är en skillnad mellan huvudsaklig miljöeffekt och betydande miljöeffekt. Om det inte är en skillnad anser Mark- och miljööverdomstolen att det kan övervägas att använda samma uttryck.

Flera remissinstanser har riktat kritik mot att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till huvudsakliga miljöeffekter. *Energi-*

marknadsinspektionen anser att det kan leda till en ojämn och inkorrekt bedömning av de totala miljöeffekterna av olika verksamheter. Energi- marknadsinspektionen anser att kravet på underlag för en verksamhet med många former av smärre miljöpåverkan kan komma att vara helt andra än för en verksamhet med stor påverkan på några enstaka värden, trots att den totala miljöpåverkan är densamma. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* anser inte att en lättnad av kraven till att endast avse de huvudsakliga miljöeffekterna kommer innebära att det blir bättre beskrivningar i de delar som finns kvar. *Länsstyrelsen i Skåne län* menar att även sådana miljöeffekter som inte är huvudsakliga ska prövas och eventuellt regleras. *Länsstyrelsen i Uppsala län* och *Sametinget* anser att det är otydligt vad som menas med huvudsakliga miljöeffekter.

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt anser att det behövs tydliggöras om en ändring avses i fråga om redovisning av det s.k. nollalternativet (dvs. konsekvenserna av att verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd). *Trafikverket* anser att ett tydliggörande behövs i förhållande till funktionen och användningen i en miljökonsekvensbeskrivning av ett s.k. nollalternativ. *Kammarkollegiet* och *Naturskyddsföreningen* anser att uttrycket "relevanta miljöförhållanden" bör bytas ut till "rådande miljöförhållanden" vilket bättre återspeglar det uttryck som används i MKB-direktivet, se bilaga 4 punkt 3. *Naturskyddsföreningen* anser att uttrycket relevanta miljöförhållanden kan leda till tanken att det endast är de viktigaste aspekterna som ska beskrivas och att det med stor sannolikhet kommer att göras olika tolkningar av vilka miljöförhållanden som är relevanta för prövningen. *Kammarkollegiet* och *Naturskyddsföreningen* anser att det genom uttrycket "rådande miljöförhållanden" blir tydligt att det är de verkliga förhållandena som ska vara utgångspunkten för miljöbedömningen vilket är det som MKB-direktivet kräver. *Naturskyddsföreningen* påpekar att vid tillståndsprövning i efterhand måste i stället nulägesredovisningen beskriva miljöförhållandena på platsen som om verksamheten inte hade kommit till stånd.

WSP Sverige AB anser att det bör understrykas att ett nytt fokus på yttre händelser inte förminskar behovet av att i miljökonsekvensbeskrivningar hantera "inre händelser" såsom tågurspårningar, transportolyckor med farligt gods, brand i tunnlar och publika underjordsanläggningar m.m. *WSP Sverige AB* efterfrågar ett förtydligande i fråga om miljökonsekvensbeskrivningen ska behandla de risker som är förknippade med en s.k. Sevesoverksamhet.

Försvarsmakten anser att det bör införas ett undantag från kravet på redovisning av alternativa lösningar i fråga om verksamhet som syftar till att tjäna totalförsvarets intressen eftersom alternativ i dessa fall saknas.

Svenskt Näringsliv, *Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin)*, *Innovations- och kemiindustrierna*, *Skogsindustrierna*, *Sveriges Hamnar*, *Energiföretagen Sverige*, *Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB* och *Näringslivets Regelnämnd*, anser att innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning inte ska vara mer omfattande än vad som behövs för prövningen och att det därför är viktigt att tydliggöra att de uppgifter som krävs enligt ändringsdirektivets bilaga 4 inte alltid behöver finnas med i en miljökonsekvensbeskrivning. Dessa remissinstanser anser vidare att det, om MKB-direktivet medger det, bör införas en bestämmelse som anger att miljökonsekvensbeskrivningen ska an-

passas till prövningens omfattning. *Hushållningssällskapets Förbund* anser att förslaget innebär ett alltför stort tolkningsutrymme i fråga om hur mycket detaljer som krävs i en miljökonsekvensbeskrivning.

Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet menar att krav på utredning av klimatpåverkan och påverkan på biologisk mångfald, bör strykas helt i svensk rätt mot bakgrund av att kravet är otydligt och medför rätts-säkerhetsproblematik för verksamhetsutövaren.

Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB anser att den förslagna bestämmelsen inte innehåller krav på att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla uppgifter om åtgärder som planeras för att minska förväntad betydande negativ miljöpåverkan och att därför ordalydelsen i artikel 5.1 c i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska följas i den svenska lagstiftningen.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation (M 2016:03), *Naturvårdsverket*, *Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt* och *Enetjärn Natur AB* anser att det följer av MKB-direktivet att det i en miljökonsekvensbeskrivning ska redogöras för kompensationsåtgärder och att det därför måste uttryckas på ett tydligt sätt i lagstiftningen. *Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation* anser att ett uttryckligt krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder i miljökonsekvensbeskrivning ger förutsättningar för en effektiv och konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation. *Enetjärn Natur AB* anser att förslaget saknar en tydlig rangordning, en hierarki, mellan skadeförebyggande, skadelindrande, återställande samt avhjälpande åtgärder. *Enetjärn Natur AB* anser att det bör framgå av 6 kap. miljöbalken att miljöskada i första hand ska undvikas, i andra hand begränsas, i tredje hand ska skada återställas och i sista hand ska kvarstående skada avhjälpas och kompenseras.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det i lagtext bör framgå att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en redovisning av dels hur verksamheten kan komma att påverka eller riskerar att påverka möjligheten att följa miljö kvalitetsnormer, dels vilka åtgärder som ska vidtas för att förhindra möjligheten att följa normen. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* anser inte, i fråga om verksamheter med diffusa utsläpp, att det är tillräckligt med krav om redovisning av planerade åtgärder för att undvika att en miljö kvalitetsnorm inte följs eftersom diffusa utsläpp är svåra att kvantifiera för en enskild verksamhet. *Länsstyrelsen* anser därför att sådana verksamheter bör redovisa samtliga möjliga åtgärder, inte bara de åtgärder som planeras.

Trafikverket påpekar att en samrådsredogörelse alltid tas fram som ett underlag till väg- och järnvägsplanen. *Trafikverkets* tolkning är att den även fortsättningsvis kan omfatta alla frågor inklusive miljö. *Advokatfirman Åberg och Co AB* anser att samrådsunderlaget inte behöver ingå i miljökonsekvensbeskrivningen eftersom det bör räcka med en redogörelse av vad som förekommit under samrådet enligt 22 kap. 1 § 3 miljöbalken.

Skälen för regeringens förslag

MKB-direktivet ställer detaljerade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. De aktuella artiklarna i direktivet har genomförts i 6 kap. 7 § miljöbalken som bl.a. innehåller krav på uppgifter som krävs i en miljökonsekvensbeskrivning i fråga om verksamheter och åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Ett korrekt genomförande av kraven i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet

Kraven på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll enligt MKB-direktivet har i samband med ändringsdirektivet förtydligats och kompletterats genom ändringar i artikel 5.1 och bilaga 4. En miljökonsekvensbeskrivning ska åtminstone innehålla den information som anges i artikel 5.1. Ändringarna innebär för svenskt vidkommande bl.a. ändringar i fråga om vilka miljöeffekter som ska omfattas av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. Andra ändringar av betydelse för svenskt vidkommande är t.ex. att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla uppgifter om de prognos- och mätmetoder, underlag och informationskällor som har använts. Sådana uppgifter ska ingå i den mån det är relevant med hänsyn till ett visst projekt eller ett visst projekts specifika egenskaper. Mot bakgrund av de ändringar som gjorts i direktivet när det gäller miljökonsekvensbeskrivningens innehåll bör kraven på innehåll tydliggöras och kompletteras i svensk rätt. Som framgår av avsnitt 6 bör utgångspunkten vara att väsentliga bestämmelser ska återfinnas i lag och övriga bestämmelser i förordning. Regeringen har för avsikt att meddela närmare föreskrifter i fråga om de mer detaljerade kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning (se nedan under rubriken Bemyndigande).

Identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter

Av artikel 3 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att miljökonsekvensbedömningen, dvs. den specifika miljöbedömningen, ska identifiera, beskriva och bedöma betydande miljöeffekter i varje enskilt fall på ett lämpligt sätt. Vad detta innebär har till viss del klargjorts genom EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109. Av domen framgår att den behöriga miljömyndigheten, dvs. prövningsmyndigheten, ska identifiera och beskriva miljöeffekterna av ett projekt samt utföra en bedömning av dessa effekter på ett lämpligt sätt i varje enskilt fall.

I det svenska miljöbalkssystemet har verksamhetsutövaren bevisbördan för att de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken har iakttagits. Verksamhetsutövaren måste därför bl.a. kunna visa att lokaliseringen av en verksamhet eller åtgärd är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Det innebär att verksamhetsutövaren, för att kunna erhålla sitt tillstånd, måste ge in en miljökonsekvensbeskrivning och ansökan som gör det möjligt för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. På så vis blir innebörden av EU-domstolens uttalande för svenska förhållanden att verksamhetsutövaren ansvarar för att göra en egen identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekterna. Själv-

klart finns det utrymme för tillståndsmyndigheten att inom ramen för processen göra en annan bedömning än den som verksamhetsutövaren har gjort i miljökonsekvensbeskrivningen. Det är tillståndsmyndigheten som står för den slutliga bedömningen, se avsnitt 10.7.9.

Enligt nuvarande bestämmelse i 6 kap. 7 § andra stycket 3 miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla de uppgifter som krävs för att påvisa och bedöma den huvudsakliga inverkan på människors hälsa, miljön och hushållningen med mark och vatten samt andra resurser som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. För att genomföra de krav som följer av MKB-direktivet på ett tydligare sätt bör den svenska bestämmelsen ändras så att det av bestämmelsen framgår att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter. Innebörden av ordet miljöeffekter framgår av avsnitt 7.3. Ordet har en bred innebörd och omfattar såväl en rad olika effekter på miljön som på människors hälsa.

Enligt den nuvarande bestämmelsen är det den huvudsakliga inverkan på människors hälsa och miljön m.m. som ska ingå i miljökonsekvensbeskrivningen. Även i promemorian föreslogs att miljökonsekvensbeskrivningens innehåll skulle avse de huvudsakliga miljöeffekterna. Regeringen anser dock, i likhet med flera av remissinstanserna, att bedömningen av vad som utgör de huvudsakliga miljöeffekterna riskerar att bli subjektiv och en begränsning till enbart de huvudsakliga miljöeffekterna kan vidare inte alltid anses tillräckligt för att en bedömning ska kunna göras i fråga om de materiella kraven i t.ex. 2 kap. miljöbalken är uppfyllda. En möjlighet till begränsning av omfånget i fråga om vilka miljöeffekter som ska identifieras, beskrivas och bedömas bör dock vara möjlig men snarare i förhållande till verksamhetens art och omfattning än i förhållande till vilka miljöeffekter som kan anses som huvudsakliga. En bestämmelse som möjliggör en sådan avgränsning föreslås i avsnitt 10.7.6. En sådan bestämmelse bedöms även tillgodose de synpunkter som framförts av bl.a. *Svenskt Näringsliv* och som går ut på att det bör tydliggöras att de uppgifter som krävs enligt ändringsdirektivets bilaga 4 inte alltid behöver finnas med i en miljökonsekvensbeskrivning.

Som framgår av avsnitt 10.7.1 följer det av artikel 3 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet att sådana miljöeffekter som kan förväntas till följd av risker som är förknippade med verksamhetens eller åtgärdens utsatthet för yttre händelser i form av allvarliga olyckor eller katastrofer, ska ingå i en miljöbedömning. Att sådana miljöeffekter ska ingå i miljöbedömningen kan anses följa redan av den nuvarande lydelsen av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken. För att åstadkomma ett tydligt regelverk bör det dock uttryckligen framgå att såväl sådana miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden i sig kan förväntas medföra som sådana miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra till följd av yttre händelser ska ingå. Av skäl 15 till ändringsdirektivet framgår att yttre händelser som påverkar verksamheten har lyfts fram i direktivet eftersom en hög skyddsnivå för miljön kan säkerställas endast om försiktighetsåtgärder vidtas för sådana projekt som på grund av sin känslighet för allvarliga olyckor eller naturkatastrofer (såsom översvämningar, stigande havsnivåer eller jordbävningar) kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För sådana verksamheter är det enligt skäl 15 till ändringsdirektivet viktigt att ta hänsyn till dels sårbar-

heten (utsatthet och motståndskraft) för allvarliga olyckor eller katastrofer, dels risken för att sådana olyckor eller katastrofer inträffar och dels hur det inverkar på risken för negativa miljöeffekter. Av skäl 13 till ändringsdirektivet framgår vidare att det är lämpligt att utvärdera en verksamhets utsatthet för klimatförändringar. Klimatförändringar kan leda till t.ex. översvämningar och stigande havsnivåer. Det blir därför relevant att i miljöbedömningen och miljökonsekvensbeskrivningen väga in hur klimatförändringar kan leda fram till risker för den enskilda verksamheten och därmed vilka miljöeffekter som kan förväntas med anledning av dessa risker och hur sådana miljöeffekter kan förebyggas, hindras eller motverkas. WSP Sverige AB anser att det finns behov av att tydliggöra att ett nytt fokus på yttre händelser inte förminskar behovet av att i miljökonsekvensbeskrivningar hantera inre händelser. Regeringen understryker att detta naturligtvis inte är innebörden av bestämmelsen.

Alternativredovisning

Enligt nu gällande bestämmelse i 6 kap. 7 § andra stycket 4 miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en redovisning av alternativa platser, om sådana är möjliga, samt alternativa utformningar tillsammans med en motivering varför ett visst alternativ har valts. Kraven på vad en alternativredovisning ska innehålla har preciserats ytterligare genom ändringsdirektivet. För svenskt vidkommande innebär ändringsdirektivet den nyheten att alternativredovisningen även ska omfatta alternativ i fråga om teknik, storlek och omfattning i den utsträckning alternativen är relevanta för det föreslagna projektet samt att samtliga alternativ som väljs ska motiveras med hänsyn till de miljöeffekter som kan förväntas av de olika alternativen. I fråga om alternativredovisning är dock det väsentliga att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden. Regeringen har för avsikt att meddela föreskrifter om de närmare kraven i fråga om alternativredovisning som följer av den nuvarande bestämmelsen i 6 kap. 7 § andra stycket 4 miljöbalken och av ändringsdirektivet.

Nulägesredovisning och nollalternativ

När det gäller det s.k. nollalternativet har *Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt* efterfrågat ett tydliggörande av om en ändring är avsedd i förhållande till dagens krav. Enligt nuvarande bestämmelse krävs en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd. Detta krav uttrycks i förslaget i lagrådsremissen på ett mer ingående vis som stämmer bättre överens med ordalydelsen i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Det som krävs är uppgifter om miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas. Förslaget i fråga om krav på redovisning av det s.k. nollalternativet innebär ingen ändring i förhållande till vad som gäller enligt nuvarande bestämmelse.

I promemorians förslag angavs att nollalternativet ska förhålla sig till relevanta miljöförhållanden. *Kammarkollegiet* och *Naturskyddsföreningen* har uttryckt att de anser att det är rådande miljöförhållandena i stället för relevanta miljöförhållanden som det s.k. nollalternativet bör

förhålla sig till. Regeringen instämmer i den bedömningen och anser dels att det uttrycket bättre återspeglar det uttryck som används i MKB-direktivet (jfr punkt 3 i bilaga 4 till ändringsdirektivet), dels att det stämmer bättre överens med hur dagens krav på nollalternativ är tänkt att tillämpas. Kravet på en nulägesredovisning finns inte uttryckligen i den nuvarande bestämmelsen och därför har det även i tidigare lagstiftningsförslag föreslagits att kraven på en nulägesredovisning ska framgå av lagtexten (se t.ex. förslaget i en tidigare promemoria – Effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser [dnr M2012/02031/R]). De flesta remissinstanser som yttrat sig har varit överens om att det är självklart att miljökonsekvensbeskrivningar ska innehålla en nulägesbeskrivning. En nulägesredovisning är dessutom ett krav enligt ändringsdirektivet. Detta bör därför tydliggöras i lagtexten.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått i förhållande till miljökvalitetsnormer

Enligt nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 2 miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla uppgifter om hur det ska undvikas att verksamheten eller åtgärden medverkar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning i förhållande till miljökvalitetsnormer har behandlats i rättspraxis. I MÖD 2012:19 konstaterade Mark- och miljööverdomstolen att den aktuella miljökonsekvensbeskrivningen inte kunde godkännas mot bakgrund av att det saknades en redovisning av hur verksamheten skulle komma att påverka den ekologiska statusen och miljökvalitetsnormen för en å. Sådana uppgifter ska naturligtvis omfattas av en miljökonsekvensbeskrivning och det får anses följa av att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Däremot, när det gäller åtgärder för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, bör kraven på redovisning av sådana åtgärder begränsas till åtgärder som är planerade. Verksamhetsutövaren har bevisbördan för att en miljökvalitetsnorm kommer kunna följas. I den mån tillräckliga försiktighetsmått och skyddsåtgärder inte planeras och redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning riskerar verksamhetsutövaren att prövningsmyndigheten avslår tillståndsansökan.

I den mån en verksamhet eller åtgärd inte riskerar att bidra till påverkan på en miljökvalitetsnorm saknas det anledning att redovisa åtgärder för att undvika en sådan påverkan. Det bör därmed i den aktuella bestämmelsen tydliggöras att uppgifter om planerade åtgärder för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm inte följs endast behövs om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Planerade åtgärder för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter

Enligt artikel 5.1 c i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av projektets särdrag och/eller åtgärder som planeras för att undvika, före-

bygga eller minska och, om så är möjligt, motverka den förväntade betydande negativa miljöpåverkan. Ordet motverka är nytt, enligt direktivets tidigare lydelse användes ordet avhjälpa i dess ställe. Dessutom läggs ordet förebygga till i bestämmelsen. Det som beskrivs i den aktuella bestämmelsen i direktivet handlar bl.a. om det som i miljöbalken kallas försiktighetsmått och skyddsåtgärder. Sådana regleras i den s.k. försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken där det anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det bedöms inte finnas anledning att använda andra ord och uttryck när det gäller miljökonsekvensbeskrivningens innehåll än de som används i den s.k. försiktighetsprincipen och en ändring bör därför ske i enlighet med det. I direktivtexten ingår ordet minska och *Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB* har angett att de anser att uppgifter om åtgärder som planeras för att minska förväntade miljöeffekter inte kan anses omfattas av planerade åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka förväntade miljöeffekter. Regeringen delar inte den bedömningen utan anser att den språkliga innebörden av ordet motverka är att verka för att minska effekten av något.

När det gäller ordet motverka i den svenska översättningen av direktivet så kan vissa andra språkversioner av direktivet tala för att den svenska översättningen är missvisande. Vissa andra språkversioner talar för att ordet i stället bör återspegla åtgärder som behöver vidtas på grund av en skada som kan antas uppkomma på grund av en verksamhet eller åtgärd. En sådan tolkning skulle även stämma bättre överens med vad som gäller enligt SMB-direktivet (se avsnitt 9.4.2). Det ord som används i den svenska språkversionen av MKB-direktivet i dess lydelse före ändringsdirektivet är ordet avhjälpa. Ordet avhjälpa förekommer i miljöbalken och återspeglar vad som kan behöva göras när en skada väl har uppkommit. Kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla bör därför innefatta åtgärder som planeras för att avhjälpa negativa miljöeffekter.

Enligt Naturvårdsverkets vägledning om kompensation vid förlust av naturvärden (Ekologisk kompensation, handbok 2016:1) ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av planerade kompensationsåtgärder. Flera remissinstanser har påpekat att ett sådant krav följer av MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att bl.a. analysera hur det går att säkerställa att ett tillräckligt underlag för lämpliga kompensationsåtgärder tas fram på ett kostnadseffektivt sätt (dir. 2016:23). I detta ligger att bedöma hur och när underlag för utformningen av kompensationsåtgärder bör tas fram, med beaktande av befintliga bestämmelser för underlag, som t.ex. bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i 6 kap. miljöbalken. Utredningen har antagit namnet Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation (M 2016:03). Frågan om kompensation vid förlust av naturvärden bör behandlas i ett sammanhang och det finns därför skäl att avvakta utredningens slutsatser i frågan om krav på uppgifter om planerade kompensationsåtgärder i en miljökonsekvensbeskrivning.

Samrådsredogörelse

Enligt nuvarande 19 kap. 5 § första stycket 1 och 22 kap. 1 § första stycket 3 miljöbalken ska en ansökan om tillstånd innehålla en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. och uppgift om det samråd som skett innan ansökan lämnas in. Eftersom de samråd som sker berör de frågor som ska behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen bedöms det ändamålsenligt att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller en redogörelse för de samråd som har skett och vad som har framkommit i samråden.

Bemyndigande

Enligt nuvarande regelverk finns alla bestämmelser om vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla samlade i lag. Förslaget i denna lagrådsremiss innebär att kraven på en miljökonsekvensbeskrivnings innehåll tydliggörs och kompletteras mot bakgrund av kraven i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Detaljerade bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll bör dock med fördel kunna placeras i förordning. Sådana bestämmelser bedöms till viss del kunna meddelas i form av föreskrifter om verkställighet av lag som kan meddelas med stöd av 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen. Vissa kompletterande bestämmelser kräver dock ett normgivnings-bemyndigande och ett sådant bemyndigande bör därför införas.

Enligt artikel 5.3 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska exploatören se till att miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas av behöriga experter. I den svenska språkversionen används uttrycket behörig expert. Vid en jämförelse med flera andra språkversioner är det dock tydligt att den svenska översättningen är missvisande och att en korrekt översättning i stället bör vara kompetent expert. En bestämmelse med den innebörden införs lämpligen av regeringen genom föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram och för det ändamålet är det nödvändigt med ett bemyndigande på lagnivå.

10.7.6 Omfattning och detaljeringsgrad i fråga om uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningen

Regeringens förslag: De uppgifter som ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som

- är rimlig med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder, och
- behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med promemorians. I promemorian föreslås som ett övergripande krav på innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen att beskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. I regeringens förslag anges att detta övergripande krav i stället ska vara en ut-

gångspunkt som delvis avgör hur omfattande och detaljerade de olika uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningens ska vara. Denna utgångspunkt ska dock enligt regeringens förslag inte begränsas till huvudsakliga miljöeffekterna utan till väsentliga miljöeffekter.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om möjlighet till anpassning av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll.

Energimarknadsinspektionen anser att införandet av en rimlighetsbestämmelse är oförenligt med bevisbörderegeln i 2 kap. 1 § miljöbalken. *Strålsäkerhetsmyndigheten* anser att det är oklart vad som avses med aktuell kunskap och därigenom vilken ändring som avses med förslaget. *Trafikverket* anser att det är mycket positivt att det införs en bestämmelse om att de uppgifter som ska finnas med i en miljökonsekvensbeskrivning ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som är rimlig men anser att det är otydligt vad uttrycket aktuell kunskap innebär i relation till kunskapskravet i 2 kap miljöbalken. *Affärsverket svenska kraftnät* anser att det möjligen bör övervägas att i bestämmelsen även nämna miljöeffekter eftersom det annars inte blir tydligt att en anpassning ska ske till de huvudsakliga miljöeffekterna. *Svenska samernas riksförbund* anser att förslaget om en rimlighetsavvägning kan leda till att flera effekter inte beskrivs. Svenska samernas riksförbund anser att påverkan på renskötseln alltid är att betrakta som en huvudsaklig miljöeffekt.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 5.1 andra stycket i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla de uppgifter som skäligen kan behövas för att nå en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder. Detta övergripande krav på miljökonsekvensbeskrivningen kan jämföras med kravet på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i nuvarande 6 kap. 7 § miljöbalken, som innebär att en miljökonsekvensbeskrivning ska, i den utsträckning det behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning, innehålla de uppgifter som behövs för att kunna identifiera och beskriva miljöeffekterna samt möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter. I promemorian föreslogs att miljökonsekvensbeskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Till skillnad från dagens bestämmelse om övergripande krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning så var promemorians förslag begränsat till huvudsakliga miljöeffekter. Denna begränsning beskrevs som ett alternativ till den nuvarande möjligheten till anpassning av innehållet utifrån verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. Flera remissinstanser har riktat kritik mot möjligheten att anpassa innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen utifrån vad som är att anse som huvudsakliga miljöeffekter i stället för att som i dag anpassa innehållet utifrån varje enskild verksamhets art och omfattning (se även avsnitt 10.6). Regeringen instämmer i den kritik som framförts. Regeringen föreslår därför, av de skäl som anförs under avsnitt 10.6, att möjligheten till anpassning av innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning ska förhålla sig till det som behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

De uppgifter som en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla enligt den föreslagna bestämmelsen i lagrådsremissen och som krävs enligt artikel 5.1 a–f i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet bedöms, i den mån varje sådan uppgift har en tillräcklig omfattning och detaljeringsgrad, kunna leda fram till en motiverad slutsats om projektets miljöeffekter. Uppgifternas omfattning och detaljeringsgrad måste dock vara rimliga med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder och vidare vara en förutsättning för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Det innebär att sådana miljöeffekter som kan anses vara väsentliga behöver redovisas. Det innebär vidare att rådande kunskaper och bedömningsmetoder sätter gränsen för hur omfattande och detaljerade uppgifter som kan krävas. I detta sammanhang är kunskapsrekvisitet inte kopplat till den enskilde verksamhetsutövarens kunskap utan till de kunskaper och bedömningsmetoder som är rådande i samhället i stort. Genom den föreslagna avgränsningsbestämmelsen bedöms risken för att miljökonsekvensbeskrivningen får ett onödigt omfång begränsas. Vidare innebär bestämmelsen ett tydliggörande av att en fördjupning och prioritering av relevanta miljöfrågor ska ske i syfte att uppnå största möjliga miljönytta.

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken har verksamhetsutövaren bevisbördan för att de allmänna hänsynsreglerna följs. En förutsättning för att tillstånd ska kunna beviljas för en verksamhet eller åtgärd är därför att verksamhetsutövaren inom ramen för tillståndsprövningen kan visa att de allmänna hänsynsreglerna kommer att kunna följas. Den föreslagna bestämmelsen om att kraven på omfattningen och detaljeringsgraden av uppgifterna i en miljökonsekvensbeskrivning kan anpassas utifrån rådande kunskaper och bedömningsmetoder påverkar inte de beviskrav som gäller för verksamhetsutövaren. Bestämmelsen får däremot betydelse för de krav som kan ställas på beskrivningens innehåll och påverkar därför frågan om miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas eller inte, dvs. om den uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om att prövningsmyndigheten ska ta ställning i den frågan återfinns i nuvarande 6 kap. 9 § miljöbalken och i förslagets 6 kap. 42 och 43 §§ (se avsnitt 10.7.7).

10.7.7 Kontrollen av miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet inom ramen för den specifika miljöbedömningen

Regeringens förslag: Skyldigheten för prövningsmyndigheten att innan kungörande ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen, ska komma till uttryck i 6 kap. miljöbalken.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att det inte innehåller ett förslag som tydliggör att ett särskilt beslut i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens godkännande ska fattas endast om det kan anses främjande för prövningen.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om att det i 6 kap. miljöbalken ska anges att prövningsmyndigheten är skyldig att ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta prövningen. *Affärsverket svenska kraftnät* är positivt till förslaget och anger att förslaget är särskilt betydelsefullt i förhållande till de sektorslagar som hänvisar till bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken. *Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt* anser att villkorandet av kungörelsen är problematisk. Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt påpekar att en anledning till att miljökonsekvensbeskrivningen kungörs är att allmänheten, inklusive organisationer, ska ges möjlighet att komma in med synpunkter på just miljökonsekvensbeskrivningen och att det därför är väsentligt att det även i ett senare skede är möjligt att underkänna miljökonsekvensbeskrivningen och avvisa ansökan.

En övervägande majoritet av de remissinstanser som har yttrat sig är även positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget i promemorian att ett särskilt beslut i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens godkännande ska fattas om det kan anses främjande för prövningen. Flera remissinstanser har dock ifrågasatt om bestämmelsen i praktiken har något användningsområde. *Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt* har svårt att se hur prövningen skulle kunna främjas av ett tidigt beslut i prövningsprocessen jämfört med ett ställningstagande i samband med prövningen av tillståndsfrågan och förutser inte några större förändringar i beslutsprocessen till följd av förslaget. *Länsstyrelsen i Kalmar län* anser att bestämmelsen om ett särskilt beslut i fråga om miljökonsekvensbeskrivningen är onödig eftersom den tar extra tid och skapar förvirring. Länsstyrelsen i Kalmar län påpekar att det i praktiken kan dyka upp frågor under ärendets gång som man trots ett sådant beslut skulle behöva titta närmare på och eventuellt utreda, bl.a. nya bestämmelser från EU, vilket innebär att ett sådant beslut i praktiken inte har någon särskild funktion. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* ifrågasätter syftet med förslaget om ett särskilt beslut i fråga om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen. *Länsstyrelsen i Skåne län* befarar att förslaget om ett särskilt beslut kan komma att förlänga handläggningstiden i form av extra administration och förordar att miljöprövningsdelegation eller domstol godkänner ingiven miljökonsekvensbeskrivning i samband med beslut eller tillståndsdom. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* och *Länsstyrelsen i Skåne län* ifrågasätter om det finns situationer där det skulle främja prövningen att fatta ett separat beslut om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen.

Skälen för regeringens förslag: Det följer av nuvarande bestämmelser i 22 kap. 2 och 3 § första stycket miljöbalken och 6 kap. 8 § miljöbalken att prövningsmyndigheten ska kungöra ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen om den anser att ansökan kan ligga till grund för prövningen. Det är prövningsmyndigheten som avgör vilka uppgifter som behövs för prövningen. I vissa fall väljer prövningsmyndigheten att skicka ansökan med bilagor på en remiss, en s.k. kompletteringsrunda, till berörda myndigheter. Syftet är att tidigt få in synpunkter på om innehållet i ansökningshandlingarna är tillräckligt som beslutsunderlag. Efter att synpunkter har inkommit bedömer prövningsmyndigheten om det finns anledning

att begära in kompletteringar. Är ansökan ofullständig ska myndigheten förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom en viss tid. Följs inte detta föreläggande kan ansökan komma att avvisas om bristen är väsentlig. Detta följer av 22 kap. 2 § miljöbalken. När det gäller frågan om vad som är en väsentlig brist i förhållande till krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning har det i rättspraxis dragits en linje mellan å ena sidan vad som kan redas ut genom skriftväxling eller vid förhandling och å andra sidan vad som kräver en mer formenlig komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen eller annan utredning (NJA 2009 s. 21). En väsentlig brist i en miljökonsekvensbeskrivning är t.ex. om det saknas uppgifter som ska ingå i beskrivningen enligt nuvarande 6 kap. 7 §. Grundläggande brister i en miljökonsekvensbeskrivning som visar sig i senare skede, ska innebära att prövningsmyndigheten överväger om handläggningen kan fortsätta eller om det föreligger processhinder (NJA 2009 s. 321). Väsentliga initiala brister i miljökonsekvensbeskrivningen bör som utgångspunkt inte kunna läkas i senare skeden av handläggningen. Det är uppenbart att den insyn och det inflytande som miljökonsekvensbeskrivningen och dess offentliggörande ska bidra till kan förloras om mer väsentliga kompletteringar sker på ett sent stadium. Om betydelsefulla uppgifter lämnas av sökanden i ett sent stadium av processen kommer utrymmet för sakägares och andra intressenters förberedelser och deras möjligheter till påverkan att minska betänkligt. Utgångspunkten bör därför vara att prövningsmyndigheten redan i målet eller ärendets inledande skede bedömer om miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras och efter eventuella kompletteringar prövar om det kvarstår några väsentliga brister. Regeringen föreslår därför att bestämmelsen om kungörande i 6 kap. miljöbalken kompletteras med förutsättningen för detta, nämligen att miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den del av prövningen som regleras i 6 kap. miljöbalken, dvs. den specifika miljöbedömningen. Förslaget innebär inte någon förändring i förhållande till vad som i dag gäller enligt 22 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken i fråga om verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken av mark- och miljödomstol i första instans. Däremot innebär förslaget ett förtydligande i förhållande till verksamheter och åtgärder som omfattas av krav på tillstånd enligt miljöbalken men som inte prövas av mark- och miljödomstol i första instans samt i förhållande till sådana verksamheter och åtgärder som omfattas av prövning enligt någon av de sektorslagar som hänvisar till 6 kap. miljöbalken.

I nuvarande 6 kap. 9 § miljöbalken finns en bestämmelse som innebär att prövningsmyndigheten ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. genom ett särskilt beslut eller i samband med avgörandet av målet eller ärendet. I tidigare lagstiftningsärenden har det förekommit förslag om att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas i ett tidigt skede av processen. Miljöbalkskommittén föreslog i betänkandet Effektivare miljöprövning (SOU 2003:124) att godkännandet av miljökonsekvensbeskrivningen skulle göras genom kungörandet av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen. Syftet var att tydliggöra att det inte bör förekomma kompletteringskrav sent i processen. Regeringen ansåg att förslaget riskerade att försämra möjligheterna till insyn och påverkan för allmänheten inklusive miljöorganisationer eftersom det inte skulle vara möjligt att komplettera ansökan och

miljökonsekvensbeskrivningen efter kungörelsen (prop. 2004/05:129 s. 57). Därefter har det i en promemoria föreslagits att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas så tidigt som möjligt efter kungörandet (Effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser, dnr M2012/02031/R). Förslaget skulle råda bot på de problem som hade identifierats i förslaget från Miljöbalkskommittén och således tillgodose möjligheterna för bl.a. allmänheten att uppmärksamma kompletteringsbehov. Förslaget grundade sig på effektivitetshänsyn. Förslaget kritiserades dock av flera remissinstanser, bl.a. eftersom även det förslaget riskerade att begränsa möjligheterna att ställa krav på kompletteringar i senare skeden av processen.

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt har angett att de anser att det är väsentligt att det även i senare skeden av processen är möjligt att underkänna miljökonsekvensbeskrivningen och avvisa ansökan. Förslaget i lagrådsremissen om att prövningsmyndigheten ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen innebär inte att prövningsmyndigheten slutligt tar ställning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas. Det kan, precis som *Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt* påpekar, inte uteslutas att grundläggande brister i miljökonsekvensbeskrivningen visar sig i ett senare skede av processen. Därför bör det inte införas ett krav om att frågan om miljökonsekvensbeskrivningens godkännande ska avgöras i ett särskilt beslut i ett tidigt skede av processen. Om grundläggande brister visar sig i ett sent skede av processen måste det finnas fortsatt möjlighet för prövningsmyndigheten att överväga om det föreligger ett processhinder.

I promemorian förslogs att ett särskilt beslut i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens godkännande ska fattas innan tillståndsfrågan avgörs om det främjar prövningen. Huruvida prövningsmyndigheten ska fatta ett särskilt beslut i frågan eller ta ställning i frågan först i samband med avgörandet av målet eller ärendet bör enligt tidigare förarbeten vara beroende av omständigheterna, men särskild vikt ska fästas vid om invändningar gjorts mot beskrivningen eller om denna annars framstår som kontroversiell (prop. 1997/98:45 del 2 s. 66). I promemorian angavs att det således får anses främjande för prövningen att fatta ett särskilt beslut i frågan om miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas om miljökonsekvensbeskrivningen framstår som kontroversiell. Regeringen anser, i likhet med flera remissinstanser, att det kan ifrågasättas om bestämmelsen som möjliggör för prövningsmyndigheten att fatta ett särskilt beslut i frågan fyller någon funktion och att det är svårt att se hur ett sådant beslut skulle kunna verka främjande för prövningen. Prövningsmyndighetens ställningstagande kommer nästan alltid till uttryck först i samband med målets eller ärendets avgörande. Det kan dock inte uteslutas att den nuvarande möjligheten att fatta ett särskilt beslut i frågan kan verka främjande för prövningen på så sätt som tidigare förarbetsuttalanden ger uttryck för. Den nuvarande bestämmelsen som möjliggör för prövningsmyndigheten att ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. genom ett särskilt beslut eller i samband med avgörandet av målet eller ärendet bör därför kvarstå.

10.7.8 Allmänhetens deltagande inom ramen för den specifika miljöbedömningen

Regeringens förslag: Kraven på vad en kungörelse ska innehålla förtydligas i lagtexten.

Kungörelsen ska göras på en lämplig webbplats och i en ortstidning eller på den plats som är särskilt föreskriven. Allmänheten ska ges skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om kungörelse och möjlighet för allmänheten att delta i processen.

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ser inga svårigheter med att publicera en kungörelse på domstolens hemsida. *Länsstyrelsen i Hallands län* gör bedömningen att kravet om kungörelse på lämplig webbplats redan uppfylls genom att länsstyrelserna publicerar kungörelser på sina hemsidor.

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt påpekar att det av förslaget framgår att kungörelse ska göras i en ortstidning men att det beträffande kungörelse av ansökan anges i 22 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken att kungörelse ska snarast införas i ortstidning. *Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt* anser att bestämmelsernas lydelse bör vara lika och att det i vissa fall kan vara motiverat att kungöra i mer än en tidning varför det inte bör begränsas till det.

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt anser att förslaget är ändamålsenligt och tydligt. *Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt* utgår ifrån att det inte möter något hinder mot domstolsdatalagen (2013:10) eller personuppgiftslagen (1998:204) att tillgängliggöra kungörelsen på tillståndsmyndighetens webbplats.

Länsstyrelsen i Dalarnas län noterar att det av de närmare kraven på vad en kungörelse ska innehålla framgår att ett ytterligare kungörelseförfarande kan komma att bli nödvändigt när ny information tillförs målet eller ärendet. *Länsstyrelsen i Dalarnas län* önskar ett förtydligande av det föreslagna kungörelseförfarandet och dess innehåll.

Länsstyrelsen i Skåne län konstaterar att förslaget innebär att de nuvarande kraven i 22 kap 3 § om kungörelse i ortstidning m.m. finns kvar både för verksamheter där en miljöbedömning ska göras och för de verksamheter där en förenklad bedömning görs. *Länsstyrelsen i Skåne län* anser att en fullständig översyn av kungörelseförfarandet borde göras så att alla kungörelser som en myndighet utfärdar publiceras på samma sätt enligt vissa standarder gällande innehåll och metadata. Även *Naturvårdsverket* stödjer förslaget att kungörelser om miljökonsekvensbeskrivningen för praktiska miljöbedömningar ska göras på en lämplig webbplats men anser att frågan om kungörelse i ett nästa steg bör utredas brett så att alla kungörelser riktade till allmänheten från myndigheter på sikt bör tillgängliggöras på motsvarande sätt som enligt förslaget. *Naturvårdsverket* anser vidare att det på sikt bör ses över, då nytillkomna krav på tillgäng-

liggörande införs, om andra befintliga krav eventuellt kan tas bort i syfte att uppnå en önskad effektivisering hos berörda myndigheter.

Naturvårdsverket anser att förslaget att kungörelser om miljökonsekvensbeskrivningen för praktiska miljöbedömningar ska göras på en lämplig webbplats stämmer väl överens med regeringens krav inom satsningen "Digitalt först", dvs. att myndigheters kontakt med allmänheten i första hand ska ske digitalt.

Försvarsmakten anser att tidsfristen inom vilken allmänheten har möjlighet att yttra sig över en miljökonsekvensbeskrivning bör anges som en maxtid om 30 dagar. *Energiföretagen Sverige* och *Svensk vattenkraftförening* konstaterar att en maxtid för yttrande från allmänheten inte anges och anger att de anser att ambitionsnivån när det gäller att förkorta handläggningstiden behöver höjas.

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt och *Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt* anser att en ändring bör övervägas eller göras i 22 kap. 17 § miljöbalken eftersom det i den bestämmelsen ges en möjlighet för domstolen att i kungörelsen kalla omedelbart till huvudförhandling i målet om det kan utredas utan förberedelse; huvudförhandling får hållas tidigast tre veckor efter kungörandet.

Skälen för regeringens förslag

Kungörelsens innehåll

I artikel 6.2 och 6.5 i MKB-direktivet finns bestämmelser om allmänhetens rätt att på ett tidigt stadium under miljöprocessen få information om bland annat ansökan om tillstånd. Kraven i artikel 6.2 och 6.5 har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser om kungörelse och vad en sådan ska innehålla. Bestämmelser om kungörelse finns i 6 kap. 8 §, 19 kap. 4 § samt 22 kap. 3 § miljöbalken, 12 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar samt lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. och kungörandeförordningen (1977:827). Därutöver finns bestämmelser om kungörelse av ansökan i de flesta av de i sammanhanget relevanta sektorslagarna.

För att tydligare uppfylla artikel 6.2 i MKB-direktivet bör det i 6 kap. miljöbalken tydligare framgå vad en kungörelse om en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. Av kungörelsen ska framgå att den planerade verksamheten eller åtgärden omfattas av kraven på en miljökonsekvensbeskrivning. Kungörelsen ska vidare innehålla uppgift om eventuellt samråd med ett annat land, information om vilken myndighet som prövar ärendet och om var handlingar i ärendet finns tillgängliga, upplysning om till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas och om hur information i ärendet kommer att göras tillgänglig. *Länsstyrelsen i Dalarnas län* har noterat att förslaget i promemorian innehåller en bestämmelse som innebär att kungörelsen ska innehålla information om hur ny information i målet eller ärendet kommer att kungöras eller hållas tillgänglig och ifrågasätter behovet av ytterligare kungörelseförfaranden. Den aktuella bestämmelsen innehåller inte ett krav på att ny information ska kungöras. Bestämmelsen innebär endast att kungörelsen om miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla information i fråga om hur ny information kommer att tillgängliggöras.

Kungörelsens form

Genom ändringsdirektivet har artikel 6.2 och 6.5 i MKB-direktivet ändrats. Allmänheten ska nu vid sidan av offentliga meddelanden även informeras elektroniskt om de uppgifter som anges i artikel 6.2. Hur detta ska ske har konkretiserats i artikel 6.5, som genom ett tillägg anger att medlemsstaten ska se till att relevant information ska vara tillgänglig för allmänheten elektroniskt via minst en central portal eller lättillgängliga kontaktpunkter på lämplig förvaltningsnivå.

Dagens reglering av kungörelse av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning är inte anpassad efter nutida förutsättningar och de förändringar som följt av internets utveckling. Det ingår inte i detta lagstiftningsärende att utreda om de nuvarande sätten är ändamålsenliga för att sprida information till allmänheten. Däremot finns det anledning att se över möjligheterna att komplettera kungörelseförfarandet i de fall en specifik miljöbedömning ska göras så att kravet om elektroniskt tillgängliggörande i MKB-direktivet genomförs.

I Sverige har samtliga prövningsmyndigheter en egen webbplats, en presentationsyta, där flertalet redan i dag informerar om pågående mål och ärenden. Det skulle därför vara möjligt för prövningsmyndigheterna att tillgängliggöra den aktuella informationen genom att publicera den aktuella kungörelsen på webbplatsen. Därigenom blir informationen snabbt spridd till en vidare krets och tillgänglig över tid. Kostnaden kan dessutom hållas nere. Prövningsmyndigheterna äger informationen ur ett informationshanteringsperspektiv och förslaget innebär inte ett nytt arbetsmoment eftersom kungörelsen ska upprättas enligt gällande rätt. Ett sådant förslag tillgodoser även direktivets krav på lättillgängliga kontaktpunkter på lämplig förvaltningsnivå.

Ett annat alternativ vore att upprätta en central portal genom vilken allmänheten kan söka och hitta information från olika källor. Ett exempel på en sådan portal är den s.k. Geodataportalen, som i sig inte innehåller några tjänster eller data, utan tjänar som en länk mellan allmänheten och andra organisationers tjänster och data. En sådan lösning kräver dock ytterligare överväganden och det finns också risk för att en sådan lösning inte kommer på plats inom den tid genom vilken ändringsdirektivet ska vara genomfört i svensk rätt. Ett tredje alternativ vore att låta *en* myndighet tillgängliggöra informationen på en särskild eller på sin egen publika hemsida. Utgångspunkten bör emellertid vara att den myndighet som "äger" informationen ur ett informationshanteringsperspektiv ska ansvara för att den görs tillgänglig på ett enkelt och effektivt sätt. För att tillgodoses kraven i ändringsdirektivet bör det därför införas en bestämmelse som innebär att kungörelse alltid ska ske på en webbplats som tillhör prövningsmyndigheten. För att det ska bli tydligt vilken webbplats det rör sig om bör det även anges att webbplatsen ska vara lämplig. Som nämnts ovan har alla prövningsmyndigheter en egen webbplats, en presentationsyta, där flertalet redan i dag informerar om pågående mål och ärenden. Det är naturligtvis den av myndighetens webbplatser som allmänheten har tillgång till (den publika) som är den som i detta avseende kan betraktas som den lämpliga webbplatsen.

Enligt nuvarande 12 § förordningen (1998:805) om miljökonsekvensbeskrivningar ska kungörelse ske i ortstidning, om inte annat är särskilt

föreskrivet. Utöver att kungörelse ska ske på en lämplig webbplats enligt förslaget bör den även på samma sätt som enligt dagens bestämmelser göras i en ortstidning eller på annan plats som är särskilt föreskriven. Fördelen med en sådan lösning är att spridningen av kungörelsen säkerställs. *Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt* har påpekat att det av förslaget framgår att kungörelse ska göras i en ortstidning och att bestämmelsen inte bör begränsas till att kungörelse ska ske i endast en tidning. Regeringen vill i det sammanhanget understryka att bestämmelsens utformning inte är avsedd att innebära en begränsning i fråga om hur många ortstidningar som kungörandet kan göras i.

Några remissinstanser har lyft fram att en fullständig översyn av befintliga kungörelsekrav bör ses över så att alla kungörelser som en myndighet utfärdar publiceras på samma sätt enligt vissa standarder i fråga om innehåll och metadata. En sådan översyn har inte varit möjlig att göra inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Tid för att lämna synpunkter

I samband med ändringsdirektivet tillkommer artikel 6.7 i MKB-direktivet. Av bestämmelsen följer att tidsramarna för samråd med den berörda allmänheten om miljökonsekvensbeskrivningen inte ska vara kortare än 30 dagar. En bestämmelse med den innebörden bör införas. Några remissinstanser har invänt att en maxtid för yttrande bör anges. En jämförelse kan göras med bestämmelsen i 22 kap. 10 § miljöbalken om att synpunkter på en ansökan ska lämnas inom den tid som domstolen har bestämt. I förarbeten till den bestämmelsen anger regeringen att någon kortaste tid för när skriften ska ges in inte bör anges i den paragrafen eftersom domstolen bör anförtros uppgiften att bestämma tiden (prop. 1997/98:45 del 2 s. 240). Regeringen gör inte nu någon annan bedömning i den frågan annat än att en minimitid om 30 dagar bör införas för att tillgodose kraven i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa allmänhetens möjlighet till effektivt deltagande i tillståndprocessen. Regeringen anser att det i vissa mål och ärenden kan finnas skäl att ge allmänheten mer än 30 dagar att yttra sig för att tiden ska anses skälig och att prövningsmyndigheten därför bör anförtros uppgiften att bestämma om tiden bör löpa längre än den stadgade minimitiden om 30 dagar.

Tidsfrist för att kalla till huvudförhandling i 22 kap. miljöbalken bör behållas

Några remissinstanser anser att en ändring bör övervägas eller göras i 22 kap. 17 § miljöbalken eftersom det i den bestämmelsen ges en möjlighet för domstolen att i kungörelsen kalla omedelbart till huvudförhandling i målet om målet kan utredas utan förberedelse. Huvudförhandling får då hållas tidigast tre veckor efter kungörandet. Bestämmelsen i 22 kap. 17 § miljöbalken kan endast utnyttjas om prövningsmyndigheten anser att ett mål eller ärende kan utredas utan förberedelse. Av förarbeten till bestämmelsen följer att bestämmelsen innebär att enklare ansökningsmål kan avgöras utan förberedelse (prop. 1997/98:45 del 2 s. 242). De mål och ärenden som kräver en specifik miljöbedömning bedöms som utgångspunkt inte vara sådana enkla ansökningsmål som avses i för-

arbetena. I den utsträckning sådana mål och ärenden trots allt kan anses utgöra sådana enklare mål och ärenden som avses är det i dessa fall naturligtvis inte lämpligt att hålla huvudförhandling tidigare än efter det att allmänheten har haft möjlighet att yttra sig över ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen, dvs. tidigast 30 dagar efter det att kungörandet sker.

10.7.9 Slutlig identifiering, beskrivning och samlad bedömning

Regeringens förslag: När tillståndsfrågan prövas ska den som prövar frågan slutföra miljöbedömningen genom att identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Hänsyn ska då tas till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som framkommit under handläggningen av målet eller ärendet.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att det även anges att den samlade bedömningen av miljöeffekterna ska vara slutlig.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om prövningsmyndighetens identifiering, beskrivning och samlade bedömning av miljöeffekter.

Naturvårdsverket anser att det är positivt att det införs en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av miljöeffekterna med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av målet eller ärendet. *Strålsäkerhetsmyndigheten* anser att ordet identifiera bör utgå och att bestämmelsen istället ska ange att det ska framgå hur prövningsmyndigheten har tagit hänsyn till de miljöeffekter som har identifierats av verksamhetsutövaren i miljökonsekvensbeskrivningen. Det är enligt *Strålsäkerhetsmyndigheten* oklart vad som avses med att prövningsmyndigheten ska identifiera de betydande miljöeffekterna och att det kan direkt sammanblandas med verksamhetsutövarens ansvarsområde. *WSP Sverige AB* tillstyrker förtydligandet att prövningsmyndigheten ska identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av verksamhetens eller åtgärdens miljöeffekter. Enligt *WSP Sverige AB* är det vanligt att nuvarande bestämmelse i 6 kap. 3 § om att en miljökonsekvensbeskrivning ska möjliggöra en samlad bedömning felaktigt tolkas som att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en samlad bedömning. *WSP Sverige AB* anser att det behöver klargöras vad den slutliga bedömningen som ett minimum ska avse, och möjligen också vad bedömningen inte får avse dvs. vad som i stället ska avgöras i prövningsförfarandet. *WSP Sverige AB* nämner som exempel att det behöver klargöras om bedömningen ska innehålla uttalanden om huruvida miljö kvalitetsnormer har följts, om projektets betydande miljöpåverkan på enskilda intressen ska särredovisas och ges en egen bedömning och om bedömningen ska avse den betydande miljöpåverkan som projektet förväntas leda till oaktat de eventuella villkor som kan följa av efterkommande prövning osv.

Skälen för regeringens förslag: En central del i en miljöbedömning är framtagandet av en miljökonsekvensbeskrivning. En miljökonsekvensbeskrivning ska bl.a. innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Verksamhetsutövaren ansvarar för den information och den bedömning som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och de bedömningar som framgår av den kan framkomma i samband med att samråd sker i fråga om dess innehåll. Det är därför viktigt att den myndighet som prövar frågan om tillstånd till en verksamhet gör det med hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som kommit fram i fråga om dess innehåll. En bestämmelse om detta återfinns i artikel 8 i MKB-direktivet.

Av artikel 1.2 g iv och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet följer att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter. Enligt EU-domstolens praxis ska den behöriga miljömyndigheten genomföra det som följer av artikel 3 i MKB-direktivet, dvs. identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta betydande miljöeffekterna av ett projekt (se EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109). Ändringsdirektivets krav på motiverad slutsats i samband med att tillståndsfrågan avgörs ska ses i ljuset av EU-domstolens praxis i detta avseende och är på så vis en kodifiering av vad som redan gäller enligt domstolens praxis. I miljöbalken saknas en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna.

Att ett beslut eller en dom ska motiveras följer av tillämplig allmän förfarandereglering och det processuella regelverk som är tillämpligt i frågan (förvaltningslagen [1986:223], rättegångsbalken eller lagen [1996:242] om domstolsärenden). Om den materiella rätt som är tillämplig i ett mål eller ärende innebär att prövningsmyndigheten måste ta ställning till miljöeffekterna av ett visst projekt bör därför direktivets krav på motiverad slutsats vara uppfyllt. I ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken bör de materiella bestämmelser som ska tillämpas (t.ex. de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken) således medföra att kravet på en motiverad slutsats är uppfyllt. För ett tydligt genomförande av direktivet bör det dock framgå av lagtexten att prövningsmyndigheten har att identifiera, beskriva och bedöma de betydande miljöeffekterna. I bestämmelsen bör det även anges att det är en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna som ska göras.

I förhållande till mål och ärenden som rör verksamheter och åtgärder där miljöbalkens bestämmelser inte ska tillämpas i prövningen utgör bestämmelsen ett tydliggörande om att prövningsmyndigheten ska dra egna slutsatser i fråga om miljöeffekterna även om det eventuellt saknas materiella bestämmelser som reglerar dessa effekter. Det tillkommer i dessa fall ett moment i förfarandet som inte är gällande i dag. I praktiken kommer kravet i dessa fall att innebära att prövningsmyndigheten måste ta ställning till om den identifiering, beskrivning och bedömning av verksamhetens miljöeffekter som gjorts av verksamhetsutövaren i miljökonsekvensbeskrivning är korrekt med hänsyn till vad som framkommit under handläggningen av målet eller ärendet. Bestämmelsen är formell i det avseendet att den inte innehåller en materiell bestämmelse om förut-

sättningar för när tillstånd eller liknande ska lämnas för en verksamhet eller en åtgärd utan reglerar endast att prövningsmyndigheten ska dra egna slutsatser i fråga om miljöeffekter.

Enligt nuvarande 6 kap. 9 § andra stycket miljöbalken ska prövningsmyndigheten vid prövningen av ansökan beakta innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av de samråd som skett och de yttranden som inkommit under handläggningen av målet eller ärendet. Enligt förslaget i denna lagrådsremiss ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en samrådsredogörelse och därför bedöms det inte vara nödvändigt att särskilt ange att prövningsmyndigheten ska ta hänsyn till resultatet av samråden.

10.8 Information om avgörandet i tillståndsfrågan

Regeringens förslag: När tillståndsfrågan är avgjord ska prövningsmyndigheten snarast kungöra att målet eller ärendet avgjorts.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om information om avgörandet. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anger att beslut om tillstånd som meddelas av miljöprövningsdelegationen delges enligt 47 § delgivningslagen (2010:1932) vilket innebär att en annons ska införas i ortstidningar inom tio dagar från beslutet om kungörelsedelgivning. Länsstyrelsen anser att det bör framgå av lagtexten om ”omedelbart” är synonymt med tio dagar enligt delgivningslagen.

Skälen för regeringens förslag: När en dom eller ett beslut har meddelats i ett mål eller ärende ska domen eller beslutet kungöras enligt nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket. Enligt artikel 9.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska allmänheten och berörda myndigheter informeras omedelbart om att ett beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan har fattats. Att ordet omedelbart används i direktivet tyder på att prövningsmyndigheten ska informera om avgörandet ögonblickligen vilket framstår som orimligt. Vid en jämförelse med andra språkversioner av direktivet är det tydligt att den svenska översättningen är missvisande och att en korrekt översättning i stället bör vara att informationen ska lämnas snarast. För att tydliggöra skyndsamhetskravet i direktivet bör en bestämmelse med den innebörden införas. Regeringen instämmer i den bedömning som *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* gör, dvs. att tio dagar från beslutet i enlighet med 47 § delgivningslagen (2010:1932) är tillräckligt skyndsamt och därför i överensstämmelse med kravet om att kungörande ska ske snarast.

11 Följdändringar i sektorslagstiftning

Regeringens förslag: Bestämmelser i andra lagar om att 6 kap. ska tillämpas ska uppdateras med hänvisningar som är anpassade till det nya 6 kap. miljöbalken.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på att hänvisningarna i sektorslagar till 6 kap. miljöbalken uppdateras.

Naturvårdsverket anser att hänvisningar från övriga lagar till 6 kap. miljöbalken även bör innehålla en hänvisning till den föreslagna syftesbestämmelsen. *Naturvårdsverket* bedömer att detta skulle underlätta förståelsen för regelverket och främja en ändamålsenlig tillämpning.

Strålsäkerhetsmyndigheten anför att inga följdändringar i strålskyddslagen (1988:220) föreslås vilket borde vara nödvändigt.

Skälen för regeringens förslag: Det finns fortfarande skäl att i sektorslagarna göra hänvisningar till 6 kap. så att samma regler i så stor utsträckning som möjligt tillämpas. Det ingår inte i nuvarande lagstiftningsärendet att ompröva de tidigare överväganden som gjorts i fråga om i vilken utsträckning hela eller i vart fall delar av 6 kap. ska tillämpas. Det innebär att ändringarna i sektorslagarna i huvudsak kommer att innebära att nuvarande hänvisningar uppdateras och anpassas till det nya regelverket. I avsnitt 12 redogörs för förslag till ändringar i väglagen (1971:948), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, ellagen (1997:857), minerallagen (1991:45) och plan- och bygglagen (2010:900).

Naturvårdsverket anser att hänvisningar från sektorslagarna till 6 kap. miljöbalken bör innehålla en hänvisning till syftesbestämmelsen. Det är givetvis av stor vikt att de miljöbedömningar som görs i samband med prövning enligt någon av sektorslagarna också bidrar till att syftet med miljöbedömningen uppnås. Regeringen bedömer dock att en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen i 6 kap. miljöbalken inte är nödvändig för att den ska anses tillämplig även vid prövning enligt någon av sektorslagarna.

I flera sektorslagar finns en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan. Det finns fortfarande anledning att ha kvar sådana bestämmelser eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en ansökan ska innehålla. I den mån ansökans innehåll regleras på förordningsnivå passar en sådan bestämmelse bäst i anslutning till bestämmelse i förordning. Regeringen har för avsikt att meddela föreskrift om ansökans innehåll i det avseendet i den mån det behövs.

Som *Strålsäkerhetsmyndigheten* har anfört kan det finnas anledning att överväga om strålskyddslagen bör anpassas till det nya 6 kap. miljöbalken. I Regeringskansliet pågår en översyn av strålskyddslagen. Frågan kommer att behandlas i det ärendet.

12 Andra ändringar i sektorslagar

12.1 Väglagen, lagen om byggande av järnväg och ellagen

Regeringens förslag: Om den som avser att bygga en väg eller en järnväg begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Länsstyrelsens redovisning ska inte vara bindande.

Om en väg- eller järnvägsplan avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras när frågan om att fastställa planen avgörs. Detta ska göras med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som har kommit fram under handläggningen av ärendet.

Regeringen ska inte längre ha ett normgivningsbemyndigande i ellagen om att meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter vars miljöpåverkan kan antas vara mindre betydande.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Av de remissinstanser som uttalar sig i fråga om ändringarna i väglagen (1971:948), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg och ellagen (1997:857) är en övervägande majoritet positiva till eller har inte några synpunkter på förslagen som gäller dessa lagar.

Naturvårdsverket och *Trafikverket* anser att länsstyrelseprövning rörande betydande miljöpåverkan inte ska krävas i de fall verksamhetsutövaren, i det här fallet Trafikverket, anser att en betydande miljöpåverkan kan antas eller i de fall frågan om betydande miljöpåverkan har reglerats i föreskrifter som regeringen har meddelat. *Naturvårdsverket* och *Trafikverket* föreslår därför en ändring med den innebörden i väglagen respektive lagen om byggande av järnväg. Trafikverket bedömer att en sådan ändring skulle leda till avsevärda tidsbesparingar i många infrastrukturprojekt.

Naturvårdsverket anser att förslaget i 6 kap. miljöbalken om samrådsunderlag, samrådsredogörelse och motiverat beslut om betydande miljöpåverkan bör gälla även vid planläggning av väg och järnväg.

Trafikverket anser att det kan komma att uppstå otydligheter i vad som gäller, om det finns olikheter mellan regler och uttryck i miljöbalken och väglagen respektive lagen om byggande av järnväg. Trafikverket nämner som exempel att det i väglagen saknas en hänvisning till syftesbestämmelsen i det nya 6 kap. miljöbalken. Trafikverket anser att syftesbestämmelsen är en viktig grund för miljöbedömningen och det är viktigt att den även gäller för väg- och järnvägsprojekt.

Trafikverket anser att det är för sent att identifiera och beskriva miljöeffekterna under fastställelseprövningen och därför anser Trafikverket att

bestämmelsen om en motiverad slutsats endast bör innefatta krav på en samlad bedömning av miljöeffekterna.

Trafikverket påpekar att en samrådsredogörelse alltid tas fram som ett underlag till väg- och järnvägsplanen. *Trafikverket* tolkning av är att den även fortsättningsvis kan omfatta alla frågor inklusive miljö.

Skälen för regeringens förslag

Länsstyrelsens roll vid avgränsningen av en miljökonsekvensbeskrivning

Av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att den ansvariga myndigheten ska, om exploatören så begär, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som exploatören ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen.

Av nuvarande 14 b § tredje stycket väglagen och 2 kap. 2 § tredje stycket lagen om byggande av järnväg följer att länsstyrelsen under samrådet ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för prövningen. Vad som avses med ordet inriktning i nuvarande bestämmelse och hur inriktning skiljer sig från omfattning i sammanhanget är inte helt tydligt med dagens bestämmelse. Det är angeläget att ta ställning till såväl vilka frågor som är relevanta ur miljösynpunkt som hur detaljerad informationen ska vara för att möjliggöra både adekvat fokus och fördjupning. I syfte att få en reglering som bättre stämmer överens med direktivet bör ordet detaljeringsgrad användas i den svenska bestämmelsen. Ändringen är framförallt av språklig karaktär, någon ändring i sak är inte avsedd.

För att tydligare genomföra artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet bör det vidare framgå av lagtexten att länsstyrelsen på begäran ska lämna råd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Även om en sådan begäran inte görs bör naturligtvis länsstyrelsen i enlighet med det som redan gäller verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för prövningen. Länsstyrelsen ska kunna redovisa efterfrågade bedömningar både muntligen och skriftligen. Det följer av allmänna förvaltningsrättsliga krav att frågor ska besvaras så snart som möjligt.

Att de råd som länsstyrelsen ger inte är bindande kan anses som självklart, men bör för tydlighetens skull ändå anges särskilt. Även om länsstyrelsens besked, när ett sådant har begärts, inte är bindande är det viktigt att länsstyrelsen har en aktiv roll i syfte att verka för att den som avser att bygga vägen eller järnvägen tar fram en miljökonsekvensbeskrivning som utgör ett bra beslutsunderlag. Det är dock alltid den som avser att bygga vägen eller järnvägen som ansvarar för miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. En miljökonsekvensbeskrivning som inte uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken kan inte, i ett senare skede av processen, godkännas av berörda länsstyrelser vid prövningen enligt 16 § tredje stycket eller 16 b § andra stycket väglagen.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i fråga om vägprojekt

En miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska enligt förslaget innehålla bl.a. en redogörelse för de samråd som har skett och vad som har kommit fram i samråden, se avsnitt 10.7.5. *Trafikverket* har på-

pekat att en samrådsredogörelse alltid tas fram som ett underlag till väg- och järnvägsplanen. Detta följer av 16 a § tredje stycket 2 väglagen och 2 kap. 9 § tredje stycket 2 lagen om byggande av järnväg. En samrådsredogörelse som tas fram enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg ska bl.a. innefatta sådana uppgifter som krävs för att uppfylla kraven på en samrådsredogörelse enligt 6 kap. miljöbalken. Även om en sådan samrådsredogörelse inte uttalat fogas till miljökonsekvensbeskrivning i ett ärende så är det en del av det underlag som ska fogas till planen och kan därmed ses som en del av eller som ett komplement till miljökonsekvensbeskrivningen.

Motiverad slutsats om betydande miljöeffekter

En central del i en miljöbedömning är framtagandet av en miljökonsekvensbeskrivning. En miljökonsekvensbeskrivning ska bl.a. innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Den som ska genomföra det enskilda projektet ansvarar för den information och den bedömning som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och de bedömningar som framgår av den kan framkomma i samband med att samråd sker i fråga om dess innehåll. Det är därför viktigt att den som prövar frågan om ett projekts tillåtlighet gör det med hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som kommit fram i fråga om dess innehåll. En bestämmelse om detta återfinns i artikel 8 i MKB-direktivet. Bestämmelsen genomförs bl.a. i 18 § tredje stycket väglagen och i 2 kap. 15 § lagen om byggande av järnväg.

Av artikel 1.2 g iv och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet följer att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter. Enligt EU-domstolens praxis ska den behöriga miljömyndigheten genomföra det som följer av artikel 3 i MKB-direktivet, dvs. identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta betydande miljöeffekterna av ett projekt (se EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109). Ändringsdirektivets krav på motiverad slutsats i samband med att tillståndsfrågan avgörs ska ses i ljuset av EU-domstolens praxis i detta avseende och är på så vis en kodifiering av vad som redan gäller enligt domstolens praxis. I väglagen saknas en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna. *Trafikverket* har inväntat att det är för sent att identifiera och beskriva miljökonsekvenserna under fastställelseprövningen och att bestämmelsen om en motiverad slutsats endast bör innefatta krav på en samlad bedömning av miljöeffekterna. Regeringen understryker i det sammanhanget att en sådan identifiering och beskrivning även ska framgå av miljökonsekvensbeskrivningen och att Trafikverkets roll i samband med fastställelseprövningen således är att, i ljuset av de synpunkter som inkommit och det som i övrigt framkommit under handläggningen, bedöma om den identifiering och beskrivning som redan gjorts är alltför gångbar.

Svenska förvaltningsmyndigheter har en skyldighet att motivera sina beslut utifrån de materiella bestämmelser som är tillämpliga i ärendet.

Allmänna bestämmelser om krav på motivering av beslut finns i 20 § förvaltningslagen (1986:223). Om den materiella rätt som är tillämplig i ett ärende innebär att prövningsmyndigheten måste ta ställning till miljöeffekterna av ett visst projekt bör direktivets krav på motiverad slutsats vara uppfyllt. Vid prövning enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken. Andra bestämmelser som är relevanta i sammanhanget och som ska tillämpas vid den aktuella prövningen är 13 och 14 §§ väglagen respektive 4 och 5 §§ lagen om byggande av järnväg. Dessa bestämmelser innebär att en väg eller järnväg som byggs ska ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet med vägen eller järnvägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad. Hänsyn ska tas till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärden. Vidare får en väg eller en järnväg inte byggas på ett sätt som motverkar syftet med områdesskyddsbestämmelser. Trafikverket har således att ta ställning till om de angivna miljökraven är uppfyllda när frågan om att fastställa vägplanen eller järnvägsplanen prövas. Beslutet i fråga om planen kan fastställas eller inte ska således bl.a. motiveras utifrån dessa krav. Direktivets krav på en motiverad slutsats bör därför i stor utsträckning vara uppfyllt. För ett tydligt genomförande av direktivet bör det dock införas ett krav i väglagen och lagen om byggande av järnväg som motsvarar kravet om en motiverad slutsats i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Det är viktigt att i sammanhanget understryka att en sådan slutsats även ska framgå av miljökonsekvensbeskrivningen och Trafikverkets uppgift är således att ta ställning till om det som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen angående betydande miljöeffekter är korrekt eller om det finns anledning att göra en annan bedömning. Slutsatserna i detta avseende ska redovisas i beslutet som rör fastställandet av planen.

Normgivningsbemyndiganden

I 2 kap. 8 b § och 15 g § tredje stycket ellagen finns bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande. Motsvarande bemyndigande i miljöbalken enligt förslaget återfinns i 6 kap. 21 § miljöbalken och innebär ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Även sådana anläggningar som avses i ellagen innefattas i det som i 6 kap. miljöbalken kallas verksamheter och bemyndigandet är därför tillämpligt även i dessa fall. Det bedöms därför inte finnas ett behov av särskilda bemyndiganden i ellagen och bestämmelserna kan därför utgå.

Övrigt

Naturvårdsverket och *Trafikverket* har angett att de anser att ytterligare ändringar i väglagen och lagen om byggande av järnväg, utöver de som föreslås i promemorian, är önskvärda. Överväganden om ändringar, utöver de som behövs för att genomföra ändringsdirektivet görs dock inte inom ramen för detta lagstiftningsärende. *Naturvårdsverket* har anfört att förslaget i 6 kap. miljöbalken om samrådsunderlag, samrådsredogörelse och motiverat beslut om betydande miljöpåverkan bör gälla även vid

planläggning av väg och järnväg. Bestämmelser med den innebörden finns eller föreslås i väglagen och i den mån bestämmelser i det avseendet saknas för att genomföra krav i ändringsdirektivet har regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om det.

12.2 Minerallagen

Regeringens förslag: Bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken om specifik miljöbedömning, information och samordning ska tillämpas i ärenden om beviljande av koncession enligt minerallagen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att ett förenklat underlag (en liten miljökonsekvensbeskrivning enligt förslaget i lagrådsremissen) aldrig kan bli aktuellt i samband med ärenden om beviljande av koncession och därmed krävs inte heller en undersökning i frågan om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte.

Remissinstanserna: Av de remissinstanser som uttalar sig i fråga om ändringarna i minerallagen (1991:45) är en övervägande majoritet positiva till eller har inte några synpunkter på förslagen som gäller den lagen.

Svenskt Näringsliv, *Innovations- och kemiindustrierna*, *Skogsindustrierna* och *Sveriges Hamnar* avstyrker förslaget och anser att det inte finns någon anledning att tynga koncessionsprövningen med ytterligare moment, särskilt med hänsyn till att ingen ny brytning kan komma till stånd utan tillstånd enligt miljöbalken.

Luleå tekniska universitet är positivt till förslaget att 6 kap. miljöbalken ska tillämpas fullt ut vid prövning av bearbetningskoncession men anser inte att det bör finnas en möjlighet för undantag från kraven på en praktisk miljöbedömning. *Sveriges geologiska undersökning* anser att en ansökan om bearbetningskoncession alltid ska förenas med en miljökonsekvensbeskrivning och att utgångspunkten bör vara att en verksamhet som förutsätter bearbetningskoncession alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (Svemin) anser att det av förslaget behöver framgå att miljöbedömningen ska avgränsas till vad som är relevant för koncessionsärendet, dvs. prövningen av 3 och 4 kap. miljöbalken.

Skälen för regeringens förslag: I 4 kap. 2 § minerallagen anges att i ärenden om beviljande av koncession ska en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. Vidare anges att när det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag ska 6 kap. 3 och 7 §§, 8 § första stycket, 9, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas. Det är således inte alla förfarandebestämmelser som är tillämpliga i dessa ärenden. De bestämmelser som rör samråd som ska genomföras innan en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram är inte tillämpliga, och inte heller den bestämmelse som rör länsstyrelsens beslut i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I förarbeten till bestämmelsen motiveras det begränsade tillämpningsområdet med att anläggningar för provbrytning och bearbetning ska tillståndsprövas även enligt balken och därför finns det

inte skäl att ha samma utförliga regler om förfarandet i minerallagen (se prop. 1997/98:90 s. 217). I vilken utsträckning en sådan begränsad tillämpning av förfarandereglerna är förenlig med MKB-direktivet har inte tidigare behandlats i förarbeten till bestämmelserna i minerallagen.

Inom ramen för prövningen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken ställs olika intressen i många fall mot varandra. Prövning av frågor om markanvändning är därför ofta komplexa och kräver i många fall ett omfattande underlag. Detta kan leda till omfattande skriftväxling och överklaganden av beslut. Som nämnts ovan är samrådsreglerna i 6 kap. miljöbalken inte tillämpliga i samband med ärenden om beviljande av koncession. På samma sätt som inom ramen för miljötillståndprocessen kan ett väl genomfört förarbete innan en ansökan ges in skapa goda förutsättningar för hög kvalitet i prövningen och ett bättre underlag samtidigt som en tydlig process också underlättar för allmänheten att tillvarata sitt intresse av insyn och delaktighet. Det är även viktigt att framhålla att ett väl genomfört samråd minskar risken för senare krav på kompletteringar och för överklaganden. Oavsett MKB-direktivets eventuella tillämplighet för prövning av beviljande av koncession talar därför dessa omständigheter för att bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken om specifika miljöbedömningar ska tillämpas vid prövning av beviljande av koncession. Promemorian föreslår att ett förenklat underlag (liten miljökonsekvensbeskrivning enligt förslaget i lagrådsremissen) ska tas fram i ett ärende om beviljande av koncession enligt minerallagen om länsstyrelsen i en undersökning enligt det föreslagna 6 kap. miljöbalken kommer fram till att verksamheten inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Regeringen bedömer att de verksamheter som kan bli aktuella för en koncessionsansökan enligt minerallagen är av sådan karaktär att en betydande miljöpåverkan alltid kan antas. Därför bör det inte öppnas upp för en möjlighet att ta fram en liten miljökonsekvensbeskrivning.

12.3 Plan- och bygglagen

Regeringens förslag: Plan- och bygglagen ändras så att de krav som ställs i planprocessen när det gäller samråd i fråga om översiktsplaner och detaljplaner uppfyller även kraven på samråd inom ramen för undersökningen enligt miljöbalken. När det gäller samråd med andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, ska kommunen dock i fråga om statliga myndigheter enbart samråda med länsstyrelsen.

Om kommunen bedömer att en sådan strategisk miljöbedömning som avses i miljöbalken inte krävs, ska kommunen redovisa skälen för den bedömningen i översiktsplanen eller, när det rör sig om en detaljplan, i planbeskrivningen.

Granskningstiden för ett detaljplaneförslag som avser en plan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska vara minst 30 dagar.

Om planen omfattas av krav på strategisk miljöbedömning, ska detaljplanens planbeskrivning respektive översiktsplanen redovisa bl.a. hur miljöaspekterna har integrerats i planen. För sådana detaljplaner där planområdet får tas i anspråk för vissa ändamål ska en identifiering, beskrivning och slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som har kommit fram i ärendet göras i planbeskrivningen.

Regler om gränsöverskridande samråd om detaljplaner förs ut ur plan- och bygglagen.

Promemorians förslag innehåller inte förslag till nya bestämmelser som anger hur bestämmelserna om undersökning och strategisk miljöbedömning ska tillämpas i planprocessen.

I fråga om krav på en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekter skiljer sig promemorian från regeringens på så sätt att bedömningen ska integreras i granskningsutlåtandet i stället för i planbeskrivningen.

Promemorian innehåller inte något förslag om att det i planbeskrivningen ska anges hur miljöaspekterna har integrerats i planen osv.

Promemorian innehåller inte något förslag i fråga om gränsöverskridande samråd.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser har lämnat synpunkter på hur bestämmelserna om undersökning och strategisk miljöbedömning ska tillämpas i planprocessen enligt plan- och bygglagen. *Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt* och *Boverket* anser att det bör tydliggöras i 5 kap. plan- och bygglagen (2010:900) att undersökningen av om det ska göras en strategisk miljöbedömning ska genomföras inom ramen för detaljplanprocessen. *Mark- och miljööverdomstolen* anser även att förslaget bör behandla frågan om när i processen samrådet om avgränsning bör genomföras i förhållande till det samråd som ska genomföras enligt 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900). *Malmö kommun* anser att det är något oklart i förslaget i vilket skede i planprocessen för en detaljplan som myndigheten ska ta beslut om strategisk miljöbedömning och när ett avgränsningssamråd ska hållas. *Länsstyrelsen i Västra Götaland* anser att det behöver förtydligas när behovsbedömning och even-

tuell miljökonsekvensbeskrivning ska göras samt när bedömningen av om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska göras. *Boverket* anser att för att miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömningar av planer och program ska tillämpas vid planläggning enligt PBL, måste det finnas hänvisningar i plan- och bygglagen till dessa bestämmelser och anser att det inte är tillräckligt med följdändringar i plan- och bygglagen när det gäller hänvisningar till miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömningar.

En övervägande majoritet av de remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om förlängd granskningstid för ett planförslag som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. *Region Skåne, Jönköpings kommun, Karlstads kommun, Malmö kommun, Sveriges kommuner och landsting* och *Avfall Sverige* anser att förlängningen av granskningstiden är olämplig mot bakgrund av ambitionen att planprocesser bör effektiviseras, underlättas och förkortas. *Lomma kommun* och *Sjöbo kommun* anser att granskningstiden för planförslag med utökat planförfarande bör samordnas så att tiden är minst 30 dagar för samtliga sådana planförslag. *Motala kommun* anser att det bör utredas om samma granskningstid ska tillämpas för alla planer med utökat förfarande. *Boverket* avstyrker förslaget att utvidga kopplingen mellan plan- och bygglagen och miljöbalken i syfte att genomföra de senaste ändringarna i MKB-direktivet. *Boverket* anser att bestämmelser om praktiska miljöbedömningar (specifika miljöbedömningar i lagrådsremissen) över huvud taget inte ska gälla vid framtagande av en detaljplan eftersom det kan försena angelägna bostadsprojekt.

Av de remissinstanser som uttalar sig i fråga om krav på en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekter för detaljplaner som omfattas av kraven i MKB-direktivet är en övervägande majoritet positiva till eller har inte några synpunkter på förslagen. *Malmö kommun, Sveriges Kommuner och Landsting* och *Avfall Sverige* anser att det inte ligger i linje med den roll som granskningsutlåtandet har att inkludera annat än sådant som relaterar till bemötandet av synpunkter som förts fram. *Sveriges kommuner och landsting* anser att uppgifterna redan i dag bör ingå i planbeskrivningen som samlat beskriver ärendet. *Boverket* avstyrker förslaget med samma argument som verket har gjort gällande i förhållande till förslaget om förlängd granskningstid för vissa detaljplaner.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i fråga om förslaget om att det i planbeskrivningen ska anges hur miljöaspekterna har integrerats i planen osv. Remissinstanserna har inte heller yttrat sig i fråga om förslaget att regler om gränsöverskridande samråd om detaljplaner förs ut ur plan- och bygglagen.

Skälen för regeringens förslag

Miljöbedömningen är integrerad i processen för att anta en detaljplan och en översiktsplan

Regeringen har tidigare tagit ställning till att det bedöms vara ändamålsenligt att i författningstext närmare ange hur miljöbedömningen ska integreras i planprocessen (jfr. prop. 2009/10:170 s. 244-245). En sådan lösning har således redan valts när det gäller exempelvis kraven på planredovisningen i de fall planen kan antas få en betydande miljöpåverkan

och på s.k. avgränsningssamråd (se 4 kap. 34 § och 5 kap. 11 § plan- och bygglagen). På så vis säkerställs att miljöbedömningen, när en sådan krävs, blir en förutsättning för att planen ska kunna antas. En stor fördel med en sådan lösning är att det inte behöver uppstå parallella processer. Bestämmelser med den innebörden bör därför införas i den utsträckning det behövs och sådana inte redan finns.

Kraven på samråd ska motsvara kraven i miljöbalken

Flera remissinstanser har haft synpunkter på att det i förhållande till översiktsplaner och detaljplaner behöver tydliggöras att en undersökning ska göras i fråga om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Regeringen delar remissinstansernas synpunkter om att undersökningen om huruvida det ska göras en strategisk miljöbedömning bör integreras i planprocessen. Kommunen ska identifiera om en betydande miljöpåverkan kan antas, samråda i frågan om betydande miljöpåverkan, och genom ett beslut avgöra frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras (se 6 kap. 6 § miljöbalken). Undersökningen bör därför integreras i plan- och bygglagen genom att krav ställs på samrådet att uppfylla det krav på s.k. undersökningssamråd som gäller enligt miljöbalken. Som anges nedan bör även krav ställas på redovisningen i planbeskrivningen att motivera ett beslut om att en strategisk miljöbedömning inte krävs.

Länsstyrelsen ska enligt plan- och bygglagen ta till vara och samordna statens intressen under samrådet. I plan- och byggförordningen (2011:338) finns bestämmelser som innebär att samrådet med andra statliga myndigheter än länsstyrelsen ska ske genom länsstyrelsen. Mot bakgrund av länsstyrelsens samordnande ansvar bedöms det inte finnas anledning att kräva att kommunen, när det gäller statliga myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda, ska samråda direkt med andra statliga myndigheter än länsstyrelsen.

Redan i dag gäller i processen för att anta en detalj- eller en översiktsplan att ett samråd ska uppfylla kraven på samråd enligt miljöbalken när det gäller ett s.k. avgränsningssamråd. Det betyder att kommunen kan behöva genomföra samrådet på ett sätt som först uppfyller kraven för ett undersökningssamråd och därefter kraven för ett avgränsningssamråd. Enligt regeringens bedömning innebär inte den lösning som föreslås att processen förlängs. Ett samråd enligt plan- och bygglagen kan delas upp i flera steg och omfattningen och inriktningen kan anpassas till den uppgift som ska lösas vid varje tillfälle (jfr. prop. 1985/86:1 s. 136).

Nya krav på innehåll i planbeskrivningar och översiktsplaner

Av 5 kap. 17 § andra stycket plan- och bygglagen framgår att samrådsredogörelsen ska utformas så att den också uppfyller kraven i nuvarande 6 kap. 16 § andra stycket miljöbalken. Kraven i den nämnda bestämmelsen i miljöbalken innebär att det av ett beslut att anta en plan eller av en särskild handling i anslutning till beslutet ska finnas en redovisning av t.ex. hur miljöaspekterna har integrerats i planen och hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter. Dessa krav kan inte fullt ut genomföras i en samrådsredogörelse som ska upprättas i ett skede av planprocessen då synpunkter på miljökonsekvensbe-

skrivningen fortfarande kan inkomma. Det bedöms mot den bakgrunden lämpligt att det nämnda kravet i miljöbalken uppfylls genom att ett motsvarande krav i stället ställs på planbeskrivningen när det gäller detaljplan, och på en översiktsplan.

Som anføres ovan ska en undersökning om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras leda till att kommunen avgör frågan genom ett beslut. Det bör därför ställas krav på kommunen om den i undersökningen kommit fram till att en strategisk miljöbedömning inte krävs att redovisa detta i planbeskrivningen eller i översiktsplanen. Kravet bör omfatta att kommunen redovisar skälen för beslutet på så sätt att det framgår att kommunen har identifierat om en betydande miljöpåverkan kan antas i enlighet med miljöbalkens krav.

I vissa fall gäller undantag från skyldigheten att göra en undersökning (se 6 kap. 4 § miljöbalken). För dessa fall bör inte heller inom planförfarandet finnas någon skyldighet att identifiera omständigheter för och emot betydande miljöpåverkan, eller att motivera beslutet. Det kan då vara lämpligt att kommunen tydliggör i planbeskrivningen respektive översiktsplanen att någon undersökning inte har gjorts.

Om kommunen har kommit fram till att en strategisk miljöbedömning krävs bör, såsom angetts ovan, planbeskrivningen redovisa miljökonsekvenserna på ett sätt som uppfyller miljöbalkens krav för detta.

Gränsöverskridande samråd

Kravet i miljöbalken på gränsöverskridande samråd genomförs genom den ansvariga myndighet som regeringen bestämmer. Detsamma gäller i fråga om information till annat land i fråga om antagandet av en plan. Enligt plan- och bygglagen är det kommunen som genomför samrådet. Kommunen ska i fråga om statliga myndigheter samråda med länsstyrelsen. En lämplig ordning är därför att det är länsstyrelsen som underrättar den ansvariga myndighet som regeringen bestämmer, för att det gränsöverskridande samrådet ska kunna genomföras. En sådan ordning bör regleras på förordningsnivå och bedöms fullt ut uppfylla de krav som följer av EU-rätten. Mot den bakgrunden bedöms det lämpligt att ta bort det nuvarande kravet på att samrådet enligt plan- och bygglagen ska genomföras så att det uppfyller kraven på det gränsöverskridande samrådet enligt miljöbalken. Detsamma gäller i fråga om kravet som innebär att kommunen vid en gränsöverskridande miljöpåverkan ska skicka ett meddelande till ett annat land om att en detaljplan har antagits.

Nya krav för vissa detaljplaner med anledning av ändringar i MKB-direktivet – förlängd granskningstid

Genom ändringsdirektivet tillkommer artikel 6.7 i MKB-direktivet. Av bestämmelsen följer att tidsramarna för samråd med den berörda allmänheten om miljökonsekvensbeskrivningen inte ska vara kortare än 30 dagar. De planer som träffas av kraven i MKB-direktivet är sådana planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för t.ex. industriändamål eller projekt för sammanhållen bebyggelse. Dessa planer finns angivna i nuvarande 4 kap. 34 § andra stycket plan- och bygglagen.

Det samråd som åsyftas i artikel 6.7 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet handlar om innehållet i den miljökonsekvensbeskrivning som slutligen tas fram. Samrådet ska enligt artikel 6.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ske i ett tidigt skede av beslutsprocessen och senast så snart som information rimligen kan lämnas. Frågan är när detta samråd lämpligen sker inom ramen för detaljplaneprocessen.

Det kan konstateras att det samråd som regleras i 5 kap. 11–17 §§ plan- och bygglagen sker i ett skede av planprocessen när beslutsunderlag, inklusive en miljökonsekvensbeskrivning, ännu inte är slutligt framtaget. Detta skede av planprocessen bedöms därför inte vara lämpligt för att samråda i fråga om en slutligt framtagen miljökonsekvensbeskrivning.

När samrådet om planförslaget är klart ska kommunen i en underrättelse informera om sitt planförslag och låta det granskas under en viss tid enligt 5 kap 18 § första stycket plan- och bygglagen. I detta skede av planprocessen ska ett planförslag och en miljökonsekvensbeskrivning, om en sådan krävs, vara slutligt framtagna. Det lämpligaste skedet i detaljplaneprocessen för samråd om innehållet i en framtagen miljökonsekvensbeskrivning bedöms därför vara granskningsskedet.

Enligt 5 kap. 18 § andra stycket plan- och bygglagen ska granskningstiden vara minst tre veckor för sådana planer som omfattas av kraven på ett utökat planförfarande. De detaljplaner som omfattas av kraven i MKB-direktivet ingår i en av de tre kategorier av planer som ska vara föremål för ett utökat planförfarande, dvs. den kategori av planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att uppfylla kraven i MKB-direktivet bör det införas en bestämmelse som innebär att granskningstiden för de detaljplaner som omfattas av denna kategori ska vara minst 30 dagar. Några remissinstanser har angett att de anser att granskningstiden för planförslag med utökat planförfarande bör samordnas så att tiden är minst 30 dagar för samtliga sådana planförslag. Flera remissinstanser har samtidigt påpekat att förslaget om en förlängd granskningstid strider mot ambitionen att planprocesser bör effektiviseras. Regeringens ambition att effektivisera planprocessen och främja bostadsbyggande innebär att en förlängning av granskningstiden inte bör ske för samtliga planer med utökat planförfarande. Av förenklingsskäl och för att uppfylla MKB-direktivets krav bör kravet gälla de planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Nya krav för vissa detaljplaner med anledning av ändringar i MKB-direktivet – slutlig och samlad bedömning om miljöeffekter

En central del i en miljöbedömning är framtagandet av en miljökonsekvensbeskrivning. En miljökonsekvensbeskrivning ska bl.a. innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter. När det gäller detaljplaner är det kommunen som ansvarar för den information och den bedömning som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och de bedömningar som framgår av den kan framkomma i samband med att samråd sker i fråga om dess innehåll. En viktig del i en miljöbedömning är därför att kommunen, i samband med avgörandet i fråga om planen kan antas, tar hän-

syn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som kommit fram i fråga om dess innehåll.

Av artikel 1.2 g iv och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet följer att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter. I plan- och bygglagen finns inte en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna i samband med att en plan som träffas av kraven i MKB-direktivet antas. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas. I promemorian görs bedömningen att en sådan motiverad slutsats bör integreras i det granskningsutlåtande som kommunen är skyldig att ta fram enligt 5 kap. 23 § plan- och bygglagen. Några remissinstanser har invänt att det inte ligger i linje med den roll som granskningsutlåtandet har att inkludera annat än sådant som relaterar till bemötandet av synpunkter som förs fram. Det är viktigt att i sammanhanget understryka att en motiverad slutsats även ska framgå av miljökonsekvensbeskrivningen. Kommunens uppgift i förhållande till ändringsdirektivets krav på en motiverad slutsats bör vara att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av ärendet identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Kommunen kan uppfylla kravet genom att ta ställning till om det mot bakgrund av vad som framkommit under planärendets gång finns anledning att dra andra slutsatser i fråga om den identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter än de som tidigare gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen. Slutsatserna i det avseendet bör redovisas i planbeskrivningen snarare än i granskningsutlåtandet. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas.

13 Övriga frågor

13.1 Allmänhetens deltagande när en renhållningsordning ändras

Regeringens förslag: Ett förslag till ändring i en renhållningsordning ska alltid ställas ut för granskning om ändringen gäller den del av renhållningsordningen som avser en avfallsplan.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att ändringar i en renhållningsordning endast behöver ställas ut för granskning om ändringen innebär en ändring i den del av renhållningsordningen som avser en avfallsplan. Promemorians förslag innebär att ändring i en renhållningsordning alltid måste ställas ut för granskning.

Remissinstanserna: Ett fåtal remissinstanser har uttalat sig i denna del. *Avfall Sverige* och *Sveriges kommuner och landsting* anser att bestämmelsen bör kunna avgränsas så att undantaget avgränsas till att gälla endast ändringar i avfallsföreskrifterna, dvs. de föreskrifter som kommunen meddelat med stöd av regeringens bemyndigande i 15 kap. miljöbal-

ken som berör endast ett fåtal fastighetsägare eller annars är liten. Avfall Sverige och Sveriges kommuner och landsting anser att dagens bestämmelse innehåller ett praktiskt viktigt undantag eftersom det kan finnas goda skäl att i vissa fall snabbt kunna göra mindre ändringar i föreskrifterna. Dessa remissinstanser anser vidare att endast den del av renhållningsordningen som är en avfallsplan omfattas av SMB-direktivet.

Skälen för regeringens förslag: I Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljö och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG finns bestämmelser om allmänhetens deltagande vid framtagandet av vissa planer och program. Detta direktiv genomförs i Sverige med bl.a. bestämmelser i miljöbalken.

Enligt artikel 2 i direktivet ska medlemsstaterna se till att allmänheten har möjlighet att delta i förberedandet och granskningen av de planer och program som kan behöva tas fram i enlighet med sex särskilt uppräknade direktiv. Exempel på planer som omfattas av detta regelverk är kommunala renhållningsordningar. Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken ska det i varje kommun finnas en renhållningsordning som ska innehålla dels de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen, dels en avfallsplan.

Enligt 15 kap. 42 och 43 §§ ska kommunen på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Innan förslaget till renhållningsordning antas ska det ställas ut till granskning och vid antagandet ska de synpunkter som kommit fram vid samrådet och granskningen beaktas. Kommunen ska informera om utställningen på sin webbplats på förhand och informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut och inom vilken tid och till vem invändningar mot förslaget ska lämnas. Dessa bestämmelser innebär att direktivets krav på rätt till deltagande för allmänheten i fråga om framtagandet av en ny renhållningsordning tillgodoses.

Direktivet ställer även krav på att allmänheten ska ha möjlighet att delta i samband med framtagandet av förslag till ändringar av planer. Enligt 15 kap. 44 § gäller de redovisade bestämmelserna i 15 kap. 42 och 43 §§ som huvudregel även för ändringar. I paragrafen finns dock ett undantag när det gäller förslag till ändring av en renhållningsordning som endast berör ett litet antal fastighetsägare eller som annars är liten. Något utrymme för ett sådant undantag i fråga om den del av renhållningsordningen som avser en avfallsplan finns emellertid inte enligt direktivet. Kommissionen har också ställt sig frågande till det svenska genomförandet av direktivet i denna del.

För att fullständigt genomföra direktiv 2003/35/EG bör en ändring göras i 15 kap. 44 § som innebär att undantaget från skyldigheten att ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen avskaffas i den del undantaget avser avfallsplaner. Även förslag till ändringar i sådana planer ska alltså, i enlighet med direktivets krav, vara föremål för allmänhetens deltagande.

13.2 Några redaktionella ändringar

Regeringens förslag: Några språkliga och redaktionella ändringar görs i 5 kap. 11 §, 16 kap. 7 §, 17 kap. 3 och 6 §§ och 22 kap. 1 § miljöbalken.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna uttalar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: I nuvarande 5 kap. 11 § andra stycket miljöbalken finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen meddelar föreskrifter om vattenmyndigheterna. Sådana närmare föreskrifter är att anse som föreskrifter om verkställighet av lag som kan meddelas med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen. Det bör i bestämmelsen tydliggöras att det är med stöd av den bestämmelsen i regeringsformen som regeringen kan meddela sådana närmare föreskrifter.

I nuvarande 5 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken finns en bestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön. För att tydliggöra bestämmelsens innehåll bör den placeras i en egen paragraf. I övrigt bör några språkliga och redaktionella ändringar göras för att bestämmelsen ska bli mer lättillgänglig.

I 16 kap. 7 § miljöbalken finns en bestämmelse som reglerar hur hänsyn ska tas till s.k. följdverksamheter vid prövning enligt miljöbalken. I bestämmelsen anges att vid prövningen enligt miljöbalken ska hänsyn tas till andra verksamheter eller åtgärder som kan antas bli behövliga för att verksamheten eller åtgärden ska kunna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. För att på ett bättre sätt återspegla vad som avses med ordet utnyttja bör i stället uttrycket komma till stånd eller bedriva användas. På så vis tydliggörs det att det inte endast är följdverksamheter under driftsfasen som avses utan även följdverksamheter under anläggningsfasen. Ingen ändring i sak är dock avsedd.

17 kap. 3 § miljöbalken rör regeringens möjlighet att förbehålla sig tillåtlighetsprövningen av vissa verksamheter. 17 kap. 6 § miljöbalken rör kommunfullmäktiges tillstyrkande som en förutsättning för tillåtligheten av vissa verksamheter. I samband med tidigare lagstiftningsärenden har vissa språkliga förbiseenden skett och de bör därför korrigeras. I övrigt görs vissa språkliga ändringar för att tydliggöra bestämmelsernas innehåll.

I 22 kap. 1 § miljöbalken anges vad en ansökan i ett ansökningsmål ska innehålla. I efterföljande paragrafer finns kompletterande bestämmelser om ansökans innehåll för vissa särskilda typer av verksamheter. I 22 kap. 1 § finns en sådan särskild bestämmelse som rör vattenverksamhet. För att tydliggöra bestämmelsernas innehåll och för att skapa en enhetlighet bör bestämmelsen om ansökans innehåll som endast träffar vattenverksamhet placeras i en egen paragraf. I övrigt bör några språkliga ändringar göras för att bestämmelsen ska bli mer lättillgänglig.

14 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Förslagen till ändringar i miljöbalken och i sektorslagarna ska träda i kraft den 1 december 2018.

I fråga om miljöbalkens bestämmelser som rör planer och program ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av mål och ärenden som har påbörjats före den 1 december 2018. När det gäller verksamheter och åtgärder ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före den 1 december 2018. Om länsstyrelsen före ikraftträdandet har beslutat att en verksamhet eller åtgärd inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska äldre bestämmelser fortsätta att gälla för beslutet.

I fråga om plan- och bygglagen ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av mål och ärenden om planer som har påbörjats före den 1 december 2018.

I fråga om väglagen eller lagen om byggande av järnväg ska ett ärende handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid ikraftträdandet har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande.

I fråga om övrig sektorslagstiftning ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 december 2018.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Regeringens förslag skiljer sig från promemorians på så sätt att förslagen till ändringar i miljöbalken och i sektorslagarna ska träda i kraft den 1 december 2018 i stället för den 1 juli 2017 som föreslås i promemorian.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser som yttrar sig är positiva till eller har inte några synpunkter på förslaget om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

WSP Sverige AB anser inte att den tidpunkt då ett planärende påbörjas bör användas som utgångspunkt för övergångsbestämmelsen eftersom det faktiska upprättandet av en detaljplan inte sällan verkställs förhållandevis lång tid efter det politiska startbeslutet. *WSP Sverige AB* anser att övergångsbestämmelsen i stället, såsom har föreslagits för exempelvis väglagen, bör knytas till ett obligatoriskt moment i planläggningsprocessen. *WSP Sverige AB* rekommenderar därför att kommunens avgränsningssamråd med länsstyrelsen i stället används som brytpunkt.

Trafikverket är kritiskt till den korta tid för genomförande av redan påbörjade projekt som övergångsbestämmelserna föreskriver eftersom det riskerar att medföra ökade kostnader i planering och genomförande av väg- och järnvägsprojekt. Enligt *Trafikverket* kommer många pågående och redan upphandlade miljökonsekvensbeskrivningar behöva revideras för att de nya kraven ska tillgodoses.

Skälen för regeringens förslag

Det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken

Enligt artikel 2.1 i ändringsdirektivet ska direktivet vara genomfört senast den 16 maj 2017. De nya bestämmelserna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken innehåller ett flertal ändringar i förhållande till nuvarande regelverk. Det skulle vara opraktiskt att låta de nya bestämmelserna tillämpas i redan pågående mål och ärenden som rör planer och program. Detsamma gäller i fråga om mål och ärenden som rör tillstånd till verksamheter och åtgärder enligt miljöbalken. Äldre bestämmelser bör även fortsättningsvis gälla i dessa fall. När det gäller planer och program bör det finnas en övergångsbestämmelse som säger att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 december 2018. Ett plan- eller programärende får anses ha påbörjats när ett formellt beslut om att inleda ärendet har fattats. När det gäller verksamheter och åtgärder bör det finnas en övergångsbestämmelse som säger att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till tillståndsmyndigheten före den 1 december 2018.

Förslaget i promemorian innebär bl.a. ändringar i bestämmelser som rör det samråd som föregår länsstyrelsens beslut i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att det ska vara tydligt att föreslagna ändringar i 6 kap. inte innebär att det samråd som föregår länsstyrelsens beslut i fråga om betydande miljöpåverkan ska behöva göras om eller att länsstyrelsens beslut inte längre gäller, bör bestämmelserna i sin tidigare lydelse tillämpas i fråga om denna del av förfarandet om länsstyrelsen fattat sitt beslut före den 1 december 2018. Sådana övergångsbestämmelser är förenliga med övergångsbestämmelserna i artikel 3 i ändringsdirektivet.

Reglerna om att äldre föreskrifter ska fortsätta att gälla för mål och ärenden under vissa förutsättningar innebär att äldre föreskrifter även ska tillämpas av överprövande myndigheter sedan ett sådant mål eller ärende har överklagats.

Plan- och bygglagen

Det skulle vara opraktiskt att låta de nya bestämmelserna tillämpas i redan pågående mål och ärenden enligt plan- och bygglagen. Äldre bestämmelser bör även fortsättningsvis gälla i dessa fall. Övergångsbestämmelsen bör således ta sikte på att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och bedömningen av mål och ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 december 2018. Ett planärende får anses ha påbörjats när ett formellt beslut om att inleda ärendet har fattats (prop. 2013/14:126 s. 234). Reglerna om att äldre föreskrifter ska fortsätta att gälla för mål och ärenden som har påbörjats före ikraftträdandet innebär att äldre föreskrifter även ska tillämpas av överprövande myndigheter sedan ett sådant ärende har överklagats.

Väglagen och lagen om byggande av järnväg

I syfte att undvika merarbete som anpassningen till nya krav kan komma att innebära i ärenden enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg som passerat en viss planeringsfas bör sådana ärenden fortsätta att handläggas enligt äldre föreskrifter. En konkret åtgärd i planeringsfasen utgörs av länsstyrelsens beslut om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen. Övergångsbestämmelser till tidigare ändringar i väglagen (se t.ex. prop. 2011/12:118) har knutit an till den åtgärden och det bedöms lämpligt även i nuvarande lagstiftningsärende. Det betyder att planärenden som vid ikraftträdandet är så långt framskridna att miljökonsekvensbeskrivning för planen har lämnats in till länsstyrelsen för godkännande ska fortsätta att hanteras enligt det gamla regelverket. Övergångsbestämmelsen bör således ta sikte på att ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid ikraftträdandet har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande.

Övrig sektorslagstiftning

Samma skäl som gör sig gällande för en övergångsbestämmelse till miljöbalken gör sig även gällande i förhållande till de sektorslagstiftningar som hänvisar till förfarandet i 6 kap. miljöbalken. Det bör således finnas en övergångsbestämmelse i sektorslagstiftningarna som tar sikte på att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 december 2018.

15 Konsekvenser

I detta avsnitt behandlas konsekvenserna av förslagen och bedömningarna i lagrådsremissen.

15.1 Förslagen i korthet, syfte och alternativ

I lagrådsremissen föreslås ett nytt 6 kap. miljöbalken samt ett antal följdändringar i andra författningar. Det övergripande syftet med förslaget är *dels* att genomföra ändringsdirektivet och i övrigt tillgodose de krav som följer av Sveriges EU-rättsliga och internationella åtaganden, *dels* att effektivisera balkens bestämmelser om miljöbedömningar för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder.

Tydligare bestämmelser om planer och program

Inga större ändringar av de bestämmelser som rör planer och program är avsedda. I syfte att öka myndigheters och kommuners tillämpning av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar samt transparensen i bedömningarna om huruvida en sådan ska göras föreslås dock ett antal ändringar. Bestämmelserna i 6 kap. får en tydligare och mer lättillgänglig

struktur som följer stegen i miljöbedömningsprocessen. I sak innebär förslagen förändringar som rör

- samråd inom ramen för undersökningen i fråga om en strategisk miljöbedömning ska göras,
- krav på beslut i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras göras, och
- tydliggöranden avseende miljökonsekvensbeskrivningens innehåll.

Ett alternativ till förslaget är en ökad vägledning om hur bestämmelserna om miljöbedömning i 6 kap. ska tillämpas. Ett annat alternativ är att ett nytt krav införs som innebär att myndighetens eller kommunens bedömning i fråga om huruvida en strategisk miljöbedömning krävs ska godkännas av länsstyrelsen eller annan myndighet. Inget av alternativen bedöms för närvarande vara lämpliga. En ökad vägledning – framför allt metodutveckling – skulle kunna bidra till en förbättrad tillämpning av bestämmelserna, men förväntas inte råda bot på bristande incitament för myndigheter eller kommuner att undersöka om en miljöbedömning ska göras eller inte. Det skulle å andra sidan införandet av krav på godkännande av besluten göra. En sådan åtgärd kräver fler överväganden än vad som är möjligt att göra inom ramen för denna lagrådsremiss. Om en ändring inte kommer till stånd finns risk för att de brister i samhällets förmåga att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen som har identifierats kvarstår.

Genomförande av Sveriges EU-rättsliga åtaganden

Lagrådsremissen innehåller förslag på hur ändringsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. Genomförandet av ändringsdirektivet medger i vissa delar strängare nationella bestämmelser än vad som föreskrivs i direktivet. Som regel har lagförslagen lagts på direktivets miniminivå. I den mån det bedömts finnas val- eller tolkningsmöjligheter i direktivet innehåller lagrådsremissen en beskrivning av alternativa lösningar, en analys av för- och nackdelarna med de alternativa lösningarna samt en motivering till varför just den valda lösningen har föreslagits.

För att tillgodose de nya kraven föreslås bestämmelser med nya och förtydligade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla samt ett normgivningsbemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om kompetenskrav för de personer som tar fram en sådan beskrivning. Därutöver föreslås krav som innebär att prövningsmyndigheten ska kungöra miljökonsekvensbeskrivningen på en lämplig webbplats och att allmänheten ska få skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig över beskrivningen. Slutligen föreslås en definition av termen miljöeffekt. Av definitionen framgår att direkta eller indirekta effekter på olika delar av miljön avses. Sådana effekter kan vara positiva eller negativa, tillfälliga eller bestående, kumulativa eller inte kumulativa och uppstå på kort, medellång eller lång sikt. Bestämmelsen syftar till att tydliggöra vilka uppgifter som krävs i en miljökonsekvensbeskrivning i fråga om miljöeffekter.

Europeiska kommissionen har genomfört en konsekvensanalys av sitt förslag till ändringsdirektiv (SWD[2012] 354 final). En översiktlig bedömning av konsekvenserna av att införa ändringsdirektivet i Sverige

redovisas här. Konsekvensanalysen är gjord i relation till de alternativa handlingsvägar som genomförandet av ändringsdirektivet möjliggör. Medlemsstaterna ska säkerställa att direktivet genomförs i nationell rätt. Om så inte sker riskerar Sverige att kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott. Något utrymme för att avstå från ett genomförande finns alltså inte.

Tydligare krav på innehåll i prövningsunderlag

I lagrådsremissen föreslås att bestämmelserna om specifika miljöbedömningar som huvudregel ska tillämpas endast på sådana verksamheter och åtgärder som kan anses medföra en betydande miljöpåverkan. I övriga fall ska det vara tillräckligt att upprätta en liten miljökonsekvensbeskrivning. Ändringen som rör tillämpningsområdet för bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken syftar till att tillse att en specifik miljöbedömning ska krävas endast i den utsträckning det är miljömässigt motiverat, dvs. för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kravnivån på innehållet i en liten miljökonsekvensbeskrivning motsvarar nuvarande kravnivå i fråga om innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter eller åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ändringen som innebär att underlaget kallas liten miljökonsekvensbeskrivning i stället för som i dag miljökonsekvensbeskrivning syftar dock till att tydliggöra den skillnad i kravnivå som finns i nuvarande regelverk i fråga om miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och verksamheter som inte kan antas medföra en sådan påverkan. Genom enkla, kostnadseffektiva och ändamålsenliga regler skapas förutsättningar för bra ramvillkor för företagen.

Ett alternativ till den föreslagna ändringen är att öka vägledningen av tillämpningen av dagens bestämmelser. Enbart vägledning bedöms dock inte vara tillräckligt för få önskad effekt. Vägledning är inte bindande och skapar inte den förutsebarhet som eftersträvas. Om en ändring inte kommer till stånd finns risk för att resurser läggs på verksamheter och åtgärder och framför allt ändringar av dessa även om det inte är motiverat ur ett miljöperspektiv. Det finns också risk för att den eftersträlvade regel-förenklingen uteblir.

Samråd i ärenden om bearbetningskoncession enligt minerallagen

Slutligen föreslås att samråd ska hållas i ärenden om bearbetningskoncession enligt minerallagen i syfte att dels förbättra förutsättningarna för den intresseavvägning som ska göras, dels underlätta för allmänheten att tillvarata sitt intresse av insyn och delaktighet och dels minska risken för senare krav på kompletteringar och för överklaganden.

15.2 Berörda myndigheter, kommuner, företag och andra enskilda

Förslagen har betydelse för alla de myndigheter och kommuner som har i uppdrag att ta fram sådana planer och program som krävs enligt lag eller

annan författning. Därutöver berörs de aktörer som framgår av tabell 1 av förändringarna som rör verksamheter och åtgärder.

Enligt en kartläggning som presenterades av Sveriges lantbruksuniversitet i rapporten MKB-tillämpningen i Sverige – antalet MKB för verksamheter och åtgärder 2005 och 2006 (SLU 2008) tas ca 1 600 stycken miljökonsekvensbeskrivningar per år fram för verksamheter och åtgärder. En verksamhetsutövare kan vara såväl ett privat företag som en myndighet eller en kommun. Förslagen har betydelse för ett stort antal såväl små, medelstora som stora företag verksamma inom många olika branscher. De verksamhetsutövare vars verksamhet i dag bedrivs med gällande tillstånd kommer att beröras av förslagen om de ändrar eller omprövar sin befintliga verksamhet.

Tabell 1 Berörda aktörer

Aktör	Antal aktörer	Kommentar
Länsstyrelser	21	Samrådspart, prövningsmyndighet och beslutsmyndighet i fråga om en specifik miljöbedömning ska göras
Miljöprövningsdelegationer	12	Prövningsmyndighet
Mark- och miljödomstolar	5	Prövningsmyndighet
Mark- och miljööverdomstolen	1	Prövningsmyndighet
Trafikverket	1	Verksamhetsutövare och prövningsmyndighet
Energimarknadsinspektionen	1	Prövningsmyndighet
Strålsäkerhetsmyndigheten	1	Prövningsmyndighet
Bergsstaten	1	Prövningsmyndighet
Sjöfartsverket	1	Prövningsmyndighet och verksamhetsutövare
Regeringen	1	Prövningsmyndighet
Kommuner	290	Planläggande myndighet och prövningsmyndighet
Naturvårdsverket	1	Ansvarig myndighet för det gränsöverskridande samrådet
Verksamhetsutövare	6 000	Små, medel och stora företag, myndigheter, kommuner eller andra offentligt rättsliga organisationer
Totalt	6 336	

Förslagen kan dessutom påverka de konsulter som verksamhetsutövare i dag anlitar för att utreda miljökonsekvenser och ta fram miljökonsekvensbeskrivningar. De är inte aktörer som direkt påverkas av förändringarna, men som kan göra det indirekt.

Det har visat sig vara svårt att få fram uppgifter om hur många beslut länsstyrelserna fattar som gäller frågan om en planerad verksamhet kan

antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte och hur stor andel av fattade beslut som rör verksamheter och åtgärder som inte kan anses medföra en sådan påverkan. För att få in uppgifter om hur stor andel av besluten som med stöd av kriterierna i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar inte ansetts medföra betydande miljöpåverkan har samtliga länsstyrelser kontaktats. Enligt uppgifter från länsstyrelserna är det framför allt ändringar av redan befintliga verksamheter som inte anses medföra en betydande miljöpåverkan. Svar från 10 länsstyrelser har kommit in. I de fall det inte varit möjligt att läsa ut andelen ur ärendehanteringssystemet har en uppskattning gjorts. Etableringar av nya miljöfarliga verksamheter, så som vindkraft och täkter, anses i större utsträckning än ändringar av befintliga verksamheter ha en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen kommer att påverkas i egenskap av samrådspart och beslutsmyndighet i fråga om en specifik miljöbedömning ska göras. Förslagen kommer även att påverka prövningsmyndigheter som granskar och bedömer den betydande miljöpåverkan och prövar tillståndsansökningar. Enligt Sveriges lantbruksuniversitet s kartläggning hanteras majoriteten av de framtagna miljökonsekvensbeskrivningarna av mark- och miljödomstolarna (18 procent) och miljöprövningsdelegationerna (60 procent). Resterande prövas av Trafikverket (8 procent), Energimarknadsinspektionen (6 procent), Strålsäkerhetsmyndigheten (>1 procent), Bergsstaten (>1 procent), Sjöfartsverket (>1 procent), regeringen (1 procent) och kommunerna (6 procent). Sedan rapporten publicerades har förändringar skett av tillståndsplikten vilket kan påverka fördelningen mellan prövningsmyndigheterna. Den geografiska spridningen av berörda verksamheter och åtgärder innebär att förändringarna kan beröra vissa myndigheter mer än andra. Naturvårdsverket påverkas av de ändringar som rör gränsöverskridande samråd.

Slutligen påverkas övriga samrådsparter, inklusive allmänheten och miljöorganisationer av de förslag som rör samråd.

15.3 Konsekvenser för miljömålen och berörda aktörer

Miljömålen

Förslagen bedöms förbättra möjligheterna att uppfylla de nationella miljömålen. Strategiska miljöbedömningar är ett viktigt verktyg för integrering av miljöhänsyn i samhällets planering och för att nå miljömålen. En ökad tydlighet och transparens i bedömningarna förväntas bidra till att myndigheter och kommuner tillämpar bestämmelserna i större utsträckning och på ett mer ändamålsenligt sätt än i dag vilket förväntas leda till positiva konsekvenser för miljön.

Förslaget om tydligare krav i fråga om innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning bedöms kunna underlätta uppfyllelsen av de nationella miljömålen. Vidare bedöms den del av förslaget som innebär att bestämmelserna om specifika miljöbedömningar som huvudregel ska tillämpas endast på sådana verksamheter och åtgärder som kan anses medföra en betydande miljöpåverkan underlätta eller i vart fall inte försvåra upp-

fyllelsen av de nationella miljömålen eftersom förslaget skapar förutsättningar för en effektivare resursanvändning där samhällets resurser kan läggas där de gör mest miljönytta. Verksamhetsutövarens ansvar för att ta fram prövningsunderlaget och prövningsmyndigheternas ansvar för att bedöma om ett sådant underlag är tillräckligt för en prövning gäller oförändrat. De förslag som syftar till att genomföra ändringsdirektivet förväntas leda till positiva konsekvenser för miljön.

Myndigheter och kommuner

Planläggande myndigheter och kommuner

De språkliga och redaktionella ändringarna innebär inte att några nya regler föreslås. I sak innebär förslagen främst förtydliganden av vad som gäller redan enligt dagens bestämmelser. Därutöver föreslås vissa förändringar.

Redan i dag ska myndigheter och kommuner som tar fram planer eller program som krävs enligt lag eller annan författning ta ställning till om en miljöbedömning ska göras. I vissa fall ska bedömningen redovisas i plan- eller programärendet. I lagrådsremissen föreslås att bedömningen alltid ska redovisas i ett beslut, även i fråga om de planer och program som omfattas av en föreskrift som anger att betydande miljöpåverkan kan antas. Den eventuella arbetsbördan som tillkommer bedöms vara försumbar i förhållande till kostnaden för att ta fram planen eller programmet och bedöms inte heller medföra annat än försumbara fördröjningar av plan- eller programärendet.

I lagrådsremissen föreslås att krav på samråd i frågan om planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska föras in i lagen. Skillnaden mot det nuvarande samrådskravet i den frågan i 6 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar är att en myndighet eller en kommun ska kunna låta bli att samråda om den kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. Undantagsmöjligheten innebär både arbets- och tidsbesparingar för myndigheter och kommuner.

Två förändringar görs för att bemöta den kritik som Europeiska kommissionen har framfört när det gäller det svenska genomförandet av SMB-direktivet. Förändringarna innebär att myndigheten eller kommunen ska samråd med de kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda och inte enbart med dem som berörs. Samtidigt tydliggörs dock att en myndighet inte kan anses berörd på annat sätt än på grund av sitt särskilda miljöansvar. Vidare förtydligas skyldigheten att redovisa skäl när myndigheten eller kommunen beslutar om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras. Genom ändringen kan samrådskretsen möjligen komma att utökas något. Det finns inga andra alternativ än lagstiftning för att tillmötesgå kommissionens synpunkter.

Förslaget innebär att det görs tydligare vilka miljöeffekter som ska identifieras, beskrivas och bedömas i en miljökonsekvensbeskrivning. Förtydligandet innebär i praktiken ingen ny arbetsbörda av betydelse för myndigheterna eller kommunerna eftersom dessa krav gäller redan i dag. Tydliggörandet bedöms däremot minska risken för att en plan upphävs vid en överprövning och på så vis öka förutsägbarheten i rättstillämpningen.

Förslaget om att granskningstiden för ett detaljplaneförslag som avser en plan vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska vara minst 30 dagar är en ändring som krävs för ett fullgott genomförande av ändringsdirektivet. Ändringen innebär en förlängning av granskningstiden med nio dagar för de detaljplaner som träffas av bestämmelsen, dvs. detaljplaner som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. På så vis kan planprocessen komma att fördröjas i motsvarande antal dagar. Det finns inte några andra alternativ än lagstiftning för att tillgodose ändringsdirektivet.

Förslaget om att planbeskrivningen för vissa detaljplaner vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska innehålla en motiverad slutsats i fråga om miljöeffekterna ligger i linje med vad som redan bör framgå av en planbeskrivning och bedöms därför inte innebära något merarbete för de kommuner som berörs. Samma bedömning gäller i förhållande till den ändring som föreslås i fråga om krav på redovisning i planbeskrivningen och i översiktsplanen av hur miljöaspekter har integrerats i planen osv. Förslagen till nya bestämmelser som anger hur bestämmelserna om undersökning och strategisk miljöbedömning ska integreras i planprocessen bedöms leda till en mer effektiv och ändamålsenlig planprocess.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att de ändringar och förtydliganden som föreslås kan bidra till en ökad tydlighet i fråga om när en miljöbedömning krävs och i fråga om vilka aspekter som ska belysas i miljöbedömningen. Den ökade tydligheten bedöms kunna bidra till en mer förutsägbar tillämpning av bestämmelserna och till att miljöbedömningar görs vid de tidpunkter och på det sätt som krävs enligt EU-rätten. Detta bedöms i sin tur kunna leda till minskad risk för att en plan upphävs vid en överprövning. Mot den bakgrunden gör regeringen bedömningen att förslaget – även om tiden för granskning av planförslag förlängs med nio dagar – sammantaget inte kommer att leda till längre planprocesser. Förslagen medför inte heller några ytterligare kostnader för myndigheter och kommuner när de tar fram planer och program.

Den kommunala självstyrelsen

Några av förslagen som rör planläggande myndigheter och kommuner innebär ytterligare detaljerade bestämmelser som rör kommunernas skyldigheter. Skyldigheten att samråda om och redovisa en bedömning i frågan om huruvida en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utsträcks till att även träffa de plan- och programtyper som omfattas av regeringens föreskrifter. Förslaget innebär även att kommunen ska redovisa skäl för sina beslut i fråga om huruvida genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vidare innebär föreslagna ändringar att de myndigheter som en kommun ska samråda med kan bli fler än enligt nuvarande bestämmelser. Sammantaget kan förslagen innebära vissa begränsade inskränkningar i det kommunala självstyret. I de delar som förslagen föransleds av synpunkter från Europeiska kommissionen finns inte några alternativ än lagstiftning. Förslagen i denna del bedöms vara de minst ingripande alternativen till följd av synpunkterna från kommissionen. I övrigt bedöms de begränsade inskränkningarna i det kommunala själv-

styret uppvägas av de effektivitetsvinster som förväntas uppstå till följd av de ändringar och förtydliganden som föreslås.

Prövningsmyndigheterna

Förslagen bedöms sammantaget skapa förutsättningar för kortare handläggningstider och en bättre och effektivare användning av prövningsmyndigheternas resurser. Att en specifik miljöbedömning endast krävs i fråga om verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan förväntas minska den administrativa bördan. Denna ändring tillsammans tydligare krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla förväntas förenkla prövningsmyndigheternas arbete och leda till färre krav på kompletteringar.

Tydligare bestämmelse om vad kungörelsen ska innehålla införs i syfte att tillgodose kraven i MKB-direktivet. Förändringen innebär inget nytt arbetsmoment för prövningsmyndigheten och bedöms inte påverka myndigheternas administrationskostnader nämnvärt. Inte heller kravet på elektronisk kungörelse bedöms medföra några ökade kostnader av betydelse. Förslaget innebär i praktiken ingen ny arbetsbörda av betydelse för prövningsmyndigheterna eftersom alla myndigheter har en egen hemsida där de flesta redan informerar om sina ärenden. För myndigheter som inte informerar på sin hemsida i dag bedöms vissa kostnader av begränsad omfattning att uppstå.

Förslaget att prövningsmyndigheten ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen i inledningen av ett mål eller ett ärende är ett förtydligande av vad som redan gäller. Även förslaget om att prövningsmyndigheten ska slutföra miljöbedömningen genom en motiverad slutsats i fråga om de miljöeffekter som kan förväntas av verksamheten eller åtgärden är att se som ett förtydligande av det krav på motivering av beslut som gäller enligt nuvarande regelverk och inget av dessa förslag förväntas därför leda till någon ökad arbetsbörda för prövningsmyndigheterna.

Länsstyrelsen i egenskap av beslutsmyndighet och samrådspart

I Sverige är det verksamhetsutövaren som driver samrådsprocessen. Det ligger i verksamhetsutövarens intresse att ge länsstyrelsen den information som behövs för att det ska vara möjligt för länsstyrelsen att fatta ett väl grundat beslut i frågan om betydande miljöpåverkan. Förslaget att begränsa miljöbedömningarna till de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan kan leda till att incitamenten för verksamhetsutövaren att underlätta länsstyrelsens arbete ökar.

I de fall en miljöbedömning ska göras innebär förslaget att länsstyrelsen på begäran ska lämna råd om miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning. Som ovan anförts har länsstyrelsen redan i dag uppgiften att verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen och förtydligandet kan inte anses påverka länsstyrelsernas arbetsbörda eller resursåtgång.

Staten i övrigt

De nya tidsangivelserna för samråd medför inte ett nytt arbetsmoment och bedöms inte påverka Naturvårdsverkets administrativa kostnader i samband med det gränsöverskridande samrådet.

Konsekvenser för staten i form av verksamhetsutövare framgår nedan under rubriken Företag och andra verksamhetsutövare. Förslagen bedöms inte innebära några kostnader för staten i övrigt.

Företag och andra verksamhetsutövare

Tidsåtgång och administrativa kostnader för verksamhetsutövare

Förslagen som syftar till att öka tillämpningen av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar kan även få indirekta positiva konsekvenser för företag och andra verksamhetsutövare. Övergripande miljöfrågor som klaras ut på plan- och programstadiet behöver inte belasta miljöbedömningen för enskilda projekt. Den tidigare insamlingen av informationen och de bättre förankrade plan- och programbesluten kan även bidra till effektivare handläggning och beslutsfattande i samband med tillståndsprövningen av verksamheter och åtgärder som genomförs enligt planerna eller programmen.

Förslagen som syftar till att göra 6 kap. miljöbalken tydligare och enklare att tillämpa, bör leda till tidsvinster och lägre administrativa kostnader för verksamhetsutövare. Ändringen som innebär att en specifik miljöbedömning endast ska göras i fråga om verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och tydliggörandet i kravnivå i fråga om miljökonsekvensbeskrivningar för sådana verksamheter kan förväntas leda till besparingar för verksamhetsutövare. Det finns en stor osäkerhet kring kostnader för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter med respektive utan betydande miljöpåverkan. De stora skillnaderna i kostnader mellan olika miljökonsekvensbeskrivningar gör det svårt att beräkna storleken på verksamhetsutövarnas besparingar. Enligt uppgifter från Miljöprocessutredningens betänkande kan en miljökonsekvensbeskrivning kosta allt från 50 000 kronor till upp till över en miljon kronor (SOU 2009:45 s. 180). Beloppet bekräftas till viss del av uppgifter från Tillväxtverkets databas *Malin*. I tabell 2 och 3 finns tids- och kostnadsuppskattningar för verksamhetsutövare att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter med respektive utan betydande miljöpåverkan. Verksamheterna är uppdelade i sju kategorier, liten-, mellan- och stor A- respektive B-verksamhet och täkter är en egen kategori.

Tabell 2 Kostnad för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter med betydande miljöpåverkan

Verksamhetsutövares kostnader för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan*

	A-verksamhet		B-verksamhet		Täktverksamhet	
	Interntid (t)	Externa kostnader (kr)	Interntid (t)	Externa kostnader (kr)	Interntid (t)	Externa kostnader (kr)
Liten	40	75 000	15	18 000		
Mellan	368	150 000	8	90 000		
Stor	2400	1 500 000	368	375 000		
Täkter					110,5	74 000

* Uppskattningar för tid och kostnader från Tillväxtverkets databas Malin bygger på mätningar som började 2005 för att uppskatta företags administrativa kostnader. Målet med mätningarna anges inte vara att få fram exakta siffror, utan snarare ge en indikation på om det blir dyrare eller billigare för företagen att genomföra lagförslag.

Även om det redan enligt gällande lagstiftning är möjligt att anpassa innehållet och omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen efter förhållanden i det enskilda fallet, har användandet av beteckningen miljökonsekvensbeskrivning ändå ofta medfört att underlaget i praktiken förväntats uppfylla de krav på innehåll som anges i nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket miljöbalken. Genom att det nu tydliggörs att det är en liten miljökonsekvensbeskrivning som ska göras tydliggörs att underlagets innehåll och omfattning ska anpassas till behovet i det enskilda fallet. Det innebär att även om kraven på vad underlaget ska innehålla inte kommer att minska, så kan förändringen förväntas medföra att verksamhetsutövarnas administrativa kostnader minskar.

Tabell 3 Kostnad för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter utan betydande miljöpåverkan

Verksamhetsutövares kostnader för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan*

	A-verksamhet	B-verksamhet	Täktverksamhet
	Interntid (t)	Interntid (t)	Interntid (t)
Liten	0	3	
Mellan	155	2	
Stor	480	155	
Täkter			2

* Uppskattningar för tid och kostnader från Tillväxtverkets databas Malin bygger på mätningar som började 2005 för att uppskatta företags administrativa kostnader. Målet med mätningarna anges inte vara att få fram exakta siffror, utan snarare ge en indikation på om det blir dyrare eller billigare för företagen att genomföra lagförslag.

Redan i dag ska en uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. ingå i en ansökan om tillstånd för de verksamheter och åtgärder som omfattas av kraven i 19 kap. 5 § och 22 kap. 1 § miljöbalken. Förslaget om att i

samrådet lämna in en samrådsredogörelse till länsstyrelsen förväntas därmed inte medföra ökade kostnader för dessa.

Övriga förslag som syftar till att genomföra ändringsdirektivet kan innebära ökade kostnader för vissa verksamhetsutövare. Kraven på innehållet och på den som tar fram en miljökonsekvensbeskrivning syftar till att säkerställa miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet och förväntas minska behovet av kompletteringar och bidra till en effektivare miljöprövning. Det finns inte några andra alternativ än lagstiftning för att tillgodose ändringsdirektivet.

Förslaget om att införa ett samråd i ärenden om bearbetningskoncession kan medföra ytterligare kostnader för de verksamheter som berörs. Som framgår ovan har det i snitt beslutats om bearbetningskoncession i fyra ärenden per år sedan 2010. I de allra flesta fall kan verksamheterna eller åtgärderna antas medföra betydande miljöpåverkan. I flertalet ärenden sker ett samråd i dag. Detta rekommenderas även av Statens geologiska undersökning i vägledningen för prövning av gruvverksamhet (2016). Eftersom antalet ärenden om koncessioner är relativt lågt och de flesta redan genomför samråd bedöms kravet på samråd endast påverka ett fåtal företag. Det finns lite olika uppskattningar av tid och kostnader för samråd som kan vara relevanta för bearbetningskoncessioner. I Malin anges den uppskattade interntiden för ett utökat samråd till 40 timmar. Den uppskattade interntiden för samråd inklusive framtagande av samrådsunderlag är lägre (från 4 timmar till 12 timmar) och den externa kostnaden högre (från 8 400 kronor till 700 000 kronor) beroende på typ av verksamhet och omfattning. I rapporten från Ramböll anges 25 dagar i snitt för A-verksamheterna och 10 dagar när siffran bryts ner för utvinningsindustrin. I denna tid ingår att samla relevanta intressenter och att förbereda samrådet. För den enskilda verksamhetsutövaren kan därmed förslaget innebära administrativa kostnader. För företagarkollektivet bedöms effekten bli begränsad eftersom de flesta genomför samråd i dag. Den kunskap som inkommer i samrådet förväntas emellertid att bidra till ett bättre beslutsunderlag och möjliggöra bättre avvägningar. Samrådet är ett viktigt tillfälle för verksamhetsutövaren att få ökad kännedom om platsen för, och omgivningarna till, den planerade verksamheten. Här spelar synpunkter och information från närboende och andra lokala intressenter en viktig roll. Genom ett väl genomfört samråd kan det klarläggas vilka anpassningar av verksamheten som kan behövas och eventuella missförstånd kan undvikas. Samrådet kan även underlätta framtagandet av miljökonsekvensbeskrivningen genom att information framkommer som kan bidra till att miljökonsekvensbeskrivningen får det innehåll som behövs för prövningen.

Konkurrensförhållanden

Förslaget medför inga ändringar av vilka aktörer som behöver tillstånd för att få bedriva verksamhet. Däremot ändras kraven i tillståndsprövningen. Förändringarna innebär att det blir tydligare och mer förutsägbart vad som krävs av företagen under miljöbedömningsprocessen. Till viss del innebär förslaget utökade krav på innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning. Denna ändring bedöms inte vara så omfattande att den påverkar konkurrensförhållandena annat än marginellt. Sammanfattningsvis

bedöms således konkurrensförhållandena mellan företagen inte påverkas på ett avgörande sätt av förslaget.

Särskild hänsyn till små företag

Genomförandet av ändringsdirektivet innebär att utgångspunkterna för vilka krav som ställs är påverkan från den verksamhet som företagen avser att bedriva.

Många av de små företagen bedriver mindre verksamheter. Förslaget innebär att mindre verksamheter som har en mindre miljöpåverkan inte kommer att omfattas av kravet på att göra en specifik miljöbedömning. Detta bedöms vara en lättnad jämfört med dagens regler. De lättnader som förslagen innebär kan på grund av detta antas ha särskilt stor betydelse för små företag. Förslaget kan antas innebära att dessa företag i mindre utsträckning än i dag behöver anlita konsulter att biträda företagen i tillståndsärenden.

Mindre företag kan dock påverkas i större utsträckning av regler som genomför ändringsdirektivet och som innebär ytterligare krav på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. Det är dock redan i dag möjligt att ställa dessa krav på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll enligt nuvarande 6 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken. Förändringarna bedöms i stor utsträckning innebära att det blir mer förutsägbart vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla.

Förslaget bedöms inte i övrigt medföra några effekter som särskilt påverkar små företag.

Allmänheten

Förslagen innebär att reglerna om samråd blir tydligare. Bland annat klargörs vad syftet med de olika samråden är. Ändringarna kommer att underlätta förståelsen för allmänhetens möjligheter att påverka i tillståndsprocessen. Informationen ska kunna sökas och hittas på internet utan förhandskunskap om vilken myndighet som handlägger eller publicerar informationen.

Förslaget att införa ett samråd i ärenden om bearbetningskoncession innebär att allmänheten i ett tidigare skede kommer att kunna göra sin röst hörd och bidra till bättre avvägningar och beslutsunderlag.

Sverige och EU

Bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken om strategiska och specifika miljöbedömningar har sin grund i framför allt EU-direktiv. Genom regeringens förslag genomförs de nya krav som ställs i ändringsdirektivet. Förslaget medför även att de svenska bestämmelserna på ett tydligare sätt genomför de övriga kraven i direktiven.

Övrigt

Förslagen bedöms inte leda till några konsekvenser för jämställdheten, brottsligheten, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar av landet, de integrationspolitiska målen eller medföra konsekvenser för den personliga integriteten.

Ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Lagändringarna föreslås träda ikraft den 1 december 2018. I samband med ikraftträdande kommer det att behöva göras vissa informationsinsatser. Insatserna bör riktas mot de myndigheter, kommuner, företag och andra enskilda som berörs av förslaget.

16 Författningskommentar

16.1 Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

3 kap. 11 §

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om underlag som ska finnas tillgängligt i mål och ärenden där miljöbalken tillämpas och en bestämmelse om skyldighet för en kommun att tillhandahålla sådant underlag.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 19 § miljöbalken i de delar som den bestämmelsen avser planer enligt plan- och bygglagen och planeringsunderlag. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 11 § och avsnitt 4.11.7).

Den del av nuvarande 6 kap. 19 § som avser åtgärdsprogram och förvaltningsplaner flyttas till föreslagna 5 kap 15 §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

3 kap. 12 §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om länsstyrelsens samordnande roll i fråga om kunskapsförsörjningen för hushållningen med naturresurser.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 20 § miljöbalken med språkliga ändringar. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 12 § och avsnitt 4.11.7).

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

3 kap. 13 §

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om att regeringen genom ett förvaltningsbeslut kan ålägga en eller flera kommuner att redovisa hur de i sin planering enligt plan- och bygglagen avser att tillgodose ett intresse som rör hushållningen med naturresurser.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med vissa språkliga ändringar med nuvarande 6 kap. 21 § första stycket miljöbalken i de delar som den bestämmelsen avser hushållning med naturresurser. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 1997/98:4 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 13 § och avsnitt 4.11.7).

Den del av nuvarande 6 kap. 21 § första stycket som avser åtgärdsprogram flyttas till föreslagna 5 kap 13 §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

3 kap. 14 §

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om statliga myndigheters skyldighet att anmäla till regeringen om det uppkommer behov av att en eller flera kommuner lämnar en redovisning av hur de avser att behandla en viss fråga i sin planering enligt plan- och bygglagen.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 21 § andra stycket miljöbalken och har endast justerats redaktionellt för att hänvisa till bestämmelsen i föreslagna 3 kap. 13 §. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 13 § och avsnitt 4.11.7).

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

5 kap. 11 §

I paragrafen klargörs att en länsstyrelse i varje vattendistrikt ska vara vattenmyndighet och att regeringen kan precisera t.ex. vilka arbetsuppgifter som myndigheterna ska ha och hur beslut ska fattas.

Paragrafen ändras på så vis att det som återfinns i tredje stycket flyttas till föreslagna 5 kap 12 §. I övrigt överensstämmer innehållet i paragrafen med nuvarande 5 kap. 11 § med språkliga ändringar. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 2003/04:57 (författningskommentaren till nuvarande 5 kap. 11 § och avsnitt 5).

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 13.2.

5 kap. 12 §

I paragrafen, som är ny, finns ett normgivningsbemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

Paragrafen överensstämmer med nuvarande 5 kap. 11 § tredje stycket med redaktionella och språkliga ändringar. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 2003/04:57 (författningskommentaren till nuvarande 5 kap. 11 § och avsnitt 5).

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 13.2.

5 kap. 13 §

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om att regeringen genom ett förvaltningsbeslut kan ålägga en eller flera kommuner att redovisa hur de i sin planering enligt plan- och bygglagen avser att genomföra ett åtgärdsprogram eller på annat sätt skapa förutsättningar för att miljökvalitetsnormer följs.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med vissa språkliga ändringar med den nuvarande 6 kap. 21 § första stycket 1 miljöbalken i de delar som den bestämmelsen avser åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 13 § och avsnitt 4.11.7) och prop. 2009/10:184 (författningskommentaren till nuvarande 6 kap. 21 § och avsnitt 4.2).

Den del av nuvarande 6 kap. 21 § första stycket som avser övriga frågor flyttas till föreslagna 3 kap 13 §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

5 kap. 14 §

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om statliga myndigheters skyldighet att anmäla till regeringen om det uppkommer behov av att en eller flera kommuner lämnar en redovisning om hur de i sin planering enligt plan- och bygglagen avser att genomföra ett åtgärdsprogram eller på annat sätt skapa förutsättningar för att miljökvalitetsnormer följs.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 21 § andra stycket miljöbalken i den del som den bestämmelsen avser åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer. Innehållet i paragrafen har justerats redaktionellt för att hänvisa till bestämmelsen i 5 kap. 13 §. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 13 § och avsnitt 4.11.7) och prop. 2009/10:184 (författningskommentaren till nuvarande 6 kap. 21 § och avsnitt 4.2).

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

5 kap. 15 §

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om underlag som ska finnas tillgängligt i mål och ärenden där miljöbalken tillämpas.

Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 19 § första stycket miljöbalken i de delar som innehållet i den bestämmelsen avser åtgärdsprogram och förvaltningsplaner. Den del av nuvarande 6 kap. 19 § som avser underlag i fråga om hushållning med naturresurser flyttas till föreslagna 3 kap 11 §. Relevanta förarbeten till den paragrafen finns i prop. 2003/04:2 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 11 § och avsnitt 6.2).

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

6 kap. Miljöbedömningar

Det nuvarande 6 kap. miljöbalken upphävs och ersätts med ett nytt 6 kap. Ordet miljöbedömning används i rubriken som ett samlingsnamn för förfaranden vid miljöbedömning för dels planer och program (strategisk miljöbedömning), dels verksamheter och åtgärder (specifik miljöbedömning).

Bestämmelserna är disponerade på ett sätt som återspeglar den kronologiska ordningen i arbetet med att ta fram och besluta om planer och program och verksamheter och åtgärder. Bestämmelserna om planer och program placeras före bestämmelserna om verksamheter och åtgärder.

Tidigare förarbeten avseende nuvarande 6 kap. är fortfarande aktuella i de delar som det nya kapitlet inte innebär någon ändring i sak. I kommentaren till varje paragraf hänvisas till de relevanta tidigare förarbetena.

6 kap. 1 §

I paragrafen beskrivs det huvudsakliga innehållet i kapitlet och vad som är syftet med en miljöbedömning.

Bestämmelsen i *första stycket* är ny och beskriver kapitlets huvudsakliga innehåll som består av bestämmelser om miljöbedömningar. En miljöbedömning innebär att miljöeffekter ska identifieras, beskrivas och

bedömas vid planering av och beslut om planer och program eller verksamheter och åtgärder. Denna process kallas strategiska miljöbedömningar i fråga om planer och program och specifika miljöbedömningar i fråga om verksamheter och åtgärder. Innehållsförteckningen i bestämmelsen är inte uttömmande eftersom kapitlet även innehåller andra bestämmelser, t.ex. i fråga om processen som leder fram till ett ställningsstagande i fråga om en miljöbedömning ska göras eller inte göras.

I *andra stycket* anges syftet med en miljöbedömning. Syftet gäller för såväl strategiska som specifika miljöbedömningar. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 11 § andra stycket miljöbalken med språkliga ändringar i den del bestämmelsen gäller planer och program. I förhållande till verksamheter och åtgärder är syftesbestämmelsen ny men kan jämföras med den nuvarande bestämmelsen i 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken som beskriver syftet med en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet eller åtgärd. En miljöbedömning ska genomföras med hänsyn till det angivna syftet. Även då det i en sektorslag finns en hänvisning till bestämmelserna om miljöbedömning ska miljöbedömningen genomföras med hänsyn till det angivna syftet. Ordet miljöaspekt är en bred term som omfattar såväl människors hälsa som t.ex. biologisk mångfald och kulturmiljö.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 11 § andra stycket finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.1), och
- nuvarande 6 kap. 3 § första stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 8.1.

6 kap. 2 §

I paragrafen förklaras vad som i kapitlet avses med miljöeffekter. Förklaringen överensstämmer delvis med nuvarande beskrivning av vilka effekter eller vilken påverkan på miljön och människors hälsa som kan komma i fråga enligt 6 kap. 3 § första stycket och 12 § andra stycket 6 miljöbalken. Det tydliggörs vilka typer av direkta och indirekta effekter som kan komma i fråga (t.ex. kumulativa effekter).

Av paragrafen framgår att med termen miljöeffekt avses vissa närmare angivna effekter på miljön och människors hälsa. De effekter som avses är direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort medellång eller lång sikt. Definitionen innebär att de effekter som omfattas inte är begränsade geografiskt, dvs. det kan röra sig om effekter både i närområdet och i övriga områden inom och utom Sveriges gränser. Kumulativa effekter kan uppstå från en eller flera verksamheter och åtgärder och kan vara antingen additiva, synergistiska eller motverkande. En additiv effekt uppstår när två eller flera effekter tillsammans leder till en effekt som är lika stor som summan av de individuella effekterna. En synergistisk effekt uppstår när två eller flera effekter tillsammans leder till en effekt som är större än summan av de individuella effekterna. En motverkande effekt innebär att effekterna från fler än en aktivitet är mindre än summan av var och en.

I *första punkten* anges befolkning och människors hälsa. Befolkning och människors hälsa ska sättas i samband med de andra uppräknade delarna av miljön. Det rör sig således om miljörelaterade hälsofrågor (t.ex. trafikbuller och luftföroreningar). Effekter på befolkning och människors hälsa omfattar effekter på hälsan hos en befolkning samt fördelningen av dessa effekter inom befolkningen. I förhållande till verksamheter och åtgärder är kopplingen till befolkning ny och tillgodoser krav i artikel 3 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

I *andra punkten* anges djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken och biologisk mångfald i övrigt. I förhållande till såväl planer och program som verksamheter och åtgärder är kopplingen till djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken ny. I förhållande till verksamheter och åtgärder är det även nytt att biologisk mångfald pekas ut. Uttrycket biologisk mångfald omfattar bl.a. växt- och djurliv, liksom ekosystem och genetisk variation. När det gäller effekter på ekosystem så kan sådana effekter leda till att s.k. ekosystemtjänster minskar, upphör, tillkommer eller förstärks. Ekosystemtjänster utgörs av ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande. De kan variera beroende på typ av ekosystem och är i många fall viktiga för att tillgodose allmänna eller enskilda intressen. Om ett ekosystem ändras till följd av exempelvis mänsklig aktivitet kan ekosystemtjänster minska eller upphöra och andra tillkomma eller förstärkas.

I *tredje punkten* anges mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö. I förhållande till både planer och program samt verksamheter och åtgärder är det nytt att jord omfattas. Jord avser framförallt jordarter.

I *fjärde punkten* anges hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. Detta är nytt när det gäller planer och program men inte när det gäller verksamheter och åtgärder. Att effekter på hushållningen med naturresurser inkluderas medför att frågor som regleras i 3 och 4 kap. miljöbalken fångas upp.

I *femte punkten* anges annan hushållning med material, råvaror och energi. Detta är nytt när det gäller planer och program men inte när det gäller verksamheter och åtgärder. Att sådana effekter inkluderas medför att frågor som regleras i 3 och 4 kap. miljöbalken fångas upp.

I *sjätte punkten* anges att även andra delar av miljön än de tidigare nämnda omfattas. Det innebär att listan över vilka delar av miljön som omfattas inte ska anses som uttömmande. Bestämmelsen är ny i förhållande till såväl planer och program som verksamheter och åtgärder. Bestämmelsen tillgodoser krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning enligt artikel 5.1 och punkten f i bilaga 1 i SMB-direktivet.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.1), och
- nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 6 miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 7.3.

6 kap. 3 §

I paragrafen anges dels när en myndighet eller kommun ska undersöka om en strategisk miljöbedömning ska göras, dels när en strategisk miljöbedömning ska göras. Innehållet i paragrafen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 11 § första stycket miljöbalken.

Tillämpningsområdet är på samma sätt som enligt nuvarande bestämmelse i 6 kap. 11 § första stycket miljöbalken avgränsat till sådana planer och program som krävs i lag eller annan författning och som upprättas eller ändras av en myndighet eller en kommun. Det bör noteras att en myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta eller ändra en plan eller ett program inte träffas av bestämmelserna.

I *första punkten* anges att en myndighet eller kommun ska undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelsen är ny på så sätt att det uttryckligen anges att en undersökning ska göras i den frågan. Vad en undersökning närmare består i framgår av föreslagna 6 kap. 6 §. Samtliga planer eller program som krävs i lag eller annan författning omfattas av kraven på undersökning. Även dokument som inte kallas plan eller program kan omfattas av reglerna för miljöbedömning.

I *andra punkten* anges att en myndighet eller kommun ska göra en strategisk miljöbedömning om undersökningen visar att genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vilka moment som ingår i en strategisk miljöbedömning framgår av föreslagna 6 kap. 9 §. Kapitlets bestämmelser om miljöbedömning är på samma sätt som enligt nuvarande bestämmelse i 6 kap. 11 § första stycket, endast tillämpliga på de planer och program vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Processen kallas i förslaget för strategisk miljöbedömning.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 11 § första stycket miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.1).

Övervägandena i fråga om uttrycket betydande miljöpåverkan finns i avsnitt 7.3 och övervägandena i övriga frågor finns i avsnitt 6 och 9.1.

6 kap. 4 §

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bemyndigandet är nytt i den del det avser en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Utrymmet för generella undantag enligt artikel 3.5 i SMB-direktivet är begränsat och regeringens möjlighet att utnyttja bemyndigandet för att meddela föreskrifter om sådana generella undantag begränsar sig därför till fall som är uppenbara och där det saknas tvivel om att planer eller program av visst slag inte kan komma att medföra en betydande miljöpåverkan i det enskilda fallet.

Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

6 kap. 5 §

Paragrafen behandlar undantag från kravet på strategisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken.

I *första* och *andra punkten* anges de undantag från kraven om strategiska miljöbedömningar som följer av nuvarande bemyndigande i 6 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken tillsammans med 7 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. När det gäller de planer och program som räknas upp i första och andra punkten ska därmed kapitlets bestämmelser inte tillämpas. I första punkten anges ett undantag för planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten. Det innebär att undantaget inte är tillämpligt för t.ex. en detaljplan som innebär att viss del av planområdet får tas i anspråk för totalförsvaret. Skälet till detta är att planen inte har som enda syfte att tjäna totalförsvaret. När undantaget tillämpas är det således endast syftet med planen eller programmet som ska bedömas, inte dess effekter. En plan för uppförande av t.ex. en försvarsanläggning kan få som följeffekt att det skapas flera lokala arbetstillfällen men planen omfattas ändå av undantaget om syftet med planen endast är att tjäna totalförsvaret. En plan som fastställer vilka förebyggande åtgärder som ska vidtas för att förhindra t.ex. en naturkatastrof omfattas inte heller av undantaget. Däremot skulle en sådan plan som fastställer vilka åtgärder som ska vidtas om en naturkatastrof inträffar omfattas av undantaget.

I *tredje punkten* anges att undantag från krav på strategisk miljöbedömning även ska göras i fråga om planer och program som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt föreskrifter som regeringen meddelar enligt 6 kap. 4 §. Bestämmelsen är i denna del ny.

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.1.

6 kap. 6 §

Paragrafen anger vad undersökningen enligt 6 kap. 3 § 1 ska innebära.

Första stycket första punkten innehåller en bestämmelse som tydliggör att myndigheten eller kommunen ska identifiera om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Relevanta omständigheter är sådana som följer av artikel 3.23.5 i SMB-direktivet. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter och föreskrifter med stöd av 6 kap. 4 § om sådana omständigheter som är relevanta i identifieringen. Innehållet i bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 11 § miljöbalken första stycket miljöbalken.

Första stycket andra punkten reglerar frågan om samråd inom ramen för undersökningen. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 § första stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Det tydliggörs i bestämmelsen att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som kommuner och myndigheter kan antas bli berörda. En bedömning av vilka som ska omfattas av samrådskretsen måste således göras i varje enskilt fall utifrån vilka kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda av planen eller programmet på grund av sitt särskilda miljöansvar. Vid den bedömningen är det avgörande om det finns en koppling mellan det miljöansvar som kommunen eller myndigheten har och den miljöpåverkan som kan förväntas vid genomförandet

av den enskilda planen eller programmet. En plan eller ett program som uppenbart saknar betydanden miljöpåverkan kan inte antas påverka en kommun eller en myndighet i bestämmelsens mening. Samrådet ska avse den miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra. Samrådet utgör på så vis en del i undersökningen av om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som innebär att kapitlets bestämmelser om strategisk miljöbedömning ska tillämpas. Myndigheten eller kommunen behöver enligt bestämmelsen inte samråda om den i identifieringen enligt första punkten kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. Detta bör för det mesta vara fallet i fråga om sådana planer och program vars miljöpåverkan är avgjord på förhand genom att regeringen i förordning har föreskrivit att dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Av *första stycket tredje punkten* framgår att undersökningen även innebär att ett beslut ska fattas i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Kravet om beslut utsträcks till alla planer och program som omfattas av kapitlets tillämpningsområde, dvs. även de planer och program vars miljöpåverkan vid dess genomförande är avgjord på förhand genom att regeringen i förordning har föreskrivit att genomförande av planer eller program av det aktuella slaget kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. De närmare kraven kring beslutet framgår av 6 kap. 7 §. För kommunala beslut om planer och program bör beslutet normalt kunna avgöras på tjänstemannanivå. Den slutliga bedömningen som kommunen eller myndigheten gör i frågan om betydande miljöpåverkan måste naturligtvis ske i ett tidigt skede av planprocessen. Det formella beslutet kan dock fattas i ett senare skede. Ett beslut måste fattas senast i samband med beslutet att anta planen eller programmet men därutöver bör det, med utgångspunkt i de förutsättningar som gäller för det aktuella plan- eller programförfarandet, avgöras i varje enskilt fall när ett beslut bör fattas och av vilket organ.

I *andra stycket* finns en ny upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om undersökningen. Upplysningsbestämmelsen tydliggör att det i en förordning kan finnas verkställighetsföreskrifter om hur undersökningen ska göras.

Förarbetena till nuvarande 6 kap. 11 § första stycket miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.1).

Övervägandena finns i avsnitt 9.1–9.3.

6 kap. 7 §

Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om det beslut i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras som krävs enligt 6 kap. 6 § första stycket 3.

Av *första stycket* framgår vad ett beslut i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras ska grundas på och vad som ska redovisas i beslutet. Bestämmelsen är ny i lag men motsvaras delvis av nu-

varande 6 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Det som är nytt i förhållande till bestämmelsen i förordningen, utöver utformningen, är att bedömningen i frågan om en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska mynna ut i ett beslut i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras. Även om bestämmelsen i 6 kap. 6 § om undersökning inte anger i vilken ordning identifiering, samråd och beslut enligt den bestämmelsen ska ske, så tydliggör bestämmelsen i första stycket att beslut inte får fattas innan identifiering och samråd har skett. Av 6 kap. 6 § andra stycket framgår dock att samråd inte är ett krav när myndigheten eller kommunen utan samråd kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. I ett sådant fall kan därför beslutet fattas när myndigheten eller kommunen har gjort en egen identifiering av om en betydande miljöpåverkan kan antas. Skälen för ett beslut i frågan om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras, ska innehålla information om hur myndigheten eller kommunen kommit fram till om planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Skälen ska även innehålla information som framkommit vid samrådet och som är relevant för bedömningen, naturligtvis under förutsättning att ett sådant samråd krävs. Det ska framgå av skälen vilka omständigheter som talar för eller emot att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Andra stycket anger att beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Hur beslutet ska tillgängliggöras får avgöras från fall till fall. Ett lämpligt sätt att tillgängliggöra beslutet kan vara på myndighetens eller kommunens webbplats. Beslutet kommer även att vara tillgängligt för allmänheten genom att beslutet upprättas som en allmän och offentlig handling. Bestämmelsen motsvaras delvis av nuvarande 6 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Övervägandena finns i avsnitt 9.2 och 9.3.

6 kap. 8 §

Bestämmelsen är ny. På samma sätt som gäller för verksamheter och åtgärder enligt den nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket sista meningen, får beslutet i fråga om huruvida en strategisk miljöbedömning ska göras inte överklagas särskilt. Den som är missnöjd kan överklaga det slutliga beslutet i ärendet.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

6 kap. 9 §

I paragrafen anges uttryckligen vad en strategisk miljöbedömning ska innebära. Bestämmelsen är ny på så sätt att det uttryckligen anges vad som ska ingå i miljöbedömningen. Bestämmelsen riktar sig till den myndighet eller kommun som ska upprätta eller ändra en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning och som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelser om krav på undersökning i frågan om betydande miljöpåverkan finns i 6 kap. 3–8 §§.

Första punkten innehåller en bestämmelse om avgränsningssamråd. Bestämmelsen överensstämmer med delar av nuvarande 6 kap. 13 § andra stycket. En bestämmelse om samrådskretsen finns i 6 kap. 10 §.

I *andra punkten* fastslås att myndigheten eller kommunen ska ta fram en miljökonsekvensbeskrivning inom ramen för miljöbedömningen. Bestämmelsen överensstämmer med delar av nuvarande 6 kap. 12 § första stycket.

Tredje punkten anger att tillfälle ska ges för att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program. Närmare bestämmelser om detta finns i föreslagna 6 kap. 15 §. Bestämmelsen i tredje punkten överensstämmer med delar av nuvarande 6 kap. 14 §.

Fjärde punkten anger att myndigheten eller kommunen ska ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som lämnats i samrådet enligt tredje punkten innan ett beslut om en plan eller ett program fattas. En bestämmelse om hur sådan hänsyn ska redovisas finns i föreslagna 6 kap. 16 §. Bestämmelsen i fjärde punkten överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 16 § första stycket.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 13 § andra stycket finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.2),
- nuvarande 6 kap. 12 § första stycket finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.2),
- nuvarande 6 kap. 14 § finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen avsnitt 7.1.3), och
- nuvarande 6 kap. 16 § första stycket finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.3).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.4.

6 kap. 10 §

I paragrafen regleras samrådskretsen i avgränsningssamrådet. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 13 § andra stycket. Nytt i bestämmelsen är att samrådet ska ske även med andra berörda myndigheter än kommuner och länsstyrelser. Nytt är även att samråd ska ske med de kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda och inte enbart med dem som berörs. Det tydliggörs vidare att det endast är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en kommun eller myndighet kan antas bli berörd. En bedömning av vilka som ska omfattas av samrådskretsen måste göras i varje enskilt fall utifrån vilka kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda av planen eller programmet på grund av sitt särskilda miljöansvar. Vid den bedömningen är det avgörande om det finns en koppling mellan det miljöansvar som kommunen eller myndigheten har och den miljöpåverkan som kan förväntas vid genomförandet av den enskilda planen eller programmet.

Relevanta förarbeten till 6 kap. 13 § andra stycket finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.2) och prop. 2010/11:86 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.4.1.

6 kap. 11 §

Paragrafen anger vad en miljökonsekvensbeskrivning för en plan eller ett program ska innehålla och ska läsas tillsammans med bestämmelsen i

6 kap. 12 § som anger att en rimlighetsbedömning ska göras i fråga om den information som ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning. Bestämmelsen är tillämplig för de planer och program som omfattas av kraven på strategisk miljöbedömning i 6 kap. och motsvaras i huvudsak av nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket med språkliga och redaktionella ändringar.

Första och andra punkten, tredje punkten a, b och d samt sjätte, sjunde och åttonde punkten har samma innehåll som motsvarande bestämmelser i nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket miljöbalken. De ändringar som gjorts är endast av språklig eller redaktionell karaktär. För vissa av punkterna är det endast numreringen som har ändrats.

Tredje punkten c är delvis ändrad i förhållande till nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 4 och anger till skillnad från nuvarande bestämmelse att alla befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet ska omfattas. Nuvarande bestämmelse anger att sådana miljöproblem endast ska ingå om problemen har samband med ett sådant naturområde som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön.

Fjärde punkten är delvis ändrad i förhållande till nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 6, framförallt mot bakgrund av den terminologi som föreslås i denna lagrådsremiss. Att termen miljöeffekter används i stället för miljöpåverkan är endast en ändring av språklig och förtydligande karaktär. Som framgår av bestämmelsen i 6 kap. 2 § har ordet miljöeffekt en bred innebörd. Olika typer av direkta och indirekta effekter på människors hälsa och olika delar av miljön omfattas, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Det innebär t.ex. att kumulativa effekter på kort, medellång och lång sikt ingår. Detta är ett förtydligande av vad som gäller redan i dag (prop. 2003/04:116 s. 61). Det bör dock noteras att inte alla miljöeffekter ska beskrivas, utan endast sådana som är betydande. Detta gäller sedan tidigare och innebär att innehållet på så vis kan begränsas så att arbetet inte blir onödigt omfattande och så att fördjupning av relevanta miljöaspekter kan prioriteras. Nytt i punkten är att det anges att de betydande miljöeffekterna ska identifieras, beskrivas och bedömas. I sak innebär det dock inte någon ändring eftersom nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 6 ska läsas tillsammans med den paragrafens första stycke där det framgår att den betydande miljöpåverkan som planens eller programmets genomförande kan antas medföra ska identifieras, beskrivas och bedömas.

Femte punkten är delvis förändrad i förhållande till nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 7. Nytt är att det nu anges att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som planeras för att avhjälpa betydande negativ miljöpåverkan. Om några sådana åtgärder inte planeras, så ska det framgå av miljökonsekvensbeskrivningen.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 12 § finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.4.2.

6 kap. 12 §

Paragrafen, som anger att en rimlighetsbedömning ska göras i fråga om den information som ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning överens-

stämmer med nuvarande 6 kap. 13 § första stycket med språkliga ändringar.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 13 § första stycket miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.2) och prop. 2012/13:17 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 6.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

6 kap. 13 §

Paragrafen reglerar när samråd ska ske med annat land. Av bestämmelsen framgår att regeringen bestämmer vilken myndighet som ska fullgöra de skyldigheter som följer av paragrafen.

I *första punkten* finns en bestämmelse om överlämnande av miljökonsekvensbeskrivning och förslag till plan eller program till ett annat lands ansvariga myndighet. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 15 § första stycket miljöbalken. Det tydliggörs i bestämmelsen att överlämnandet ska ske till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

I *andra punkten* finns en bestämmelse om samråd med ett annat land. I den del bestämmelsen reglerar avhjälpandeåtgärder är den ny. Innehållsmässigt överensstämmer bestämmelsen i övrigt med nuvarande 6 kap. 15 § andra stycket miljöbalken.

I *tredje punkten* finns en närmare bestämmelse om samrådet med ett annat land. Bestämmelsen är ny och genomför artikel 7.2 i SMB-direktivet på ett tydligare sätt.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 15 § miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.3).

Överväganden finns i avsnitt 6 och 9.4.3.

6 kap. 14 §

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om hur ett gränsöverskridande samråd ska genomföras. Regeringen har i dag i 6 kap. 17 § ett mer generellt bemyndigande att meddela föreskrifter om samråd. Det nu föreslagna bemyndigandet är begränsat till det samråd som ska ske med ett annat land vid gränsöverskridande miljöpåverkan.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 17 § miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.4.3.

6 kap. 15 §

Paragrafen reglerar det samråd som ska ske med allmänhet, myndigheter och kommuner i fråga om den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program. Innehållet i paragrafen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 14 § miljöbalken och 8 § första stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Det som är nytt i förhållande till nuvarande bestämmelser är att det nu förtyd-

ligas att samrådet ska ske så tidigt som möjligt i plan- eller programprocessen. Vidare tydliggörs att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en kommun eller myndighet kan antas bli berörd. En bedömning av vilka som ska omfattas av samrådsprocessen måste göras i varje enskilt fall utifrån vilka kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda av planen eller programmet på grund av sitt särskilda miljöansvar. Vid den bedömningen är det avgörande om det finns en koppling mellan det miljöansvar som kommunen eller myndigheten har och den miljöpåverkan som kan förväntas vid genomförandet av den enskilda planen eller programmet.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 14 § miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.3).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.4.4.

6 kap. 16 §

I paragrafen regleras myndighetens eller kommunens skyldighet att redovisa hur hänsyn tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter som lämnats vid samråd. Innehållet i paragrafen motsvaras av nuvarande 6 kap. 16 § andra stycket. De ändringar som föreslås i bestämmelsen är endast av språklig karaktär.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 16 § andra stycket miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.3).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

6 kap. 17 §

Paragrafen reglerar hur och till vem information om beslutet att anta en plan eller ett program ska lämnas. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med delar av nuvarande 6 kap. 16 § tredje stycket miljöbalken. Det tydliggörs i bestämmelsen att det endast är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en kommun eller myndighet kan antas bli berörd.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 16 § tredje stycket miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.3) och prop. 2012/13:17 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 6.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

6 kap. 18 §

I paragrafen finns bestämmelser om den information som ska lämnas till annat land i de fall ett gränsöverskridande samråd skett. Bestämmelsen överensstämmer delvis med delar av nuvarande 6 kap. 16 § tredje stycket miljöbalken. Nytt är att den myndighet som regeringen i enlighet med 6 kap. 13 § har pekat ut som ansvarig för samrådet ska se till att informationen lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet. I den nuvarande bestämmelsen är det den beslutande myndigheten eller kommunen som ska informera det andra landet.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 16 § tredje stycket miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och av-

snitt 7.1.3) och prop. 2012/13:17 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 6.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 9.5.

6 kap. 19 §

I paragrafen regleras den uppföljning och övervakning av miljöpåverkan som måste ske. Innehållet i paragrafen motsvaras av nuvarande 6 kap. 18 §.

Förarbeten till nuvarande 6 kap. 18 § miljöbalken finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.4).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

6 kap. 20 §

I paragrafen anges tillämpningsområdet för de av kapitlets bestämmelser som avser specifika miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder. Uttrycket specifik miljöbedömning införs som ett uttryck för att beskriva det förfarande som i MKB-direktivet kallas miljökonsekvensbedömning. Vad förfarandet närmare innebär framgår av 6 kap. 28 §. Innehållet i paragrafen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 1 § första stycket miljöbalken. Innehållet i paragrafen skiljer sig från nuvarande 6 kap. 1 § första stycket bl.a. på så sätt att den inte anger när en miljökonsekvensbeskrivning krävs utan när en specifik miljöbedömning ska göras.

Av paragrafen framgår under vilka förutsättningar en specifik miljöbedömning ska göras innan en verksamhet eller åtgärd provas för tillstånd som avses i 7 kap. 28 a § eller för tillstånd eller tillåtlighet som avses i 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken. Till skillnad från vad som gäller i dag ska verksamheter som kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken inte omfattas av kraven i 6 kap. miljöbalken.

Termerna verksamhet och åtgärd förekommer även i 2 kap. miljöbalken. Termerna är, till skillnad från de specialreglerade verksamheterna i 9 och 11 kap. miljöbalken, inte definierade men är att anse som bredare till sin innebörd än de specialreglerade verksamheterna. Det innebär att den specifika miljöbedömningen inte är begränsad till den del av verksamheten eller åtgärden som är tillståndspliktig utan ska omfatta alla delar av vad som är att betrakta som verksamheten eller åtgärden.

Av *första stycket första punkten* följer att specifika miljöbedömningar ska göras för verksamheter eller åtgärder som ska provas för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, dvs. verksamheter och åtgärder som riskerar att påverka miljön i ett s.k. Natura 2000-område på ett betydande sätt. Undantaget från kraven i sådana fall är dock brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa. Undantaget är motiverat av att det i vissa brådskande fall kan vara för tidsödande att genomgå hela processen för ett framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar för åtgärder i Natura 2000-områden. I sådana fall ska emellertid ett beslutsunderlag ges in enligt det som sägs i 19 kap. 6 §.

Av *första stycket andra punkten* följer att verksamheter och åtgärder som ska provas för tillstånd eller tillåtlighet som avses i 9, 11 eller

17 kap. miljöbalken ska genomgå en specifik miljöbedömning om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Även tillståndspliktiga ändringar av en verksamhet omfattas av bestämmelsen. Det följer av att även ändringar som kräver tillstånd ingår i uttrycket ”verksamhet eller åtgärd som ska prövas för ett tillstånd som avses i (...)”. I nuvarande 6 kap. 1 § första stycket miljöbalken förhåller sig tillämpningsområdet till tillstånd att anlägga, driva eller ändra verksamheter enligt de uppräknade kapitlen. Ingen ändring i det avseendet är avsedd. Däremot, vilket kan utläsas av prop. 2001/02:65 tillsammans med rättspraxis (MÖD 2005:43), kan t.ex. omprövning eller återkallelse av tillstånd enligt 24 kap. miljöbalken omfattas av vad som är att anse som prövning för ett tillstånd enligt de uppräknade kapitlen i miljöbalken. Att sådana prövningar enligt 24 kap. miljöbalken inte omfattas av tillämpningsområdet, framgår av *andra stycket*. Det framgår av bestämmelserna om undersökning m.m. i 6 kap. 23–26 §§ i vilka fall en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Att en miljöbedömning endast ska göras för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är en skillnad från dagens system som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för samtliga tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av nuvarande 6 kap. 1 § första stycket miljöbalken. Det ska dock understrykas att det även med dagens system görs en åtskillnad i förfarandet för de verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och de verksamheter som inte kan antas medföra en sådan miljöpåverkan.

Av *andra stycket* framgår att återkallelse av tillstånd eller omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. miljöbalken inte omfattas av tillämpningsområdet. Inte heller mål och ärenden om förlängning av igångsättningstider kan anses ingå i tillämpningsområdet.

Av *tredje stycket* framgår en upplysning om att bestämmelser om små miljökonsekvensbeskrivningar finns i 27 §.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 1 § första stycket miljöbalken finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.3), prop. 2000/01:111 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.3.1) och prop. 2001/02:65 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 6.1).

Övervägandena i fråga om uttrycket specifik miljöbedömning och ordet miljöpåverkan finns i avsnitt 7.1 och 7.3. Övervägandena i fråga om tillämpningsområdet finns i avsnitt 10.1, 10.2 och 10.3. Övriga överväganden finns i avsnitt 6.

6 kap. 21 §

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om vilka verksamheter och åtgärder som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Innehållet i paragrafen överensstämmer i huvudsak med 6 kap. 1 § andra stycket andra meningen och 6 kap. 4 b § miljöbalken. Konsekvensen av att en verksamhet kan eller inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan blir dock med den föreslagna systematiken i 6 kap. att en miljöbedömning ska göras eller inte göras.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 1 § andra stycket miljöbalken finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.3), och
- nuvarande 6 kap. 4 b § finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 4 § fjärde stycket och avsnitt 4.11.4). Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.4.

6 kap. 22 §

Paragrafen innehåller ett bemyndigande som ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om att hela eller delar av den specifika miljöbedömningen ska tillämpas även för andra ärenden enligt balken än de som anges i 20 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Tillståndsärenden enligt 12 kap. kan komma i fråga för detta bemyndigande. Innehållet i paragrafen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 1 § andra stycket och 6 kap. 2 § första stycket 2 och 6 kap. 4 § fjärde stycket.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 1 § andra stycket miljöbalken finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.3),
- nuvarande 6 kap. 2 § första stycket 2 finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.3), och
- nuvarande 6 kap. 4 § fjärde stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 4 § andra stycket och avsnitt 4.11.4).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.4.

6 kap. 23 §

I paragrafen anges i vilka fall det ska undersökas om en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och därmed om kapitlets bestämmelser om miljöbedömning ska tillämpas för de aktuella verksamheterna och åtgärderna. Innehållet i paragrafen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket. På samma sätt som i dag är det frågan om betydande miljöpåverkan som behöver bedömas. Det som är nytt är konsekvenserna av om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, dvs. om en miljöbedömning ska göras eller inte göras.

I *första stycket* anges huvudregeln, dvs. att det ska undersökas om sådana verksamheter eller åtgärder som finns angivna i 20 § 2 kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det rör sig om sådana verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd eller en tillåtlighet som följer av 9, 11 eller 17 kap miljöbalken.

I *andra stycket* anges undantag från undersökningsplikten. Om dessa undantag är tillämpliga kan bestämmelserna om specifik miljöbedömning tillämpas direkt och en undersökning behöver alltså inte göras.

I *andra stycket första punkten* anges undantag från undersökningsplikten om verksamhetsutövaren själv anser att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelsen är i denna del ny.

I *andra stycket andra punkten* anges att de verksamheter och åtgärder som omfattas av regeringens föreskrifter om verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan är undantagna från undersökningsplikten.

I *andra stycket tredje punkten* anges att en undersökning inte behöver göras om tillsynsmyndigheten har förelagt verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd. Frågan om verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan är då redan avgjord.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket miljöbalken finns i prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.2) och prop. 2008/09:146 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 10).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.5.

6 kap. 24 §

I paragrafen anges vad som ska ingå i undersökningen av om en specifik miljöbedömning ska göras.

I *första stycket första punkten a* anges att en del i undersökningen är att verksamhetsutövaren ska ta fram ett samrådsunderlag. Närmare krav i fråga om innehåll i samrådsunderlaget återfinns inte i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om innehållet i samrådsunderlaget. Krav på att ta fram samrådsunderlag återfinns i nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket.

I *första stycket första punkten b* anges vilka som ingår i samrådskretsen och vad undersökningssamrådet ska handla om. Någon förändring avseende samrådskretsen jämfört med vad som hittills har gällt görs inte. Bestämmelsen överensstämmer således i den delen med motsvarande bestämmelse i nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 1. I nuvarande bestämmelse anges dock endast att samråd ska ske med dem som kan antas bli särskilt berörda utan att det preciseras vad det är de kan tänkas bli berörda av. Det tydliggörs i bestämmelsen att det är verksamheten eller åtgärden som myndigheter och enskilda kan antas beröras av. När det gäller de frågor som ska behandlas i samrådet framgår det av bestämmelsen att samrådet ska handla om frågan om betydande miljöpåverkan och frågan om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Bestämmelsen överensstämmer i den delen med delar av nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket. Nuvarande bestämmelse anger att samråd ska avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. För att kunna avgöra frågan om graden av miljöpåverkan är det nödvändigt att, precis som enligt nuvarande regelverk, bl.a. behandla verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan. I samband med propositionen 2004/05:129 (En effektivare miljöprövning) togs tidigare krav på ett tidigt och ett utökat samråd bort. Det angavs dock att för verksamheter och åtgärder som inte enligt regeringens föreskrifter alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skulle samrådet även fortsättningsvis behöva inledas med en begränsad krets och vidare att länsstyrelsen i dessa fall skulle besluta om verksamheterna eller åtgärderna ska antas medföra en betydande miljöpåverkan (prop. 2004/05:129 s. 46 och nuvarande 6 kap. 5 andra stycket). Någon skillnad

mot vad som gäller i dag är således inte åsyftad i det avseendet. Kraven på samrådsunderlag inför undersökningssamråd är desamma som inför ett avgränsningssamråd enligt 6 kap. 29–32 §§. Verksamhetsutövaren kan, precis som enligt nuvarande bestämmelser, välja att inleda avgränsningssamrådet samtidigt som undersökningssamrådet. Någon ändring i förhållande till vad som gäller i dag är alltså inte avsedd i det avseendet och förslaget i lagrådsremissen som reglerar undersökningssamråd och avgränsningssamråd är inte en återgång till ett system med tidiga och ökade samråd.

I *första stycket andra punkten* anges att länsstyrelsen ska avgöra om en miljöbedömning ska göras genom ett särskilt beslut. Av 6 kap. 26 § framgår att beslutet ska grundas på de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Krav på att länsstyrelsen ska fatta beslut i frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan återfinns i nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket miljöbalken. Konsekvensen av länsstyrelsens beslut för de verksamheter och åtgärder som innebär att de inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan blir att kapitlets bestämmelser om miljöbedömning inte tillämpas. Att en liten miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram i dessa fall framgår av 6 kap. 27 §.

I *andra stycket* tydliggörs att undersökningssamrådet får genomföras samordnat med det avgränsningssamråd som ska genomföras i enlighet 6 kap. 28–32 §§ i de fall en specifik miljöbedömning ska göras. Bestämmelsen är ny.

I *tredje stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om undersökningen. Upplysningsbestämmelsen tydliggör att det i en förordning kan finnas närmare bestämmelser om undersökningen. Bestämmelsen är ny.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 4 § miljöbalken finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.4) och prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.1), och
- nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket i prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.5.1–10.5.3.

6 kap. 25 §

I paragrafen finns bestämmelser om samrådsunderlag och samrådsredogörelse. Bestämmelserna i paragrafen är endast relevanta i de fall där frågan om verksamhetens eller åtgärdens betydande miljöpåverkan ska avgöras genom en undersökning.

I *första punkten* anges att samrådsunderlaget ska lämnas till samrådsparterna i så god tid att de får skälig tid att lämna synpunkter på underlaget och att synpunkter i frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara vid länsstyrelsens beslut i frågan om huruvida en miljöbedömning ska göras. Bestämmelsen överensstämmer delvis med delar av nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket och delvis med delar av nuvarande 6 kap. 5 §

andra stycket. Skillnaden mot nuvarande bestämmelser är att tidpunkten för när samrådsunderlaget ska lämnas preciseras närmare.

I *andra punkten* anges att en samrådsredogörelse ska sammanställas och ges in till länsstyrelsen. Bestämmelsen är delvis ny. Krav på att ta fram en samrådsredogörelse finns dock enligt nuvarande bestämmelse i 19 kap. 5 § första stycket 1 och 22 kap. 1 § första stycket 3. Det som är nytt är att samrådsredogörelsen ska tas fram redan i undersökningsskedet och att det närmare anges vad som ska ingå i samrådsredogörelsen.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 4 § första stycket och avsnitt 4.11.4) och prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.1), och
- nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket finns i prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6, 10.5.2 och 10.5.4.

6 kap. 26 §

I paragrafen regleras de närmare kraven i fråga om länsstyrelsens beslut om huruvida en specifik miljöbedömning ska göras.

Första stycket anger att länsstyrelsens beslut ska grundas på och innehålla de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket. Det som är nytt är att det uttryckligen anges vad länsstyrelsens beslut ska innehålla och grundas på samt att rättsverkan av beslutet är att en miljöbedömning ska göras eller inte göras. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om de omständigheter som ska ligga till grund för bedömningen i frågan om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Andra stycket anger att länsstyrelsens beslut i frågan om huruvida en miljöbedömning ska göras inte får överklagas särskilt. Den som är missnöjd kan överklaga det slutliga beslutet i ärendet. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket sista meningen.

Relevanta förarbeten till 6 kap. 5 § andra stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 4 § tredje stycket och avsnitt 4.11.4).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.5.3.

6 kap. 27 §

I paragrafen anges konsekvenserna av att länsstyrelsen beslutar att en verksamhet eller åtgärd inte ska anses medföra en betydande miljöpåverkan. En liten miljökonsekvensbeskrivning ska då tas fram.

Första stycket anger att verksamhetsutövaren ska ta fram ett underlag som kallas liten miljökonsekvensbeskrivning om länsstyrelsen beslutar att en specifik miljöbedömning inte ska göras. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 7 § första stycket miljöbalken. Även i nuvarande regelverk innebär ett beslut att en verksamhet eller åtgärd inte ska anses medföra en betydande miljöpåverkan att en miljökonsekvensbeskrivning av mindre omfattning ska tas fram. Skillnad mot

nuvarande regelverk är att konsekvensen även blir att de formella delarna av processen om en miljöbedömning inte träffar denna typ av verksamhet eller åtgärd. Genom beteckningen liten miljökonsekvensbeskrivning tydliggörs att detta underlag ska vara av enklare art än den mer formaliserade miljökonsekvensbeskrivningen som ska tas fram inom ramen för en specifik miljöbedömning. Detta bedömningsunderlag ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Bestämmelsen ska läsas tillsammans med 6 kap. 2 § som anger vad som avses med miljöeffekter. Ingen ändring i sak när det gäller underlagets innehåll är avsedd med undantag för den ändring som innebär att synpunkter från samrådet ska omfattas av innehållet. Ändringen i fråga om synpunkter från samrådet är endast av formell karaktär eftersom det enligt nuvarande regelverk krävs att uppgifter om sådana synpunkter ges in tillsammans med ansökan enligt 22 kap. 1 § miljöbalken, dock inte som en del av miljökonsekvensbeskrivningen.

En liten miljökonsekvensbeskrivning kan bli ytterst översiktligt eller relativt omfattande, allt beroende på verksamheten eller åtgärdens miljöpåverkan och förutsättningarna på den avsedda platsen för denna. För att avgöra vilka uppgifter som krävs i en liten miljökonsekvensbeskrivning kan de formella kraven som gäller för en stor miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 35 § fungera som utgångspunkt. I vilken utsträckning några eller samtliga av dessa uppgifter behövs i en liten miljökonsekvensbeskrivning får avgöras från fall till fall utifrån vad som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

Andra stycket anger att en liten miljökonsekvensbeskrivning ska omfatta de uppgifter som behövs för en s.k. Natura 2000-prövning enligt 7 kap. miljöbalken om verksamheten eller åtgärden kan antas påverka miljön i ett sådant naturområde. Bestämmelsen motsvarar nuvarande 6 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken i den del den träffar verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 7 § första stycket finns i prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.3), och
- nuvarande 6 kap. 7 § fjärde stycket finns i prop. 2000/01:111 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.3.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.6.

6 kap. 28 §

I paragrafen anges vad en specifik miljöbedömning ska innebära. Bestämmelsen är ny på så sätt att det inte finns en motsvarande förklaring av innehållet i processen i nuvarande 6 kap. miljöbalken. Paragrafens bestämmelser ska endast tillämpas i de fall där en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller om det i övrigt följer av 20 § att kapitlets bestämmelser om specifik miljöbedömning är tillämpliga för verksamheten eller åtgärden.

Av *första punkten a* framgår att verksamhetsutövaren ska samråda om hur en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas. Motsvarande samrådsskyldighet finns i nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken.

Bestämmelsen i första punkten a ska läsas tillsammans med 6 kap. 29 § som närmare anger vad avgränsningssamrådet ska innebära.

Av *första punkten b* framgår att verksamhetsutövaren ska ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. Bestämmelsen överensstämmer delvis med delar av nuvarande 6 kap. 1 § första stycket och med nuvarande 6 kap. 10 §. Det som är nytt är att det anges att det är verksamhetsutövaren som ansvarar för framtagandet av en miljökonsekvensbeskrivning. Det behöver inte innebära att det också är verksamhetsutövaren som i praktiken arbetar med att ta fram miljökonsekvensbeskrivningen. Ansvaret är dock ytterst verksamhetsutövarens. En jämförelse kan göras med 2 kap. 1 § miljöbalken där det framgår att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska, när frågor prövas om tillåtlighet och tillstånd, visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. iakttas. En bestämmelse om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla finns i 6 kap. 35 §.

Av *första punkten c* framgår att verksamhetsutövaren ska ge in miljökonsekvensbeskrivningen till den som prövar tillståndsfrågan, dvs. prövningsmyndigheten. Krav på vad en ansökan ska innehålla finns i 22 kap. 1 § miljöbalken. Bestämmelsen i första punkten c har således i fråga om verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken ingen annan innebörd än att den tydliggör att detta ingår i miljöbedömningen. Ordet tillstånd ska tolkas brett, jämför t.ex. EU-domstolens dom i mål Barker, C-290/03, EU:C:2006:286. I den mån bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken innehåller ordet tillstånd ska det således jämföras med t.ex. koncession enligt vissa sektorslagar.

Av *andra punkten a* framgår att prövningsmyndigheten ska ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen. Bestämmelser om detta och vad det närmare innebär finns i 6 kap. 39–41 §§. Bestämmelsen i andra punkten a har således ingen annan innebörd än att den tydliggör att detta ingår i miljöbedömningen.

Av *andra punkten b* framgår att prövningsmyndigheten ska slutföra miljöbedömningen. En bestämmelse om detta och vad det närmare innebär finns i 6 kap. 43 §. Bestämmelsen i andra punkten b har således ingen annan innebörd än att den tydliggör att detta ingår i miljöbedömningen.

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.7.

6 kap. 29 §

I paragrafen anges vad avgränsningssamrådet inom ramen för den specifika miljöbedömningen ska handla om och när det ska genomföras.

Bestämmelserna i *första stycket* överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket. Det tydliggörs att de miljöeffekter som kan komma i fråga är sådana miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra antingen i sig eller till följd av yttre händelser.

Andra stycket överensstämmer med nuvarande 6 kap. 4 a § miljöbalken.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 5 § och avsnitt 4.11.4) och prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.1), och

- nuvarande 6 kap. 4 a § miljöbalken finns i prop. 2014/15:60 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.2).

Övervägandena finns i avsnitt 6, 10.7.1, 10.7.2 och i avsnitt 10.7.5 i fråga om uttrycket yttre händelser.

6 kap. 30 §

I paragrafen finns ytterligare bestämmelser om avgränsningssamrådet.

Första stycket anger vilka som ingår i samråds-kretsen för avgränsningssamrådet. Kretsen är på samma sätt som i dag utökad i jämförelse med samråds-kretsen för undersökningssamrådet. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken. Bestämmelserna om avgränsningssamråd syftar till att ge samrådsparterna möjlighet att i ett tidigt skede kunna delta i processen och påverka projektets utformning och beslutsunderlag. Att detta gäller i förhållande till den berörda allmänheten följer av såväl artikel 6 i Århuskonventionen som av MKB-direktivet. En skillnad mot nuvarande bestämmelse i 6 kap. 4 § första stycket 2 är att de organisationer som kan antas bli berörda inte anges särskilt i bestämmelsen. De ska dock fortfarande ingå i samråds-kretsen – anledningen till att de inte pekas ut särskilt beror på att organisationer utgör en del av allmänheten. En annan skillnad mot nuvarande bestämmelse är att det nu anges att det är den planerade verksamheten eller åtgärden som den som ingår i samråds-kretsen kan antas bli berörd av. Även denna ändring tydliggör vad som redan får anses vara gällande.

Andra stycket anger att samråds-kretsen i avgränsningssamrådet ska kunna ta del av ett samrådsunderlag om de inte tidigare fått ett sådant inom ramen för undersökningssamrådet. Bestämmelsen är ny. I nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket anges att ett samrådsunderlag ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs. Det nya kravet innebär att de som ingår i samråds-kretsen för avgränsningssamrådet ska kunna ta del av samrådsunderlaget. Verksamhetsutövaren bör lämpligtvis när det är möjligt ta direkt kontakt med dem som ingår i samråds-kretsen. Det kan dock vara svårt att identifiera alla som ingår i samråds-kretsen, t.ex. vilken del av allmänheten som kan antas bli berörd av verksamheten eller åtgärden. Det är därför lämpligt att information om att samråd ska ske lämnas i t.ex. en ortstidning med uppgift om var det går att ta del av samrådsunderlaget. Samrådsunderlaget kan även göras tillgängligt på en webbplats. Ett samrådsunderlag behöver inte avse ett och samma dokument utan kan kompletteras under tiden som samråd genomförs och kan på så vis utgöras av flera olika och kompletterande dokument.

Enligt *tredje stycket* ska en upplysning lämnas i samrådsunderlaget om att undersökningssamråd inte har skett när så är fallet. Bestämmelsen är ny. En sådan upplysning tydliggör för samrådsparterna att det är ett avgränsningssamråd som avses och att länsstyrelsen inte ska besluta om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 2 finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 5 § och avsnitt 4.11.4) och prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6, 10.7.1 och 10.7.2.

6 kap. 31 §

I paragrafen regleras när avgränsningssamrådet ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas till samrådskretsen. Paragrafen överensstämmer delvis med delar av nuvarande 6 kap. 4 § andra och tredje stycket. Skillnaden är att det nu anges att även ett samrådsunderlag ska lämnas i god tid. En bedömning av hur lång tid innan avgränsningssamrådet som underlaget ska lämnas måste avgöras från fall till fall. Vid bedömningen bör hänsyn bl.a. tas till underlagets omfattning och komplexitet.

Syftet med avgränsningssamrådet är att ge den berörda allmänheten och myndigheter möjlighet att i ett tidigt skede kunna delta i processen och påverka projektets utformning och beslutsunderlag. För att kunna uppfylla detta syfte måste samrådet genomföras innan verksamhetsutövaren har låst fast verksamheten vid en viss lokalisering och utformning. För att uppnå syftet med samrådsbestämmelserna kan det vara lämpligt att samrådet sker i etapper och kanske kombineras med andra samråd, t.ex. undersökningssamrådet eller tillsammans med samråd som krävs enligt plan- och bygglagen (2010:900). En bestämmelse om samordning av samråd m.m. finns i 6 kap. 46 §.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 4 § andra och tredje stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 6 kap. 5 § och avsnitt 4.11.4) och prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.7.2.

6 kap. 32 §

I paragrafen regleras länsstyrelsens roll vid avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Första stycket anger att länsstyrelsen är skyldig att verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som är nödvändig för prövningen. Bestämmelsen överensstämmer delvis med innehållet i nuvarande 6 kap. 5 § första stycket. Länsstyrelsen har enligt bestämmelsen en aktiv roll under samrådet. Det är dock verksamhetsutövaren som har ansvar för att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller allt som behövs för att den ska utgöra ett tillräckligt bra beslutsunderlag. En skillnad mot nuvarande bestämmelse i 6 kap. 5 § första stycket är att det anges att miljökonsekvensbeskrivningen ska få den detaljeringsgrad som behövs i stället för den inriktning som behövs. Ändringen är avsedd att tydligare genomföra kraven i MKB-direktivet. För att avgöra omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen måste ställning tas till den inriktning som ska ske, dvs. vilka frågor som är relevanta ur miljösynpunkt och som därför bör omfattas. De frågor som ska omfattas bör vidare ha en lämplig detaljeringsgrad i syfte att möjliggöra ett fokus och fördjupning kring dessa.

Andra stycket anger ett uttryckligt krav på att länsstyrelsen på begäran ska redovisa sin bedömning i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Kravet är nytt. Länsstyrelsens bedömning i frågan är inte bindande och hindrar inte att länsstyrelsen senare ställer kompletterande krav.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 5 § första stycket finns i prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.4).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.7.3.

6 kap. 33 §

I paragrafen regleras samråd med annat land i de fall en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande gränsöverskridande miljöpåverkan. Innehållet i paragrafen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 6 § miljöbalken. Bestämmelsen har förtydligats för att bättre stämma överens med MKB-direktivets krav.

Första stycket första punkten anger, i enlighet med artikel 7.1 a och b i MKB-direktivet, att den myndighet som regeringen bestämmer måste informera det land som kan antas bli utsatt för betydande miljöpåverkan av en verksamhet eller åtgärd i Sverige om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas. Enligt artikel 7.1 MKB-direktivet har ett annat land även rätt att begära att få den information som avses i första stycket. Detta framgår nu av paragrafen.

I första stycket andra punkten slås, i enlighet med artikel 7.2 i MKB-direktivet, fast att myndigheten ska ge det andra landet skälig tid att yttra sig över om landet vill delta i miljöbedömningen.

Andra stycket anger att om ett land har angett att det vill delta i processen, antingen efter att ha blivit tillfrågat eller på eget initiativ enligt första stycket, ska det landet få tillfälle att yttra sig. Till skillnad från nuvarande bestämmelse i 6 kap. 6 § miljöbalken anges inte den allmänhet som berörs i det andra landet i bestämmelsen. Regeringen har möjlighet att med stöd av bemyndigandet i 6 kap. 34 § meddela ytterligare föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 6 § finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.4).

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.7.4.

6 kap. 34 §

Bestämmelsen är ny och ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om hur det gränsöverskridande samrådet enligt 33 § ska gå till. Ett motsvarande normgivningsbemyndigande i fråga om gränsöverskridande samråd som rör planer och program återfinns i föreslagna 6 kap. 14 §. Med stöd av bemyndigandet kan regeringen meddela föreskrifter om hur Naturvårdsverket ska samråda med den andra statens myndigheter och exempelvis tillsammans med ansvarig myndighet i det påverkade landet komma överens om en rimlig tid för hur länge samrådet ska pågå. Det framgår av artikel 7.4 att medlemsstaterna under det gränsöverskridande samrådet ska fastställa en rimlig tidsram för hur länge samrådet ska pågå.

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.4.

6 kap. 35 §

I paragrafen anges vilka uppgifter som ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder. Innehållet i paragrafen överensstämmer i huvudsak med delar av nuvarande 6 kap. 3 och 7 §§.

Första punkten överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 1 men öppnar upp för fler egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen. Ändringen tillkommer till följd av de ändrade kraven i artikel 5.1 och bilaga 4 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om bestämmelsen i första punkten.

Andra punkten anger att uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 4 i den del den reglerar alternativa platser och utformningar. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om bestämmelsen i andra punkten.

Tredje punkten motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. andra stycket 4 i den del den bestämmelsen reglerar det s.k. noll-alternativet, dvs. en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd. En ändring i förhållande till vad som gäller i dag är att det tydliggörs att en nulägesbeskrivning ska ingå. Ändringen är föranledd av ändringarna i artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Fjärde punkten anger att de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser ska identifieras, beskrivas och bedömas i miljökonsekvensbeskrivningen. Som framgår av bestämmelsen i 6 kap. 2 § har ordet miljöeffekt en bred innebörd och omfattar bl.a. olika typer av direkta och indirekta effekter på människors hälsa och olika delar av miljön, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Utifrån den breda innebörd som ordet har skulle kraven på innehåll i miljökonsekvensbeskrivningen kunna bli orimliga. En avgränsning ska kunna göras utifrån vad som följer av 6 kap. 37 §, se författningskommentaren till den bestämmelsen. När det gäller t.ex. kumulativa effekter kan det vara svårt att avgöra hur stort område som ska behandlas och hur lång tid som analysen ska avse. Avgränsningen i det avseendet måste utgå ifrån vad som behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga kumulativa miljöeffekter som kan förväntas.

Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om bestämmelsen i fjärde punkten.

Femte punkten anger att uppgifter ska finnas om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följs av yttre händelser. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 2 miljöbalken med språkliga ändringar. Nytt är att det nu anges att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter. De språkliga ändringarna är en anpassning till de ord och uttryck som används i miljöbalken. Ingen ändring i sak är avsedd.

Sjätte punkten anger att uppgifter ska finnas om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden medverkar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Bestämmelsen överensstämmer delvis med delar av nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 2. Nytt är att det tydliggörs att sådana uppgifter endast ska vara med om uppgifterna är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning samt att det är sådana åtgärder som planeras som ska vara med i miljökonsekvensbeskrivningen.

Sjunde punkten anger att det ska finnas en icke-teknisk sammanfattning av de tidigare angivna uppgifterna. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 5.

Åttonde punkten anger att det ska finnas en samrådsredogörelse. Bestämmelse om att ett samrådsunderlag ska tas fram och ges in till prövningsmyndigheten finns i dag i 19 kap. 5 § första stycket 1 och 22 kap. 1 § första stycket 3 miljöbalken.

Regeringen har möjlighet att, med stöd av den föreslagna bestämmelsen i 6 kap. 38 § 1 miljöbalken, meddela ytterligare föreskrifter om innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.5) och prop. 2009/10:184 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.2), och
- nuvarande 22 kap. 1 § första stycket 3 finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till dåvarande 22 kap. 1 § första stycket 2 och avsnitt 4.11.6).

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.5.

6 kap. 36 §

I paragrafen anges de särskilda krav på innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning som avser verksamheter eller åtgärder i ett Natura 2000-område. Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 7 § fjärde stycket.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 7 § fjärde stycket finns i prop. 2000/01:111 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.3.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

6 kap. 37 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse som möjliggör en anpassning av omfattningen och detaljeringsgraden av uppgifterna i en miljökonsekvensbeskrivning utifrån vissa närmare angivna förutsättningar. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 7 § första stycket miljöbalken. Bestämmelsen är ny i den del den reglerar möjlighet till anpassning av innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning utifrån rådande kunskaper och bedömningsmetoder.

Av *första punkten* framgår att uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningen ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som är rimlig med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder. Innehållet i be-

stämmelsen avser inte den enskilde verksamhetsutövarens kunskap och tillgång till bedömningsmetoder utan till de kunskaper och bedömningsmetoder som är rådande i samhället i stort. Möjligheten till begränsning av uppgifternas omfattning och detaljeringsgrad enligt bestämmelsen ska inte ha någon inverkan på de beviskrav som gäller enligt 2 kap. miljöbalken.

Av *andra punkten* framgår att uppgifternas omfattning och detaljeringsgrad också ska anpassas utifrån vad som behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras i fråga om de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Denna del av paragrafen överensstämmer i huvudsak med vad som anges i nuvarande 6 kap. 7 § första stycket miljöbalken. Ingen skillnad i den övergripande kravnivån är avsedd. Bestämmelsen tydliggör att en fördjupning och prioritering av relevanta miljöfrågor ska ske i syfte att uppnå största möjliga miljönytta. Även om det inte nämns uttryckligen i bestämmelsen är det sådana miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra antingen i sig eller till följd av yttre händelser som avses. Som framgår av bestämmelsen i 6 kap. 2 § har ordet miljöeffekt en bred innebörd och omfattar bl.a. olika typer av direkta och indirekta effekter på människors hälsa och olika delar av miljön.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 7 § första stycket finns i prop. 2004/05:129 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 5.3).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.7.6.

6 kap. 38 §

Paragrafen innehåller normgivningsbemyndiganden som möjliggör för regeringen att meddela föreskrifter om framtagandet av och innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder. Innehållet i paragrafen är nytt.

Bemyndigandena möjliggör för regeringen att meddela de föreskrifter som krävs för ett korrekt genomförande av MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, bl.a. i fråga om att verksamhetsutövaren ska se till att miljökonsekvensbeskrivningen tas fram med den sakkunskap som krävs (artikel 5.3 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet).

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.5.

6 kap. 39 §

Paragrafen innehåller krav på kungörelse.

Första stycket anger att prövningsmyndigheten ska kungöra att en miljökonsekvensbeskrivning finns. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 8 § första stycket. I de fall en ansökan om tillstånd också ska kungöras ska det ske gemensamt, vilket framgår av 6 kap. 41 §. Sedan kungörelse skett måste prövningsmyndigheten hålla miljökonsekvensbeskrivningen tillgänglig för allmänheten. Nytt i bestämmelsen är att allmänheten ska få skälig tid och minst 30 dagar på sig att yttra sig. Nytt i bestämmelsen är även att det tydliggörs att kungörelse endast ska ske om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund

för den fortsatta miljöbedömningen. Detta gäller redan med dagens bestämmelse i 22 kap. 1 § första stycket 3 och 2 § som innebär att en godtagbar miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning. Bestämmelsens adressat är tillståndsmyndigheten och termen tillstånd används. Ordet tillstånd ska tolkas brett, jämför t.ex. EU-domstolens dom i mål Barker, C-290/03, EU:C:2006:286. I den mån bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken innehåller ordet tillstånd ska det således jämföras med t.ex. koncession enligt vissa sektorslagar.

Andra stycket innehåller särskilda regler för kungörelse i fråga om provningar som rör Natura 2000-områden. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 8 § tredje stycket. I ärenden som endast avser en provning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § behöver kungörelseförfarandet bara tillämpas i den utsträckning som behövs för provningen eller som det bedöms lämpligt för att allmänheten ska få information.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 8 § första stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.6), och
- nuvarande 6 kap. 8 § tredje stycket finns i prop. 2000/01:111 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.3.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.7.8.

6 kap. 40 §

Paragrafen anger vad en kungörelse ska innehålla. Innehållet i paragrafen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken och delvis med nuvarande 12 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, med språkliga ändringar och förtydliganden. Bestämmelsen genomför delar av artikel 6.2 i MKB-direktivet på ett tydligare sätt.

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.8.

6 kap. 41 §

I paragrafen anges hur en miljökonsekvensbeskrivning ska kungöras.

Första punkten anger att kungörelse alltid ska ske på en lämplig webbplats. Bestämmelsen är ny.

Andra punkten anger att kungörelse, utöver att den ska ske på webbplats enligt första punkten, även ska ske i ortstidning eller på annan plats om det finns särskilda föreskrifter om det. Bestämmelsen är ny i lag. Bestämmelsen överensstämmer delvis med nuvarande 12 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar i den del den bestämmelsen reglerar kungörelse i ortstidning. Vad som menas med ortstidning framgår av 3 § lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. Alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydenhet bland dem inom orten till vilka kungörelsen riktar sig omfattas. I den nämnda lagen ges ytterligare definitioner och stadgas också möjlighet att införa kungörelsen i endast ett mindre antal lokala dagstidningar.

Tredje punkten anger att kungörelsen av miljökonsekvensbeskrivningen alltid ska ske tillsammans med kungörelsen av ansökan om det

finns en sådan. Bestämmelsen överensstämmer med delar av nuvarande 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 8 § första stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.6).

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.8.

6 kap. 42 §

I paragrafen regleras prövningsmyndighetens skyldighet att ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Innehållet i paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 9 § första stycket miljöbalken.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 9 § första stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.6).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.7.7.

6 kap. 43 §

Paragrafen innehåller ett krav på att prövningsmyndigheten ska integrera en motiverad slutsats i fråga om miljöeffekterna i bedömningen. Bestämmelsen är ny på så sätt att den uttryckligen anger att prövningsmyndigheten ska slutföra miljöbedömningen genom att identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Bestämmelsen innebär således en skyldighet för prövningsmyndigheten att identifiera miljöeffekterna och motivera sin bedömning av verksamheten eller åtgärdens miljöeffekter. Bestämmelsen genomför kraven i delar av artikel 3, artikel 8 och delar av artikel 8 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Prövningsmyndighetens skyldighet att identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av miljöeffekterna påverkar inte verksamhetsutövarens motsvarande ansvar. I miljökonsekvensbeskrivningen ska verksamhetsutövaren identifiera, beskriva och bedöma de betydande miljöeffekterna. Bestämmelsen påverkar inte heller kunskapskravet eller bevisbörderegeln i 2 kap. miljöbalken. Av paragrafen framgår vidare att när miljöbedömningen slutförs och tillståndsfrågan avgörs ska hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivningen och det som framkommit under handläggningen av målet eller ärendet. I denna del överensstämmer bestämmelsen med nuvarande 6 kap. 9 § andra stycket miljöbalken.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 9 § andra stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.6).

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.9.

6 kap. 44 §

I paragrafen finns bestämmelser om kungörelse av dom och beslut.

Första stycket anger att när en dom eller ett beslut har meddelats ska detta kungöras snarast. Bestämmelsen överensstämmer med delar av nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket. Kungörelsen måste innehålla uppgifter om hur allmänheten kan få tillgång till information om innehållet i

domen eller beslutet. I 19 kap. 5 § första stycket 9 och 22 kap. 25–25 g §§ anges närmare krav på vad ett tillståndsbeslut eller en tillståndsdöm ska innehålla.

Andra stycket innehåller särskilda regler för kungörelse i fråga om prövningar som rör Natura 2000-områden. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 8 § tredje stycket. I ärenden som endast avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § behöver kungörelseförfarandet bara tillämpas om det bedöms lämpligt att allmänheten ska få information.

Relevanta förarbeten till

- nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.6), och
- nuvarande 6 kap. 8 § tredje stycket finns i prop. 2000/01:111 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.3.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 10.8.

6 kap. 45 §

Paragrafen reglerar information till annat land i de fall ett gränsöverskridande samråd skett. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket tredje meningen. Informationen ska lämnas av den myndighet som regeringen i enlighet med 6 kap. 33 § har pekat ut som ansvarig för samrådet.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket finns i prop. 1997/98:45 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 4.11.6).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

6 kap. 46 §

I paragrafen regleras samordning av arbetet med strategiska och specifika miljöbedömningar samt med liknande arbete som görs enligt andra författningar. Innehållet i paragrafen överensstämmer delvis med nuvarande 6 kap. 22 § och med nuvarande 8 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Skillnaden mot nuvarande bestämmelser är att bestämmelsen om samordning är vidare på så sätt att den öppnar upp för en samordning med liknande arbete enligt andra författningar. Paragrafen genomför artikel 5.3 och 11.2 i SMB-direktivet samt delar av artikel 4.5 och 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Bestämmelsen är allmänt utformad på så vis att den inte anger vilka steg i miljöbedömningarna som avses. Det innebär att bestämmelsen träffar samordning av samråd och t.ex. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning.

Information och material som tagits fram för bedömning av miljöpåverkan i samband med en strategisk miljöbedömning bör i någon utsträckning kunna användas vid en senare specifik miljöbedömning. Vidare bör ibland även information och material som tagits fram för en annan plan eller ett annat program inom ramen för samma beslutsprocess men på en annan nivå kunna användas vid upprättandet av den senare planen eller programmet.

Relevanta förarbeten till nuvarande 6 kap. 22 § finns i prop. 2003/04:116 (författningskommentaren till den paragrafen och avsnitt 7.1.6).

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

15 kap. 44 §

Paragrafen ändras på så sätt att det nuvarande undantaget från krav på utställning av ändring i en renhållningsordning begränsas till att endast avse ändringar i en renhållningsordning som avser den del av renhållningsordningen som inte är en avfallsplan enligt föreskrifter som kommunen har meddelat. Detta innebär att det inte längre finns någon möjlighet att låta bli att ställa ut ett förslag till ändring i en renhållningsordning som avser en plan. Kravet på att allmänheten ska ha möjlighet att delta även när en ändring föreslås i en plan följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program och om ändring, med avseende på allmänhetens rätt till deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.

16 kap. 7 §

I paragrafen görs språkliga redigeringar för att bättre stämma överens med de ord och uttryck som i övrigt används i miljöbalken. Ingen ändring i sak är avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

17 kap. 3 §

Paragrafen innehåller ett antal redaktionella ändringar i syfte att göra bestämmelsen och språket i densamma mer logiskt och tydligt. Ingen ändring i sak är avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

17 kap. 6 §

Paragrafen innehåller ett antal redaktionella ändringar i syfte att göra bestämmelsen och språket i densamma mer logiskt och tydligt. Ingen ändring i sak är avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

19 kap. 6 §

Paragrafen är ny. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att det till en ansökan om tillstånd alltid ska finnas ett underlag som uppfyller kraven i artikel 6.3 i art- och habitatdirektivet på att alla projekt som kan påverka ett Natura 2000-område ska bedömas med avseende på konsekvenserna för målsättningen vad gäller bevarandet av området. Verksamheter och åtgärder som omfattas av bestämmelsen omfattas som huvudregel av kraven på specifik miljöbedömning i 6 kap. Av 6 kap. 20 § första stycket 1 framgår dock att brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa undantas från

kraven på en specifik miljöbedömning. I dessa undantagsfall är det tillräckligt med det som framgår av första meningen i paragrafen, dvs. ett underlag som innehåller en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området samt en redogörelse för de alternativ som övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts. Bestämmelsen är placerad i 19 kap. eftersom det är länsstyrelsen som är prövningsmyndighet när det rör sig om tillståndsansökningar som är begränsade till frågan om tillstånd enligt Natura 2000-bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

22 kap. 1 §

Paragrafen reglerar kraven på vad en ansökan i ansökningsmål ska innehålla.

Första stycket innehåller ett antal redaktionella ändringar i syfte att göra bestämmelsen och språket i densamma mer logiskt och tydligt. Utöver de redaktionella ändringarna föreslås en ändring i *första stycket 3* med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken som innebär att det nuvarande uttryckliga kravet på att ansökan ska innehålla uppgift om samråd som skett enligt 6 kap. utgår. När det gäller uppgifter om samråd omfattas sådana uppgifter av miljökonsekvensbeskrivningen enligt vad som följer av föreslagna 6 kap. 27 § första stycket och 6 kap. 35 § första stycket 8. Ingen ändring i sak är således avsedd när det gäller uppgifter om samråd.

Andra och tredje styckena som rör vattenverksamhet utgår och flyttas till en egen paragraf, 22 kap. 1 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 10.6 i fråga om första stycket 3 och i övrigt i avsnitt 13.2.

22 kap. 1 a §

Paragrafen är ny men innehållet är detsamma som i nuvarande 22 kap. 1 § andra och tredje styckena med språkliga ändringar. Ingen ändring i sak är därför avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

16.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.

7 §

Paragrafen anger att en liten miljökonsekvensbeskrivning är tillräckligt i fråga om tillståndsprövning av vattenverksamhet enligt den aktuella lagen samt att kommuners möjlighet att begära tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 4 a § inte gäller i fråga om vattenverksamhet enligt lagen. Nytt är att de formaliserade kraven som en specifik miljöbedömning innebär inte behöver tillämpas för de aktuella vattenverksamheterna.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

3 a §

I denna paragraf samt i paragrafer i ett flertal andra författningar hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. i miljöbalken föreslås anpassas paragrafen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av kraven på specifik miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Bestämmelsen i fjärde stycket som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan tas bort i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Mot bakgrund av att 6 kap. 19 och 20 §§ flyttas till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken enligt förslaget, görs en följdändring av hänvisningen till de bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16.4 Förslaget till lag om ändring i väglagen (1971:948)

13 a §

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken flyttas enligt förslaget till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken. *Andra stycket* ändras som en följd av det.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

14 b §

Tredje stycket ändras och kompletteras så att bestämmelserna ska motsvara 6 kap. 32 § miljöbalken om länsstyrelsens roll i samrådet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

15 c §

Paragrafen följdändras med anledning av att bestämmelsen i nuvarande 6 kap. 6 § miljöbalken tas in i 6 kap. 33 § miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16 §

Tredje stycket följdändras med anledning av att nuvarande 6 kap. 7 § miljöbalken får sin motsvarighet i föreslagna 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16 b §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i 6 kap. 7 § miljöbalken motsvaras närmast av 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken i förslaget.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

17 §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om kungörelse i 6 kap. 8 § första stycket motsvaras närmast av 6 kap. 39 § första stycket, 40 och 41 §§ miljöbalken. Ändringen är en del i genomförandet av artikel 6.2, 6.5 och 6.7 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

18 §

Tredje stycket ändras för att genomföra artiklarna 3 och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. I övrigt ändras hänvisningen till den föreslagna bestämmelsen om samråd i 6 kap. 33 § i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 11 och 12.1.

16.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering

8 §

Av paragrafen framgår att om en plan som upprättas enligt lagen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program, liksom om samordning tillämpas.

Paragrafen ändras som en följd av att 6 kap. miljöbalken föreslås ersättas med ett nytt kapitel. Nuvarande bestämmelser i 6 kap. 11 § motsvaras närmast av 6 kap. 3 § i förslaget till nytt 6 kap. Bestämmelsen i 6 kap. 22 § motsvaras i huvudsak av 6 kap. 46 § i förslaget. Nuvarande bestämmelser om miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. 11–18 §§ miljöbalken motsvaras närmast av 6 kap. 9–19 §§ i förslaget.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

4 §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Bestämmelsen i fjärde stycket som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan tas bort i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Mot bakgrund av att bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken flyttas till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken enligt förslaget, görs en följdändring av hänvisningen till de bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 11.

16.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

1 a §

De hänvisningar till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken som återfinns i nuvarande 1 b § lagen om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn flyttar till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken. Hänvisningen till de bestämmelserna förs därför in i 1 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

1 b §

Paragrafen innehåller bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar. Bestämmelsen i första stycket om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ett ärende enligt lagen flyttas till en egen paragraf, 1 c §. Ändring-

arna innebär att hänvisningarna till 6 kap. miljöbalken uppdateras och ersätts med hänvisningar till relevanta bestämmelser i det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. I övrigt görs några språkliga justeringar.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

1 c §

Paragrafen är ny. En bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ett ärende enligt lagen återfinns i nuvarande 1 b § första stycket. Bestämmelsen uppdateras till följd av övriga ändringar med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

5 c §

I paragrafen hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om specifik miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Bestämmelsen som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan tas bort i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Mot bakgrund av att bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken flyttas till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken enligt förslaget, görs en följdändring av hänvisningen till de bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 11.

5 e §

Formuleringen av bemyndigandet i paragrafen ändras som en anpassning till det nya 6 kap. miljöbalken. Bemyndigandet omfattar hela 6 kap. miljöbalken men det är naturligtvis inte samtliga bestämmelser i kapitlet som aktualiseras i de aktuella ärendena utan en hänvisning till de relevanta bestämmelserna får göras i den utsträckning bemyndigandet utnyttjas.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16.9 Förslaget till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

4 kap. 2 §

I paragrafen, som innehåller bestämmelser om förutsättningar för att meddela koncession för bearbetning och vilka bestämmelser som ska tillämpas vid prövningen, föreslås en ändring som innebär att en hänvisning görs till bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken om specifik miljöbedömning för verksamheter och åtgärder. I övrigt är förslagen till ändringar endast språkliga och redaktionella.

Tredje stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande femte stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i nuvarande 6 kap. 19 och 20 §§. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag i dessa bestämmelser flyttas till 3 kap. och 5 kap. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken finns i tredje stycket kompletteras den hänvisningen med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Femte stycket hänvisar i sin nuvarande lydelse till vissa bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Det anges vidare att i ärenden om beviljande av koncession ska en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. I förslaget till ny bestämmelse hänvisas till bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken om att göra en specifik miljöbedömning. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga.

Bestämmelsen i femte stycket som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan tas bort i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 12.2.

16.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

6 §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i nuvarande 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag flyttas till 3 kap. och 5 kap. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken

redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket anpassas efter förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om specifik miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Bestämmelsen i andra stycket som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd förs in i en ny paragraf, 6 a §.

Tredje stycket motsvarar sista meningen i det nuvarande andra stycket. Övervägandena finns i avsnitt 11.

6 a §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen motsvaras närmast av nuvarande 6 § andra stycket första meningen. Den ändring som görs är en anpassning till förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

16.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

1 kap. 4 a §

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken flyttas enligt förslaget till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken. *Andra stycket* ändras som en följd av det.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

2 kap. 2 §

En bestämmelse i paragrafens tredje stycke tillkommer som innebär att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning om den som avser att bygga vägen begär det. Tillägget innebär ett tydligare genomförande av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

2 kap. 7 §

Paragrafen ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om samråd med andra länder i 6 kap. 6 §

miljöbalken motsvarar 6 kap. 33 § miljöbalken i förslaget. I 6 kap. 34 § finns bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

2 kap. 8 §

Tredje stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i 6 kap. 7 § miljöbalken motsvaras närmast av 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken i förslaget.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

2 kap. 10 §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i 6 kap. 7 § miljöbalken motsvaras närmast av 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken i förslaget.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

2 kap. 12 §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om kungörelse i 6 kap. 8 § första stycket motsvaras närmast av 6 kap. 39 § första stycket, 40 och 41 §§ miljöbalken. Ändringen är en del i genomförandet av artikel 6.2, 6.5 och 6.7 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

2 kap. 15 §

Tredje stycket ändras för att genomföra artiklarna 3 och 8 a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. I övrigt ändras hänvisningen till den föreslagna bestämmelsen om samråd i 6 kap. 33 § i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 11 och 12.1.

16.12 Förslaget till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Bestämmelsen i 2 kap. 8 b § utgår. I förslaget finns ett bemyndigande i 6 kap. 21 § miljöbalken som innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av anläggningar inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bemyndigandet i miljöbalken omfattar även sådana anläggningar som aktualiseras i ellagen. Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

2 kap. 8 a §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap.

miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag föreslås flyttas till 3 kap. och 5 kap. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket hänvisar till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. I andra stycket finns även en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Bestämmelsen i andra stycket som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan tas bort i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Tredje stycket följdändras med anledning av förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 11.

2 kap. 15 g §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag flyttas till 3 kap. och 5 kap. samt till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Därför ska hänvisning ske till 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken i den aktuella paragrafen. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket hänvisar till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap.

miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. I andra stycket finns även en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Tredje stycket i paragrafen utgår. I förslaget finns ett bemyndigande i 6 kap. 21 § miljöbalken som innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av anläggningar inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bemyndigandet i miljöbalken omfattar även sådana anläggningar som aktualiseras i ellagen.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 11 och 12.1.

16.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

13 §

Paragrafen ändras på så sätt att nuvarande bestämmelse placeras i ett andra stycke med språkliga och redaktionella ändringar och en ny bestämmelse införs i första stycket.

I *första stycket* anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska ingå i en ansökan om tillstånd eller medgivande enligt lagen. En bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd finns i 3 § förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning som är meddelad med stöd av nuvarande 6 kap. 2 § andra stycket miljöbalken. Ett särskilt bemyndigande införs emellertid nu direkt i lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

16.14 Förslaget till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

2 kap. 7 §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap.

miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag flyttas till 3 kap. och 5 kap. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket hänvisar till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska en liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. I andra stycket finns även en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan. Även om en uttrycklig hänvisning till syftesbestämmelsen och till bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte görs så ska de bestämmelserna ändå anses tillämpliga vid tillämpningen av bestämmelserna om specifik miljöbedömning. Vid tillämpningen av bestämmelsen om liten miljökonsekvensbeskrivning blir bestämmelsen om innebörden av ordet miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken aktuell att tillämpa.

Bestämmelsen i andra stycket som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan tas bort i lag. Regeringen har möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 11.

16.15 Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Bestämmelsen i 5 kap. 31 § utgår och ersätts av en bestämmelse i 5 kap. 6 § tredje stycket. Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

Bestämmelsen i 5 kap. 31 § har utgått. Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

3 kap. 4 §

Av paragrafen, till vilken två nya stycken har lagts till, framgår vad kommunen ska redovisa i översiktsplanen i vissa avseenden. Paragrafen har ändrats med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Av *andra stycket* följer en skyldighet för kommunen att i översiktsplanen, om den gör bedömningen att en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken inte krävs, redovisa skälen för detta. Bestämmelsen tar sikte på de fall en undersökning har lett till en sådan bedömning och inte på de fall som är undantagna från kravet på undersök-

ning (jfr 6 kap. 5 § miljöbalken). Skälen ska grundas på en sådan identifiering som avses i 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken och i förekommande fall det som kommit fram i frågan vid samrådet enligt 3 kap. 8 och 9 §§.

Av tredje stycket följer att kommunen i översiktsplanen, i linje med vad som gällt enligt den tidigare lydelsen av 3 kap. 8 § plan- och bygglagen, ska redovisa miljökonsekvenser på ett sätt som uppfyller kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning vid en strategisk miljöbedömning i 6 kap. 11 och 12 §§ miljöbalken. Redovisningen ska t.ex. innehålla en sådan identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter som avses i 6 kap. 11 § 4 miljöbalken. En hänvisning görs även till 6 kap. 16 § miljöbalken, vilket innebär att det krav som annars ställs i den bestämmelsen på beslutet att anta en plan ställs på innehållet i översiktsplanen.

För vägledning i fråga om kraven som annars ställs enligt miljöbalken, se författningskommentaren till ovan nämnda bestämmelser i miljöbalken (avsnitt 16.1).

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

3 kap. 7 §

Paragrafen, som innehåller upplysningar om vad kommunen ska göra innan den antar eller ändrar en översiktsplan, har ändrats med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Andra punkten har ändrats så att samrådsskyldigheten även omfattar de krav som gäller enligt 3 kap. 8 § plan- och bygglagen.

3 kap. 8 §

Enligt paragrafen ställs krav på kommunen att i vissa fall genomföra ett samråd som uppfyller vissa krav i miljöbalken. Paragrafen har ändrats med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Det samråd som enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen ska ske i arbetet med att ta fram en översiktsplan ska i vissa fall genomföras så att det uppfyller kraven i vissa bestämmelser i miljöbalken. Krävs det ett sådant samråd som avses i 6 kap. 6 § miljöbalken, s.k. undersökningssamråd, ska samrådet i samband med att kommunen upprättar ett förslag till översiktsplan eller ändring i planen genomföras så att det uppfyller kraven i nämnda bestämmelse i miljöbalken. Av hänvisningen till 6 kap. 9 och 10 §§ miljöbalken följer att samrådet ska uppfylla kraven i miljöbalkens bestämmelser om s.k. avgränsningssamråd, om sådant samråd krävs. Det senare har gällt även enligt paragrafens tidigare lydelse.

Kommunen kan behöva genomföra samrådet på ett sätt som först uppfyller kraven för ett undersökningssamråd och därefter kraven för ett avgränsningssamråd. Kraven bör uppfyllas i ett tidigt skede av planprocessen. Samrådet kan delas upp i flera steg och omfattningen och inriktningen kan anpassas till den uppgift som ska lösas vid varje tillfälle (prop. 1985/86:1 s. 136).

Till skillnad från miljöbalkens krav på kommunen att samråda direkt med myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli

berörda av planen ska kommunen i fråga om statliga myndigheter enbart samråda med länsstyrelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

4 kap. 33 b §

Paragrafen är ny och införs med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Av paragrafen följer en skyldighet att i planbeskrivningen redovisa skälen för varför en detaljplan inte kräver en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken, om bedömningen har gjorts att en sådan miljöbedömning inte krävs. Bestämmelsen tar sikte på de fall en undersökning har lett till en sådan bedömning och inte på de fall som är undantagna från kravet på undersökning (jfr 6 kap. 5 § miljöbalken).

Skälen ska grundas på en sådan identifiering som avses i 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken och i förekommande fall det som kommit fram i frågan vid samrådet enligt 5 kap. 11 § fjärde stycket plan- och bygglagen.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

4 kap. 34 §

I paragrafen ställs särskilda krav på redovisningen av miljökonsekvenserna i planbeskrivningen. Paragrafen har ändrats med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

I *första stycket* har hänvisningarna i fråga om krav på redovisning av miljökonsekvenser anpassats till det nya 6 kap. miljöbalken. Om det krävs en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken, ska redovisningen i planbeskrivningen uppfylla kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning vid en strategisk miljöbedömning i 6 kap. 11 och 12 §§ miljöbalken. Detta har i sak gällt även enligt paragrafens tidigare lydelse. Redovisningen ska t.ex. innehålla en sådan identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter som avses i 6 kap. 11 § 4 miljöbalken. En ny hänvisning görs till 6 kap. 16 § miljöbalken, vilket innebär att det krav som annars ställs i miljöbalken på beslutet att anta en plan ställs på planbeskrivningen i detaljplanen.

Enligt *andra stycket* gäller särskilda krav på redovisningen i planbeskrivningen, om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för vissa i paragrafen angivna ändamål. Redovisningen ska då uppfylla kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning vid en specifik miljöbedömning i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser eller med stöd av 6 kap. 38 § miljöbalken. Även detta har i sak gällt enligt paragrafens tidigare lydelse, förutom hänvisningen till föreskrifter på lägre normnivå än lag. En hänvisning görs även till 6 kap. 43 § miljöbalken som gäller vissa krav på den som avgör en tillståndsfråga. Av hänvisningen följer att kommunen i planbeskrivningen, med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av ärendet, ska identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Kommunen kan uppfylla kravet genom att ta ställning till om

det mot bakgrund av vad som framkommit under planärendets gång finns anledning att dra andra slutsatser i fråga om den identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter än de som tidigare gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen.

För vägledning i fråga om kraven som annars ställs enligt miljöbalken, se författningskommentaren till ovan nämnda bestämmelser i miljöbalken (avsnitt 16.1).

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

5 kap. 11 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om samrådet i arbetet med att ta fram ett program eller en detaljplan, har ändrats i fjärde stycket med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Enligt *fjärde stycket* ställs krav på att det samråd som ska ske i arbetet med att ta fram ett program eller en detaljplan ska genomföras så att det uppfyller kraven om samråd i vissa bestämmelser i miljöbalken. Krävs det ett sådant samråd som avses i 6 kap. 6 § miljöbalken, s.k. undersökningssamråd, ska samrådet enligt första stycket genomföras så att det uppfyller kraven på samråd i nämnda bestämmelse i miljöbalken. Kommunen ska i sådant fall identifiera om en betydande miljöpåverkan kan antas i den mening som avses i 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken och de närmare föreskrifter som meddelas om detta, och samråda i frågan. Genom hänvisningen till 6 kap. 9 och 10 §§ miljöbalken krävs att samrådet uppfyller miljöbalkens bestämmelser om ett s.k. avgränsningssamråd, om sådant samråd krävs. Det senare har gällt även enligt paragrafens tidigare lydelse.

Kommunen kan behöva genomföra samrådet på ett sätt som först uppfyller kraven för ett undersökningssamråd och därefter kraven för ett avgränsningssamråd. Kraven bör uppfyllas i ett tidigt skede av planprocessen. Samrådet kan delas upp i flera steg och omfattningen och inriktningen kan anpassas till den uppgift som ska lösas vid varje tillfälle (prop. 1985/86:1 s. 136).

Till skillnad från miljöbalkens krav på kommunen att samråda direkt med myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen ska kommunen i fråga om statliga myndigheter enbart samråda med länsstyrelsen.

För vägledning i fråga om kraven på sådant samråd som avses i fjärde stycket, se författningskommentaren till ovan nämnda bestämmelser i miljöbalken (avsnitt 16.1). För vägledning när det gäller samrådet enligt denna paragraf i övrigt, se prop. 2009/10:170 del 1 s. 236 f. och 443 f.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

5 kap. 17 §

I paragrafen finns bestämmelser om samrådsredogörelse. Paragrafen har ändrats med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken.

Andra stycket har utgått till följd av ändringen i 4 kap. 34 § första stycket plan- och bygglagen.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

5 kap. 18 §

I paragrafen finns bestämmelser om granskningstid för planförslag. Bestämmelsen har ändrats med anledning av det nya 6 kap. miljöbalken och genomförandet av MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Av ändringen i *andra stycket* följer att granskningstiden för sådana detaljplaner som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska vara minst 30 dagar i stället för tre veckor.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

5 kap 39 §

Paragrafen har ändrats med anledning av att 5 kap. 17 § andra stycket plan- och bygglagen har utgått.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt *andra punkten* ska äldre föreskrifter gälla för mål och ärenden som har påbörjats före ikraftträdandet. Äldre föreskrifter ska alltså tillämpas ända till dess att målet eller ärendet är slutligt avgjort.

Övervägandena finns i avsnitt 14.

Sammanfattning av promemorian

I denna promemoria föreslås bl.a. ett nytt 6 kap. miljöbalken, en ny miljöbedömningsförordning och följdändringar i sektorslagstiftning. Det övergripande syftet med förslaget är att *dels* genomföra de senaste ändringarna i det s.k. MKB-direktivet och i övrigt tillgodose de krav som följer av Sveriges EU-rättsliga och internationella åtaganden, *dels* effektivisera miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömningar för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder. Därigenom ges förutsättningar för att öka den samlade miljöskyddseffekten och samtidigt minska tidsåtgången och den administrativa bördan vid miljöprövningen.

En tydligare och mer strukturerad lagstiftning

Det nya 6 kap. miljöbalken föreslås få en ny struktur och vissa nya ord och uttryck introduceras. En påtaglig sådan ändring är att ordet miljöbedömning används för att beskriva de processer som regleras i 6 kap. Uttrycket strategisk miljöbedömning används för den process som avser planer och program och uttrycket praktisk miljöbedömning används för den process som avser verksamheter och åtgärder.

När det gäller miljöbedömning av planer och program innehåller det nya 6 kap. framför allt förtydliganden av vad som redan gäller. De ändringar som görs i förhållande till planer och program syftar till att öka myndigheters och kommuners tillämpning av bestämmelserna om miljöbedömningar samt till att öka transparensen i bedömningarna om en sådan ska göras eller inte göras.

Det s.k. ändringsdirektivet genomförs

När det gäller verksamheter och åtgärder innehåller promemorian ett förslag på hur de senaste ändringarna i MKB-direktivet ska genomföras i svensk rätt. För att tillgodose de nya kraven föreslås en bestämmelse som tydliggör de nuvarande kraven på innehåll i ett samrådsunderlag. Vidare föreslås bestämmelser som tydliggör de urvalskriterier som länsstyrelsen ska tillämpa i fråga om en miljöbedömning ska göras eller inte. En tidsfrist för när länsstyrelsen ska fatta beslut om huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan föreslås. Därtill föreslås bestämmelser med nya och förtydligade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla samt ett kompetenskrav för de personer som tar fram en sådan beskrivning. Slutligen föreslås krav som innebär att prövningsmyndigheten ska kungöra miljökonsekvensbeskrivningen på en lämplig webbplats och att allmänheten ska få skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig över beskrivningen.

Skilda kravnivåer tydliggörs

Bestämmelserna om en praktisk miljöbedömning av verksamheter och åtgärder ska enligt förslaget tillämpas endast på sådana verksamheter och åtgärder som *kan antas* medföra en betydande miljöpåverkan. I fråga om verksamheter och åtgärder som *inte kan antas* medföra en betydande mil-

jöhpåverkan ska verksamhetsutövaren i stället ta fram ett förenklat underlag. Ändringen syftar till att tydliggöra den skillnad i kravnivå som finns i nuvarande regelverk. Den bärande tanken är att en praktisk miljöbedömning ska krävas i den utsträckning det är miljömässigt motiverat, dvs. för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning och i ett förenklat underlag tydliggörs.

Miljöorganisationers rätt att överklaga förtydligas

I promemorian föreslås att 16 kap. 13 § miljöbalken om miljöorganisationers rätt att överklaga ändras på så sätt att miljöorganisationer ges en uttrycklig rätt att överklaga fler beslutstyper. Utökningen avser tillsynsbeslut och beslut som innebär ett försämrat områdesskydd. Vidare tas kriteriet om att en miljöorganisation – för att ha rätt att överklaga – ska ha bedrivit verksamhet i Sverige i minst tre år bort. Rätt att överklaga ges i stället en ideell organisation som har till huvudsakligt ändamål att ta tillvara miljöskyddsintressen, har verkat för sådana intressen under minst två år och har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att den har allmänhetens stöd.

Övriga förslag och ikraftträdande

Promemorian innehåller även förslag om att en miljöprövningsdelegation ska kunna besluta om gemensam handläggning av vissa ärenden, t.ex. ska en miljöprövningsdelegation kunna handlägga ett ärende om tillstånd till miljöfarlig verksamhet gemensamt med ett ärende om dispens enligt artskyddsförordningen om ärendena har samband med varandra och har samma sökande.

Slutligen innehåller promemorian förslag om att bestämmelserna om samråd i 6 kap. miljöbalken ska göras tillämpliga i ärenden om bearbetningskoncession enligt minerallagen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att 6 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 22 kap. 1 a, 1 b, 1 c och 1 d ska betecknas 22 kap. 1 b, 1 c, 1 d och 1 e,

dels att 5 kap. 11 §, 9 kap. 6 a §, 16 kap. 13 §, 17 kap. 3 och 6 §§ samt 19 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 6 kap., tio nya paragrafer, 3 kap. 11–13 §§, 5 kap. 12–15 §§, 19 kap. 4 a och 6 §§ och 22 kap. 1 a §, och närmast före 3 kap. 11 § och 5 kap. 13 och 15 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Planer och planeringsunderlag

11 §

Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (2010:900) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet. Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa.

12 §

Regeringen får i ett visst fall besluta att en eller flera kommuner ska redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) avser att tillgodose ett intresse som rör hushållningen med mark och vatten enligt detta kapitel och 4 kap.

13 §

Statliga myndigheter ska anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en sådan redovisning som avses i 12 §.

5 kap.

11 §

En länsstyrelse i varje vattendistrikt *skall* vara vattenmyndighet med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i distriktet.

En länsstyrelse i varje vattendistrikt *ska* vara vattenmyndighet med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i distriktet.

Regeringen meddelar föreskrifter om vattenmyndigheterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om karakterisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön samt de föreskrifter som i övrigt behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om karakterisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön samt de föreskrifter som i övrigt behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

Redovisning från kommunerna

13 §

Regeringen får i ett visst fall besluta att en eller flera kommuner ska redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) avser att genomföra ett

åtgärdsprogram eller på annat sätt skapa förutsättningar för att miljö-kvalitetsnormer enligt detta kapitel följs.

14 §

Statliga myndigheter ska anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en redovisning enligt 13 §.

Åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som beslutsunderlag vid annan prövning

15 §

Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i detta kapitel och som har betydelse för prövningen finns tillgängliga i målet eller ärendet.

6 kap. Miljöbedömningar

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om miljöbedömningar för

1. planer och program (strategiska miljöbedömningar), och
2. verksamheter och åtgärder (praktiska miljöbedömningar).

2 § Kapitlet syftar till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering och beslutsfattande samt till att ge allmänheten tillgång till information och möjlighet till medbestämmande.

Med miljöeffekter avses direkta, indirekta, kumulativa, samverkande, positiva och negativa effekter på

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, och
6. andra delar av miljön.

Med effekter avses såväl tillfälliga som bestående effekter samt effekter på kort, medellång och lång sikt.

Att undersöka om det ska göras en strategisk miljöbedömning

3 § En myndighet eller kommun som upprättar, antar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska

1. undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och
2. göra en strategisk miljöbedömning, om undersökningen visar att genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

4 § Skyldigheterna i 3 § gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten,
2. finansiella eller budgetära planer och program, och
3. planer och program som enligt föreskrifter som regeringen meddelar inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan,
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda av planen eller programmet, och
3. avgör genom ett särskilt beslut om en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

7 § Beslutet om strategisk miljöbedömning ska grundas på och redovisa det som kommer fram vid identifieringen och samrådet.

Om myndigheten eller kommunen utan samråd kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras, får beslutet fattas trots att samråd inte skett.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten.

8 § Beslutet om strategisk miljöbedömning får inte överklagas särskilt.

Att göra en strategisk miljöbedömning

9 § Den som ska göra en strategisk miljöbedömning ska

1. samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),
2. ta fram en miljökonsekvensbeskrivning,
3. ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, och
4. ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas.

Avgränsningssamrådet i den strategiska miljöbedömningen

10 § Avgränsningssamrådet ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen

11 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,
3. uppgifter om
 - a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,
 - b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
 - c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett sådant område som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön, och
 - d) hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljö hänsyn,
4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljö effekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,
5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativ miljö påverkan,
6. en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,
7. en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljö påverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och
8. en icke-teknisk sammanfattning av 1–7.

12 § Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till

1. bedömningsmetoder och aktuell kunskap,
2. planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,
3. var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,
4. att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och
5. allmänhetens intresse.

Samråd med andra länder i den strategiska miljöbedömningen

13 § Om planens eller programmets genomförande kan antas medföra en betydande miljö påverkan i ett annat land eller om ett land som kan

komma att påverkas betydligt av genomförandet begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. överlämna miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program till det andra landets ansvariga myndighet,

2. om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, samråda med det landet i fråga om den gränsöverskridande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka en betydande miljöpåverkan, och

3. ge det andra landet den information som behövs för samrådet och möjlighet att lämna synpunkter.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 13 §.

Synpunkter på det slutliga beslutsunderlaget för en plan eller ett program

15 § När miljökonsekvensbeskrivningen har tagits fram ska den och förslaget till plan eller program, så tidigt som möjligt och innan planen eller programmet antas, göras tillgängliga för allmänheten och de myndigheter och kommuner som från miljösynpunkt kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas. Tiden för synpunkter ska vara skälig.

Beslut att anta en plan eller ett program

16 § Av ett beslut att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning eller av en särskild handling i anslutning till beslutet ska det finnas en redovisning av

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,
3. skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och
4. vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

17 § Den som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska informera allmänheten och de myndigheter och kommuner som från miljösynpunkt kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet, beslutet och den redovisning som avses i 16 § tillgängliga för dem.

18 § När samråd har skett med ett annat land enligt 13 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 17 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

19 § Den myndighet eller kommun som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska övervaka och följa upp de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Detta ska göras för att myndigheten eller kommunen tidigt ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga åtgärder för avhjälpande kan vidtas.

Resultatet av övervakningen och uppföljningen ska göras tillgängligt för allmänheten.

Verksamheter och åtgärder

Praktiska miljöbedömningar vid tillståndsprövning och i andra ärenden

20 § En praktisk miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas

1. för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, om det inte rör sig om brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa, eller

2. för ett tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. eller för en tillåtlighet som avses i 17 kap., om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En bestämmelse om förenklat underlag finns i 27 §.

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om att 23–46 §§ ska tillämpas helt eller delvis i dispensärenden eller andra ärenden enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.

Att undersöka om det ska göras en praktisk miljöbedömning

23 § Om en praktisk miljöbedömning är beroende av att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning.

En sådan undersökning behöver dock inte göras om

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden (verksamhetsutövaren) anser att en betydande miljöpåverkan kan antas,

2. frågan om betydande miljöpåverkan har reglerats i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 21 §, eller

3. verksamhetsutövaren har förelagts att ansöka om ett tillstånd som avses i 9 kap. 6 a §.

24 § Undersökningen ska innebära att

1. verksamhetsutövaren tar fram ett samrådsunderlag,

2. verksamhetsutövaren samråder i frågan om betydande miljöpåverkan (undersökningssamråd) med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden, och

3. länsstyrelsen avgör genom ett särskilt beslut om en praktisk miljöbedömning ska göras. Bilaga 2

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

25 § Verksamhetsutövaren ska

1. lämna samrådsunderlaget till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att synpunkter på underlaget och i frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara när länsstyrelsen prövar frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras, och

2. när samrådet är avslutat redogöra för hur samrådet skett, vilka som bjudits in och vad som framkommit vid samrådet och lämna samrådsredogörelsen till länsstyrelsen.

26 § Länsstyrelsens beslut i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras ska grundas på och redovisa de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet får inte överklagas särskilt.

Förenklat underlag när en praktisk miljöbedömning inte ska göras

27 § Om länsstyrelsen beslutar att en praktisk miljöbedömning inte ska göras, ska verksamhetsutövaren i stället ta fram ett förenklat underlag som innehåller de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden ändå kan förväntas ge.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som deltog i undersökningssamrådet har fått tillfälle att ge sina synpunkter på underlagets omfattning och detaljeringsgrad innan underlaget tas fram. Underlaget ska innehålla en redovisning av de synpunkterna och samrådsredogörelsen enligt 25 § 2.

Att göra en praktisk miljöbedömning

28 § Den praktiska miljöbedömningen ska innebära att

1. verksamhetsutövaren samråder om hur en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),

2. verksamhetsutövaren tar fram en miljökonsekvensbeskrivning,

3. verksamhetsutövaren ger in miljökonsekvensbeskrivningen till den som prövar tillståndsfrågan,

4. den som prövar tillståndsfrågan ger tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen, och

5. den som prövar tillståndsfrågan gör en slutlig bedömning som grundas på miljökonsekvensbeskrivningen och det som i övrigt kommer fram under handläggningen.

Avgränsningssamrådet i den praktiska miljöbedömningen

29 § Avgränsningssamrådet ska innebära att verksamhetsutövaren inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen samråder om verksamhetens

eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning, de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad.

Om samrådet avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas.

30 § Avgränsningssamrådet ska ske med länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten och de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som ingår i samrådskretsen enligt första stycket men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett sådant underlag.

Om något undersökningssamråd inte har skett med stöd av 24 § 2, ska samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.

31 § Avgränsningssamrådet ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och sin slutliga tillståndsansökan.

32 § Länsstyrelsen ska under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen.

Om verksamhetsutövaren begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.

Samråd med andra länder i den praktiska miljöbedömningen

33 § Om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land eller om ett land som kan komma att påverkas betydligt av verksamheten eller åtgärden begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. informera det andra landet om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas, och

2. ge det andra landet skälig tid att yttra sig över om det vill delta i miljöbedömningen.

Om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, ska myndigheten ge det andra landet möjlighet att delta i ett samrådsförfarande om miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan.

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

35 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser och innehålla

1. uppgifter om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen,

2. uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden,

3. uppgifter om relevanta miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas,

4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de huvudsakliga miljöeffekterna,

5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,

6. uppgifter om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning,

7. uppgifter om beredskapen för och föreslagna insatser vid krissituationer, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning,

8. en redogörelse för de prognos- och mätmetoder, underlag och informationskällor som har använts med uppgift om eventuella brister och osäkerheter i metoderna och underlagen,

9. en icke-teknisk sammanfattning av 1–8,

10. en referenslista med uppgifter om de källor som har använts, och

11. en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden.

I fråga om att ändra en verksamhet enligt 16 kap. 2 § första stycket får miljökonsekvensbeskrivningens innehåll anpassas till ändringen i den utsträckning som de betydande miljöeffekter som ändringen i sig eller till följd av yttre händelser kan förväntas medföra inte har ett samband med miljöeffekter som kan förväntas från verksamheten i övrigt.

36 § Om verksamheten eller åtgärden på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som är förtecknat enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området, en redogörelse för de alternativ som har övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts samt de uppgifter som i övrigt behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§.

Om miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats enbart för en prövning enligt 7 kap. 28 b och 29 §§, kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till de uppgifter som behövs för den prövningen.

37 § De uppgifter som ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 35 och 36 §§ ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som är rimlig med hänsyn till bedömningsmetoder och aktuell kunskap.

38 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla.

Regeringen får meddela föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram.

Miljöbedömningen hos den som prövar tillståndsfrågan

39 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen, kungöra att miljökonsekvensbeskrivningen finns, göra den tillgänglig för allmänheten och ge allmänheten skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig.

Om tillståndsfrågan enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § ska första stycket tillämpas endast i den utsträckning som behövs för prövningen eller som är lämplig för att ge allmänheten information.

40 § Kungörelsen ska innehålla upplysningar om

1. att verksamheten eller åtgärden omfattas av kraven på praktisk miljöbedömning enligt detta kapitel,
2. vem som prövar tillståndsfrågan,
3. var miljökonsekvensbeskrivningen och andra handlingar i målet eller ärendet finns tillgängliga,
4. till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas, och
5. hur ny information i målet eller ärendet kommer att kungöras eller hållas tillgänglig.

Om samråd med ett annat land ska ske enligt detta kapitel, ska kungörelsen innehålla en upplysning om detta.

41 § Kungörelsen om miljökonsekvensbeskrivningen ska göras

1. på en lämplig webbplats,
2. i en ortstidning eller på den plats som är särskilt föreskriven, och
3. tillsammans med kungörelsen om ansökan, om ansökan ska kungöras.

42 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, om det främjar prövningen, i ett särskilt beslut innan tillståndsfrågan avgörs ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i detta kapitel så att den praktiska miljöbedömningen kan slutföras. Ett sådant beslut får inte överklagas särskilt.

43 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, när tillståndsfrågan avgörs, slutföra miljöbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av målet eller ärendet identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av miljöeffekterna.

Om något särskilt beslut enligt 42 § inte har meddelats, ska myndigheten ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i detta kapitel i samband med avgörandet av målet eller ärendet.

44 § Den som prövar en tillståndsfråga som kräver en praktisk miljöbedömning ska, när frågan är avgjord, snarast kungöra detta. Av kungörelsen ska det framgå hur allmänheten kan få tillgång till innehållet i avgörandet.

Om avgörandet enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 §, behöver dock kungörelse ske endast om det är lämpligt för att ge allmänheten information.

45 § Om samråd har skett med ett annat land enligt 33 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 44 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

Samordning

46 § Den som gör en strategisk eller praktisk miljöbedömning ska sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt detta kapitel eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

6 a §

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 §, får tillsynsmyndigheten besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om verksamheten *medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön.*

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § får tillsynsmyndigheten besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om verksamheten *kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.*

Lydelse enligt SFS 2016:782

Föreslagen lydelse

15 kap.

44 §

Bestämmelserna i 42 och 43 §§ gäller även förslag till ändringar i en renhållningsordning.

En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen, om ändringen berör endast ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten.

16 kap.**7 §**

Vid prövningen enligt denna balk *skall* hänsyn tas till andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan *antas bli behövliga* för att verksamheten *skall* kunna *utnyttjas* på ett ändamålsenligt sätt.

Vid prövningen enligt denna balk *ska* hänsyn tas till andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan *komma att behövas* för att verksamheten *ska* kunna *komma till stånd eller bedrivas* på ett ändamålsenligt sätt.

13 §

Överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller *dispens enligt denna balk, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor* enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

1. har till huvudsakligt ändamål att *tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen*,

2. *inte är vinstdrivande*,

3. *har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och*

4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att *verksamheten* har allmänhetens stöd.

Rätten att överklaga *enligt första stycket* gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 6 eller 8 § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Rätten att överklaga *enligt första stycket* gäller *dock* inte domar och beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

En ideell organisation som har till huvudsakligt ändamål att *ta tillvara miljöskyddsintressen, har verkat för sådana intressen* under minst två år och har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att *den* har allmänhetens stöd får *överklaga* överklagbara domar och beslut enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken i *fråga om tillstånd, godkännande, dispens eller tillsyn eller som innebär ett försämrat områdesskydd. Den som vill överklaga ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.*

Rätten att överklaga gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 6 eller 8 § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Rätten att överklaga gäller inte domar och beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

17 kap.

3 §

Regeringen får för ett visst fall förbehålla sig att pröva tillåtligheten av en verksamhet som inte omfattas av kravet på prövning enligt 1 §, om

1. verksamheten i betraktande av de intressen som denna balk enligt 1 kap. 1 § *skall* främja kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

2. verksamheten utanför ett område som förtecknats enligt 7 kap. 27 § kan antas mer än obetydligt skada naturvärdet inom området,

3. verksamheten omfattas av *bestämmelserna* i 4 kap. 6 § tredje stycket.

Rätten till förbehåll enligt första stycket 2 gäller enbart verksamhet som är tillståndspliktig enligt balken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken.

Om ett mål eller ärende enligt denna balk pågår om tillståndsprövning av verksamheten, *skall* regeringen omedelbart lämna besked om förbehållet till den tillståndsprövande mark- och miljödomstolen eller myndigheten.

1. verksamheten i betraktande av de intressen som denna balk enligt 1 kap. 1 § *ska* främja kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

2. verksamheten utanför ett område som förtecknats enligt 7 kap. 27 § kan antas mer än obetydligt skada naturvärdet inom området, *eller*

3. verksamheten omfattas av 4 kap. 6 § tredje stycket.

Om ett mål eller ärende enligt denna balk pågår om tillståndsprövning av verksamheten, *ska* regeringen omedelbart lämna besked om förbehållet till den tillståndsprövande mark- och miljödomstolen eller myndigheten.

6 §

Regeringen får tillåta en verksamhet som avses i 1 § 1, endast om kommunfullmäktige har tillstyrkt detta.

Samma förutsättning för regeringens tillåtlighet gäller också i fråga om verksamheter som avses i 3 § första stycket 1 eller 4 §, om de avser annat än vattenverksamhet eller trafikanläggningar.

Om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd, *får*

Kommunfullmäktiges tillstyrkande krävs för att regeringen ska få tillåta en verksamhet som

1. avses i 1 § 1, eller

2. avses i 3 § första stycket 1 eller 4 § och inte är en vattenverksamhet eller trafikanläggning.

Regeringen får trots första stycket tillåta mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller

regeringen trots det som sägs i första och andra styckena, tillåta

1. en verksamhet som anges i 1 § 1, om det är fråga om mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller kärnavfall, och

2. en verksamhet som anges i 4 a § 6–9.

Tredje stycket gäller dock inte om en annan plats bedöms vara lämpligare för verksamheten eller om en lämplig plats har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

kärnavfall eller en verksamhet som anges i 4 a § 6, 7, 8 eller 9, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd och det inte finns någon annan plats som bedöms vara lämpligare för verksamheten eller som är lämplig och har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

19 kap.

4 §

Länsstyrelser eller kommunala nämnder skall

En länsstyrelse eller kommunal nämnd som prövar ett ärende om en miljöfarlig verksamhet ska

1. genom kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt bereda den som kan beröras av verksamheten tillfälle att yttra sig,

2. samråda med de statliga och kommunala myndigheter som har väsentliga intressen att bevaka i saken,

3. hålla sammanträde med den som saken angår och besiktning på platsen om det behövs för utredningen i ärendet, samt

3. hålla sammanträde med den som saken angår och besiktning på platsen om det behövs för utredningen i ärendet, och

4. underrätta den som gjort en ansökan eller kommit med synpunkter genom någon annan än honom eller henne själv och ge honom eller henne tillfälle att yttra sig om inte annat följer av 17 § förvaltningslagen (1986:223).

4. tillämpa 17 § förvaltningslagen (1986:223) om parternas rätt att få del av uppgifter också i fråga om den som har lämnat synpunkter i ärendet utan att vara part.

6 §

En ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § ska innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området samt en redogörelse för de alternativ som övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts. Om det enligt 6 kap. krävs en praktisk

22 kap.

1 §

En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig. Den ska innehålla

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller *annan* liknande *uppgift samt* användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen *liksom* energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp *samt* förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för att förbereda för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. *en* miljökonsekvensbeskrivning *när det krävs* enligt 6 kap. och *uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§,*

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. följs,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

6. det handlingsprogram och den säkerhetsrapport som krävs enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, om den verksamhet eller åtgärd som målet avser omfattas av den lagen,

7. en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5, och

8. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–7.

I mål om vattenverksamhet ska ansökan dessutom innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller ej och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, *om* produktionsmängd eller liknande, *om* användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen *och om* energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, *om arten och mängden av alla* förutsebara utsläpp *och om* förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för att förbereda för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. *den* miljökonsekvensbeskrivning *eller det förenklade underlag som krävs enligt 6 kap.*

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

1 a §

I mål om vattenverksamhet ska ansökan, utöver det som anges i 1 §, innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller inte och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017.

3. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före den 1 juli 2017.

4. Om länsstyrelsen före ikraftträdandet har beslutat att en verksamhet eller åtgärd inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska äldre föreskrifter fortsätta att tillämpas i den frågan.

Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Bestämmelserna i 6 kap. 4-5 §§ och 17 kap. 4 a § miljöbalken skall inte gälla i fråga om vattenverksamhet enligt denna lag.

Bestämmelserna om praktisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken och bestämmelserna i 17 kap. 4 a § miljöbalken ska inte gälla i fråga om vattenverksamhet enligt denna lag.

I fråga om vattenverksamhet enligt denna lag ska ett förenklat underlag enligt 6 kap. 27 § miljöbalken tas fram.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs att 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Vid prövning av tillstånd att utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den tillämpas 2 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Bestämmelser om att tillstånd krävs för vissa verksamheter och åtgärder finns i 7 kap. 28 a–29 b §§ miljöbalken.

Vid prövning av tillstånd att utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln tillämpas dessutom 3 och 4 kap. miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd att genom borrning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd att genom borrning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den ska

1. bestämmelserna om planer och annat underlag i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

4. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

Härigenom föreskrivs att 13 a, 14 b, 15 c, 16, 16 b, 17 och 18 §§ väglagen (1971:948) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske.

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken.

14 b §

Den som avser att bygga en väg ska under arbetet med att upprätta en vägplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om vägplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse vägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om vägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och

2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med vägplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den *inriktning* och omfattning som behövs för prövningen av vägplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och *detaljeringsgrad* som behövs för prövningen av vägplanen. *Om den som avser att bygga vägen begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.*

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer.

15 c §

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 6 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga vägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga vägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för vägplan i 14 b–15, 15 c och 17 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.	Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.
---	--

16 b §

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken.	En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken.
---	--

Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 17 §.

17 §

Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.	Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40–41 §§ miljöbalken.
---	---

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet.

18 §

Trafikverket prövar frågan om att fastställa en vägplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning samt resultatet av samråd och yttranden ska beaktas när frågan om att fastställa vägplanen prövas. Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 6 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 16 § tredje stycket eller 16 b §. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1977:439) om kommunal energiplanering ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken skall bestämmelserna i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas.

Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras, beslut fattas, information lämnas samt övervakning och samordning ske enligt 6 kap. 9-19 och 46 §§ miljöbalken. För att avgöra om planen har en sådan påverkan ska en undersökning enligt 6 kap. 6-8 §§ miljöbalken göras.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer som har påbörjats före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1978:160) om vissa rörledningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Koncession får meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att ledningen dras fram och används och sökanden är lämplig att utöva verksamhet som avses med koncessionen.

Koncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid koncessionsprövning ska 2-4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där föreskrivs om tillståndsmyndighet ska gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid koncessionsprövning ska 2-4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

dels att 1 a och 1 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att nuvarande 1 c § ska betecknas 1 d §,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 c §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

1 b §

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i ett ärende enligt denna lag.

Innan miljökonsekvensbeskrivningen upprättas skall den som avser att inleda ett ärende enligt denna lag samråda enligt 6 kap. 4 § första–tredje styckena miljöbalken med Sjöfartsverket, berörda länsstyrelser och enskilda.

När det gäller förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 4 § första–tredje styckena, 5 § andra stycket, 6–8, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas. Vad som där föreskrivs om länsstyrelse skall gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen skall bedrivas.

I ett ärende enligt denna lag ska
1. frågan om farleden eller hamnen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om inte annat följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs och information lämnas enligt 6 kap. 28–41 och 44–45 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Det som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken om länsstyrelse ska gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen ska bedrivas.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i fråga om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag *skall* miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Berörda länsstyrelser ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i den frågan får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag *ska* miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

1 c §

Det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 b § och 6 kap. miljöbalken ska ingå i ett ärende enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 5 c och 5 e §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnteknisk anläggning. I fråga om förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

För uppförande, innehav eller drift av kärntekniska anläggningar som ska prövas för ett tillstånd ska

1. bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

4. en praktisk miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

5 e §

*Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att *det ska upprättas en miljökonsekvensbeskrivning* även i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag än sådana som avses i 5 c §.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 6 kap. miljöbalken ska tillämpas även i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag än sådana som avses i 5 c §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre be-

stämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens Bilaga 2 lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § minerallagen (1991:45) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §

Koncession *skall* meddelas, om

1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att *han* är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession *skall* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare *skall* prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, *skall* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

Koncession *ska* meddelas, om

1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad, och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att *den* är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession *ska* 3 och 4 kap. *och* 5 kap. 15 § miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare *ska* prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, *ska* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

I ärenden om beviljande av koncession skall en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 och 7 §§, 8 § första stycket, 9, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas.

I ärenden om beviljande av koncession ska

1. frågan om bearbetningen av fyndigheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Koncession får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs i fråga lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

dels att 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag ska 6 kap. miljöbalken tillämpas på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige. Det som sägs om länsstyrelsen ska då gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd ska, på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige,

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samråd ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Det som sägs om länsstyrelsen i 6 kap. miljöbalken ska gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

6 a §

En ansökan om tillstånd ska innehålla det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 6 kap. miljöbalken.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 a § samt 2 kap. 2, 7, 8, 10, 12 och 15 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 a §

Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag, ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 miljöbalken.

2 kap.

2 §

Den som avser att bygga en järnväg ska under arbetet med att upprätta en järnvägsplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om järnvägsplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse järnvägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om järnvägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och

2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med järnvägsplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för prövningen av järnvägsplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och *detaljeringsgrad* som behövs för prövningen av järnvägsplanen. *Om den som avser att bygga en järnväg begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.*

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 6 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken tillämpas.

8 §

Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga järnvägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga järnvägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för järnvägsplan i 2–4, 7 och 12 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

10 §

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 12 §.

12 §

Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 8 § *första stycket* miljöbalken.

Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § *första stycket* och 40–41 §§ miljöbalken.

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet.

15 §

Trafikverket prövar frågan om att fastställa en järnvägsplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning samt resultatet av samråd och yttranden ska beaktas när frågan om att fastställa järnvägsplanen prövas. Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 6 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 8 § tredje stycket eller 10 § andra stycket. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 2 kap. 8 b § ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 8 a och 15 g §§ ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 a §

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om nätkoncession för linje. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För byggandet och användandet av elektriska starkströmsledningar som ska prövas för en nätkoncession för linje ska

1. frågan om byggandet eller användandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Trots det som sägs i första och andra styckena behöver frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte prövas på nytt i ärendet om nät-koncession. Om det i målet eller ärendet om tillstånd enligt miljöbalken finns en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver de direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön som linjen kan medföra, behöver det inte finnas någon särskild miljökonsekvensbeskrivning i koncessionsärendet.

Trots det som sägs i första och andra styckena behöver frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte prövas på nytt i ärendet om nätkoncession. Om det i målet eller ärendet om tillstånd enligt miljöbalken finns *ett förenklat underlag eller en miljökonsekvensbeskrivning* som beskriver de direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön som linjen kan medföra, behöver det inte finnas någon särskild miljökonsekvensbeskrivning i koncessionsärendet.

8 b §

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt 8 a § andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande.

15 g §

Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Nätkoncessionshavaren ska upprätta en miljökonsekvensbeskrivning vid en omprövning. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag tillämpas 6 kap. miljöbalken.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning en-

Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken.

För nätkoncession för linje som ska omprövas ska

1. frågan om en betydande miljöpåverkan kan antas avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Enligt 6 kap. 21 § miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att vissa slag av anläggningar

ligt andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas vara mindre betydande. *inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.* Bilaga 2

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

dels att 13 och 16 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 13 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bemyndigande

13 §

Regeringen får meddela föreskrifter om avgift för en myndighets prövning av fråga om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 och 9 §§. Regeringen får överlåta åt en myndighet eller kommuner att meddela sådana föreskrifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att ett förenklat underlag eller en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska ingå i en ansökan om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 eller 9 §, och

2. avgift för en myndighets prövning av fråga om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 eller 9 §.

Regeringen får överlåta åt en kommun att meddela föreskrifter som avses i första stycket 2.

16 §

En kommunal nämnds beslut enligt denna lag överklagas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut överklagas till mark- och miljödomstol.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Mål och ärenden som har inletts hos en allmän förvaltningsdomstol före den 1 juli 2017 ska slutföras av de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska *bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.*

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där sägs om tillståndsmyndighet ska gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 8 §, 4 kap. 34 § och 5 kap. 11, 17, 18, 23 och 31 §§ plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

8 §

Om planförslaget kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget.

I 6 kap. 3-8 §§ miljöbalken finns bestämmelser om undersökning i frågan om genomförandet av planförslaget kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 9-19 och 46 §§ miljöbalken. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget.

4 kap.

34 §

Om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 12 § och 13 § första stycket miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 7 § första och andra styckena miljöbalken, om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

1. industriändamål,
2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse,
3. en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,

Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11-12 §§ miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 35-38 §§ miljöbalken, om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

4. en hamn för fritidsbåtar,
5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
6. en permanent campingsplats,
7. en nöjespark,
8. en djurpark,
9. en spårväg, eller
10. en tunnelbana.

5 kap.

11 §

I arbetet med att ta fram ett program enligt 10 § eller ett förslag till en detaljplan ska kommunen samråda med

1. länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de kommuner som berörs,
2. de kända sakägarna och de kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs,
3. de kända organisationer av hyresgäster som har avtal om förhandlingsordning för en berörd fastighet eller, om någon förhandlingsordning inte gäller, som är anslutna till en riksorganisation inom vars verksamhetsområde en berörd fastighet är belägen, och
4. de myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget.

Kommunen behöver dock inte samråda med bostadsrättshavare, hyresgäster, boende eller organisationer av hyresgäster, om det är uppenbart att förslaget saknar betydelse för dem.

För samråd enligt första stycket 2–4 är det tillräckligt att kommunen ger tillfälle till samråd.

Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådet genomföras så att det uppfyller bestämmelserna i 6 kap. 6 §, 13 § andra stycket och 15 § miljöbalken.

Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådet genomföras så att det uppfyller kraven i 6 kap. 9 § 1, 10 §, 13 § och 33 § miljöbalken.

17 §

Kommunen ska redovisa de synpunkter som har kommit fram i samrådet samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av synpunkterna. Om planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska redovisningen göras samlat för alla synpunkter som har kommit fram (samrådsredogörelse). För andra planförslag än sådana som avses i 7 § är det tillräckligt att redovisningen görs i granskningsutlåtandet enligt 23 §.

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådsredogörelsen utformas så att den också uppfyller kraven i 6 kap. 16 § andra stycket miljöbalken.

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådsredogörelsen utformas så att den också uppfyller kraven i 6 kap. 16 § miljöbalken.

När samrådet enligt 11–17 §§ är klart ska kommunen i en underrättelse informera om sitt planförslag och låta det granskas under en viss tid (granskningstid). Om de som kommunen har samrått med enligt 11 § har godkänt planförslaget, behöver underrättelse inte lämnas.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § ska granskningstiden dock vara minst tre veckor.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § 1 och 2 ska granskningstiden dock vara minst tre veckor och för ett sådant planförslag som avses i 7 § 3 minst 30 dagar.

Om kommunen när samrådet är klart bedömer att planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska kommunen dessutom kungöra förslaget på det sätt som anges i 11 b §, om förslaget inte har kungjorts tidigare eller det har ändrats väsentligt. Det som sägs om samrådstid i 11 b § ska då i stället avse granskningstid.

23 §

Efter granskningstiden ska kommunen göra ett granskningsutlåtande. Det ska innehålla en sammanställning av de skriftliga synpunkter som har kommit in under granskningstiden och en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna.

Om förslaget är ett sådant som avses i 7 a § och kungörandet har samordnats enligt 18 a § andra stycket, ska granskningsutlåtandet också behandla de skriftliga synpunkter som har kommit in i det andra ärendet och har betydelse för detaljplaneprövningen.

Om förslaget är ett sådant som avses i 4 kap. 34 § andra stycket, ska granskningsutlåtandet också innehålla en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som har kommit fram i ärendet.

31 §

Om det för detaljplanen ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning enligt 4 kap. 34 §, ska kommunen när planen har antagits skicka ett meddelande om det till den myndighet som avses i 6 kap. 8 § andra stycket miljöbalken.

Om samråd har skett med ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska kommunen när planen har antagits skicka ett meddelande om det till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Förteckning över remissinstanserna

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation (M 2016:03), Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Umeå tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Östersunds tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Förvaltningsrätten i Göteborg, Domstolsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kommerskollegium, Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut, Generalläkaren, Folkhälsomyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Statskontoret, Fortifikationsverket, Blekinge tekniska högskola, Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Uppsala universitet, juridiska fakulteten, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Strålsäkerhetsmyndigheten, Statens geotekniska institut, Affärsverket svenska kraftnät, Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen, Post- och telestyrelsen, Trafikverket, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Transportstyrelsen, Konkurrensverket, Sveriges geologiska undersökning, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Sveriges lantbruksuniversitet, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket, Boverket, Swedavia AB, Regelrådet, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Borås kommun, Dals-Eds kommun, Dorotea kommun, Göteborgs kommun, Hagfors kommun, Hallsbergs kommun, Halmstads kommun, Huddinge kommun, Härnösands kommun, Jönköpings kommun, Karlstad kommun, Knivsta kommun, Linköpings kommun, Lomma kommun, Malmö kommun, Motala kommun, Mölndals kommun, Nacka kommun, Norbergs kommun, Nordmalings kommun, Norrköpings kommun, Olofströms kommun, Oxelösunds kommun, Rättviks kommun, Sjöbo kommun, Sotenäs kommun, Stockholms kommun, Svenljunga kommun, Timrå kommun, Vallentuna kommun, Ydre kommun, Ånge kommun, Örebro kommun, Region Skåne, Regionförbundet Sörmland, Advokatfirman Åberg & Co AB, Alrutz' Advokatbyrå AB, Avfall Sverige, Boliden AB, Branschföreningen Svensk Torv, Byggmateriellindustrierna, Energiföretagen Sverige, Energigas Sverige, Foyen Advokatfirma, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (SveMin), Företagarna,

Gärde Wesslau Advokatbyrå, Innovations- och kemiindustrierna, Jernkontoret, Jordens vänner, Kulturmiljöfrämjandet, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Mannheimer Swartling Advokatbyrå, Näringslivets regel-nämnd, Setterwalls Advokatbyrå, Skogsindustrierna, SmåKom, Stadsarkitektföreningen, Structor Miljöbyrå, SWECO, Swedegas AB, Svensk Fågel, Svensk Vattenkraftförening, Svensk Vindenergi, Svensk Ytbe-handlingsförening, Svenska Botaniska Föreningen, Svenska byggnads-vårdsföreningen, Svenska Naturskyddsföreningen, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet, Svenska samernas riksförbund, Svenska Träskyddsföreningen, Svenskt Näringsliv, Svenskt Vatten, Sveriges Bergmaterialindustri (SBMI), Sveriges Byggindustrier, Sveriges Ham-nar, Sveriges hembygdsförbund, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Ornitologiska Förening, Teknikföretagen, Tyréns AB, WSP Sverige AB, Världsnaturfonden i Sverige, Återvinningsindustrierna.